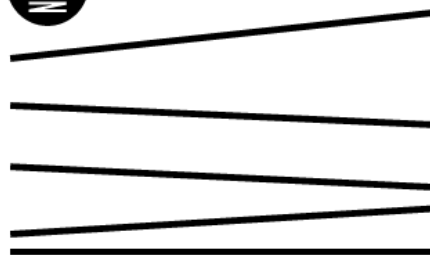

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Euphrosyne.

Vol. 2

København, 1796-1803

12 bd. :

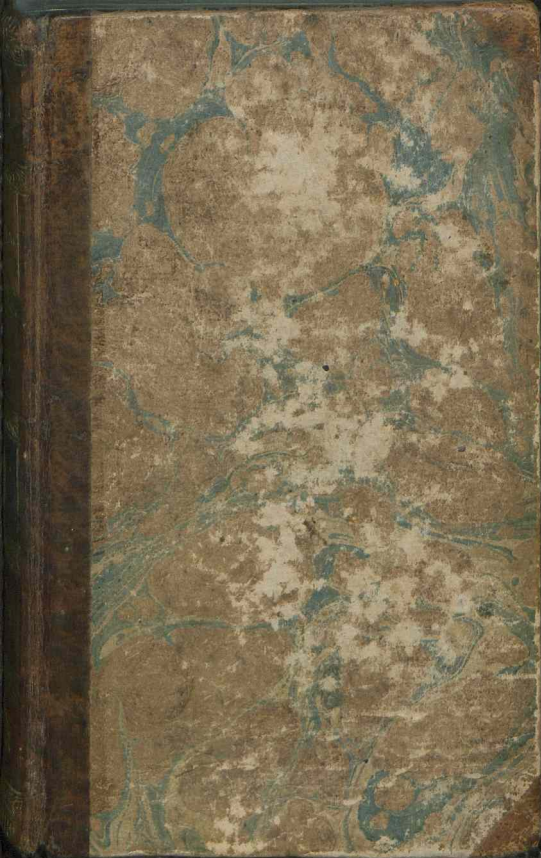
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

57, - 8

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 57 8°

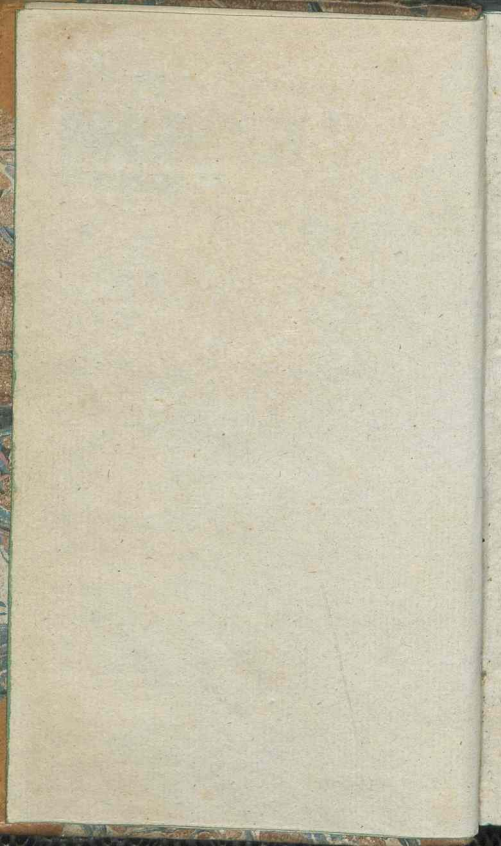

1 1 57 0 8 00045 5

+Rex

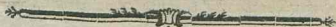

July

Euphrosyne.

Andet Bind.

Kjøbenhavn, 1796.

Trykt paa A. Goldins Forlag, hos
Zacharias Dreum.

Энциклопедия

См. 13. 14. 15.

Siette Hæfte.

Hvem havde tænkt det, en moralsk Fortælling, oversat af Tysk	Side 97
Sang paa en Venindes Fødselsdag	120
Tanker om Skjønhed, overs. af Svensk	122
Ved Sophies Gravhøj, af Hr. L * r	128
Elegie ved en Bugge, efter Gotter, af Samme	130
Om Amazonerne, af Ebert, oversat af Tysk	132
Til Maanen, efter det Tyske, af Hr. Prof. Albertsen	140
Kjærlighed, til Henriette, ligeledes, af Samme	140
Udkast til en Historie om Ægteskabet i det borgerlige Selskab, af Volkmar, oversat af Tysk	142
Ase-Neitha, en østerlandsk Fortælling, oversat af det Tyske ved Hr. L * r	158
Guldgudinderne, af Sch — 3, af Tysk	191
Den upartiske Pige, efter Gotter, af Hr. L * r	192

Syvende Hæfte.

Elfskabelige Dyder af Weiss, oversat af Fransø ved J. K. S.	Side 193
En Stambog, af Hr. Sveistrup	202
Skabellen, efter det Svenske af Hr. L ^r	203
Elegie, af samme	205
Forandringer, af Starke, oversat af Lysø ved Hr. Staal	209
Om Ynde, af Schiller, i Udtog ved J. K. S.	212
Fruentimmer i Tübingen, udaf Nicolai	238
Wise, af Svensk, ved Hr. M. C. Bruun	239
Over vor Bestemmelse til Døden, af Engel, oversat af Lysø ved Hr. S. S.	241
Hønen, et Maleri af det huslige Liv, af Starke, af Lysø ved J. K. S.	268
Den værste Forurettelse	287
Fruentimmer i Egypten, udaf Bruce	288

Siette Hæfte.

Hvem havde tænkt det, en moralsk For-		
tælling, oversat af Tysk	:	Side 97
Sang paa en Venindes Fødselsdag	:	120
Tanker om Skjønhed, overs. af Svensk	:	122
Ved Sophies Gravhøj, af Hr. L * r	:	128
Elegie ved en Bugge, efter Gotter, af		
Samme	:	130
Om Amazonerne, af Ebert, oversat		
af Tysk	:	132
Til Maanen, efter det Tyske, af Hr.		
Prof. Albertsen	:	140
Kjærlighed, til Henriette, ligeledes, af		
Samme	:	140
Udkast til en Historie om Egtteskabet i		
det borgerlige Selskab, af Volkmar,		
oversat af Tysk	:	142
Alse-Neitha, en østerlandsk Fortælling,		
oversat af det Tyske ved Hr. L * r	:	158
Huldgudinderne, af Sch — 3, af Tysk	:	191
Den upartiske Pige, efter Gotter, af		
Hr. L * r	:	192

Syvende Hæfte.

Elskabelige Dydér af Weiss, oversat af Franck ved J. K. S.	Side 193
I en Stambog, af Hr. Sveistrup	202
Skabellen, efter det Svenske af Hr. L^r	203
Elegie, af samme	205
Forandringer, af Starke, oversat af Thyff ved Hr. Staal	209
Om Ynde, af Schiller, i Udtog ved J. K. S.	212
Fruentimmer i Tübingen, udaf Nicolai	238
Vise, af Svensk, ved Hr. M. C. Bruun	239
Over vor Bestemmelse til Døden, af Engel, oversat af Thyff ved Hr. S. S.	241
Hønen, et Maleri af det huslige Liv, af Starke, af Thyff ved J. K. S.	268
Den værste Forurettelse	287
Fruentimmer i Egypten, udaf Bruce	288

Ottende Hæfte.

Om Værdighed, af Schiller, i Udtog ved J. K. Z.	Side 289
Ulykkelig Elskov	— 308
Bryllupsfanz	— 310
Min Lyre, af Hr. L ^r e	— 313
Til Dorine, af Hr. Frankenan	— 315
Las Casas's Henrykkelse, eller Rilder til Sialeroe, af Engel, overs. af Tyss	— 316
Om Sialens Udødelighed, af Starke, overs. af Tyss.	— 330
Da jeg saae over til Sverige i en Mors- genstund, af Hr. p. f — m.	— 349
Til mit Fødested, af Samme	— 352
Landhuset, en Fortælling, overs.	— 354
Elegie paa en Landsbykirkegaard, efter Hölty, af Hr. p. f — m.	— 361
Det stemme Ekin, af Starke, overs. af Tyss	— 366
Litteratur, ved Hr. J. C — n.	— 383

Manuskriptet.

Et

Skuespil

i eet Optog.

Personerne.

Hochfeld, en Boghandler	Sitter.
Lovise, hans Datter.	Mester Reinhard.
Blondheim.	En Markør.

Første Optrein.

Blondheim, og Reinhard.

(Et borgerligt Bærelse med en Dør paa Siden og en i Baggrunden, Blondheim ligger med Hovedet paa Bordet og sover, rundt om ham adspredte Papirer og Bøger, en Lampe som vil gaae ud: det er Dag. Reinhard kommer igiennem Baggrundsdøren).

Reinhard. He! — (gaaer videre frem) He! —
han sover? — Om jeg vækkede ham? (sagte) Him!

2. B. 1. Hæfte.

H

han

han har vel igien arbeidet den hele Nat! lad ham sove ud! (Han slukker Lampen og vil liste sig bort, støder af en Hændelse til Bordet, hvorved Blondheim vaagner).

Blondheim. Hvem er der?

Reinhard. Jeg.

Blondheim. Han Mester Reinhard?

Reinhard. Ja mænd. God Morgen Mosis; — Han har sildig giort Syrabend?

Blondheim. (staaer op) Imod min Villie: som Blve laae Sønnen paa mig, jeg kunde ikke holde mig.

Reinhard. Ei, hvem vil og saaledes med al Flid ødelægge sin Sundhed? Sønnen er det halve Liv.

Blondheim. (viser paa Kabinettet) Og der ligger min Moder paa Sygesengen og her staaer Han og fordrer Betaling.

Reinhard. Lad det kun beroe, jeg behøver det, Gud skee Lov! endnu ikke, er heller ikke kommet derfor. (setter sig ved Bordet) Men hør engang, har Han da slet intet lært, som kan bringe Ham frem?

Blondheim. Af tiere Mand, lært har jeg, hvad jeg kunde! — min Fader var Officeer og beslektet

stemte mig ullykkeligviis til den lærde Stand: alt blev anvendt paa min Opdragelse. Han døde og min Moder beholdt intet tilbage, thi hans femaars Sygdom havde gandske fortæret alt hvad vi havde, desuden var al hendes Møie, at erholde en Pension, forgæves. Ingen vilde tage sig af mig, ethvert af mine Forsøg, at komme i en Vey, var frugtesløst.

Reinhard. Det er meget slemt.

Blondheim. Jeg ydmygede mig for Skurke og Døsmere, fik intet — jeg betalte Skopudseren, for kun at lade mig slippe ind, fik intet. Mit Fødeland støder mig fra sig, tager Udlændinge i Sold og lader sine gode Borgeres Sønner hensmælde med den bedste Villie, at opofre det deres Kræfter.

Reinhard. Vort altsaa, til et fremmed Land, naar det ikke her vil gaae.

Blondheim. For der at finde den Hungersdød, jeg her undgik? Jeg har hverken Fortieneste, eller Anbefaling, kun alene Kundskab og Flid; og uden Penge, betyde de allevegne intet.

Reinhard. Desværre saare sandt!

Blondheim. Fra min Moder vil jeg ikke
sikke mig. Jeg kan ikke give hende til Pris for
Mangelen, ikke overlade hende til fremmed
Vleie; hvad Sonnen søler og gjør, det søler
og gjør ingen Leiesvend.

Reinhard. Veed han hvad? — Jeg vil
sige Ham noget: sæt i Lotteriet, det har alt
hiulpet mangen En, maaskee har Han der Lykke.
Seer Han, Kræmmeren der nede paa Hjørnet,
var reent Caput —

Blondheim. Hvad kan jeg vente af et
Slumpetræk?

Reinhard. Han drømte dem, alle tre
Nummere, saa satte han paa dem og de kom.

Blondheim. Jeg kan ikke vove den mind-
ste Sum paa det Uvisse, enhver unødvendig Ud-
gift er Nan fra min Moders Fornødenheder.

Reinhard. Nu, videre veed jeg ikke at
raade Ham. Gud veed, naar jeg kunde hjælpe
Ham, gjorde jeg det: men fire Børn i Live og
flette Tider! De høie Herskaber burde have mere
Indseende, først løbet hele Nare og saa det Halve
astrukket, hvo som vil have Arbeid, maae borge
og en som borger vente. Der er Skræderen her
lige

lige ved, du min Himmel! — Manden har ikke det tørre Brød.

Blondheim. Gode Gud!

Reinhard. Deri har han Ret, han maae hjælpe. — Hør engang, — det gjør mig ret ondt for ham, han er from og god og fortjener at det gaaer ham vel og hans brave Moder med. — Det er i Dag Helligdag og saa vanker der desuden altid saa noget extra; — vil han spise en Suppe hos mig, saa er han mig velkommen. (rækker ham Haanden).

Blondheim. (trykker og ryster den) Jeg takker ham min Ven, kun beklager jeg, at jeg ikke kan gjøre Brug af hans Godhed, (i Forlegenhed) thi, — jeg er alt buden til Bords hos en god Ven.

Reinhard. Det gjør mig ondt. Du saa vil jeg sende hans Moder noget.

Blondheim. (Trykker hans Haand, vil tale, vender sig bort, for at skjule en Taare, gaaer derpaa hurtig ind i Sideskabet).

Andet Optrin.

Reinhard alene.

(Seer efter ham) Buden til Bords hos en god Ven? Ja, hvem der ikke vidste det? Udenfor

for Porten gaaer han, spiser der sit tørre Brød, og drikker af den første, den bedste Kilde. Den fordømte Stoltthed! Før end han taler til et Menneske om Hiælp, før end han vil være nogen noget skyldig, lever han hellere i Elendighed og skjuler sin Tilstand for hele Verdens Pine. Han fortjener Himmelen for det, han gjør for sin Moder, men skeer der ikke snart noget til deres Redning, maae begge gaae til Grunde. (han gaaer til Døren)

Tredie Optrin.

Reinhard, Sitter.

Sitter. Er Blondheim hjemme?

Reinhard. Derinde, hos sin Moder.

Sitter. Er han hans Vært?

Reinhard. Ja Herre?

Sitter. Er han Ham Penge skyldig?

Reinhard. Hvortil det Spørgsmaal?

Sitter. I nu, jeg mener kun saa; — man siger, hans Omstændigheder ere meget flette.

Reinhard. Deri har man Uret.

Sitter. Men man siger det almindelig.

Rein-

Reinhard. Man har Uret.

Sitter. Det er muligt, men imidlertid
kan det dog være sandt.

Reinhard. Det er ikke sandt, siger jeg.

Sitter. Det ville Gud!

Reinhard. Det vil han og, thi Menne-
sket er fromt og god, han bedrøver intet Barn.

Sitter. Altsammen rigtigt, men det er
endnu intet Bevis. Han er min Ven, jeg
ønsker at hjælpe ham.

Reinhard. Saa? Hvorved?

Sitter. I nu, ved mit Raad.

Reinhard. Det er Ord —

Sitter. Som kunde nytte ham, naar
han —

Reinhard. Havde hørt dem før.

Sitter. Er det alt kommet saavidt med
ham?

Reinhard. Hvor vidt da?

Sitter. At gode Raad komme for sildig?

Reinhard. Gode Raad komme aldrig for
sildig.

Sitter. Jeg er rede, til at gjøre alt for ham.

Reinhard. Det er rosværdigt. Kan De
maaskee laane ham Penge?   Rein-

Sitter. Jeg er en Lærd.

Reinhard. Det vil sige, Hovedet er fuldt,
Lommerne tomme.

Sitter. Penge har jeg ikke, men gode Venner.

Reinhard. Ogsaa Lærde?

Sitter. Mænd af Vigtighed og Indflydelse.

Reinhard. Ei?

Sitter. Mænd af store Fortienester.

Reinhard. Saa? Men hvorfor har De
da intet, siden De besidder saa vigtige Venner?

Sitter. Jeg? Ja mit fordomte Hang til
det frie ubundne Levnet; — jeg er ikke gierne
afhængig af nogen.

Reinhard. Saaledes? — Om Forslædelse,
har de endnu Forslere?

Sitter. Fader og Moder.

Reinhard. (Ivrig) Saa er den unge
Mand, som her boer, ikke Deres Ven.

Sitter. Og hvorfor?

Reinhard. (stigende) For, — — og De
indseer det ikke? — For — — — Adig. (gaaer
til Sidedøren og raaber ind) Her er nogen. (gaaer
bort giennem Baggrundsdøren.)

Sitter. En besynderlig Karl!

Fjerde

Fjerde Optrin.

Sitter, Blondheim.

Blondheim. Er Du der Sitter? Det er mig kiært. Jeg har længe ikke seet Dig.

Sitter. Tilgiv, min Skyld var det sandelig ikke: mangehaande Hindringer af Vigtighed, — Arbejder, — Du veed jo.

Blondheim. Du bringer mig Svar?

Sitter. Ja, men siig, hvorfor taaler Du den gamle Knark i dit Bærelse? Han er grov og ubehøvlet, — han har ærgret mig.

Blondheim. Lad ham have sin Maade; han mener det ikke saa ilde. — — Nu, Svaret?

Sitter. Dermed haster det jo ikke. Hvor gaar det Dig ellers Broder, hvor lever Du?

Blondheim. Snurrig nok imellem, min Levemaade er simpel, netop saadan som jeg ønsker mig den.

Sitter. Man seer Dig jo ingensteds?

Blondheim. Jeg er hellere ene, end blande Narrer og Dumhoveder, som ærgre mig.

Sitter. Jeg beleeer dem.

Blond:

Blondheim. Den Gave besidder jeg nu
eengang ikke; en Gang i den frie Luft skænker
mig Underholdning og Fornøielse.

Sitter. Maanſkin og Nattergalens Slag
ikke at forglemme.

Blondheim. Jeg er hverken Sværmer
eller syg af Følsomhed.

Sitter. Men forelsket?

Blondheim. Du kender jo mine Grund-
sætninger over denne Punkt.

Sitter. Ha, ha, ha! Som om der ikke
Grundsætninger og Philosophie gik Fanden i
BOLD!

Blondheim. Nok derom. Hvorledes har
det sig med min Commision?

Sitter. En smule Taalmodighed. Behø-
ver Du Penge?

Blondheim. Hvem behøver vel ikke dem?

Sitter. Forstaae mig ret! — Ere dine
Finanser saaledes beskafne, at det var drivende
Nødvendighed, at sælge Manuskriptet?

Blondheim. Til Sagen: Er Du bleven
af dermed?

Sitter. Først maae Du svare mig.

Blond-

Blondheim. Nu da, jeg ønskede ikke at have arbeidet for Inter.

Sitter. Saa beklager jeg Dig, at Du har forødt Din skønne Fremstilling paa et saa utaknemmeligt Arbeide.

Blondheim. (til Siden) Jeg aner min Skiebne!

Sitter. Jeg har løbet om til alle Boghandlere, har viist det, snart her, snart der, men hvor jeg bankede paa, fandt jeg liden Trøst for Dig.

Blondheim. (til Siden) O min Moder!

Sitter Den ene behøver intet Manuskript, den anden intet Eventyr, den tredie giver mig endog at betænke, at saadant noget er ganske ud af Moden, slet ingen Spekulation for en klog Handelsmand. Du skulde have seet, hvor de Herrer bar sig ad, rynkede Næsen, fløede sig bag Øret og manipulerede den Ting, som om det var en gammel Hat. Mig forgik al Lyst, til nogenstunde saaledes at komme for det kiære Publikum.

Blondheim. (Søger at fatte sig, et bittert Smil lykkes ham) Deri har Du Ret.

Sitter.

Sitter. Rigtig nok maae det ærgre Dig, at man strax ved Dit første Arbeid tager Dig saa ilde med, men Du vil vide at finde Dig deri, som en ærlig Karl maae giøre, naar han seer, det ikke er anderledes.

Blondheim. (med nogen Fatning) Godt, at jeg aldrig regnede derpaa.

Sitter. Hvori Du da gjorde meget viselig og vel. Her har Du det igien. (giver ham en Pakke Papirer) Eller, veed Du hvad? Jeg beder i Aften et Selskab lystige Brødre til mig, der ville vi da ved en fuld Bolle holde et høitideligt Auto da fé derover, og skulde Du ikke ganske bortdrække alle Dine Griller, saa vil jeg anwise Dig en smuk Pige, som skal bortkysse Dig dem.

Blondheim. Jeg kommer ikke.

Sitter. Saa maae Du finde Dig i, at blive afhentet i en Karet og det med Magt.

Blondheim. (bestemt) Jeg kommer ikke.

Sitter. Evige Curmuser! Der sidder han den lange Dag hos den syge, knorvorne Mama, lader sig jamre Ørene fulde, sukker vel og en Duet med hende: — i Dit Sted havde jeg forlængesiden bragt hende i et Hospital.

Blond:

Blondheim. Sitter !

Sitter. Hvorfor da ikke ? Der har hun Magelighed, Pleie, god Epise og Drikke og naar hun engang farer heden, ogsaa en anstændig Begravelse.

Blondheim. Er det muligt ? — Er det den Yngling, til hvem jeg engang saa brændende sluttede mig fast, som med varm Kiærlighed for Dyd og Ketskassenhed forbandt et Hjerte, der sølede for den lidende Menneskehed ? — Din Letsindighed har alt forledet Dig til mangen ubesindig Streg, skulde den og have tilintetgjort de Grundfærninger, som knyttede vore Hjertes Baand ?

Sitter. Det er tom Deklamation. Jeg har forandret mit System, fordi jeg fandt Menneskene anderledes, end jeg havde drømt mig dem ; kom Du i den store Verden, og jeg vedder ti mod een, Din høitpriste Menneskekiærlighed faaer sit Løbepas, og inden et halvt Aar er forbi, tænker Du, som en af os.

Blondheim. Sitter ! — Hvad er der blevet af Dig ?

Sitter. Jeg er vaagnet af min Drøm, har gnedt mine Øine og finder mig i Virkeligheden :

heden: see det er alt. Naar Du vidste, hvorledes jeg saadanne kom fra det ene til det andet, hvorledes alt stødte sammen, for at omstemme mig, hvorledes man plagede, pinede, bedrog mig — den blotte Erindring fordærver mig den hele Dag. — Jeg havde visse Udsigter til en Betiening, som en elendig Døgenigt erholdt, fordi han betalte den med rede Penge. Mig afviste man — og det for stedse, fordi jeg havde understaaet mig, at drage til Feltz derover. — Mine Forældre tabte ved Rænker og Retsfordrielse en i mange Aar ført Proces, som for-tærede deres hele Formue og drog deres Handels Forfald efter sig. — En Pige, som jeg elskede høiere end mit Liv, som jeg opofrede alt, for hvis Skyld jeg lagde mig ud, baade med Fader og Moder, for hvis Skyld jeg styrtede mig i Gæld, bedrog mig paa det skændigste!

Blondheim. Beholdt Du ingen Ven, som hjalp Dig at bære? — Hvorfor flyede Du mig?

Sitter. Jeg blev mistænksom mod alt, hvad som omgav mig, — Tilgiv! — Og saa mod Dig. — Jeg er bleven et andet Menneske og befinder mig vel, som jeg er.

Blond-

Blondheim. En Sygs Tilstand, naar Døden er nærmest. — Du er opbragt imod Menneskene, jeg vil udsone Dig med dem.

Sitter. Lad være, jeg er ulægelig.

Blondheim. (omarmet ham og lægger en Haand paa hans Bryst) Er jeg bleven fremmed for Dit Hierte? See, jeg glemmer al min Elendighed for Dit Vel; Du maae ikke blive saaledes — Er jeg Dig da slet intet meer? — See paa mig! — Vær igien den Gamle! — Det vil blive bedre.

Sitter. O Du veed ikke alt; — slip mig, — Du kiænder mig ikke!

Blondheim. Du har paa nogen Tid undraget Dig mig, Kummer boer i Din Siel; — i Din Vens Varm er Plads dertil; en deels Byrde er jo mindre svær!

Sitter. (rast) Behøver Du Hielp, — er Du ulækelig? — Du har stedse undveget mig; for Guds Skyld, vær oprigtig!

Blondheim. Lidelser skulle knytte os endnu fastere til hinanden, — — min Skæbne er skrækkelig, — — jeg er elendig.

Sitter.

Sitter. (river sig løs) Du skal høre fra mig! (gaaer hurtig bort).

Blondheim. (seer efter ham) Han er vunden.

Femte Optrin.

Blondheim ene.

(Han vender sig langsom om, hans Die falder paa Papirerne, som ligge paa Bordet) Det var mit sidste Haab. — Naatte jeg ogsaa haabe? Er det ikke mit Lod, at see de skønneste Planer, de bedste Forventninger tilintetgjorte? — Men det var mit sidste Haab, Frugten af giennemvaagede Nætter, af saa mangen maaisomt giennemtænkt Dag, — det var min Moders Helbredelse. Den ædle Kone bærer sin Eliabne med en Standhaftighed, som ofte beskæmmede mig, naar Mismod og Fortvivlelse vilde bemægtige sig mig, — ogsaa hun haabede alt og jeg maae berøve hende denne eneste Udsigt til en bedre Fremtid, jeg, som selv behøver Trøst! (han tager Papirerne og betragter dem) Det var ogsaa min Stoltshed!

Slætte

Siætte Optrin.

Blondheim, Reinhard.

Reinhard. (seer ud af Døren) Er han borte?

Blondheim. Hvem?

Reinhard. Der, Vennen? — Tag mig det ikke ilde op, det er et ugudeligt Barn, — han kan umulig være Hans Ven.

Blondheim. For var han ikke saadan, — Verden har fordærvet ham.

Reinhard. Hans egen Skyld.

Blondheim. Lad os være billige, min Ven.

Reinhard. Jeg dømmes jo ikke, men at sidde sine Forældre paa Halsen, naar han kan giøre det anderledes, — Sy!

Blondheim. Ungdoms Letsindighed, maa-
ske Forældrenes egen Skyld; hans Hierte er
i Grunden got.

Reinhard. For mig længe nok. — Om
noget andet, hvorfor jeg egentlig er kommen;
— jeg har faaet et Jndfald; — den lille Jom-
frue, som saadan i Vreende kommer til hans
Moder —

Blondheim. En fortræffelig Pige, ædel, dydig og medlidende! — Min Moder havde lært hende at brodere, hun blev syg og kunde ikke meer gaae til hende, da kom hun her, gav hende Munterhed, Trøst og Lindring; — at han skulde see, hvor hun sidder hos hende ved Sengen, veed at tale med hende om alt, trøster og opreiser hende, saa hun ste-se lever op paa nye, naar hun kommer. Nylig bragte hun hende kostelige Draaber, som for lang Tid vederqvægede og styrkede hende.

Reinhard. Det maae jeg dog endelig vide, han fortæller mig det jo tidt nok.

Blondheim. Givt jeg det? Nu ja, hun fortjener det og. — Men, hvad vil han med hende?

Reinhard. Ja, det er dog kurios, hvor man mangle gange kommer paa et Indfald. — Der tænkte jeg saadan hos mig selv, om hun maaskee ikke kunde være den ubekjendte Haand, fra hvem han nylig fik de Penge.

Blondheim. (estertænkende) Han kan tage Feil.

Rein-

Reinhard. Nei, nei! Hendes Fader er en velhavende Mand, og efter alt, hvad Han har sagt mig om hende, er det vist hende. — Hvad, om Han tog sig Jomfruen til Hierte?

Blondheim. Hvorledes forstaaer Han det?

Reinhard. Hun har et glat Ansigt og en net Fod, et godt Snakketoi og en fin Læsefylling; hun er Ham nok heller ikke saa fiendsk.

— Tag Han hende.

Blondheim. Kiære Mand, det tør maaskee være ham klart nok, men saa længe jeg endnu har min Forstands Brug, vil jeg aldrig tænke derpaa.

Reinhard. Hvorfor ikke? Han er jo heller ikke uden Hoved, seer heller ikke ilde ud: rigtig nok, maatte de hule Kinder først udfyldes, men det er giort med et Par drøie Maaltider. Forsøge det kan Han dog altid.

Blondheim. Og gjøre mig latterlig, saa at Drengene paa Gaden skulde pege Fingre af mig? Med hvilket Nason skal jeg træde den Pige under Dinene, som jeg ikke har andet at tilbyde, end den Elendighed, der for mig alene alt er trykkende nok? Hellere vil jeg skyl-

de mig selv mit Underhold, eller hensmægte alle mine Dage.

Reinhard. Det er Egenfindighed.

Blondheim. Pligt er det, som Nødvendigheden paalægger mig. (det banker) — Hers ind!

Syvende Optrin.

De Forrige, en Markfør.

Markfør. Boer her en Herr Blondheim?

Reinhard. Her staaer han selv.

Markfør. En Herre skrev dette derooven paa Kaffehuset og gav mig det at besørge. (giver Blondheim en Billet).

Blondheim. Er han der endnu?

Markfør. Han gik ud af Huset med mig og saa ned af Gaden. — Deros Tienere. (gaaer).

Blondheim. (raaber efter ham) Seg takker.

Ottende Optrin.

Blondheim, Reinhard.

Blondheim. (aabner Billekken) Skrevet med Elphant? — (læser Underskriften) Sitter? — (sefterat han har læst) Han vender tilbage til mit Hierte, Hæld mig, han er igien min! — — Jeg maae til ham, jeg vil opreise ham, maa-
ske behøver han mig! — — Vil han bevise mig en Villighed?

Reinhard. Hundrede for een, — kun ud med den.

Blondheim. Min Moder er svag, der kunde tilstøde hende noget, vil han blive her saa længe, til jeg kommer igien?

Reinhard. Hjertelig gierne.

Blondheim. (giver ham Billekken) Der læs imidlertid, det vil igien forsones ham. — (Tager Hat og Stof) Jeg iler, — adis (gaaer).

Niende Optrin.

Reinhard ene, — siden Lovise.

Reinhard. Skade, at det Menneſke ikke er en stor Herre, jeg troer, han gjorde den halve

halve Verden lykkelig. — (Gaaer til Sidedøren, aabner den sagte og seer ind) Hun sover — det er og det bedste, hun nyder. Det er dog en skøn Ting den Søvn, man glemmer saa reent al sin Nød, som om man i sin Livstid intet havde udstaaet. Nu vil jeg dog see, hvad Vennen da skriver. (læser) "Skam og Anger nage mit Hierte: jeg har begaaet en Forbrydelse, hvis Størrelse trykker mig til Jorden; Dit hiertelige Venskab rystede mig, Sølessen af min Gierning rev mig bort fra Dig, saml Din Fatning og jeg kommer til Bekjendelse." — Ordene ere gode, men om det ogsaa er meent saaledes? — Jeg tænkte dog strax, at der stikter noget under: Mennesket spurgte saa hastig, kom mig saa ængstelig for: — en god Samvittighed har han siker ikke. (Han lægger Brevet paa Bordet).

Lovise. (banker paa og aabner Døren) Ha, efter Ønske! — God Morgen, Hr. Reinhard.

Reinhard. Stille, hun sover.

Lovise. Desbedre, (gaaer heelt frem) Moderen sover, Sønnen saae jeg gaae ud; — jeg har noget at tale med ham.

Rein

Reinhard. Med mig?

Lovise. Ja, men han maae i Forveien love mig, at han vil være oprigtig.

Reinhard. Jh, hvem kunde afflaae Dem noget? Jeg lover det.

Lovise. Han er her i Huset, kan altsaa bedst vide det. — Jeg begriber ikke, hvorfor Blondheim og hans Moder saa omhyggelig skjule deres Tilstand for mig?

Reinhard. Stolthed er det, troe De mig; gjør han da ikke det samme for mig? Men det lykkes ham ikke altid; hvem der kun har et Par sunde Dine, maa jo see, hvor slet alt staaer til.

Lovise. Jeg frygter, at det er endog værre med dem, end jeg formoder.

Reinhard. Det er meget muligt; mit Hjerte bløder mangegange, naar jeg saadanne maa see paa det og ikke kan hjælpe. De veed, hvad for smukke Bøger han havde?

Lovise. Ja vist veed jeg det.

Reinhard. De ere borte, — alle borte.

Lovise. Al det er Skade, — hvorhenne da?

Rein-

Reinhard. Solgte ere de, — Pengene har Doktoren og Apothekeren faaet. — For nylig, — jeg troer, det var for otte Dage siden, — kom han om Aftenen over til mig og saae ganske sørgmodig ud; — først satte han sig ved Binduet og saae i etvæk paa Gulvet, derpaa gik han igjen op og ned og kigede efter Stierne. Jeg mærkede nok, at han vilde noget, derfor rykkede jeg nærmere. Efter mange Omsvøb bragte jeg ham endelig paa det rette Kapitel og saa kom jeg da efter, at han maatte sælge sine Bøger. At jeg tilbød ham, at overlade mig den hele Handel forstaaer sig af sig selv. Derfor var det, han var kommen. Næste Morgen lod jeg dem pakke sammen og bære bort, — da skulde De have seet ham. — De maae vist have været ham meget kiære, for han vendte sit Ansigt bort og de klare Taarer randt ham ned af Kinderne.

Lovise. (tørre sine Øine) O det er ædelt!

Reinhard. Jeg fik med stor Møje tolv Daler for dem, endskiøndt de, som han sagde, havde kostet fire Gange saa meget.

Lovise.

Lovise. Men min Himmel, havde han dog kun ladet mig vide noget derom!

Reinhard. Ja, havde jeg 'det. Den Dag gik det høit til her: min Kone maatte koge og stege, — mener De, han nydte en Bid deraf? — Han gik ud og lod sig ikke see, før det alt var forbi. I mine Levedage har jeg ikke seet ham saa glad, som da jeg fortaalte ham, hvor got det havde smagt hans Moder. (fortrolig) Det vilde dog ikke smage hende.

Lovise. Hvorfor ikke?

Reinhard. Hvorfor? — Hendes Hjerter søn seilede. Om Bøgernes Salg har hun ikke faaet nys, men han deroven over har seet det og det bliver tilvisse ikke ugiengiel-

Lovise. Nei, det bliver ikke ugiengiel-

det, eller Dyd og Ærlighed blive tomme Navne uden Betydning. — O, at jeg kunde lønne ham!

Reinhard. Himlen velsigne Dem derfor, gode Barn, og lad det gaae Dem vel, saalænge De lever!

Lovise. Han holder vist meget af ham?

Rein:

Reinhard. Saa sandt jeg er en ærlig Mand.

Lovise. Sandsynlig har han og tilgode hos ham?

Reinhard. — Nei, — ikke en Døit.

Lovise. (seer ham skarpt i Ansigtet) Han har løiet lidt i sit Liv, ellers maatte Han kunde det bedre paa sin Alderdom.

Reinhard. De har Ret. — Jh nu, det er en Smaating, som ikke er værd at give re Ophævelse for; Husleien for et Fierdingaar: — staaer i gode Hænder,

Lovise. Naar Han kunde tie, jeg vilde nok —

Reinhard. Som en Steen.

Lovise. Betale Ham Summen.

Reinhard. Aha! De har vist og nylig sendt Pengene? — Har jeg giettet det? — Jh nu, De behøver just ikke at blive rød, det er jo intet Ondt; — af det var ret got anlagt; det vil give Dem Renter, Jomfrue, — dobbelte, tredobbelte Renter.

Lovise. Intet derom, gode Mand, sørg Han bare for, at Ingen saaer noget at vide.

Rein-

Reinhard. Jeg er stum.

Lovise. See dog, om hun er vaagnet.

Reinhard. (seer ind ad Døren, kommer tilbage) Ja hun er.

Lovise. (i det hun gaaer) Kun reen Mund!

Reinhard. Hør, — et Ord!

Lovise. Nu, det er?

Reinhard. (tager hende ved Haanden, godhiertig) Tag ham!

Lovise. (vil tale, besinder sig, — gaaer hurtig i Kabinettet).

Tiende Optrin.

Reinhard, derpaa Blondheim.

Reinhard. Intet Svar er dog og et Svar; han har hende! Det gaaer jo, som paa en Snøer! Om han gjør sin Lykke, jeg under ham det: han fortjener det. (Blondheim kommer) Alt igien?

Blondheim. Jeg traf ham ikke. (lægger Hat og Stok bort).

Reinhard. Hun er der.

Blondheim. Hvem?

Rein-

Reinhard. Jomfruen, — frist, fald an, hun er tam. Jeg har imidlertid friet paa hans Begne.

Blondheim. Han har dog vel ikke? —

Reinhard. Saamænd har jeg saa, vel kun i Spas og langt fra, men hun sagde intet dertil og det er saa got, som et Ja.

Blondheim. (heftig) Det skulde Han ikke have gjort! — (roligere) han veed min Mening derom.

Reinhard. Men at være saa blind mod sin egen Fordeel.

Blondheim. Min Fornuft er min Lov: jeg tør ikke tænke derpaa, det skylder jeg min Ære.

Reinhard. Denne Ære?

Blondheim. Er mig hellig.

Reinhard. Vil ikke gøre Ham federe.

Blondheim. Men betrygger mig for Fornedrelse.

Reinhard. Betænk vel, hvad Han gjør.

Blondheim. Min Beslutning bliver urokkelig.

Rein-

Reinhard. I Guds Navn, som Han vil. (gaaer).

Ellevte Optrin.

Blondheim, siden Lovise fra Kabinettet.

Blondheim. Hun er der; — — Denne mit Hjertes vilde Baaken, denne navnløse Følelse, som giennemstrømmer mig, siger mig, at jeg faaer hende at see. O Lovise! Skibnen har væltet uoversigelige Bierge mellem os, hvor tør jeg vove, at tænke paa Dig? — Jeg kan ikke tale med hende, min hele Fatning er borte. — Afsted! (vil gaae).

Lovise. See der, Blondheim! — Veed De vel, at jeg havde stor Lyst til, for fuld Alvor at trættes med Dem?

Blondheim. Skulde jeg have været saa uhykkelig, at fornærme Dem?

Lovise. Fornærme just ikke, men dog saa noget lignende. Siig mig for Himlens Skyld! — er jeg da en Bussemand, siden De stedse kryber i Skiul for mig? De veed, jeg fladderer saa inderlig gierne — og de Mennesker,

Her, jeg gjerne fladdrer med, ere meget faa: tilsidst er det vel et Under, naar man engang saaer Dem at see?

Blondheim. Tilgiv mig, om jeg ikke vilde forgifte Deres uformørkede Munterhed med mit mørke Lune.

Lovise. Kald Barnet kun stedse ved sit rette Navn, og sig — Griller.

Blondheim. Griller? — Man nægter mig Sysselsættelse, Virksomhed, min Driftighed slappes; — jeg har opgjort min Regning med Lykken.

Lovise. Men min Gud, hvorfor seer De nu alt fra den sorteste Synspunkt? Kunne et Par mislykkede Forsøg saa ganske nedslaae Manden af Hoved og Hjerte? Der gives jo endnu Glæder nok, som vente Dem.

Blondheim. Jeg affiger dem, som den affiger Livet, hvis Hjerte alt en drøbende Brand fortærer.

Lovise. Er da intet i Stand til, at trøste Dem? — De har meer Kummer; — betro Dem til Deres Veninde!

Blond:

Blondheim. Skiæbnen binder min Tunge: Taushed er Pligt.

Lovise. (med Taarer) Arme Mand!

Blondheim. Taarer for mig? — Nei, jeg er ikke ulykkelig, jeg besidder Deres Deeltagelse, Deres Venkab, — i dette Dieblik sæler jeg, at jeg maa være god.

Lovise. Ja, ved Himlen! Det er De.
— Vilde De være oprigtig?

Blondheim. Jeg vil.

Lovise. De elsker. — — Ikke denne Skamfuldhed, eller og jeg maa rødme for Dem. Ogsaa jeg elsker, — elsker en Mand, som forener alt, hvad Godt Ketskheden og Dyd frembringer. — For ikke at stille sig fra en Person, som er ham dyrebare end alt, nægter han sig de nødvendige Fornødenheder, og kæmper med Mangel og Næringsforger, ofrer enhver lille Glæde for den sønlige Kiærlighed og synderriver sit Hierte, for ikke at bruge fremmed Hielp. — — — — — Kiænder De den Mand?

Blondheim. Jeg kiænder ham ikke.

Lovise.

Lovise. Tilintetgiorte Forhaabninger, mislykkede Planer og Følelsen af sin Tilstand har jaget ham bort fra Menneskene, dyb Tungsindighed undergraver hans Sundhed, hans Kinder blegne, hans Vines Jld udslukkes; — — Kiender De den Mand?

Blondheim. (halv bortvendt) Jeg kiender ham ikke.

Lovise. Siden da Deres Beskedenhed forbyder Dem, at gienkiende Dem i Billedet, — — — jeg er ikke meer Herre over min Følelse og mit Overlæg — — — Dem elsker jeg.

Blondheim. For Guds Skyld hold dog op! — Min Besindelseskraft forsvinder, — jeg glemmer mig selv, — hele Verden!

Lovise. Jeg har beregnet alle de Følger, denne Tilstaaelse kan have for mig; jeg har syndet mod Conventionsen, som byder os Fruentimmere, kun at tilstaae os selv vor Kiærlighed: men jeg hader enhver Fordom, som indskrænker mine Fornemmelser — — — og, — taber jeg kun intet hos Dem, er jeg retsfærdiggiort for hele Verden.

Blond:

Blondheim. Denne Tilstaaelse vilde under andre Omstændigheder gjøre mit Livs Lykke, — hvad kan jeg sige dertil?

Lovise. Gud veed det, at jeg ingen Værd lægger deri, men med en Beroligelse, som gjør mig got, tilstaaer jeg Dem, at De er den første Mand, som hører dette af mig, som jeg endog kun gav Anledning, til at formode saa megen Deeltagelse af mig. Med Glæde bringer jeg Dem dette Offer af mine hidtil trolligen fulgte Grundsætninger.

Blondheim. Kan jeg tilgive mig, at jeg blev Deres Roligheds Morder?

Lovise. Ikke Deres, min er al Skylden — — De elsker mig. Hundrede Anledninger have forraadt Dem, jeg saa Deres Siæls Kamp, for at undertrykke en Følelse, som jeg med saa megen Fornøielse nærrede hos mig. De flyede mig.

Blondheim. Al, at vi aldrig havde seet hinanden! For mig er alt forloret.

Lovise. Gustav, min Tid er fort, og meget og vigtig det jeg endnu har at sige. De tør ikke hensukke Deres Liv i Uvirkelighed, Der

res Vergierrighed, Deres Stræben efter Virksomhed maa igien opleve; — De Gaver, hvormed Naturen saa rigelig udstyrede Dem, skulde ikke unyttig henvisne. De maa vove.

Blondheim. Mit Liv, — alt for Dem! O Lovise, hvad jeg i Tiden skal vorde, er ene Deres Bæst!

Lovise. Lover De mig det?

Blondheim. Ved Gud, — — ved Dem!

Lovise. Got, — — Man har bemærket mig, min Fader har Mistanke, han yttrede den paa en Maade, som foraarsagede mig — — vi tør ikke oftere tales ved her.

Blondheim. Hvad De vil, som De vil, — Deres Billede, som uudslættelig staaer for min Siæl, vil oplive mit Mod!

Lovise. De skal give mig Efterretning om Deres Planer og Foretagender, jeg vil træffe Anstalter dertil. — Nu maa vi skilles ad. (hun rækker Blondheim Haanden, deres Læber møde hinanden).

Blondheim. Lev vel.

Tolvte Optrin.

De Forrige, Hochfeld har ved Lovises sidste Ord ladet sig see i Døren.

Hochfeld. Lovise!

Lovise. (seer om, forskrækkes, fatter sig hurtigt, — med en ædel Siæls Bevidsthed) Jeg kyer ikke Deres Afsyn, min Fader!

Hochfeld. Men jeg Dit; rådme bør Du over Din Skændsel! — Jeg seer, hvad her er foregaaet; (stigende) Optrinet har overrasket mig. (med undertrykt Brede) Jeg er nu ikke kold nok, for at kunne være retfærdig — Kom Lovise!

Blondheim. (som hidtil stod forstenet) Nei, De maa ikke gaae saaledes bort, — Skinnet er imod os —

Hochfeld. Ikke et Ord, min Herre! — Jeg er Fader, — det er mit eneste Barn: da Døden for to Aar siden vilde røve mig hende, bad jeg Gud paa mine Knæ om hendes Liv; gid han havde taget hende, saa vilde jeg priset Faderhaanden, som reddede hende fra Fordærvelse. — Kom!

Lovise. Hør mig, min Fader, — umulig kan jeg gaae med Dem i den Stemming.

Hochfeld. Hvor maa jeg søge min Datter, i Armen paa en Elendig, som —

Blondheim. Roligere, min Herre, — ved Himlen! Det taaler jeg ikke.

Hochfeld. Denne Trodsen klæder Dem meget ilde; — Verden taler got om Dem, men jeg vil afmaske Dem, min Herre, jeg vil fremstille Dem, som mit Barns Forsører, min Deres Røver!

Blondheim. Mand! — Betænk, hvad De gjør! Min Døtre er det eneste, som er mit, jeg har intet, uden mit gode Navn; berøver De mig det, saa kunde De engang angre det, og ikke igien med alle Verdens Skatte erstatte det.

Lovise. De misliænder den ædleste Mand, De mishandler ham: — troer De, at Deres Datter kan elske en Uværdig, et Menneſke, hun ikke liænder, hun ikke agter?

Hochfeld. Dig blænder Lidenskab.

Lovise. (mild) Og Dem Fordom.

Hoch:

Hochfeld. Nu da , saa lad dog høre ,
jeg vil fornægte min Kælelse , jeg vil prøve. —
Har De Udsigter til et Udkomme , som sætter
Dem i Stand , til at hyde min Datter Deres
Haand ?

Blondheim. Ingen.

Hochfeld. Seer Du , uforsigtige Skab-
ning , til hvilken Afgrund Din Ubesindighed før-
re Dig ? Hvad nytter Dig en Romantisk-
hed , som undergraver Din Roe , forgifter Din
Siæls Fred , gjør Dig ulhydig , mod den Fader ,
der elsker Dig som sit Liv ? — Og De , min
Herre , hvor kunde De vove , at tænke paa Kiær-
lighed , da de selv —

Lovise. Min er al Skylden , — jeg
kom ham imøde.

Hochfeld. Er det min Datter ? — Men-
nesket er ungt , ogsaa Du har Ungdoms Blod ,
hvad betrygger Dig for et Feiltrin ?

Lovise. Denne Mands Retskaffenhed , —
min Dyd , Deres Bærf.

Hochfeld. Og hvad kan redde Din Dyd ?

Lovise. Min Stoltshed.

Hoch:

Hochfeld. (bitter) Denne Stoltshed?

Lovise. Grunder sig paa Selvfølelse, der vil bevare mig for Fornedrelse.

Hochfeld. Det er got talet.

Lovise. (ømfindlig) Ogsaa tænkt, min Fader.

Hochfeld. Og det, om Du vil. De ædleste, fasteste Grundsatninger strande ved den farlige Klippe, Lidenkab: jeg har seet Engle snuble og falde, og endskjønt det ikke betog mig min Troe paa Menneskedyd, har det dog gjort mig forsigtig og mistroisk. O min Datter, Du har afvæbnet min Vrede, men mit Hierte bløder over den Ulykke, som i Dag rammer mig!

Lovise. Gode, kiære Fader, hør mig! Jeg kan ikke taale den Tanke, at synes strafværdig i Deres Dine.

Blondheim. (som hidtil bedøvet har seet ned for sig) Ved Gud, hun er det ikke!

Hochfeld. Hør mig først. — Tidlig iagt-
tog jeg Dit Hierte, jeg bemærkede Dit Hang
til Sværmerie, og troede sikkerst at væbne Dig
mod Elskov, naat jeg gjorde Dig opmærksom
paa det Latterlige derved, og fra Dine første
Har

Nar vænnede Dig til, at omgaaes ligesaa utvungent med Mænd, som med Dit eget Køn. Jeg var Din første Ven, jeg havde ved min Eftergivenhed, ved min ubegrændsede Tillid klistret mig en Ket til Din Fortrolighed — dom om mine Følelser, da andre gjorde mig opmærksom paa Dig, da jeg endelig selv overbeviste mig om Dit Forhold. Jeg var for sikker; — De, min Herre, har sammenstyrtet en Bygning, hvorpaa jeg hele Nar arbejdede med Angest og Besymring.

Blondheim. Ket saa, krænkede, fornærmede Fader, paa mig Deres Bebrejdelser, — paa mig alene! —

Lovise. Troe ham ikke! De veed, med hvilken Henrykkelse hans Moder stedse talte om ham, at han frasagde sig alt, for at understytte hende. Hun blev syg, — De tillod mig, at besøge hende, — jeg lærte at kende hendes Søn, fandt nu selv det, hun tilforn saa redelig havde skildret, saae ham i enhver huslig Stilling, — jeg kunde ikke nægte ham min Agtelse, mit Venkab, — — — jeg elskede ham endelig. (Blondheim vil tale, hun falder ham

ham hurtig ind). Efterhaanden bemærkede jeg, at og han følede en Lidenſkab, ſom han omhyggelig ſkiulte, ſom han med ſin Dødeligheds og Sundheds Fare ſøgte at undertrykke; — han ſvede mit Aſyn og gik af Veien for mig. I Begyndelſen ſmertebe denne Udfærd mig, ſiden ærede jeg ham derfor, fordi jeg indſaae Aarſagerne dertil. Jeg troede mig forpligtet til, at holde ham ſkadesløs for alt det Ubehagelige, han havde lidt; — for ſaa Minuter ſiden aabnede jeg mig for ham; — o min Fader, De ſkulde have hørt. — —

Trettende Optrin.

De Forrige, Sitter — kommer ilende, er forbauset ved at ſee Hochfeld; i det han vil tale, gaaer Blondheim ham imøde.

Blondheim. O min Sitter!

Sitter. Ikke denne Godhed, Blondheim! Du ſkal lære at klænde mig. Jeg er Dig her i denne Mands Nærværelſe en Tilſtaaelfe ſkyldig, ſom vil opfylde Dig med Affkye for mig.

Hochfeld. Jeg falder i Forundring, min Herre!

Blond.

Blondheim. Ikke saa, min Ven! (vill tage ham til Siden).

Sitter. Denne Skaansel fortjener jeg ikke, den forhøier min Forbrydelse. (til Hochfeld) Jeg har solgt Dem et Manuskript, hvorfor de betalte mig ti Louisd'orer?

Hochfeld. Ja, det har jeg, og glæder mig, derved at være kommen i Forbindelse med et af vore første Hoveder.

Sitter. Ikke mig gielder denne Noes, — her staaer Forfatteren. (visende paa Blondheim).

Hochfeld og Lovise paa eengang. Er det muligt?

Blondheim. (sagte) Skaan Dig, Sitter!

Sitter. Han betroede mig det, da den yderste Nød tvang ham, til at sælge det. Hans ædle Stolthed hindrede mig fra, før i Dag, at erfare det. Min — — Lætsindighed havde styrtet mig i Gield, mine Creditorer trængte paa mig, — — truede, — jeg vidste ingen Udvei, skrev det af, gav det ud for mit Arbeid, — fik Penge, — betalte, — her er Resten, og nu tilgiv mig!

(Ras

(Kaster en Pung paa Jorden og vil ile ud, Blondheim holder ham tilbage og omarmmer ham).

Blondheim. Jeg tilgiver Dig ikke, fordi Du derved bergvede mig den Fortieneste, at give Dig et Beviis paa mit Venfkab, isald Du havde stænket mig Din Fortrolighed.

Sitter. (river sig løs) Denne Stormosdighed taaler jeg ikke: — lad mig bøde, for hvad jeg gjorde!

Blondheim. Jeg slipper Dig ikke — fat Dig her, (bringer ham en Stool) Du behøver Rolighed.

Zochfeld. (omarmmer Blondheim) Edle Mand, jeg har gjort Dem Uret, — tilgiv mig! De staaer den faldne Ven, og har derved bygget Dem et Altar i hans Hierte.

Lovise. Er jeg strafværdig, min Fader?

Zochfeld. Ikke strafværdig, — dog ubesindig. — — Min Herre, — før kunde jeg ikke nægte Dem min Agtelse, — nu ærer jeg Dem. Deres Skrift gjør Deres Hoved og Hierte Værd, og giver Dem Ret til de forbeelsagtigste Forventninger. Jeg besidder ikke saa
megen

megen Formue, som jeg ønskede, for at gjøre Dem fri fra alle Forhold med Staten; — søg et Levebrød, jeg vil bidrage dertil, hvad jeg kan og saa ikke nægte Dem min Datter. Modtag imidlertid min Understøttelse; — for Deres Moder vil jeg sørge.

Lovise. (Kysser hans Haand) Min Fader, hvorledes skal jeg takke Dem?

Sitter. Du fortjener meer end Verden kan give Dig; — al at jeg var reen fra al Brøde, for værdig at fryde mig!

Blondheim. Deres Tilbud er ædelt, stormodigt, men jeg tør ikke modtage det.

Gochfeld. Hvi saa?

Lovise. Er det muligt?

Blondheim. Saa længe endnu et Kandedrag er i mig, skal min Moder have mig sin Underholdning alene at takke, det er jeg hendes Angest og Omhue for mig, — for min Opdragelse skyldig. Rolig døde min Fader, da jeg hellig forsikrede ham, ikke at forlade hende, at lade hende nyde Frugterne af alt det, jeg blev ved ham; — endnu er mit Løfte ikke opfyldt.

fyldt. Deres Datters Haand være Lannen for min Stræben, men indtil da er hun fri.

Hochfeld. Deres Delikatesse er overdreven, — De er uretsfærdig mod Dem selv.

Blondheim. Jeg kan ikke anderledes.

Lovise. Det er for meget, — jeg er uden for mig selv!

Fiorteude Optrin.

De Forrige, Reinhard aabner sagte Døren, har en tildækket Tallerken i Haanden, yttres Forundring og sniger sig ind i Sidekabinettet.

Blondheim. Held mig, at jeg endelig seer mig i en Sirkel af Mennesker, som elsker mig og under mig Got: efter lang Tid er denne Dag for mig den rigeste paa Glæder; jeg stuer tilbage i mit Liv og erindrer mig de kummerfulde Dieblikke, kun for at nyde det Nærværende i sin hele Fylde. Med Lovises Kærlighed, (til Hochfeld) under Deres Veiledning, — ved Din Haand, min Gifter, trodser jeg enhver Skæbne. — Dog, tilgiv, mig kalder en Pligt, som er mig helligere, end enhver

an-

anden: min gode Moder maa tage Deel i min
Henrykkelse, naar den skal have Værd for mig.
(han vil gaae).

Hochfeld. Ikke saa, Blondheim! vi alle
maa være Vidner ved dette Optrin.

Lovise. Og jeg vil kysse Glædestaarerne
af hendes Kinder.

Femtende Optrin.

De Forrige, Reinhard, fra Kabinettet.

Reinhard. Hun lader sig ikke holde,
hun har her i Værelset hørt alt, har flædt sig
paa og kommer herhid — (hurtig tilbage).

Blondheim. Hun er for svag, — jeg
skalver for hende!

(De gaae til Kabinettet, som aabnes, Mo-
deren lader sig see i Døren, styttende sig
paa Reinhard: hendes Dragt er meget
reenlig, hendes Ansigt blegt, et Smil
udbreder sig over samme).

Blondheim. (Knæler for hende og kys-
ser hendes Haand) O min Moder!

(Hun

(Hun synker i Lovises Arme, alle trænge sig om hende).

En ny Damedragt, formodentlig i
Indien.

De fleste Læsere af Modejournaler og de indsigtfuldeste Kjændere af Damepynten have længe beklaget, at dette Kjøn, der over hele Jorden er uundtømmeligt i Opfindelser, naar det kommer an paa Prydelser, endnu ikke har havt det Indfald, at bringe Modesforandringen, der nu bliver indskrænket til fedtsommelige Maaneder og Uger, tilbage til Minuter og Sekunder. Jeg mener nemlig, at der burde være mere siebltkelig Forandring i Damepynten. Man forestille sig kun de utallige Stillinger, som Mandsofkens trekantede Hat med ulige Spids kan antage. Hvor forskjellig en Betydning i sin forskjellige Stilling! 1) Med den brede
En:

Ende udad, Korfarden bag, og dybt nedtrykket i det brændende Ansigt, hvormeget Mod viser den ikke, endog der, hvor Solen ikke skinner? 2) Ved Hjørnernes selsamme Stilling mod Verdens Kanter, men mere tilbagekastet, saaledes at den hvide Pande bliver blottet indtil Haartoppen, hvilken fortryllende Liderlighed (man undskyldte dette Udtryk!) omsvæver ikke et saadant Hoved, i Beshynderlighed naar den øvrige Dragt, fornemmelig Linnet, i Henseende til Materien, er ulastelig. 3) Sidder Spidsen lige over Næsen, hverken for høit eller for lavt, saa formoder man en ligesaa rigtig sat, og i alt sig steds selv parallel Mand. Men saasnart 4) Spidsen kun i ringeste Maa-
de afviger til Østen eller Vesten *), saa frem-
ly=

*) I dette Udtryk bliver altid Ansigt Meridianens Linie bestemt ved Næsens Stilling. Dette er fuldkommen overensstemmende med den daglige Talebrug. Paa mange Steder i Lyf-land siger man om en Hat, der sidder saaledes, at den viser paa halv tolv. Dette Udtryk er laant af Gnomoniken (den Kunst at gjøre Golskiver, ogsaa Ure).

lyser af denne Prøvelse strax en høiere Betydning. Der er altid noget mandligt, positivt deri. Man er sin egen Herre. 5) Stødt tilbage i dette Leie, nærmer Betydningen sig temmelig nær til No. 2. Bliver 6) Spidsen vel over Næsen, og en af Siderne derimod hælber mod Horisonten, saa fremkommer den Stilling, som kaldes Hatten paa det ene Øre. Er Inklinationen stærk, saa er det neppe saa aldeles rigtigt neden under. Den falder i denne Stilling meget ofte ned paa Jorden, og Besidderen, som vil tage den op, ikke sjelden bag efter. Saadant noget kan hændes det ordentligste og parallelste Menneske i No. 3, naar han ikke tager sig i Agt. Vi have ofte bemærket dette hos de braveste Borgere. Det hændes dem sædvanlig i den Tilstand, der hos dem udgjør en Overgang fra Søndags-Andagten til Mandags-Andagten. Bliver 7) en Krampe slaaen ned, som ofte skeer om Sommeren, saa opstaaer deraf et Værn og Sirat, fornemmelig for Ansigter, som desuden give En noget at gjætte paa, og for hvilke en Smus-

le Taage er saare gunstig. Paa dette No. 7 heroer hele Theorien af Damehattene efter gammel Stil; den tomme Pande skjules derved, Sammenligningen mellem smukke Dine, en smuk Mund og dens Tænder bliver uendelig lettet for Betræderen, og over alle disse Herligheder kan tilsidst fra Underforet af Hatten kastes et rosenfarvet Lys tilbage, hvorved intet i Verden forværres. — Har man slaaet Hatten ned foran, saa maae man kun vogte sig for, at Krampen ikke igjen springer halv op, eller vel endog saaledes nedslaaen, 8) kommer til at staae bag; dette fornedrer den bedste Mand, og mangen god Kristen kunde endog ved et saadant Tag over sin Dolk, blive mistænkt for sin Troes Skyld.

Af Anførte vil Læseren have seet, hvad der kan udrettes ved en bevægelig Dragt. Intet mindre end et heelt Sprog, hvoraf dette neppe er aatte Stamord for Hatten, men som ere meget rige, og have deres egne Bendinger og Figurer, deres egen Prosa og Poesie. Mandfolkene's Dragt har derfor virkelig tabt uendelig meget af sin Betydning ved den

runde Hat. Fordum sammenpressede man vel dens trefantede Forgænger, og bar det tørre Præparat under Armen, men da den ikke blev der, men gik fra een Haand i en anden, saa bad og bandte og truede og charmeerte den med i Verden, som paa Skuepladsen, blev brugt for Viste, og for Præsenteertallerken til Vister, Lommetørklæder, Handsker, eller hvadsomhelst endnu kunne falde af en smuk Haand, og var derfor meget veltalende. Dette er nu allesammen ligesom tilintetgjort ved den runde Hat. Den er alt for enkelt, og af for faa Ord for den veltalende Verden, hvorfor den ogsaa stælden tages med der, hvor Veltalenhed udfordres. Den er egentlig Sorg, og blev derfor fordum kun baaren i største Bedrøvelse, og altsaa stedsse kun en kort Tid. Fornemmelig har Synet af en Mængde Mennesker med den næsten tabt al Interesse for Tilskueren. Det er Intet mere. Pantalons, Spadseerknyp-lerne, og den høie stive Halsklud, ere kun en ringe Erstatning for Triangelen. Beenklæder bliver Beenklæder. De vare, saa længe de eksistere, stedsse af faa Ord, og disse taledede de stramme,

me, af Skind, stedse hidtil bedre end Pantalons. Spadseerknyplen er rigtig nok mere veltalende, men dog kun i visse Sag, Mit og Dit, Menneſkerettigheder, Rum og Tid o. d. m. Ved de ſtive Halsklude tænker man i det høieſte engang paa Gabestokken, ſaa er man færdig. Man begynder virkelig ogsaa igjen paa, at ſkjære den runde Hat oval, og derved at indføre hos ham Partiſhed mod Verdens Hjørner. Det var et got Skridt, og der lader ſig haaſe bedre Tider.

Sammenligner man nu dette med vore Dammers (de engelske) Hatte, hvilken Eenſormighed nu for Tiden! Som Hatten ſidder, ſaaledes ſidder den fra fire om Eftermiddagen til to om Morgen. Er endogsaa Dinenes og Læbernes Spil nok ſaa mangfoldigt, hvad hjælper det, naar der rundt om Hovedet ſtedſe bliver lirket dertil paa een Streng? Næſten intet er jo foranderligt ved Skabningens Meſterſtykke, end i det høieſte, Saloppens Omgjørtning, og Robens Flugt ved en hurtig Gang, eller naar der laveres (ſeiles mod Vinden) eller

der tages Keeb *) i den, naar der løbes i Lø (med Vinden) eller skal sættes over en liden Gadekanal. Var det ikke herligt, at give deres Dragt mere Bevægelighed og derved mere Betydning? Derpaa har man ved et vist Hof **) seet en Prøve, der virkelig overstiger alt, hvad man kan see af den Slags. Det rigeste Sprog forarmes derved og udtømmes.

Damerne bære nemlig der, istedet for de høielige Sløb paa Koberne, et Slags stive Paa-fuglerumper, som begynde ved Hosterne, og stige derfra i en temmelig spids Vinkel ned mod Horizonten. Saaavidt man efter Diemaal kan skjønne, var der fra Hosterne indtil Enden omtrent tolv Fod. Naar de gaae over Gaden bære de den i en afverlende, med Rosen-, Sølv- og Perlesfarve stribet Pung, og Enden bæres af Børn, der ikke ere Kjærlighedsguder ulige. Allerede dette lader stort,
og

*) At tage Keeb i Ceisene hedder, at tage en deel af dem ind, for derved at give Vinden en mindre Glæde.

**) Hvor? det vil med Tiden kunne siges.

og giver et Haab, der endnu er langt større. Naar de komme i Præsentations: Salen, som er af en uhyre Størrelse, at Erceeerhuset, som jeg paa min Reise igjennem Tyskland har seet i * * * *, flere Gange skulde kunde have Plads deri: saa bliver Halen trukken af Skeeden, og Damen stiller sig lige over for Tronen, paa et bestemt Sted af det med Marmor udlagte Gulv. Stederne ere rundagtige Fliser af en meget affstikkende Farve, og ligge i det mindste fire og tyve Fod fra hinanden. Flere Damer kan der ikke komme til en Audiens, end der gives saadanne Steder. Jeg stod affides bag Tronen, paa et ophøiet Sted, og havde, i Følge et Patent, der var undertegnet af Hof-Fourererne, Tilladelse at see igjennem det forgyldte Løvværk, som var paa Tronen. Damerne rangerede sig, fire i hver Rader og en quinconce sex Rader efter hinanden. Disse fire og tyve Personer indtog altsaa et Rum paa næsten fiorten tusinde Kvadrat-Fod. Allerede saaledes som de der stode oversteeg Synet al Beskrivelse: de vare som besaaede med Juveler, og som beplantede med allehaande Støre.

Men

Men alt dette var dog kun Anlægget til Fyr-
værkeriet. Nu kom Keiseren under en Torden
af Pauker og Krigsmusik, og paa eengang be-
gyndte Halerne langsom at bruse op, og Gul-
vet efterhaanden at forsvinde under Bølger af
tusindfarvet Lys. Saasnart Keiseren havde sat
sig, og hilset Asseembleen med et naadigt Nis,
brusede Halerne heelt op, og hver Dame stod
midt i en Halvkreds af tolv Alen i Giennem-
snit; at sammenligne Pragten af en saadan
Halvkreds med Regnbuen, vilde være at for-
ringe den. End ikke engang til Søn for
disse Sole af Kolibris Fiære havde Regnbuen
i sin fulde Herlighed været skicket. Alle Far-
ver havde den høieste metalliske Glands, og
flere deraf syntes at være virkelig Ild. Ef-
terat de havde staaet saaledes et Minut, be-
gyndte Halerne at vugge sig efter en smelten-
de Musik, og dreie sig om Middelpunkten lang-
som, snart paa den ene, snart paa den anden
Side; dette gjorde en forundringsværdig Virk-
ning. Sandelig! alt hvad Fyrværkeriet for-
maaer, er Formørkelse, og alle Farve-Klaverer
i Verden ere Mundharper imod en saadan Her-
lig-

lighed. Som de nu stode, saaledes gik de unge Hofkavalierer igiennem Raderne og gjorde Damerne Cour, og En var endog saa forvoven, at stikke Hovedet igiennem en af Halerne. Damen, som den tilhørte, smilede vel, men man sagde mig, at det havde kunnet bekomme Smaaherren ilde, hvis Keiseren havde seet det. Denne Spøg maa altid bruges saaledes, at den ikke kan sees fra Tronens Midte, og tilmed maa man nøie kjende Damen. Om Halernes Mechanismus og hvorledes de regjeres, har jeg ikke kunnet erfare noget tydeligt. Saa meget er imidlertid vist, at det tildeels skeer ved Knæernes Bøining; thi ved de dybeste Bøininger var den paa det højeste og bredeste. Derhos havde de Hænderne paa Siden i en Slags Lomme, hvori formodentlig Hevelerne vare skjulte. Vi forbigaae her Afskeds-Ceremonien, og anmærke kun følgende. Saasnart Keiseren var borte, lode alle Damerne Halerne falde, traadte tilsammen, og talede parviis med hinanden, og jeg kunde tydelig adskille en vis Rang, for naar en næsten ganske bruste op mod den anden, bevægede

de den anden neppe Halen, eller bredte den ud, uden at løfte den fra Jorden, hvilket saae fortreffeligt ud, men skal betyde Stoltthed, og man kan ikke nægte, der var Værdighed deri. Andre, som vare af lige Rang, og havde noget imod hinanden, løftede den høit op uden at slaae den fra hinanden, og det undertiden flere Gange i Ræk. Fornemmelig var det meget tydeligt hos et Par, der ogsaa formodentlig kivedes; thi Halerne gik op og ned, og man kunde umuligen derved bare sig for at tænke paa et Par Skader (vist nok af himmelsk Pragt og Skjønhed.) Med et gik den ene pludselig tilbage, og dreiede sig saa hurtig omkring, at Enden af Halen strøg den anden under Næsen, som hun besvarede med at vende Ryggen til den første og udbrede sin Hale ganske høit fra hinanden. Derved havde jeg den gode Leilighed, at see hvorledes en udbredt Hale saae ud bag fra. Jeg kan just ikke rose Prospektet. Hele Buen var hvid, dog kunde man tydelig see, hvorledes Fiskebenene, hvorved den formodentlig fik sin Stivhed, alle løbe til en Midselpunkt, ligesom Fjærene hos en Daasugl, hvor-

med

med da ogsaa vist nok Foragt, efter almindelige antagne Principer, kan blive udtrykt. Det skulde glæde mig meget, dersom jeg ved denne Efterretning har givet vore Modehandlerinder og Balletmestere Leilighed, til at forskaffe vore Assembler og Theatere en ny Prydelse; thi det vilde en saadan Mode endog stedse være, om og Sirkelsluden ifkun udgjorde den sextende Deel af hines, og Gjennemsnittene af fire og tyve Fod bleve formindskede til sex, hvorved vistnok det, at kunne slæbe Halsen efter sig, ganske vilde falde bort. Men allerede en Volante, som ved en Dames Neien udbredede sig til en Glorie omkring hende, maatte frembringe en Virkning, langt ophøiet over min Noes.

Et Fragment af min Kjærligheds-Roman,
tilligemed

Bemærkninger derover i psychologisk og
moralisk Hensigt, af G.

(udaf Mauchart's Repertorium für empirische Psycho-
logie, 1 Band. Nürnberg 1792).

Jeg misundte hende hendes Tilværelse, hendes
Personalitet, alle hendes Forhold, hendes ube-
tydeligste Begivenheder. I Sandhed — det
er mig selv nu næsten ganske ubegribeligt —
jeg misundte hende engang det Fortrin, i Kir-
ken at have et elendigt Malerie for Dine, som
jeg paa mit Sted ei kunde see! Det er umu-
ligt, at en Stemning i Sjælen, uden virke-
lig at være Vanvittighed, kan komme den nær-
mere, end min daværende.

Denne Lidenstabs var imidlertid saa leven-
de hos mig, at de mest siensynlige Beviser
paa hendes umisundelsesværdige Tilstand, intet
formaaede derimod. Naar hun gik, nok saa
dybt nedbøjet, misundte jeg hende hendes vel-
lystige Kummer, uagtet jeg saae, hvor usige-
lig

lig hun leed. Men da var hun og uimodsigeligen yndig: Intet Under, at jeg da meest misundte hende hendes Lyksalighed. — Jeg veed ei, om en Elsker nogensinde har forvildet sig saa vidt, at han misundte sin Pige hendes Personalitet; men jeg gjorde det i den høieste Grad. Jeg var mig nu slet ikke det Ønske bevidst, at elstes af hende, men at være hende selv. Jeg kunde ikke bare mig for at meddele hende mine Forestillinger om hendes Lyksalighed. Hun begreb ikke, hvorledes jeg kunde holde hende for lykkelig, jeg begreb det heller ikke; men min Følelse var uendelig stærkere, end alle Fornuftgrunde. Jeg anseer dette Phænomen let at forklare, og forundrer mig over, ei endnu at have fundet det hos nogen uden mig. Min Pige var mig et Ideal af Legems og Sjæls Fuldkommenheder, jeg vidste, hvorledes en Sjæls Fuldkommenhed hænger sammen med dens Lyksalighed; jeg vidste, hvorledes legemlig Skjønhed er en Piges Septer, hvorved hun behersker Ynglinge. Jeg kunde ei indbilde mig, at et Menneske kunde

see

see hende, og dog blive sig selv lig 1). Jeg kunde ikke forestille mig andet, end at alle Ynglinge, som kjendte hende, alle Piger af hendes Sirkel, ja endog hendes Tjenestepiger, Naboer, og hvad som paa nogen Maade stod i Forbindelse med hende, maatte være forelskede i hende. Jeg havde gjerne opofret Livet for et kjærligt Blik af hende. Saaledes, troede jeg, vilde alle gjøre det. Maatte jeg ikke misunde

de

*) Denne og de følgende Bemærkninger ere saa aldeles tagne af vor Sjæls Inderside, og udbragte af Kjærlighedens Natur, at jeg troer, enhver Elsker, ved nogen Opmærksomhed, vil have Leilighed til at gjøre denne Jagttagelse paa sig selv. Thi herpaa beroer i Grunden den, fra enhver heftig Kjærlighed uadskillelige, Skinsyge, den Frygt, hvormed man i denne Tilstand betragter enhver Mandsperson, som taler med den elskede Pige, endog kun nogle flygtige Ord, og Misundelsen over deres Tilstand, som vel aldrig kan blive Gienstanden for hendes Kjærlighed — i erotisk Forstand, — men med hvilke hun just derfor omgaaes utvungnere og fortroligere, som f. E. Brødre og Søstre.

Maucharts Anm.

de hende? — Jeg overførte næsten min Skins
syge paa livløse Ting. Vælet i hendes Haand
holdt jeg for lykkelig, og min misundelige Fan-
tasi fulgte til hendes Purpuræber det Band,
hun drak. Alt hvad hendes Dje saae, blev i
min Forestilling en Helligdom, havde det endog
kun været en Myg! Saaledes var længe min
Tilstand. Ingen Ven hverken kunde eller vil-
de jeg bekjendtgjøre den; den bittere Smerte
var mig alt for sød, til at jeg skulde dele den
med en anden. For hende selv vovede jeg kun
ved Lejlighed at give mig tilkjende ved enkelte
Bink, fordi jeg ej kunde holde mig, ikke for-
di hun skulde vide det; thi jeg var alt for be-
skeden, sølede mig alt for meget Støv for hen-
des Guddom, end at jeg havde tænkt mig hen-
des Gjenkjærlighed som mulig. — Saaledes
gik det omtrent et Aar: hvor mekanisk maatte
nu allerede min Videnskab være: men hvorledes
havde den ellers ogsaa kunnet overleve følgen-
de Katastrophe? — Her kom nu en Laps,
uden Hoved og Hjerte, udrustet med himmel-
blaa Dine, smækker Legemsbygning, og med
den Tankeløses gode Lune. — Hun elskede ham!

— Ved

— Ved det første Møde havde jeg allerede tilstrækkeligen seet, at han hørte til en ganske anden Menneskekasse, end jeg. Jeg havde aldrig faldet paa en Parallele mellem mig og ham! Jeg havde ladet ham fortrække, som en anden af hans Lige, og var da kommen ganske godt ud af det med ham, uden at den En havde forårsaget den Anden stor Kummer. Men det var ej Forsynets Villie. — Han blev næsten ligesaa hjerteligen elsket af hende, som hun af mig. I Sandhed! jeg havde nu gjerne bortbyttet min Jeghed med hans, saa meget jeg endog foragtede ham: men — han var ufølsom for alt, hvad den skønne Pige leed for ham. Han behandlede hende ofte uhøfligt og grovt; hun elskede ham kun des inderligere. bejlede til hans Opmærksomhed, medens jeg saa forekommende helligede hende min, imod hendes Villie *). — Neppe kan jeg beskrive min

*) Da Forfatteren aabenbar havde, saavel indvortes som udvortes, Fortrin for sin Person, bliver denne besynderlige Erfaring blot begribelig af den Bemærkning, som jeg troer alt

min daværende Sindstilstand. Nu opvakte min fornærmede Stoltshed, at see en Uværdig mig foretrukken, mig foretrukken i det eneste Tilfælde, hvor jeg ej kunde see det med Ligeegyldighed. Men min Stoltshed var et Barm, som intet formaade mod min Ræmpe - Kjærlighed. Jeg tilgav Pigen hendes Bildfarelse; thi jeg vidste, hvor blind Kjærligheden er. Jeg ærgrede mig over hans Følelseløshed: Pigen ynkede jeg, og mig ønskede jeg nu kun — Døden!

Eklinshye, Medlidenhed, Brede og Kjærlighed kæmpede i min Sjæl. — Kjærligheden
be-

oftere at have gjort, at Piger, forresten i lige Omstændigheder, — dette beder jeg nøje mærket — ofte elske den mindre, som forekom dem med Kjærlighed, end den, som i Begyndelsen ej syntes at bemærke dem, forudsat, at begge have Egenskaber, som kan opvække Kjærlighed hos en Pige, uagtet Kjærligheden til hiin, naar den dog opstaaer, er varigere, end til denne. Mangel paa Vanskeligheder paa den ene Side, og deres Opdyngelse paa den anden Side, forklare dette Phænomen.

M a u c h. A n m.

beholdt Overhaand. Til Gjenfjærlighed var nu intet Haab mere for mig, uagtet jeg nu ogsaa holdt mig værdig, til at blive elsket*). Nu vovede jeg endelig at tage hendes Haand, at kysse den. Min Forestilling om hendes Aands Fuldkommenheder blev nedstemt. Min Kjærlighed bekom et Anstrøg af Eandselighed. Denne tiltog ved enhver Berørelse af hendes Haand

*) Man bemærke her, i Sammenligning med nogle foregaaende Steder, den skønne og naturlige Overgang fra Forestillingen om en uymaalig Afstand fra den Elskede, til Forestillingen om at være hendes Kjærlighed værdig. Pigen havde tabt i Forsatterens Dine, derved, at hun foretrak en Uværdig for ham; han beundrede nu ej mere i hende et Ideal af Aands Fuldkommenheder, tænkte sig ej mere i Forhold til hende, som Støvet til Guddommen. Derved forsvandt ogsaa den uhyre Afstand; han fandt mere Lighed mellem sig og hende; bevidst ved sig selv om sin hæstige Kjærlighed, troede han sig ogsaa værdigere til hendes Gjenfjærlighed, og det saameget mere, da hun elskede en anden, som i hans Dine stod dybt under ham.

Mauch. Ann.

Haand, og min Lidenſkabs Mechanisme blev ſaa ſtærk, at jeg nu, — med det ſteſte Forſæt, aldrig at nærme mig hende, — ſaasnart jeg ſeer hende, henrives med Magt ſom af en magnetiſk Hvirvel, trækker hendes Hænder, og — uagtet den ſørſte Misbilligheſe af min Forſtand, uden noget Haab, ja endog uden Onſket, at berøre hende — finder Vellyſt i at ſige hende, at jeg ved hende lider uudiſigelig.

Bemærkninger.

For ei ſaa ofte at afbryde min Kjerligheds ſande Roman, eller at gjøre den kjedende, ſparede jeg nogle Bemærkninger, ſom jeg kunde indſætte, og udelod Handlinger, hvoraf jeg kunde have anført utallige, for med mere Kortbed at meddele mine Reſultater deraf, ſom Erfaringsſætninger, hvis Sandhed enhver, der elſker eller har elſket, maae prøve.

I) Ogſaa den meſt aandige Kjerlighed grunder ſig paa Sandſelighed. Juſt dette adſkiller Kjerlighed fra det inderligſte Venſkab. — Det vidſte Wieland, da han ſkrev i ſin Agathon:

”Kjærligheden vover til det Punkt, hvor Naturen vil have den.” — Det erfarer enhver Elskende, som ofte har Leilighed til uden Tilbageholdenhed at omgaaes med sin Pige *).

*) Dette er saa sandt, at herimod endog den Erfaring intet beviser, som enhver Forelsket kan giøre paa sig selv, at nemlig just da, naar Kjærligheden har naaet den højeste Grad, man da ej uden Væmmelse kan tænke sig den grove Tilfredsstillelse af Sandseligheden eller af Kjænsdriften, Opnaaelsen af det Njemmed, Naturen har havt med Kjærligheden. De hedtsforelskedes Kjærlighed synes efter denne Erfaring ganske aandig, og at være fuldkommen det modsatte af Sandseligheden, og dog er Sandseligheden ogsaa Grundlaget heraf. Vel har den i dette Tilfælde saameget som muligt nærmet sig til det Usandselige, men man betænte kun 1) at dens Oprindelse — det første Indtryk, som frembragte den, — maatte være sandseligt, 2) at Enden paa enhver, endog nok saa usandselig, Kjærlighed, igien er sandselig, fordi enhver Kjærlighed indlutter Omstet efter en fuldkommen, ei blot aandelig men og legemlig Forening, ia endog efter den grovere Sandseligheds Tilfredsstillelse, omendkiønt den hedtsforelskede ej tiltraaer sig selv dette Omstet, og bliver

2) Men jo tydeligere Sandfeligheden viser sig, desmere taber Kjærligheden af sit him-

E 2

mels

der sig ind, ikke at have det; — og 3) at vore Sjeles Forbindelse med et dyrist Legeme gior vore Drifters Modification ved dette Legeme nødvendig. "Legemet, siger Schmidt i sin empir. Psych., blander sig i alle, nok saarene, aandige Drifter, og modificerer dem. Af reen platonisk Kjærligheds-Drifter til aandidig Forening opstaaer saaledes legemlig Kjærligheds-Drift. — Saaledes gaaer selv den mystiske Gudsfrugt over til Drift efter legemlig Forening — ved Berørelse, Kys og Omfavnelse." Paa den anden Side derimod bliver ogsaa Sandfeligheden ved intet saa meget forædlet, som ved Kjærlighed: i den lære vi at beundre vor Naturs Indretning, som i Kjærligheden lærer os det skønne Behiæl, hvorved Mennesket forenes baade med Dyr- og tillige med Aander-Verdenen, og ingen af vore sandfelige Drifter kan modtage saameget aandidt som denne. Skjønheds og Harmonie-Følelser, som have intet tilfælles med Sandfeligheden, som ere blot aandidge, og dog nøje forbundne med Kjærligheden, ophøje den til en ægte menneskelig Lidenstabs Værdighed, og forbinde den med de reneste Følelser. Vi overføre vor Elskedes moralste Guldkommenhed paa hendes legemlige Fortrin,

melske Tryllerie. Ogsaa det vidste Wieland bedre end jeg, da han elskede den skønne Züricherinde. Jeg vil anføre det fortreffelige Ord af Zimmermanns Ensomhed, hvor han fortæller Wielands Historie: "Hvo som gjerne eftertænker i Stillehed, og har erfaret Kjærlighed, finder i denne uudtømmelige Eftertænkning Kjærlighedens højeste Nydelse. Herder siger, han veed ikke, hvad det er for et asiatiske Folks Mythologie, som saaledes inddeler deres højeste Aldersdoms Tidrum: Menneffene, dengang endnu paradisiske Aander, have først i Martusende elsket hverandre med Blikke, derpaa med et Kys, med en blot Berørelse. Saa stille og høit, og saa uudsigelig ædelt elskede Wieland i sine første og fyrigste Aar et skønt, kjærlighedsfuldt, elskovaandende Fruentimmer i Zürich; thi denne store Mand vidste vel, at Kjærligheds Sammelig-

trin, og finde hende saa meget skønnere, jo større hine ere. Da vi derimod finde det skønneste Ansigt mindre skønt, det interesse er os mindre, og opvækkerieldnere Kjærlighed, saasnart vi deri troe at læse Udtrykket af en lille eller hæslig Sjæl."

M a u t h. A n m.

melighed i visse Maader allerede dfer i det første Kys, i det første Suk. Jeg spurgte derfor engang dette Fruentimmer: Mademoiselle, naar har Wieland første Gang kysset Dem? Den skjønnne Züricherinde svarede mig: Wieland kysede mig første Gang ved Enden af det 4de Aar af vort Bekjendtskab — paa Haanden. *)

3) Jo større Hindringer Kjærligheden finder, des stærkere bliver den. Havde jeg strax i Begyndelsen fundet Lejlighed, til at tale alene med min Pige, til at sige hende, at jeg elskede hende, til at røve et Kys fra hende; saa havde jeg sikkert hoppet over den frygteligste Periode i min Kjærlighed. Men Moderens Nærværelse forarsagede hos hende en Tilbageholdenhed, som jeg forklarede mig gandske Falsk. Jeg ansaae hende for en sand Engel, uden menneskelige Svagheder, ophøjet over alle Svagheder. Mit forvovneste Ønske var dengang, at træffe hende alene paa Trappen, at henknele, trykke hendes Haand

*) Meget skjønt siger derfor og Forfatteren af Bogen: "Ueber die Ehe": "Bei Hymens Tempel liegt Kjærlighedens Grab."

Haand til mine Læber, og saa i samme Stilling at bede om Tilgivelse! Andres Exempel lærte mig først, at deres Hænder ikke vanhelliges ved Unglinges Kys. Jeg vovede det ogsaa, og borte var Kjærlighedens qvælende Beundring *).

4) Kjær-

*) Kjærligheden har aldeles det tilfælles med enhver hæftig Liden- skab, at den vorer stærkere, jo færre Midler den finder til at tilfredsstilles, og føles hastigere og sikkrere, jo hastigere og fuldkomnere den tilfredsstilles. Imod dette strider heller ikke den Erfaring, at undertiden den Elskende, naar han efter en lang standhaftig Udholden i Kjærligheden dog tilsidst enten ingen Gjenkjærlighed finder, eller seer bestandig nye Hindringer af andre lagte i Veien for sin Liden- skabs Tilfredsstillelse, da, fuld af Mishag over dette eller hint, trækker sig tilbage, uden videre at forfølge sit Njemmed, og maafee endog bander Kjærligheden. Thi dette beviser intet mod den anførte Sætning. Han elskede desu- agtet endnu, og maafee hæftigere end før. Vil ei længer at elske hører kold Egegnldighed mod den hidtil elskede Gjenstand. Men her er ei Kulde, her er Bredde og Uvillie, en Tilstand altsaa, som, just fordi den igjen er et Extrem, endnu er Kjærligheden langt nærmere, end den kolde Egegnldighed. Thi saa meget endog disse
Men,

4) Kjærligheden — naar man undtager Sandfeligheden, som Kjærlighedens Grundlag — bestaaer deels i Beundring, deels i Velvillie. Begge disse forstærke hinanden gjensidigen. Beundring alene kan vel ingen Kjærlighed tilvejebringe, thi den er, som Ninon Lenclos siger, den koldeste og ustadigste af alle Affekter. Velvillie kan uden egentlig Beundring, kun med en vis Grad af Agtelse, være tilstræffelig til Kjærlighed, men den bliver da temmelig sindig (gemåsigt) om den ei ganske udarter til Sandfelighed.

Mennesker søge at overtale sig til at troe, at de ei elske mere, saa beviser dog netop denne forsættelige Omhyggelighed, at overbevise sig om den forrige Lidenstabs Tilintetgjørelse, — hvilket endnu bestandig forudsætter lidenskabelig Sysselsættelse med dens Gjenstand, — at de endnu kun elske det for meget, og at deres Nøisgheds Fiende ei er overvunden, men kun lurer i et Baghold, for ved god Lejlighed at bryde frem med des vissere Sejer: Thi der behøves kun en svag Straale af Haab, for igjen at forandre denne Brede til det andet Extrem, til Kjærlighed; I det mindste skee dette i alle de Tilfælde, jeg kjænder.

hed. Men kommer endnu Beundring til en høj Grad af Belvillie, saa stiger den til en særlig, ganske bedøvende Lidenſkab. Det er ej mere den stille taalende, ſig til Døde harmende, Lidenſkab, ſom blegner Kinden og udſlukker Djets Ild, ikke en Kjørlighed, ſom Abbelards og Heloiſes, men ſom en Minona's *), en Eliſabeths **), en Werthers, ſom gjør Kinden glødende, Djet lynende, ſom med brændende Begjærlighed iler ſelv Døden imøde.

5) Naar engang Kjørligheden er vorden mechanisk, naar den har meddeelt vort hele Nervesystem, og maaskee iſær Hjernefibrene en vis Tendents, ſaa kan Beundringen uddøe, og Belvillien kjølneſ, — og Kjørligheden alligevel vedblive. Vrede og Kjørlighed kan endog være ſamløde, ſom det ſædvanlig har Sted ved en ſtærk Skinſyge. — Deraf den Erfaring, hvorpaa jeg kun kjænder eet paafaldende Exempel, at Elſkere kan dræbe deres Elſkede, ei blot i det første Indtrykſ Hede, men efter langt Overlæg. —

6) Skin-

*) I Gerſtenbergs Minona, eller Angelsaxerne.

**) I Rudolph von Habsburg.

6) Skinsygens Grad er altid proportionert med Graden i Kjærligheden. Den virkelig forelskede vil, endog ved den sikreste Besiddelse af den dydigste Pige, ej undgaae Anfald heraf. Udelukkende Besiddelse af denne Ene er de Elskendes karakteristiske Dnske. Jo hedere dette Dnske er, des plnesfuldere er naturligviis den ringeste Mistanke, at maatte afftaaе noget af denne Besiddelse. Jo vmmere Hjertet er, des skarpsindigere er Forstanden i at finde Mistanke, hvor ingen er *).

7) Den

*) Det som især giver denne Skinsyge Oprindelse, Bedvarenhed og Næring, er den, i det ovenførte Romanfragment beskrevne, store Afstand imellem Elskeren og den Elskede. — Den hedtforelskede troer, at der ikke kan gives en Pige, som hans; han paadigter hende Fortrin, og troer virkelig at finde dem hos hende, hvilke, om hun havde dem, maatte have hende høit over alle Dodelige. Deraf følger til samme Tid, paa den ene Side den Forestilling, at Elskerens Værd forsvinder i Forhold til den Elskedes, at han, som Fragmentets Forfatter udtrykker sig, føler sig som Støv for hendes Guddom, — og paa den anden Side den, at en Pige med saadanne Fortrin, en saadan Engel, nød-

7) Den Tanke, at foragtes, er den utaa-
leligste Lidelse for en forelsket, foragtet af Gjen-
standen for hans Kjærlighed! — Thi den hele
øvrige Verdens Foragt rører ham ikke, maaskee
endog glæder ham, naar de mangeslags Vaand,
som imod hans Villie endnu fastbinde ham til
hende, derved kan opløses: Men at foragtes af
den, som man ønsker at være alt; den Be-
vist-

nødvendig maae elskes ligesaa varmt af enhver,
der seer hende, som af ham; saaledes som Til-
fældet var hos Fragmentets Forfatter. — Hin
første Forestilling frembringer nødvendigen For-
tælleren af Uværdighed til Gjenkjærlighed, og den
anden lader ham i enhver Mandsperson finde en
farlig Rival; — begge tilsammen maae alt-
saa nødvendig til Slutningen frembringe en
hæftig Skinsyges Lidenkab, og Brygt for at
miste den elskede Pige, til hvem man ei føler
sig værdig, og som man troer ligesaa varmt el-
sket af enhver anden. — Men da nu de an-
førte Erfaringer finde Sted ved enhver hæftig
Kjærlighed, saa følger naturlig deraf, at og-
saa Skinsyge er uadskillelig fra enhver hæftig
Kjærlighed, og at enhver varmtelskende dermed
vil quæle sig og maaskee ogsaa sin Pige, efter
det Temperaments Anlæg, han har.

vidsthed, ikke nu at kunde være hende noget! — Meget lettere, meget taaleligere, at see sig ham det af hende; thi Had forudsætter allerede Erkjænnelsen af visse Fortrin, af visse Overlegenheder; Foragt grunder sig paa erkjendt Uværd; Had — paa enkelte Tilfredsstillelser, som lade sig gjøre godt igjen; Foragt — paa fysisk eller moralsk Udygtighed til at kunne bidrage noget til vor Velvære. — Hvor lidt Haab bliver da tilbage for Elskeren! ”Man kan ikke taale Foragt af den”, siger Rousseau, ”som man elsker!” Eller naar han et andet Sted skildrer sin Lidenkabs gradvise Stigen: ”Da jeg begyndte at elske Dem, hvor langt var jeg da ikke fra at see alle de Ulykker, som jeg beredte mig! Jeg sølede først intet uden Ulykken af en haabløs Kjærlighed, som Fornuftens med Tiden kan overvinde; Jeg lærte siden at kjende en større Ulykke, i den Smerte at misgaae dem”. *Nouv. Hel. I P. lett. 3. *)*

8) Fruen:

*) Men netop derfor vil den Elskende ogsaa saa vanskelig og saa sildig overbevise sig om, at han virkelig er foragtet, tilsidefat og afviist. — Gaa lidet ofte endog de tydeligste Beviis paa Gjen-

8.) Fruentimmer synes mere at kalku-
lere, før de forelske sig, end vi. I det mind-
ste

Gjenfjærlighed tilfredsstille ham, fordi han al-
tid endnu føler større Kjærlighed hos sig, og
saa let han deraf øser den Mistanke, at hans
elskede Gjenstands Kjærlighed dog altid endnu
ikke er sundkommen, saa vanskeligt bliver det
ham dog at troe, at han slet ingen Gjenfjær-
lighed værdiges, at han er foragtet og sult-
kommen afviist. Skjønt siger Schaumann i
hans Psyche 2 L. S. 546: "Hvad der er
talende Beviis for den rolige Tilfuer, er det
ikke for det, at Kjærlighed rørte Hjerter. Tan-
ken, at have fundet en Gjenstand, som kunde
forstaae vor Kjærlighed den saligste Nydelse, er
alt for sød til at man saasnart og uden byb
Smerte skulde kunde give Slip paa den. Mar-
sagen til Kjærlighedens endnu ikke opfyldte For-
langende lægger man ikke i den elskede Gjen-
stand, men i sig selv. Man troer langt fra
ei endnu at have gjort og opoffret nok for den,
for allerede nu at torde haabe Kjærlighedens
Belønning, og kan ei forestille sig det, man
allerede har gjort og opoffret, ringe nok. Der-
fore haaber man, ved bestandig vedvarende
Iver og forøgede Bestræbelser, dog endelig at
komme til sine Ønskers Maal, og dette haab
er uendeligt, som Kjærligheden selv." —

Deraf

ste de forsigtigere blandt dem. Ninon siger :
De beregne altid i Forveien al den Fordeel og
Skade , som deraf kan opstaae for dem , paa det
nøjagtigste , og elste altid avec discernement.
Det er sjelden Tilfældet med os. Jeg veed om
et Fruentimmer af hendes Venindes Mund , at
hun indlod sig i en Kjærlighedsforstaaelse med en
meget uværdig Gjenstand , og blot derfor fore-
trak ham for mangen fortræffelig Yngling , fordi
han alene havde Lejlighed til , paa en , for hende
bequemmere , Tid at gjøre hende sine Visiter.

9) Endnu vil jeg forsøge paa at skrive en
liden Apologie for Kjærlighed. Ikke har jeg
smagt dens Sødheder ; men dens Lidelsers Bæ-
ger har jeg uddrucket indtil Bærmen. Og dog
er jeg den ganske god. Jeg ønsker ikke engang
at have udstaaet mindre for den.

Bol:

Deraf kommer det da og , at mange Forelskede,
især saadanne , som have sangvinisk Tempera-
ment , (see Platners Aphor. 2 T. S. 654.) end-
og ved øiensynlige Beviser paa Foragt , dog al-
tid blive bestandige i Kjærligheden , og deres
Elskede troe , og , ofte til de sidste store For-
tred , aldeles ikke lade sig afvise.

Maucharts Ann.

Voltaire siger: "Den som træffes af Kjerligheds Pilen, han er enten allerede en dydig Mand, eller dog paa Vejen til at blive det." Almindeligen er vel dette ikke sandt, men noget deraf er sikkert sandt. Der gives mandlige Hjerter, som ere ophøjede over Forelskelse, men endnu langt flere, som ere alt for sløve, raae, føleløse, fiendske, til at de skulde kunde hæve sig til den. Sand Kjerlighed forudsætter altid et Anlæg til Velvillie, en vis Modtagelighed (Receptivitet) for det Skønne, Harmoniske, Edle: Elske vi det endogsaa i en Gjenstand, hvor det ej er at finde, saa finde vi det dog i den, eller snarere troe at finde det, — det er altid et Beviis paa, at vi have Følelse derfor; jeg troer endog ikke at tage Fejl, naar jeg siger, at vi endog have Anlæg dertil. En stor, ved Erfaring og Philosophie dannet Mand har Universet for Øjnene, og i dette beundrer og elsker langt ædelere, renere og lykkeligere det Skønne, Store og Høje. Men vi maae snuble, før vi kan gaae. Leve-Viisdom bliver os ej medfødt. Vi maae ofte have fejlet, naar vi rigtig skal kunne dømmes. — En mere indviklet Bævl af Fejltagelser lader

lader sig vel ikke lettelig tænke, end i en Fore-
 stæts Hjerne. En gordisk Knude af dunkle Sø-
 lelser, som vanskelig lader sig opløse, naar den ej
 hugges itu. Men just derved des mere Stof
 til Estertanke. Naar Sjelen længe nok har dynget
 Bildfarelse paa Bildfarelse, Billeder paa Billeder,
 naar deres Phantomer forfølge den, ved Nat og
 Dag; saa kan den dog i ensom Stilhed ej af-
 holde sig fra, ogsaa en og anden Gang at oplyse
 dem med Forstandens Fakkell, for at see, hvad
 der er Væsen, og hvad der er Skygge. Upaa-
 tvivlelig vil meget opvække Bæmmelse hos den
 Forelskede, hvad der ellers skulde indtage ham;
 upaatvivlelig vil han meget ugjerne sætte sig ud
 af sin idealske Verden ind i den virkelige. Men
 Skaden heraf er vist ikke saa stor, som vi ind-
 bilde os. Den Interesse, som den Elskende har
 derved, at opklare sine Ideer, at dreje den paa
 alle Kanter, at beskue, at undersøge dem, er for
 stærk for ham til at han skulde kunde undlade det;
 og dette giver hans Aand en langt stærkere Beskjes-
 tiggelse, end hans Lexika og Compendier tilbyde
 ham; thi her arbejder han med Videnskab. I
 Sandhed det erkjendes ikke, hvor megen formal
 Myrte

Nytte dette har for vor Forstand. Og denne formale Nytte er det dog især, som enhver tænkende Mand, hvilken det er at gjøre om sin Aands sande Oplysning, ogsaa ved sine videnskabelige Bestræbelser søger. Der gives saa saa stærke Sjæle, som allerede i deres Livs Morgenrøde, i Kjærlighedens Alder saa stærk tiltrækkes, saa ganske opfyldes af Sandheden, at de, for dens egen Skyld, skulde følge den med Enthusiasmus. Hvor megen Tid bliver da tilovers for os, hvor mange kaste sig i Armene paa uædle Fornøjelser, de fleste maaſkee befinde sig i en Hjerte-Tomheds Tilstand, hvor intet vigtigt tænkes, foretages og udføres. Nødvendigere er en saadan Tilstand utaalelig for en virksom Aand, der svæver omkring, søger, finder intet i Verden omkring sig, som kunde opfylde den, — der viser sig for den en quindelig Engel, som den anseer værdig til sin Kjærlighed, den elsker, og den quælende Kjærlighed er borte. Nu har han altid noget at gjøre, at tænke, at søge, at haabe, at frygte, at nyde, at lide; han elsker endog Kjærlighedens Smærter; han bortgav aldeles ikke sin ulykkelige Lykkelighed for den Følelses magelige Apathie.

O i Sandhed! Sjelen vinder i en saadan Tilstand uudsigelig meget i Henseende til sin Kraft storhed. Der gives alt for mange Forhold at sammenligne, alt for mange gode Lejligheder at opsøge, alt for mange Hindringer at rydde af Veien, til at man hos en elskende Ungling skulde befrygte en Slappelse i Sjelen. Jeg og enhver veed Exempler, at søvnige, sorgløse, indolente Hoveder ved Kjærlighed ere dannede til muntre, virksomme, opmærksomme Mennesker. Denne Sjelens Intensitet bliver til Færdighed, saa at vi, endogsaa naar Kjærligheds Paroxysmen er ovre, dog aldrig kan existere uden Virksomhed. Dette er i det mindste overeensstemmende med mine og mine Venners Erfaring. Forretninger, som fordum vare mig til Last, naar min Pligt fordrede dem, og som falde mange af mine Bekjændtere besværlige, komme mig nu ganske efter Ønske, naar de ej hindre mig i vigtigere Arbejder. — Det er ej blot Indbildning hos mig, at jeg netop i den Periode, da min Kjærlighed var paa det hæftigste, studeerte med største Nytte. Omendkjønt mange Timer maatte offres til mine bittersøde Phantasier, saa blev dog dette erstattet

i roliaere Timer ved des større Anstrængelse, hvortil Kjærlighed først gjorde mig færdig. Ved at sammenholde min forrige og nuværende Idées masse, og ved Sammenligning med andre, om hvilke jeg ej kunde begribe, at de ved deres lidenskabslige Liv ej skulde have sprunget langt forbi mig, følede jeg, hvormeget jeg ved min Sjæls Slaverie havde vundet. — Jeg har en Ven med store Talenter, men med et næsten uovervindeligt Phlegma. Det karakteriserede ham i hans yngre Aar. Men i nogen Tid har han været forelsket, og det har hos ham allerede havt den lykkeligste Virkning paa Legems og Sjæls Liv og Virksomhed. Jeg kjænder en stor Mand, som gjerne tilstaaer, at han aldrig havde dannet sig, naar det andet Kjøn i hans Universitets Aar ej havde virket saa stærkt paa ham. Selv den alvorlige Gelsert skriver i et af sine Breve, at han, uden Begjerlighed efter at behage Fruentimmer, ikke havde skrevet saameget, i det mindste ikke saa godt. *)

Men

*) Man veed om den berømte Canz, at han i sine Universitets Aar i Begyndelsen var et meget trægt og uslittigt Menneske. I denne Tid for

Men Kjerligheden virker ikke alene paa Forstandens, men og paa den moralske Karakter's Uddannelse. — Det er sandt, uhyggelig Kjerlighed har alt bragt mangen god Pige til Menneſkehad, og gjort mangen syrig Yngling til en afgjort Skjelm, som den og har befordret mangen Dame og Herre til Daarelisten. Men disse Exempler ere forholdsvis altid meget sjeldne. Naar Kjerligheden ikke stiger til en unaturlig høj Grad, naar den ikke varer alt for længe, eller er alt for sandfælig, frembringer den ikke saadanne frygtelige Virkninger. Hvilke Exempler paa Mod, Fasthed i Beslutninger, og Standhaftighed ere ikke fremvriste af Elskende! Til hvilke Opoffrelser var ikke mangen syrig Yngling, mangen dybt sølende, elskende Pige tilbøjelig! Dette giver Sjelen et Eving, som den ved sine Em-

§ 2

beds-

forelskede han sig i en Professors Datter, men som gav ham at forstaae, at han ved sin Træghed og Dovenskab umulig kunde behage. Fra nu af anstrængte han alle sine Kræfter, var utrættelig flittig, blev derved en af de første Række ved dette Universitet, og nu gav hans Elskede ham sin Haand til Belønning for hans Flid.

Beds- og Hverdags-Forretninger aldrig havde erholdt. Dette giver den Færdighed til med uovervindelig Standhaftighed at sætte en stor Plan igjennem, og ej at agte paa de Hindringer, som overalt ville spærre vor Vej. Dette ophøjer Sjelen over Skjebnens smaa Drillerier, ved hvilke fløve Sjæle opholde sig deres hele Liv, medens den stærke Aand neppe værdiger dem et Sideblik. Vi blive ligegyldige mod de mange tilfældige Forhold, i hvilke vi mod vor Villie maae staae, uden derved at tabe noget; thi vi vannes til, altid kun at have een Synspunkt for Djnene, at stræbe efter eet Maal, at søge noget tilkommende, uden at lade os distrahere af det Nærværende. — Men Kjærligheden vænner os ej alene til at foragte smaa Drillerier. Jo flere Lidelser den forarsager os, des mere Kraft til at taale disse Lidelser giver den os. Ogsaa de første Lidelser tabe Nyhedens Magt, naar man har erfaret en ulykkelig Kjærligheds Lidelser. Oposfrelse lærer Kjærligheden i høeste Grad. Man forglemmer sig selv, man lever ganske i Gjenstanden for sine Ønsker, man hengav saa gjerne sit Liv for den Elskede, naar man kun blev ledsaget over i den anden Verden af et velsignende Blik fra

fra de tilbedte Dine. Saaledes er der ingen Lidenſkaber, ſom, mere end Kjærlighed, føre os ud af os ſelv. Jeg kjænder en Yngling, ſom ſædvanlig ſov langt op paa Dagen; han elſkede — og var en Tidlang hver Morgen allerede Kloffen 4 i ſine Vinduer, fordi han blot ſaae Muligheden i at hans Pige kunde gaae forbi, da hun brugte Brøndkuren. — Alt billigere man, hvad Kjærligheden beſaler; alt efterlader man, hvad den ikke billiger. Ved Kjærlighed dannes Mænd, ſom have Mod til med Opoffrelſe af deres Fordeel og Begvemmelighed at befordre Brødres Vel. — Paa Kjærlighedens Alter offerer Ynglingen ſine ſtærkeſte Tilbøjeligheder. Hvor mange vare ikke paa Vejen til at blive Slaver af den groveſte Sandſelighed, Spiller, Dranker, Døgenigt. Kjærlighed greb ham under Armen. Det ſom han ikke opoffrede for Verdens Tanker om ſig, det opoffrede han for ſin Piges Dom. Hans Tilbøjeligheder bekomme en uſkadelig Tendents, indtil han er i Stand til at handle efter Fornuſtprinciper *).

Elſke

*) Den yppige Danae bliver ſædeligere ved Kjærlighed til Agathon; Agathon bliver ved Grindrin-

Elskeren lærer at bøje sig under de Menneskers Luner, som han maae omgaaes med. Hans Kjærlighed vænner ham til at være fornøjet med alt, naar kun en eller anden Fordeel kan haabes deraf. Han bestemmes formeget af sin Herskerinde, til at han ikke med forekommende Vengstlighed skulde udforske hendes mindste Luner, og rette sig derefter. Forsfatteren til et Brev fra Wien siger: Sjelighed og Aands Mildhed er et karakteristisk Træk, som man hyppigen finder hos Erjesuitter, som maaſtee hidrører fra deres forrige Løſte

om

dringen om sin dydige Psyche advaret for Sophistens Forførelse. Selv Overbeviisninger forandres ved intet saa let og saa hastigt, som ved Kjærlighed. Thi, siger Wieland i Oberon: "Stor, o Sandhed! er din Tryllemagt, Naar du fra en fjelen Læbe lyder: Hjertet, forud i vor Piges Pagt, Følger Binket, naar den Hulde byder Et Blik, et Kys af hendes Rosenmund Er os den største Overtydnings Grund."

Man eftersee ved disse og foregaaende Bemærkninger ogsaa Schaumanns Psyche, 2. Deel 9de Underholdning. — Ogsaa Rousseau var aldrig dydigere, end medens hans oprigtige Kjærlighed til fru v. Warens varede.

Maucharts Anm.

om blind Lydighed. Hvor meget mere vilde Elskendes blinde Lydighed virke denne Følelighed! —

Kjærlighed, især ulykkelig Kjærlighed, lærer os, mere end noget andet, taalmodig at finde os i fejlslagne Forhaabninger, ej alt for meget at ærgre sig over forgjeves Arbejde. Hvad maatte det ikke være for en frugtelig Følelse for en ulykkelig Forelsket, naar han, ved at se tilbage paa sine uopfyldte Forhaabninger, Onsker, Møje og Anstalter, ikke kunde lade sig nøje med den Trøst, at hans Legems eller Sjels Kræfter derved ere holdne i Virksomhed, øvede, forhøjede!

Kort, Kjærlighed er den stærkeste Sjæl i den menneskelige Sjæl, til at vække og forhøje dens Evner, til at afvende dens Tilbøjeligheder fra smaa Ting, og at give den en Styrrelse til noget Større; at sætte Mod og Standhaftighed, Taalmodighed, Menneskelighed, Behagelighed, Kjærlighed til det Skønne, Selvfornægtelse, Ansættelse, Virksomhed, isteden for Forsagthed, Raahed, Misanthropie, Ligegyldighed for Harmonie og Skønhed, Smaahed og Træghed. Den virker langt stærkere, meersidigere, og fordeelagtigere isærfor den sødelige Karakter, end Vergjerrigheden.

heden. Den som med gode Hoveds 'og Hjertes
Anlæg kommer i Kjærlighedens Skole, vil i Al-
derdommen endnu glæde sig ved den. —

Damernes Advokat.

Mod Qvindekønnet væbner sig
Hver Stymper, som kan røre
En Pen — Saa plejer Daaren Krig
Mod egen Lykke føre —
Men, skønne Jordens Halvdeel! jeg
Betræder ei den slagne Vej.
Nej! dersom jeg bevæbner mig,
Det er, Din Krig at føre.
En gjør en Sang: om en Madam,
Der noget længe ligger,
Og gjør, ved Spil og Modens Kram,
Tilsidst, at Manden tigger.
Men Herre Gud! om nu saa var,
Man veed at Kors sin Nytte har,
Og det er Kønnet ingen Skam
Om Himlen det beriger. —

En væver hele Blade fuld:
Om liberale Qvinder,
Der kigbe Børn for Mandens Guld.
Men derved Manden vinder;
For Tyvehaand Guld udsat var;
Men Børnet, som du faaer, du har;
For Faderglæde Perus Guld
Vorthyttet, dog du vinder. —

En pludrer stærkt: om Arrighed
Og diævleblandte Mykker;
En Jesabel, der, evig vred,
Vil Manden slaae i Stykker.
Men først, man kan ei troe Enhver,
Saa, Prygl iblandt et Kiærtegn er,
Og endelig, al Verden veed:
Kun Joden Skoen trykker. —

En dadles, som en ussel Kof,
En, som en daarlig Moder,
Der glemmer Gryde, Varn og Kof
For Koller, Vid og Moder.
Men mine Herrer! billig vær!
Ehi, da I beilede, hvem af Jer

Har tal't om Gryde eller Røf,
End sig om en Moder?

Saaledes dables Qvinderne;
Men det er Skam at høre,
Hvorledes Moralisterne
Vil Pigerne forføre:
De maae ei valse — Store Gud!
Hvem kunde dandse Matten ud,
Naar ei de raske Dandsere
De kjælne gjorde øre?

Saa maae de ikke sminke sig,
Ei Skuespil opføre,
Saa maae de ikke blotte sig
Og sig ei Mave gjøre,
Saa maae en lille qvif Frisør
Ei kreppe dem, som hør og bær.
Men Moralister! siger mig:
Hvad vil I, de skal gjøre?

Jo, de skal kunne sine Sprog,
Eye, koge, strikke, spinde,
Og smukt studere Vallings Bog,

Den høderlige Qvinde,
Og træ'e en ærbar Menuet,
Og spille Thaarups Hymne flet,
Og vente til en Glosebog
Vil gjøre dem til Qvinde. —

O Piger, Piger! dem ei troer!
De vil forlede Eder.
Gaaer klist i vise Mødres Spoor
Bevar de bløde Sæder!
At stive Peter ei paa nye
Som Kander sveve om vor Bye.
Troer ei Tilskueren, men troer
En Mand, der ser tilbeder.

Lad eders Kinder vise os
Den Rose, som ei saarer!
Leer, Smag og sund Forstand til Trods,
I giennem Læsfings Taarer!
Thi naar, ved borget Undighed,
Ja ved Fadæser selv, I veed
At røre og henrive os;
Ei I, men vi, er' Daarer.

Bliv Modens Love lydige,
Snart løse, snart i Klemme,
Nu trudner ud paa Siderne,
Nu hovner bag, nu fremme!
Ehi, naar J, reent vanstæbte, er
Lovsjuugne, knæled' for, og fier;
Saa kan man ret den Vælde see,
Som Rønnen fik i Siemme.

Vor Tid Publicitetens er,
Da intet skult maae være.
Hvi skal da J ei blotte jer
Og lade jer frisere?
Hvi ikke tyndklæd valses frem,
En Republiks Symbol, hver Lem
Frie, som nye Frankeren, og hver
Forlystet lige være?

J bage, strikke, spinde, sye,
Studere Vallings Qvinde,
Og, som i en beleiret Bye,
J Huset sperres inde,
Indtil en madkær Glose: Bog
Jer slæber til en frydløs Krog

At lave Mad, og sye,
Og føde Børn, og spinde?

Bespotteligt! I hedte jo,
Endog i gamle Dage,
Kun Duffer, spægede og loe,
Og lod Fiolen klage.

Men nu, da Manden Duffer er,
Nu, nu til Mænd fornødre Jer!
Det skal ei skee, det kan I troe
Mens jeg kan Pennen drage.

I. Jærlig.

Til Sofie

Paa hendes Fødselsdag.

(Efter det Svenske.)

Glad Dig i Din Ungdoms Baar;
unge, lyse Dage! glad Dig:
I de Blomsterkrandse Glad Dig,
Som man strøer, hvor Du fremgaaer.

Blomsterkosten, som i Dag,
— denne Dag der Naret pryder —

Din

Din Beundrer ømt Dig byder,
O! højmodig den modtag.

Modtag i en Moders Favn,
som saa kjærlig Dig skal trykke,
Ønsker til den bedste Lykke,
Saligheder uden Navn.

Glød Dig, alle glæde sig;
Hver og Een Dig Offer giver;
hele Huset viser Iver
være Pige! blot for Dig.

Intet Øjeblik forspild:
spøgfuldt, fro Dit Liv henile,
modens Glæder til Dig smile,
det er Lykt at være til.

Tidens Flugt ej standses kan —
snart Du dette Hjem forlader,
snart Du savner Moder, Fader;
snart bli'r Elskeren Din Mand.

Snart, som vaagnet af en Drøm,
tredive er' lagt' tilbage;
Borte er da Fødselsdage,
Fester, Lege og Berøm;
O!

Og den træge Egteven
skal ej meer Din Højtid prise,
men en Artighed Dig vise
dermed, at han glemmer den.

Derfor, i Din Ungdomskaar,
unge luse Pige! glød Dig:
i de Blomsterkrandsse klød Dig,
som man strøer, hvor Du fremgaaer.

J. B. S.

Skueplads.

Da Skjæbnen i det mindste indtil videre har
forbudt Svadas talenrige og fjækskrivende
Udgiver, at besøge vor Skueplads, da Tha-
lia gaaer frem med sene og temmelig vaer-
somme Skridt, da vi endnu ikke have seet Syn
for Sagen paa den Redelighed og Kyndighed,
Minervas Udgiver selv tillægger sin Supple-
ant, da Theaterartikelen i Iris ikke røber et
Øjenvidne, troer nærværende Anmelder her-
efter

efter saameget snarere at torde give sin Stemme, i Henseende til Skuepladsens Nyheder. Denne Gang vil han ikkun anmeldte, at de gode Forventninger, Mad. Bournonville ved sin Josepha Plum, havde vaakt, end mere ere stegne, ved den fortræffelige Udførelse af Suzo i Figaros Giftermaal. Men desforuden har Theatret gjort end en og det en ogsaa særdeles god Acquisition i Hr. Stephen Heger, (Oversætteren af de to Syskender), som med meget Bifald debuterede første Gang som Figaro i Figaros Giftermaal. Den Frygtsomhed, han den første Aften første Akt igjennem røbede, er langt fra at gjøre ham Vanære. Han har siden spillet Plumpers Rolle: Han blander sig i Akt, hvor især de sidste Scener lykkedes ham godt. At han tilfomt i Hr. Saabyes Forsald paatog sig Rollen, ikke som Debut, er til Undskyldning for de muligen svagere Steder. Som anden Debut har han havt Ernst i Reisen til Byen, men Bedømmelsen heraf opsættes indtil dette Stykke endnu engang er givet.

30 April.

Hvem havde tænkt det!

En moralsk Fortælling.

”Det feilede endnu, at jeg skulde vælge en ussel Doktor til Svigersøn, som om jeg var nødt til at bringe min Datter over Hals og Hoved for Brudeskammelen!”

Dette var det Svar, Hr. Valentin, en rig Herremand, gav sin Kone, da hun vilde bevæge ham, til at give sit Minde til deres Datters Giftermaal med Doktor Hugo, en ung Læge, som Hr. Valentin behagede at tillægge Titel af en ussel Doktor, blot fordi han ingen Godser besad, og ogsaa overhoved, som en begyndende Praktikus endnu ingen store Indkomster havde, skjønt man for Næsten intet ussels fandt hos ham. Han var en ung velskabt Mand paa fire og tive Aar, som ved utrættelig

Flid saaledes havde uddannet de af Naturen erholdte Evner, at de, som vare i Stand til at bedømme hans Duelighed, ikke toge i Betænkning, at foretrække ham de fleste gamle Læger, som fandtes i denne Egn. Hans Fader havde ligeledes været en saare duelig og elsket Læge, men som formedelt sin overordentlige Gavnildhed og nogle betydelige Uheld, foruden et anseeligt Bibliothek og en ikke uvigtig Naturaliesamling, ikke havde efterladt sin Søn nogen stor Formue.

Frue Valentin tænkte ganske anderledes, end hendes Hr. Gemal, der bedømte en Mand's Fortieneste kun efter hans Indkomsters Størrelse. Hun agtede den unge Hugo ikke alene for hans egne Fortrin, men og for de Fortienester, hans Fader, som Læge, havde gjort sig af hele Familien, og tog derfor hendes Mand's Svar saare ilde op.

"Hvor kan du, sagde hun til ham i en meget fortrædelig Tone, være saa ubillig, at tale saa foragtelig om en værdig og duelig Mand, hos hvem ingen, uden du, tør opdage noget usfelt? Og om han end ikke selv besad saa mange Fortrin, som han virkelig besidder, saa
for

fortiente han dog for sin retskaffne Faders Skuld, ham vi har saa meget at takke, vor hele Hæielse. Skulde du ikke alt for ti Aar siden være bleven et Rov for Døden, havde ikke den gamle Hugo dengang taget sig af dig, og ved sin Duellighed igjen gjort det got, som den quakksalverske Justitsraad Vindig, ved hvis Uduellighed din Koldfeber var udartet til en farlig hidsig Sygdom, havde fordærvet? Hvem reddede vor Datter fra Døden, da hun fik de dengang grasserende stemme Kopper, hvori næsten alle Børn døde, som ikke vare saa lykkelige, at have Hugo til Læge?"

Hr. Valentin. Hvor kan du bringe Ting paa Tapetet, som slet ikke høre herhid! Den gamle Hugo, det veed jeg ganske vel, var en brav Mand og en duelig Læge. Han har stedse lykkelig helbredet os, er og stedse bleven betalt derfor af mig, og derfor kan hans Søn for disse sin Faders Bestræbelser ikke videre Fordringer gjøre paa os.

Frue Valentin. Nu i Sandhed, du betragter virkelig en duelig Læge, ham du har dit Livs Bedligholdselse at takke, som en Brænde-

hugger! Kan da den smule Penge, salig Hugo har faaet af dig for sin Umage, sættes i Ligning med den store, ikke med Guld og Sølv betalelige Belgjerning, han har viist dig! Der tales jo ikke, om han kan gjøre lovlige Fordringer paa os, men blot, om ikke Taknemmeligheds Pligt fordrer, at hielpe at befordre hans Lykke, da dette nu staaer i vor Magt og derved tillige vor Datters Lykke kan befordre, saasom hun elsker ham overordentlig, og vist heller ingensteds vil finde en bedre Mand.

Hr. Valentin. Det var en Kjon Lykke for vor Datter! En Mand, som ikke kan ernære nogen Kone!

Frue Valentin. Hvad han nu ikke kan, vil han vist i kort Tid blive i Stand til. Han har endnu ikke to Aar øvet Lægekunsten, og hendes dog alt hyppig til Syge, som og stedse ere saare tilfreds med ham.

Hr. Valentin. Men til hvilke Syge? Næsten til ingen andre, end til saadanne, som ikke kan eller vil betale en ordentlig Læge, og som derfor vælge ham, fordi de veed, at han ikke trænger paa Betaling. Jeg giver ikke to
hun

hundrede Rigsdaler for hans hele aarlige Indtægt.

Frue Valentin. Hvor kan du saa nøie beregne hans Indkomster? Men sæt og, at han nu aarlig ikke skulde have flere Indkomster end du har sagt, saa er dog dette vist, at hans Indkomster i Fremtiden hvert Aar maae formere sig, da han nu alt har langt mere at gjøre, end mange Læger, som alt ti og flere Aar har øvet deres Kunst. Men at en Læge, som søges meget, om han end ikke besidder nogen Formue, meget godt kan ernære en Kone og Familie, beviser blandt andre allerede salig Zugos Exempel, som hverken af sine Forældre, eller ved sit Giftermaal havde faaet nogen Formue, og dog af de blotte Indkomster, hans Kunsts Udøvelse skaffede ham, ret beqvemt kunde ernære sig og Sine og endnu desuden rigelig understøtte sine fattige Slægtninge.

Hr. Valentin. Men hvad har han da med alle disse Indkomster efterladt.

Frue Valentin. Et stort Bibliothek og en smuk Naturaliesamling, uden at tænke paa de øvrige Ting af Værd.

Hr. Valentin. Ei! det vil sige ret meget! Jeg har seet store Bibliotheker bortsalges ved Auktion, hvoraf, efter Omkostningernes Fradrag, neppe udkom tusende Rigsdaler; og for Snegle, Muslinger, Sommerfugle, og andre slige Snurrepiberier, som man finder i Naturaliesamlingerne, pleier man for nærværende Tid, da Verden er bleven fløgere, heller ikke meer at kaste saa mange Penge ud af Vinduet, som forhen.

Frue Valentin. Derom vil jeg ikke indlade mig i nogen videre Strid med dig; thi vi begge ere vel ikke de Folk, som kunne rigtig bestemme et Bibliotheks og en Naturaliesamlings sande Værd. Salig Hugos Efterladenskab maatte og være nok saa ringe, saa havde dette dog ingen mærkelig Indflydelse paa Hovedsagen, hvorved det kun især kommer an paa, om man kan ansee den unge Hugo for en Mand, der er i Stand til, i det mindste med Tiden, at ernære en Kone.

Hr. Valentin. Ja, med Tiden! Det var noget fortræffeligt! Den, som vil være min Svigersøn, maae alt nu være i Stand til at ernære en Kone, eller og opgive alt Haab om mit Minde.

Frue

Frue Valentin. Vil du da med den anseelige Formue, som er bleven dig til Deel, intet give din Datter, og det din eneste Datter, til Medgift ved hendes Giftermaal?

Hr. Valentin. Stor vil Medgiften ikke være. Saa længe jeg lever, behøver jeg selv det lidet, jeg har, til min Underholdning.

Frue Valentin. Hvor kan du tale saaledes, uden at gjøre dig skyldig i den største Usandhed! Vi behøve ikke den femte Deel af vore Indkomster, og om du nu og gav din Svigersøn den tiende Deel af samme, som et Tilskud, saa beholdt du dog stedse endnu nok tilovers, for bestandig at forstørre din Formue.

Hr. Valentin. Deraf bliver intet! Kort: jeg giver paa ingen Maade mit Minde til vor Datters Giftermaal med den usle Doktor, som endnu ikke kan ernære nogen Kone, og derfor søger en Kone, som skal ernære ham.

Da Frue Valentin saae, at alle hendes Grunde intet udrettede, men at hendes Mand dog ikke kunde frembringe nogen anden Indvending imod Hr. Hugo, end hans endnu saare ringe Indkomster: saa ansaae hun det ikke for

raa:

raadeligt, længere at fortsætte denne Samtale. Hun opmuntrede derimod de to Elskende, til endnu nogle Aar at have Taalmodighed, og Hugo, som kunde forlade sig paa sin elskede Vilhelmines — thi saa hed Gomsfrue Valentin — Trost, billigede endog Moderens Raad, hvorvel sammes Efterlevelse saldt ham meget suur, en Tidlang ikke at lade sig see i deres Huus, for ikke endnu mere at forbitte Hr. Valentin! For og at kunne gjøre sig sin Vilhelmine ret værdig, besluttede, endnu nogen Tid at reise, og udenlands at skaffe sine medicinske Kunskaber en endnu større Fuldkommenhed. Han solgte derfor en Deel af det af sin Fader arvede Bibliothek, tilligemed de Naturalier, som let forðæves. Ved dette Salg fik han saa mange Penge som han behøvede til Reiseomkostningernes Bestridelse.

Overalt, hvor han en Tidlang opholdt sig, erhvervede han sig ved sin Opførsel, og ved sine udbredte Kunskaber de fornemste og meest berømte Mænds Agtelse. Det vilde heller ikke være blevet ham vanskeligt, hos Ublændingerne, af hvilke han erholdt meget anseelige Tilbud, at gjøre sin Lykke,

Lykke, naar ikke Kjerlighed til hans Fædreland, og især til hans Vilhelmine, havde holdt ham fra at modtage de fordeelagtigste Tilbud af denne Art.

Den flittige Brevverling, hans Elskede underholdt med ham, lindrede i nogen Maade Smerterne, som Ekilsmissen fra hende forarsagede ham; og han skulde, trods Længselen efter hendes Selskab, endnu nogle Maanedes have opholdt sig udenlands, for endnu længere at føre sig til Nytte en vigtig Leilighed, til at indsamle medicinske Erfaringer, naar ikke den Efterretning, at Hr. Valentin vilde tvinge sin Datter til et Giftermaal, havde kaldt ham tilbage.

”Kom endelig — Krev hans Vilhelmine ham til — ifald Deres Kjerlighed til mig ved den lange Frastand ikke har lidt nogen Forandring, saasnart muligt igjen tilbage, hvilket og er min Moders længselfuldeste Ønske, for at redde mig af et Menneffes Hænder, som min Fader, trods alle min Moders og nogle Venners grundede Indvendinger, med Magt vil paatrænge mig til Brudgom. Uden Tvivl kjænder De Baron von Turak, som boer kun et Par Mile fra

fra os. Han er en gammel Nebersvend paa to og fyrrethve Aar, og de, som nøie kjende ham, veed ikke, om de skulde ansee hans Siæls Hæslighed, eller hans Legemes Hæslighed for størst. Til min største Ulykke er han overordentlig rig, og hans Rigdom er og den eneste Aarsag, som har bevæget min Fader, til at laane Dre til hans modbydelige Tilbud. Jeg er fast overbevist om at han ikke besidder en Gnist Kjærlighed til mig, men passer kun en Forbindelse med mig, fordi han veed, at jeg er en rig Mands eneste Varn. Thi han elsker intet uden Penge, og er dog ikke i Stand, til at gjøre den ringeste fornuftige Brug af Penge.

Endnu engang, Kjæreste Hugo! Kom endelig hurtig tilbage, isald min Sundhed og mit Liv ikke er Dem ligegyldig. Min Fader, som sthyli ved en Person, jeg ikke havde tiltroet et saadant forræderisk Sindelag mod mig, har opdaget vor Brevverling, vil endnu før Deres Tilbagekomst have min Forbindelse med den modbydelige Baron Turak fuldbordet. I Gaar sagde han mig i en truende Tone, den jeg endnu aldrig før har hørt af ham, at han ikke tilstod mig

mig længere, end fire Uger Betænkningstid, og at han paa ingen Maade vilde lade sig bringe fra sit Forsæt ved min Ulydighed og ved min Haardnakkenhed. Mine Bønner og Taarer rørte ham ikke det mindste, men opbragte ham kun endnu mere mod mig. Bred vendte han mig ryggen og forlod mig med en hæftig Gjentagelse af sine Trusler.

Jeg skjælver for Enden af disse fire Uger, og er vist af Angest dødsens, ifald De, Kjæreste Hugo, ikke hurtigen kommer tilbage, og hjælper min Moder at gjøre Anstalter, før denne korte Tid er udløben. Desingventen i vort Narholag, som næste Maaned skal radbrækkes, sæler vist ikke saa megen Uroe og Angest, som jeg. Thi naar der tilstededes mig Frihed, at vælge mellem Døden og den væmmelige Turak, saa vilde jeg uden Betænkning give den første Fortrinnet.

Sil derfor, bedste Hugo, og forbarm Dem over

Deres troe og elskende
Vilhelmine.

Den

Den Beskrivelse, den stakkels Vilhelmine, en fortreffelig og yndig Pige, i dette Brev gjør over sine Lidelser, var virkelig heller ikke overbreven. Hendes Sundhed leed overordentlig, og jo nærmere den Dag anrykkede, paa hvilken Faderen med Magt vilde sætte sin Hensigt igjennem, desmere forværredes hendes Tilstand. Førgjæves forestillede Moderen sin Mand og Baron von Turak denne hendes Datters sørgelige Forsætning, for at bevæge dem til Estergivenhed. "Det er Egenfindighed; det er Forstillelse," var den haarde Faders trodsige Svar, der aldeles vilde have sin Villie efterlevet, og ikke engang vilde tilstaae en kort Forlængelse af den af ham fastsatte Termin.

Hugo havde usfortøvet ved en Stafette besvaret sin Vilhelmines Brev, og deri bestemte Tiden da han omtrent kunde komme. Men til Ulykke var dette Svar ligesom hans foregaaende Brev blevet opsnappet af Hr. Valentins Spioner, og af dem desuden udspredt den opdigtede Efterretning, at Hugo var død i Italien af en hidsig Feber; hvorover den stakkels Vilhelmine, som denne Efterretning, da hun intet Svar fik fra

fra sin Elskede, forekom ikke usandsynlig, blev ganske trostesløs.

Adskillige Pengesager nødte hendes Fader, til paa nogle Dage at bortreise. Ved Afskeden sagde han til sin Datter, at han endnu før den hende til Betænkning bestemte Termin ganske vist vilde igien komme tilbage, og at Dagen derpaa hendes Forlovelse med Baron von Trak uden Modsigelse skulde gaae for sig. At dette virkede saaledes paa den lidende Vilhelmines smune Herte, at hun af Svaghed blev senge- liggende. Moderen, som denne hendes Datters Tilstand forekom meget betænkkelig, lod sin sæd- vanlige Læge hente fra Staden, men, efterat han havde seet den Syge og følet Pulsen, gav han blot ved at trække paa Skuldrene sin Mening om hendes Tilstand tilkjænde. Om Natten for- værredes hendes Sygdom saaledes, at Valentin, der henimod Dagens Anbrud kom tilbage fra sin Reise, blev modtagen med et ynkeligt Skrig af sine Folk, og fandt sin Datter uden al Høielse og Bevægelse.

Ved dette Syn blev den hidtil saa haard- hjertede Valentin, som Samvittigheden efter-

tryffelig maatte bebreide dette Barnemord, saa rørt at han faldt i Asmagt, og maatte bæres som halv død i sit Værelse.

Da han ved Lægens Hjælp igien var kommen sig, udbroød han i de lydeligste Klager, forbandede ikke alene Baron von Turak, men og sig selv, at han havde været saa ugudelig, for at føje denne Uværdige at behandle sin Datter saa ilde, og derved styrte hende før Tiden i Graven.

Da han næsten stedse fik nye Anfald af Besvimelser, hver Gang han gik ind i det Værelse, hvor den affjælede Vilhelmine laae, og han heller ikke lod sig afholde fra idelig at besøge dette Værelse, naaget han for sin store Svagheds Skyld maatte lade sig lede; saa raadede Lægen, som var bekymret for selv denne trøstesløse Faders Liv, at haste med Datterens Begravelse, for at hans Affekt og hans Sygdom ikke stedse skulde erholde nye Næring ved Synet af hende. Efter to Dage blev hun og virkelig under et meget talrigt Følge baaren til Graven, men hendes Fader var endnu saa svag, at han ikke kunde bispaaane Ligbegængelsen.

Hugo,

Hugo, der intet anede om alle disse sørgelige Begivenheder, havde strax efter Wilhelmines Indbydelse, foranstaltet sin Afreise, endskjønt han befandt sig paa et Sted, hvor han endnu kunde have indsamlet mange og vigtige Erfaringer til sine Kundskabers Forøgelse. Han vilde og formedelst den Hurtighed, hvormed han reiste, endnu i god Tid være kommen til Rindal, hans Elskedes Opholdssted, isald han ikke, da han maatte gjøre en Deel af sin Reise til Vands, i fem Dage var bleven opholdt af Modvinde.

Efterat han havde naaet Grændserne af Rindal, opvakte Ringningen med alle Klokkerne hans særdeles Opmærksomhed, som blev endnu højere spændt, da han langt horte øjnede en saare højtidelig og talrig Liigbegængelse, hvoraf han alt kunde slutte, at Liget ikke var nogen simpel Person. Men med hvilken Forsærdelse erfarer han nu paa sit Spørgsmaal den sørgelige Efterretning, at Hr. Valentins eneste Datter blev stødnet til Jorde.

Strax lod han Bognen holde, for at stige ud, og gik med største Til igjennem nogle Haver og Tvergader, for endnu at indhente Aften.

Man

Man var just i Begreb med at nedsænke samme, da Hugo naaede til Graven, og indstændig bad om at Risten maatte aabnes, at han endnu engang kunde see sin elskede Vilhelmine.

Med Nød og neppe fik han ved en af Ligbærernes Godhed, som kjendte og agtede ham, sin Bøn opfyldt. Han kunde ikke holde sig fra, endnu engang paa det ømmeeste at omarme sin afsjælede Vilhelmine. ”Men for Himlens Skyld! — tiltalede han de Omstaaende, da han ingen Liigbestaaffenhed havde bemærket hos hende — for Himlens Skyld, hvilken grusom Beslutning har I fattet, at begrave en Person, som endnu ikke har et virkeligt Ligs Kjændetegn, og sandsynligvis kun ligger i en meget stærk Besvimelse!”

”Det er umuligt — svarede Lægen, der stod som Ligfølger ved Graven — jeg har været tilstede ved hendes Død og er siden den Tid heller ikke endnu kommen tilbage til Staden. Jeg har nu alt over tredive Aar praktiseret og tit nok havt Lejlighed til, at iagttage Døende, og at lære kjænde dens Kjændetegn.”

”Derom vil jeg — svarede Hugo — aldeles ingen Strid begynde med dem, min kjære Hr.

Hr. Doktor, men kun af de tilstedeværende Her-
rer, som ere nærbeslægtede med Gensfrue Va-
lentin, udbede mig Tilladelse, til at gjøre et
Forsøg, for med Visshed at kunne bestemme, om
Fruentimmeret virkelig er død, eller ikke. Det
anseelige Sørgegesellschaft vil vist finde sig i det korte
Ophold med Begravelsen, hvilket ikke skal vare
et Qvarteer."

Uden Vanskelighed samtykkede samtlige Sør-
gepar i dette Ophold med Begravelsen, og Zugo
ilede nu tilbage til sin Reisevogn, hvorfra han
hentede et lidet Apothek, som han stedse plejede
at føre hos sig. Ved Hjælp af nogle anvendte Mid-
ler bragte man det snart saavidt, at den for død
anseete Vilhelmine igjen slog Øjnene op og be-
gyndte at drage Aanden. Da de nærmeste Par-
ter selv bemærkede dette, saa lode de strax, som
Zugo forlangte til sit Forsøgs Fulbendelse, Ri-
sten bære hen i det nærmeste Huus, og sendte et
Bud til Moderen, som og med den største Til-
indfandt sig, og snart havde den Fornøjelse, igjen
at tale med sin Datter.

Saa snart Zugo mærkede, at Vilhelmine
alt var i Stand til, igjen at kjænde de omstaaende

Personer, holdt han sig langt fra hende, at ikke et for hæftigt Glædens Udbrud skulde blive hende farligt. Moderen maatte først efterhaanden forberede hende, førend Hugo viste sig for hende, og dog forårsagede det første Syn af ham hende en liden Besvimelse, men som ikke varede længe. Faderen havde man endnu ikke ladet vide noget om denne lykkelige Gjenoplevelse, især da den gamle Læge der saa hurtig var bleven gjen-dreven af den Unge, igjen med megen Tillid paastod, at samme ikke skulde være af nogen lang Varighed. Men da den gjenoplevede Vilhelmines Kræfter tyensynlig tiltog, saa at man mod Afsteningen igjen kunde bringe hende i sit Værelse; gik Moderen forud, for efterhaanden at bibringe den syge Valentin dette glædelige Budskab. I Begyndelsen vilde han ikke troe Sagen. Men da han saae Vilhelmine komme for hans Seng i samme Klæder, hvori man havde lagt hende i Kisten, og af hende selv hørte en kort Fortælling om hendes Opvækkelse, var han ganske ude af sig selv af Glæde, faldt hende om Halsen og bad hende veemodig om Forladelse for sin uventlige Adfærd, tilføjede og den Forsikring,

at

at der ikke igjen skulde blive tænkt paa den uværdige Turak.

Denne fjærlige Adfærd og hendes Faders frivillige Løfte var en nye Styrkelse for Vilhelmine, tillige, da Hugo, der i Begyndelsen ikke vilde lade sig see for ham, paa hans gjentagne Begjæring ligeledes kom frem for hans Seng, og maatte modtage hans med Taarer ledsagede Tak.

Hugo blev saalænge i Mindal, indtil Vilhelmine var uden Fare. Faderen foresatte vel sin fjærlige Adfærd mod ham, men sprang altid den Punkt, som angik Datterens Giftermaal forbi med Tavshed, og Vilhelmine selv erholdt vel ofte det gjentagne Løfte af ham, at han hverken vilde tvinge hende til en Forbindelse med Baron von Turak, eller til noget andet Giftermaal; men dette Løfte blev dog aldrig udstrakt til hans Minde til en Forbindelse med hendes elskede Hugo, hvilket syntes hende meget betænkeligt. Men Hugo betog hende alle hendes Betænkeligheder, og foreskillede hende, at han jo endnu ikke havde gjentaget sin Begjæring om hendes Faders Minde, og altsaa heller ikke kunde

undre sig over, at hendes Fader gjorde ligesom han, og gik denne Punkt forbi med Tavsshed. "Deres endnu ikke faste Sundhed, Kjæreste Vilhelmine, blev han ved, og min nuværende Forsætning gjøre os det ikke raadeligt, at ile med vor Forbindelse. Vi ere begge endnu unge, og jeg staaer desuden, som De veed, i den Mistanke, at jeg blot søgte en Kone, som skulde ernære mig, da jeg selv endnu ikke kunde ernære nogen. Men jeg haaber, at jeg snart vil være i Stand til at befrie mig fra denne Vebreidelse."

Modern billigede dette Forsæt, mod hvilket Vilhelmine heller intet fandt at indvende. Hugo, som alt hans Elskedes Kuur havde skaffet en stor Anseelse, var snart derpaa igjen saa lykkelig, i et Par Uger at hjælpe en af alle Læger opgivet Syg til sin Sundhed. Han fik derfor i kort Tid saa meget Tilløb, at det i nogle Maaneder ikke var ham muligt at komme til Rindal, og han vilde maaskee endnu længere have udsat sit Besøg, naar han ikke havde faaet en skriftlig Indbydelse fra Vilhelmines Fader selv, som ret vilde højtideligholde sin Datters Fødselsdag.

Vilhelmine, som Faderen, for at gjøre hende en hemmelig Glæde, intet havde sagt om denne Indbydelse, blev derfor paa den behageligste Maade overrasket, da hun paa hendes Fødselsdag strax ved Frokosten saae sin Zugo. Saa snart Gjæsterne havde forsamlet sig og vare i Begreb med at sætte sig ned, tog Vilhelmines Fader hendes Elskede ved Haanden, med de Ord: "Nu hvad tænker De vel om mig, bedste Hr. Doktor, at jeg endnu ikke har viist mig i mindste Maade taknemmelig for den mig og min Datter beviiste overordentlige Belgjærning. Med Guld og Sølv lade saadanne vigtige Belgjærninger sig ikke tilstrækkelig belønne. Naar De endnu nærer samme Tanker til min Datter, som De ellers nærede til hende, saa tilegn Dem Besiddelsen af hendes Person selv, da De desuden hertil har den største Ret."

Hvad Vilhelmine, hvis Haand Faderen selv lagde i Zugos Haand, følede derved, behøver jeg vel ikke først at fortælle dem, for hvem disse Glæde ere bestemte. Frue Valentin, som denue hendes Mands uventede Artighed ligeledes forarsagede en overordentlig Fornøjelse, besørge

gede Anstalter til Brylluppet i saa faae Uger, at de to Elskende ikke havde Marsag, at klage over deres Folkes Forhaling.

Dagen efter Brylluppet foreslog Hr. Valentin en Eystreise til et ikke langt fra Mindal i en af de skønneste Rhin-Egne liggende Landgods, som ligeledes tilhørte ham. Dette Landgods skænkede han sin Svigersøn, hvortil han alt forud hemmelig havde gjort alle nødvendige Anstalter, og satte derved sin Kone og sine Børn paa nye i Forundring.

Det unge Egtepar førte et overordentlig lykkeligt og behageligt Liv. Hugo satte sig ved sin Duelighed og de Syges samvittighedsfulde Oppasning i en saadan Anseelse, at man alt i langt bortliggende Egne, hvorhen han ikke selv kunde komme, i det mindste forlangte hans Raad. Ved meer end et Hof vilde man have ham til Livlæge. Men han afflog lang Tid alle slige Tilbud, for ikke at komme for langt fra sine Svigerforældre. Dog da de franske Uroligheder udbrød ved Rhin, modtog han et fordeelagtigt Tilbud som Livlæge hos en Fyrste, og solgte endnu til rette Tid det af hans Svigerfader erholdte Landgods

gods. Pengene derfor forøgede han med en anseelig Sum, som han alt havde samlet sig, og kjøbte sig derfor ikke langt fra sin Fyrstes Residens, hvor han ligeledes maatte opholde sig, en anseelig Herregaard i en bjergig Egn. Hans nye Landsherre, som han strax efter sin Ankomst havde helbredet fra en dødelig Sygdom, skjenkede ham til Døttis paa sin Erkjendtlighed, et saare skjønt, med et herligt Huus og store haver forsynet Landgods, som Hugo stedse plejede at kalde sin Kones tilkommende Enkesæde, fordi hun helst tilbragte sin Tid her.

De herlige Egne ved Rhin, som Hugo havde forladt, bleve nu oversvømmede og ødelagte af de Franske og andre Krigsfolk. Hr. Valentins Huus og hele Mindal blev af de forbittrede Franskmænd stukken i Brand og udplyndret. Samme Skjæbne havde og Valentins øvrige Besiddelser, som laae i denne Egn. Hugo, som ved et ridende Bud blev underrettet om sine Svigersforældres Ulykke, begav sig strax paa Vejen for at afhente dem. Da han nu besad to anseelige Landgodser, og ikke behøvede eet til sin Underholdning, da hans Embede og hans

Kunsts

Kunsts Udøvelse alt gav langt mere af sig, end han behøvede til sine Udgifter, saa gjorde han sig den Fornøjelse, at gjøre sin Svigerfader en Gave med den Herregaard han havde kjøbt sig.

”Store Gud! — udbrød Frue Valentin, da hun var ene med sin Mand — hvo havde tænkt, at den usle Doktor, som Du ellers stedse plejede at kalde ham, engang endnu skulde blive vor Velgjører, og vilde gjøre langt mere for os, end vi kunde gjøre for ham!”

S a n g

paa en Venindes Fødselsdag.

Ædle vi komme
glade Din Dag ihu:
tit den os fryde,
signet, som nu!

Som Rosenduft er Livets Vaar,
og hastigt Rosenduft forgaaer:
een Middag knap tilbagelagt,
og Blomsten aander svagt.

Ædle,

Edle, vi komme
glade Din Dag ihu:
tit den os fryde,
signet, som nu!

Med Kampeskridt fremvandreer Tid
nedtræder Ungdom, Skjønhed, Vid,
og Smigrerskaren leer derad,
som nys med Suk tilbød.

Edle vi komme ic.

Kun Dyden fletter varig Krands:
den duster sødt ved Ungdoms Dands;
den duster end paa hvide Haar;
den med i Graven gaaer.

Edle, vi komme ic.

Beninde, derfor frydes Du
i Livets Sommerdag, som nu;
og derfor skal Dit Held bestaae,
naar Vaar og Høst forgaae.

Edle, vi komme ic.

O! nyd, mens Du er lykkelig!
O! haab det Held, som venter Dig!
O! sæt i venskabesfulde Øryst,
vor Sang er Hjertets Røst!

Edle,

Edle, vi komme
glade Din Dag ihu:
tit den os fryde,
signet! som nu.

Tanker om Skjønhed.

Sil et skjønt Ansigt fordres alene to Ting, som i Almindelighed beroe paa udvortes Aarsager: nemlig Ansigtsfarve, og et rigtigt Forhold imellem Delene. Men Hjertet er dog ikke altid nøjet hermed. Undertiden finder man et Ansigt skjønt, hvorvel ikke efter Regler; men Ingen erkjendes for en Skjønhed, som ikke har uden hvad de udkastede Regler foreskrive. De fineste Træk i nøjeste Overeensstemmelse (Symmetrie) og den mest lysende Ansigtsfarve kunne ikke røre, uden en vis Levenhed. Ved Hjælp af denne Levenhed vække de i Almindelighed saadanne Bevægelser, som de selv afbilde. Findes de forenede med kold og følesløs Rolighed, blive de betragtede uden Bevægelse; og tilskændegive de ikke tillige nogen Godhed, beskues de altid uden Kjær-

Kjærlighed. Et Djekast, som forraader Hovmod, Foragt eller Ewigagtighed i Sielen, opvækker Afstøje og Kulde, i Stedet for Hengivenhed og Kjærlighed; og vækker Løstagtighed nogen Begjærlighed hos sine Tilskuere, saa er det næsten som de vilde Dyr's Glubskhed efter Nov, hvilken ej lader sig stille, uden at forstyrre sin Gjenstand. Hul i en af Kinderne har man altid anseet som en af de mest indtagende Undigheder, og Harsagen dertil er klar. De opkomme naar man smiler; og Smil er et Udtryk af Fornøjelse og Venlighed. Derimod anseer man Djenbrynenes Sammentrækning som en udmærket Mangel, da man derved forraader en stridig Sindsbefæffenhed.

En Elsker kan sjelden beskrive den Skjønhed, som i Hast og uimodstaaelig styrede hans Kjærlighed til en eneste Gjenstand; men saadant kunde ikke hændes, om det beroede paa nogen vis bekjændt Regel for Ansigtssfarve og Træk. Han siger, det er noget, som ikke kan beskrives, noget som ikke har sit Sæde i visse Deele, men som findes udspreidt over det Hule. Han kalder det en Undighed, en Lislighed, en Tække; eller han giver

giver det et andet Navn som forener Skjønhed og Følelser, og som tilkjendegiver en Fortrylleseskraft, der ikke følger med Ansigtet af et vist Slags, men som ganske er mulig for Alle.

Men denne Skjønhed bestaaer ej altid i et venligt Smil. Den afværler, ligesom Godhed og Omhed afværler i deres Udøvelse i Henseende til deres ulige Gjenstande. Den er af megen Styrke under en stille Klage ved en taalig Eiden: under Venkabets fine Omhu, og under barnlig Bydigheds uskyldige Iver. Under Taarer, enten af Glæde, Medlidenhed, eller Sorg, er den næsten ikke at modstaae.

Dette er den Behag, som henrykker uden Skjønhedsregler, og uden hvilken al Skjønhed er afmægtig; en Fuldkommenhed, som ikke kan holdes ved Efterabelse, for at skjule Følelseshed eller Ondskab. Den maae være en Virkning af en overeensstemmende indvortes Forsatning i Hjertet; thi ellers fødes deraf en ny og mere hindrende Mishag, som af alle føles, under Navn af Forstillelse, eller Efterabelse. Ved en sliq Svaghed ledes man til tusinde Optrin, hvorved Daarligheden endnu mere opdages og bekræftes.

Somme

Somme udøve vel med saadan Færdighed dette Slags Hyklarie, at de, som ikke see længere end til det Udvortes, derved føres bag Lyset; men det lykkes aldrig længe. Et udvortes Væsen, som ikke har nogen indvortes overeensstemmende Grund, kan ikke antages uden Møje og vedligeholdes uden Plage. Man trættes: man glemmer sig: den naturlige Beskaffenhed skimter frem: den venlige Mine og Smilet fordankles ved fremrydende Træk af Hovmod og Egensjællighed, o. s. v., hvorved hele den regelmæssige Skjønhed vansires og forandres.

En ved Kunst frembragt Mine og Ansigtstilling er et ligesaa mat Billed af Hjertets naturlige og utvungne Udtryk, som Sminkens usle Smørelse af Sundhedens levende Farve. Den er vel ikke saa vanskelig og saa let forraadt; men ligesom Huden efter Sminke bliver grovere og mere dødbleg, saaledes frembryde Begjærligheder med større Hæftighed efter Evang: Ansigtet fordrejes og dannes siden saa stærkt, at derved opvækkes en uudslukkelig Afstye.

Skjønheden beroer altsaa især paa Hjertets Beskaffenhed, og henter derfor sine betydeligste Kræf-

Kræfter fra Opdragelsen. Man har ved over-
eensstemmende Jagttagelser fundet, at Menne-
skers Hovedpassion som oftest røber sig i Ansigtet.
Aarsagen dertil er, at de Muskler, hvorved den
udtrykkes, næsten altid ere i Bevægelse, saa at
de sjælden give efter og komme til Hvile, men,
formedelst Vanen, blive ved i deres Spænding,
selv efter at Lysten er kjølnet. Af denne Aarsag
kan man sædvanligen paa Ansigtet gjenkjænde den
onstabsfulde, den spidske, den falske og den mis-
tænksomme. Det forholder sig ogsaa ofte paa sam-
me Maade med de roligere Sindsbevægelser, at
de lade Spor efter sig, efterat de have ophørt at
virke. Saaledes udøvede de herskende Lyster en
Kraft paa Ansigtsdelene, som bliver bestandig
saa synlig i Henseende til Virkningen, at Men-
nesket derved mere vinder eller taber, end ved
andre udvortes Omstændigheder.

En lig Skionhed, som laaner sin Kraft
af det indvortes, medfører heller aldrig saa me-
gen Fare for sin Besidder. For at bruge en
østerlandsk Vignelse, er den, ligesom Fæstnings-
værk om en Stad, ikke alene en Prydelse, men
tillige et Forsvar. Naar en Attraae derved op-
væk-

vækkes, holdes den og i Tøile og forfines. Den holdes i Afstand ved Høiagtelse: sagtnes ved Nøiagtighed, og ledes til Efterfølgelse. Den Kiærlighed, som tændes af en saadan Skønhed, standser ikke ved det Udvortes og flammer ene for at slukkes, men voxer ved Kiærlighed for Vid og Dyd. Thi en sliq Skønhed er lig en lysende Straale af Sjælens Fortræffelighed, og altsaa ikke noget egentligt Formaals for en legemlig Attraae. Som den antænder en renere Jld, saa vækker den og en renere Trost; thi enhver føler sig stærkere tilbageholdt fra Forbrydelse mod Godhed end mod Skønhed; og et eneste Blik af en saadan Skønhed, som man elsker, er en tavs Bebreidelse for den mindste Tanke, som ikke er reen. I en saadan Stilling maae alle Anslag synes nedrige og haarde, hvorved den indbyrdes ventede Omhed saares, og den stille Overbeviisning om en ubesmiltet Hengivenhed forstyrres.

Men Hykleriets Haab maae forgaae. Naar den forstilte Skønhed aflægger sin smilende Venlighed: naar det første Indtryk af hendes kunstlede Diekast og farvede Kinder forsvinder for en fremfribende Sandhed: hvad bliver da tilbage, an-

det end en Enran, som har tabt sin Magt? et
Bæsen, som man aldrig kan see uden en Blanding
af Fortrydelse og Foragt. Den eneste Attæaae,
som ved en saadan Gjenstand skulle kunne for-
nøies, vender sig til en anden Side; og dette
skeer da ei alene uden nogen Breidelse, men
med Glæde, som over en Seier. Paa Misreg-
ningen følger Ergrelse: i Stedet for at ville be-
hage, søger man at lokke; og en Karl som flum-
per til at blive saa uheldelig gift, kan let falde
paa den Svaghed at søge sig en anden Gjenstand
for at erstatte hvad han savner hos sin Hustru,
der ikke var skien længere end til hun blev kiendt.

Maatte derfor et Fruentimmer altid komme
ihu, at til Gratiernes Samfund gives ingen an-
den Vei, end igiennem Dydens Skole; og at
den som ønsker at blive elskværdig, maae i Tide
lære at være God.

Ved Sophies Gravhøi.

Maanens sørgelige Straaler svæve
over mange Godes Grave ned;

Ogsaa

Ogsaa ved Sophies Hvilested
blege Streg af Lunas Soluglimt bæve,
der hun over Engens Græssiraa stred.

Ukylde Datter græd! hun var din Søster:
yndig, søm, naturlig, god som du,
smilende hun, Vige! liig dig nu,
skyldfri Solen stige saae fra Øster.
O, men kort, saa brødestri som du!

Hædre Søstermindet med en Taare,
O! den Taare styrker og dit Mod;
Stride Strømme rulle ved din Fod,
og et Feilstrin fylder dig saa saare
hen i Nags og sildig Angers Flod.

Derfor Nat Sophie nu omringer,
derfor taarner sig en Gravhøi der,
derfor standser Selvmords Engel her
og medlidig blodbestænkte Vinger
ryster ved sit Offers kolde Leer.

Vige, før du kjænder Sorg og Klage,
græd, her ved din Søsters Slumrested!

Plant en liden Rosenbush derved !
O, naar du den seer i Fremtids Dage
Du fortryder ei, at her du græd !

L * r.

Elegie ved en Bugge.

Efter Götter.

D! sov din første Alder bort i Smile!
Forgiæves gav dig moderlig
Naturen ei den søde Hang til Hvile;
Sov derfor Dreng! sov sødelig!

Du aander frit og kjænder ei til Sorgen,
for dig er Jordens Glimmer mat,
velkommen, som den gylde Foraars Morgen,
er dig den stjerneløse Nat. —

Naar dine Læber Ukylds Smil sig spreder,
din Ro den huld bevogter der,
og trint om dig dens Genius udbreder
i Rosenduft Forfriskninger.

Uk! alt for snart forlades Ukylds Fane
af svage Unglings snelle Fod;

Han

han vælger rast paa Lidenfkabers Bane
til sin Anfører — Overmod. —

Snart Cypria indbyffer ham i Drømme,
sit Bøger rækker ham med List;
med glødende Begier han vil det tømme,
og drikke Døden ubevidst.

Nu ham forfølger Angeren og Sorgen,
og Jordens Glimmer er ham mat,
ham fryder ikke Majens gyldne Morgen,
ham skrækker stjerneløse Nat.

Sov sødt, mens ingen Harm dig lønlig nager
og røver dig al Hjertets Fred,
mens ei for nogen Dommer dig anklager
ufønlige Samvittighed. —

Jeg sov som du, men af den blide Slummer
I Livets Bildgang vakt jeg nu
omirrer bange, dybt nedsænkt i Rummer.
O! at jeg var et Barn som du!

L * r.

Om Amazonerne.

Amazonernes Historie synes vel, som næsten alle Fortællinger om Begivenhederne fra den gamle Verden, ikke at være kommen til os uden fabelagtige Tilfætninger og Overdrivelser, imidlertid dog heller ikke ganske og aldeles at være digter, endstjønt det ikke fattes paa Forfattere, som holde det sidste for sandsynligt. Men disse heltemodige Fruencimmre maae nu enten virkelig have levet, eller kun være Skabninger af Indbildningskraften, saa maae man dog vide, hvad der fortælles om dem; da der hos de ældre og nyere Forfattere forekomme mange Henpegninger og Talemaader, som have Hensyn dertil, og derfor ikke kunne forstaaes uden at kjende disse Helteinderes Historie. Jeg vil nu altsaa gøre mine Læserinder bekendte med det mærkværdigste af de Efterretninger hos de gamle Historieforfattere, som angaae Amazonerne.

De unge Scyther af fyrstelig Herkomst, som af de gamle Historieforfattere anføres under Navnene Hylinos og Skolopitus, og skal have levet omtrent 1300 Aar før Christi Fødsel, maatte forlade

forlade deres egentlige Opholdssted, fordi et Modpartie var blevet dem for mægtigt. De begave sig derfor med deres Familier og en anseelig Mængde andre unge Mænd af deres Nation til Lilleasien, og nedløbe sig i Landskabet Kappadocien, ved Floden Thermodon. Da de nu Tid efter anden falde ind i de nærgrændsende Lande og røvede hos deres Naboer, saa bleve disse derved saa opbragte imod dem, at de paa en grusom Maade hævnede sig paa dem og forræderisk myrbede den største Deel af disse Scythier. At denne Naboernes Fremgangsmaade ikke kan have været de Scythiske Fruentimre, som derved vare berøvede deres Mænd og deres Scytter, ligegyldig, vil vist alle mine Læserinder formode af dem selv, men Maaden, hvorpaa disse Fruentimre søgte at hævne sig paa deres Mænds og Fædres Mordere, tørde vel de færreste gjætte. De forbittede Scythiske Damer, som besjæledes ikke blot af Hævnlyst, men og af Frygt for Trældom, besluttede ikke alene at bekrige deres morderiske Naboer, men og overhovedet det hele mandlige Køn. De skaffede sig endog af Halsen de øvrige af deres Fætemænd, som vare slupne fra deres Naboers Sværd,

og frasagde sig for Fremtiden alle Giftermaale, for at nyde den fuldkomneste Frihed, og at kunne anordne alt efter deres Godbefindende. De oprettede derfor et ganske qvindeligt Rige, fra hvilket alle Personer af mandligt Køn vare udelukkede. For og desbedre at kunne vedligeholde Ordenen i deres nye Rige, udvalgte de altid to Dronninger, som paa een Tid regierede og deledede Regjeringsstyrelserne imellem sig. Den ene ansættede, som Overstbefalende, Hæren mod Fienden, og den anden Dronning, som maatte blive hjemme, besørgede de øvrige Regjeringsforretninger. De første to Dronninger hedde Marpesia og Lampedo, under hvis Befaling meer end tohundrede tusende Gruentimmere skal have staaet.

Amazonernes Hovedstad hed Themyscivium eller efter nogle Forfattere Themyscira, og laa ikke langt fra det sorte Hav. Men siden skal disse Heltinder have bygget endnu flere anseelige Stæder, iblant hvilke især Ephesus og Smyrna i Landskabet Jonien ere mærkværdige.

Saa snart de nu vare færdige med deres første Indretning, rustede de sig med største Over-
til

til Krig mod deres Vgtemænds Mordere, og vandt ikke alene over disse, men og over dem, som kom dem til Hjælp, en fuldkommen Sejer, hvorved deres Rige fik en anseelig Tilvæxt, og Frygten for deres Sværd udbredede sig i den hele Egn. De overvundne Naboer saae sig nødt til, ydmyg at bede disse tappre Gruentimmere om Fred, og indgaae alle de Betingelser, som de foreskrev dem. Iblant disse Betingelser er især den mærkelig, i Følge hvilken de besejrede Mænd maatte love, at modtage af deres Overvindere aarlig et Besøg, dog ikke med Vaaben i Haanden, og ikke alene paa en fredelig, men og paa en kjærlig Maade at omgaaes dem i nogle Uger. Thi disse flogne Gruentimmere indsaac meget got, at deres Orat ikke kunde være af nogen lang Varighed, naar de ikke alene inden deres Grændser, men og uden for samme vilde afholde dem fra alt Fællesskab med det mandlige Køn. De derfor, som havde Lyst til, at vorde Mødre, og erholdt Tilladelse til denne Rejse, anstillede hvert Aar i Foraarsmaanederne en Valfart til dem af deres Naboer, af hvilke de, i Følge Fredsbetingelserne, kunde love sig en venstabelig Modtagelse. Især skal de gjerne have besøgt Indvaanerne paa Caucasus;

casus; hvorforre dette anseelige Bjerg af en vis Forfatter kaldes Egtestandsbjerget.

Men ikke tørde alle unge Amazoner, som hertil sølede Tilbøjelighed og Egne, besejge dette Egestandsbjerg, men de maatte først ved tapper Daad erhverve sig Tilladelse hertil. Kun de, som i det mindste havde nedlagt tre Mænd med egen Haand, holdt man i denne qvindelige Stat for værdige til, under Amors Fane at foretage et Felttog. Man siger, at denne Indretning har været overmaade fordeelagtig for Amazonernes Rige, og ofte skal have opildnet de yngste Fruekammerer til de største Heltogser.

Men Foraaret valgte de til disse fjærlige Balfarter, der meget ofte udtraktes indtil to Maanedes neder, ikke blot fordi Digterne og ogsaa andre Folk tilskrive denne Aarstid et eget Fortrin, men fordi da deres Barselsengstid indfaldt i de Maanedes neder, som ikke godt fikke sig til krigeriske Foretagender.

Børnene, som ved disse Reiser paa Bjergene Caucasus og i andre tilgrændsende mændrige Egne fik deres Tilværelse, behandlede af Amazonerne ikke paa eens Maade. Vare de af det

maade

mandlige Køn, saa bleve Tømmelfingrene afhuggede, og vel desuden endnu Benene forvreden paa dem, for da at sætte dem ud af Stand til, i Fremtiden engang at bære Vaaben og formere Krigernes Tal. Herpaa sendte Mødrene dem til deres Fædre, som maatte sørge for deres Opdragelse.

Vigerne derimod, som fødtes af Amazonerne, nøde en langt bedre Behandling, — som enhver alt af sig selv vil formode, der og endnu intet har hørt af Amazonernes Historie, — og fik en saare omhyggelig Opdragelse af deres Mødre, men som ikke afholdt den moderlige Omhed fra, ved Berøvelsen af det hvide Bryst at forårsage deres Døttre saare følelige Smerter. De søgte derved at gjøre dem mere skikkede til Krigsøvelser, fordi denne kjædriige Deel vilde have hindret dem i, at omgaaes behørig med Sværd og Bue, hvori dengang deres fornemste Vaaben bestode. Af denne Bane skal og Navnet Amazoner være opkommet, hvilket betyder et Person, som mangler et Bryst, naar man betragter det som et græsk Ord; dog udlede nogle Forfattere det af et hebraisk Ord, hvorved betegnes en tapper Person.

Disse unge Piger øvedes nu meget tidlig i Vaaben, og derved erholdt de især den beundringsværdige Styrke og Færdighed, som gjorde Amazonerne frygtelige for alle tilgrændsende Følleslæge. Det blev dem derfor slet ikke vanskeligt, i kort Tid meget at forstærke deres Magt, og bestandig at udvide deres Riges Grændser, hvorvel de, som andre Dødelige, ogsaa undertiden maatte erfare Lykkens Ubestandighed, og trods deres Tapperhed overlade Fienderne Vren af Sejren. Saaledes anførte f. Ex. den alt ovennævnte Dronning Marpesia engang en Hær af fyrrethve tusende Amazoner imod Perserne, men blev af denne langt talrigere Fiende nedsablet, tilligemed den største Deel af sine Vaabensøstre.

Dronning Penthesilea, som regjerede paa den Tid, Troja belejredes, skal med en Armee af halvfjerdsindstive tusende Amazoner være kommen denne Stad til Hjælp, men have været saa uheldelig, at tilføje Livet i en Fægtning med den tapre Achilles.

Men alle disse og mange andre Ulykkestilfælde, som traf Amazonerne, vare dog ikke i Stand til, at paadrage deres Stat fuldkommen

Under-

Undergang, og den blomstrede længere, end de fleste øvrige Riger i Verden. Thi efterat en Række af henved tusende Aar var forløben siden denne Gruentimmer-Republik's Opkomst, gaves der endnu en Amazonernes Dronning, som af nogle Historiefrivere kaldes Thalestris, men af andre Minythia eller Minothæa, og især har gjort sig bekjendt ved et Besøg, som hun afslagde hos den berømte macedoniske Helt, Alexander den Store. Denne Fyrstinde foretog sig i Selskab med trehundrede Gruentimmer af hendes Rige en vidtløftig Reise, som varede fem og tredive Dage, blot i den Hensigt, ved denne store Helt at forplante sin Efterfølgte. Alexander skal heller ikke have ladet hendes Ønsker utilfredsstillede og har beholdt hende tretten Dage hos sig.

Du veed mine kjære Læserinder det fornemste, af hvad Historiefriverne pleje at fortælle om Amazonerne. Hvor meget af samme monne være sandt, og hvormeget opdigtet, lader sig ikke saalædt med Visshed bestemme.

Til Maanen.

I Vinduet om Aftenen Kl. ix.

(Efter det Døffe.)

Saa mangen Aften tankesfuld

og eensom her jeg sad;

i stille sød Veemodighed

Du smiled' venlig til mig ned;

mit Hjerter blev saa glad.

O var som Du min Pige mild,

saa venlig og saa huld!

smil Maane! smil i stille Fred!

smil venlig til den Engel ned,

saa blid, saa veemodsfuld.

Albertsen.

Kjærlighed.

Til Henriette.

(Efter det Døffe.)

Jeg vugger Dig udi min Arm;

Din lille Haand, hvorfor saa varm?

Af Kjærlighed min Pige!

Din

Din Kind, isald jeg spørge maae,
O! hvorfor brænder den dog saa?
Af Kjerlighed min Pige.

Dit Hjerter, om jeg spørge maae,
O siig! hvorfors flaaer det saa?
Af Kjerlighed min Pige.

O Pigelil, hoi smigrer saa
saa mildt saa fro Dit Dje blaa?
Af Kjerlighed min Pige.

O siig mig dog: det Kys jeg nød
o hvorfor var det Kys saa sød?
Af Kjerlighed min Pige.

Og nu Din Englestemmes Lyd
hvi tryller den med Himlens Fryd?
Af Kjerlighed min Pige.

Paa dette Skjød jeg vugger Dig
Din Kjerlighed aflokke mig,
o Pige! disse Taarer.

Albertsen.

Udkast til en Historie om Egteskabet i det borgerlige Selskab.

Da i hin Oldtid, saa sig Forverdens ærværdige Reliquier, Storme brusede paa det uopklarede Ocean, Vulcanisk Ild, som rasede i Jordens Skjød havde dekillert Vandene som Dunster i et Lustocean, Atmosphære kaldet, optaar-
net Bjerge og havet fast Land i Bejret; da traadde Elementer som allerførste Begyndelser i deres inderligste Forbindelse; da vadede mild Regn den smagtende Jord, da beklædte grønne Enge, Urter, Værter og Frugter det befrugtede Land, og da drejede det nyfødte Jordlegeme sig efter det regelmæssigste Drivværks Regler om sin Arel og i Almagtens umaalelige Rige om hint fjerne, uhyre, velgjørende Ildlegeme, som uophørlig udgyder sin gennemtrængende, lysende Materie paa Jordkloden og strømmer i alle jordiske Legeomer. Men forgjæves udviklede den eensomme Blomst sin Balsomduft, forgjæves var Vandet svanger med Næringsstoffer for Millioner Skab-

nin

ninger, forgjæves modnede Frugten, forgjæves var der talløst Stof for Sandseverdenen; — vel var Liv i Væxternes fineste Rør, vel var Liv i Naturen, men dog syntes al Naturens Stræben kun Ødselhed, fordi der ingensteds var en Skabning, som nød og takkede, indtil endelig døde Jorddele bleve bejælede, Lærken quiddrede froe i Lusten, Ønen hævede sig dristig mod Solen, Hvalen spøgede i Havet og Korallen i Solbækken, Bierne indsamlede Blomsterbalsom, den spættede Raalorm krøb sin allegoriske Forvandling imøde og en pyntet microscopisk Verden sværmede omkring. Nu, da Jorden nydelsesfuld og oplivet svømmede i sit Solsystem, nu, saa siger Fortidens Skabelse, blev en Klump Jord af Verdensskaberens bejælet til den Skabning, som indaandede en Gnist af den guddommelige Fornuft; en Gnist, som gav dette Væsen Jorden til Løn, ved hvilken han omskaber Ørkner til vppige Marker ved hvilken han afvejer sædelige Følelser, maaler ethisk Harmonie og Dissharmonie, som den beregner Planeternes og deres Maaners Bane. Det var den første Mand. Han gjorde sig, saa godt han kunde, sit nye Fædreland bekjendt; nød og sølede dog Mismod, fordi en ham ubekjendt

Følel-

Følelse, — nu til Dags Ensomhedsfølelse kaldet, — opfyldte ham. En Dag, da han havde overladt sig til Sønnen, dannede Skaberen af Dele af hans Legeme en ham lignende Skabning, Kvinde kaldet. — Da nu den første Mand vaagne af sin Søvn, studsede han ved det herlige, ham nye Væsen, — nye Følelser opkom i hans Fornemmelseskraft, — Henrykkelse bemægtigede sig ham, — og da den mægtige, glødende Fornemmelse endelig lod sig forene med Betragtningen, udbrød han: dette er mit Væsen, mit Kjød, — sluttede Kvinden i sine Arme og — hun blev hans Kone. Dette er Historien om det første Egteskab i den dunkle Verden; Historien om Mennekeslægten's første Stamfaders Egteskab. Et Egteskab, hos hvilket alle Egteskabets Dje meder træffe sammen, men blot Natur. Egteskab uden al Form, Højtidelighed og Indskrænkning, som borgerligt Selskab fordrer. Egteskabsdjemederne havde, i Henseende til det Væsentlige, en uimodstaaelig Interesse for dem, Naturdrixt frembragte Børn, — hvilken Studsen! at slutte det første Barn i sine Arme, — Henrykkelsen at see en Mennekeskabning i det Smaa,

maatte

maatte uimodstaaelig anspore dem til Barnets Pleie, og sammes Vært maatte gjøre dem bekendt med det Haab, af det lille Menneske at opdrage et stort, maatte saa meget meer blive levende Drift til Virksomhed i dets Opdragelse. Kjærlighed, Selskabsdrift og Trang forbandt det første Egtepar til gienfærdig Understyttelse i deres Menneskehedsøjemeder. —

Lange vedvarede i hiin dunkle Verden kun Familiefelskabet, uden at udgjøre borgerligt Selskab, et Folk eller en Stat. Familierne havde en fælles Regent, deres Huusfader. Der var overalt Naturmennesker og Naturægteskaber. Guds Børn, siger vor ældste Forsfatter, da han taler om Noahs Tider, saae sig om efter Menneskenes Døttre, hvor de vare skjønne, og toge til Hustruer, hvem de vilde.

Men Trang tvang dog snart Menneskene til Udbranding. Familierne forbandt sig indbyrdes, søgte fælles et nyt Fædreland, lovede hinanden Beskyttelse, valgte sig derhos en Mand som besad deres Tillid og Agtelse, og begyndte at worde Folk. Saaledes var alt i Abrahams Tider i Egypten et formeligt Hof. Alt begyndte i disse

Lider en Kvinde at blive en hellig Eiendom, men
 qvindeligt Gleergiste var sædvanligt, og Skinsyge
 hindrede ikke Sarah, fra at overlade sin Abraham
 en ægyptisk Slavinde. Af Højtideligheder derved
 vidste den Tid lidet. Isaacs Guldsmægtig saae Rebec-
 ca, gjorde hende i sin Herres Navn Egtteskabs Til-
 bud, skænkede hende Galanterier efter da brugel-
 lig Skik, gjentog Tilbudet hos hendes Slægt-
 ninge, og da han ikke vilde give Opsættelse, drog
 Rebecca med ham til hans Herre og blev hans
 Kone. Med Moses, siger den store Schløzer,
 frembryder Historiens Morgenrøde. Ved denne
 Forsfatter erholde vi flere udførligere Efterretnin-
 ger om den Tids Egtteskaber, da han skriver sit
 Folks Hebræernes Historie. I Følge en almin-
 delig Skik i Orienten, som og herskede blant
 Araberne og Syrerne, bleve og hos Hebræerne
 Konerne kjøbte; undertiden bleve de betalte med
 Penge, undertiden den ene Halvdeel med Penge
 og den anden med Tjenestear. En Piges For-
 fører maatte ægte hende, og den mosaiske Lov
 bestemte da hendes Pris. Efter Michaelis i
 hans mosaiske Ret, solgte Faderen eller en Slægt-
 ning Bruden. Mellem Forlovelse og Gifter-
 maal

maal var sædvanlig et Tidsrum af 10 Maanedes eller et Aar brugeligt. Derpaa holdtes Brude-
Luppet, hvorved iblant den velhavende Deel af Folket Gæstebudet varede en heel Uge igjennem. Den første Aften bragte Faderen eller en af Brudens Slægtninge hende, sandsynligen tilfløret, i Brudgommens Sovestue og oppebiede en til Brudens Retsfærdiggjørelse udforderlig Ceremonie, hvorom Michaelis og en nyere Forfatter aber dem Wert und Zeichen o. s. v., vidtløftig have handlet. Faldt denne Ceremonie usordeelsogtig ud for Brudens Retsfærdiggjørelse, saa var der ingen Forbindelighed videre til Ægteskab, og det kom an paa Brudgommen, om han endog vilde anklage hende som for en Fobrydelse. De kjøbte Koner vare indskrænkede i deres Frihed, det var stedse en Art af Tjenestekjød; dog bleve og Ægteskaber uden Kjøb sluttede, og i disse vare Konerne alt friere. Det var en Skik hos dette Folk, at give Sønnerne, indtil de giftede sig, en Slave inde til Frille, men som maatte underholdes stands-
mæssig, naar Sønnen havde givet sig, eller hun blev uden Løbskjød frie. Over Højtideligheder

derne ved Egetskabets Fuldbyrkelse har Moses ikke givet særegne Love, derfor sysselsatte heller ikke Vielser eller lignende Højtideligheder deres Folkepræster. Den saakaldte Leviratsret, en ældre Ret end den mosaiske Lov, bød, at, naar Een døde uden Børn, maatte hans Broder ægte den efterladte Enke, og at den i dette Egetskab avlede Søn, skulde ved en Rettens Opbyggelse tilhøre den afdøde Broder og være hans Arving. Saa sædvanlig qvindeligt Gleergifte var i de ældste Tider, saa indskrænkede Moses dog Konernes Antal til fire. Disse havde imellem hinanden en forskiellig Rang. Manden tog paa Konens Begjæring hendes Slavinder, eller og uden at indskrænke sig til hendes Minde, sine egne til Medhustruer, men i Forhold til Manden dog blev Herre. Standforskjællighed, som overhoved ikke fandt Sted hos dette Folk, gjorde ingen Mesalliance. Kun torde ingen Præst ægte en Pige af flet Rygte, en fra sin Mand Skilt, og ingen ypperste Præst tillige en Enke og Udslanderinde. Men enhver anden Israelit torde forbinde sig med udenlandske Piger, naar det kun ikke var nogen Cananitinde. Døttrenes

For-

Forfatning var slem nok. De arvede hverken efter deres Fædre, ikke heller fik de noget Udstyr, skjønt dem ved deres Giftermaal plejede at gives nogle Slavinder med. Retten maatte derfor paa anden Maade sørge for det smukke Køn. Havde en Enke Børn, vare disse forbundne, til at ernære deres Moder; var dette ikke Tilfældet, saa maatte den uden Efterkommere afdøde Mands nærmeste Slægtning ægte hende, eller hun overlades den følgende nærmeste Slægtning, under Tab af Fordring paa sin afdøde Mands Efterladenskab. Var hun ikke stikket til Egestskab, saa maatte hendes Mands Arving underholde hende saa got som hans Kone.

Hebræerne vare det første Folk, som derved affondrede sig fra sine Tidsforvandte, Ægypterne, Cananiterne og andre hedenske Folk, at de gave Love for Blodskam og udstrakte dem til de i det 18de og 20de Capitel i 3die Mosebog bestemte Blodsförvandte. Fruentimmerne, da de ellers altid maatte være tilslørede, torde kun for Slægtninge, med hvilke de stode i en forbunden Egestabegrad, lade sig see uden Slør. Jo mere det borgerlige Selskab uddannede sig, desmer
blev

blev Sædelighed Statsomhue. Tilføit var Husbaderen uindskrænket Herster i sin Familie. Nu ere vi alt i Tider da Lovgiveren stræbte at sætte Grændser for den tilfidesatte Sædelighed, altsaa og især for den tilfidesatte ægteskabelige Sædelighed. Ægteskabsbrud drog for Ægtekonen og Forbrøderen Dødsstraf efter sig. Denne bestod i Stenelse. Dog kunde Manden fordre af sin Kone en Renselsesæd, skjønt hun, naar hun havde svoret, ikke kunde fordre nogen Fyldestgjørelse af Manden eller klage mod ham. Denne Æd blev aflagt med besynderlige Højtideligheder, dem Michaelis har beskrevet. Men var Ægteskabsbryderinden en Ufrie, saa blev hun kun straffet med Slag. Israeliterne vare altsaa det første Folk, som, efter Dannelsen af borgerlige Selskaber, hvis Selskabsøjemed krævede, at give de enkelte Statsborgeres Handlinger en vis Form, for at modificere det individuelle Menneskehedsøjemed, overeensstemmende med Selskabsøjemedet, gav Ægteskabet en borgerlig, selskabelig Form. Efter som Folk forenede sig, saa virkede de overeensstemmende med deres National-Charakter og deres Selskabsøjemed, der stedse

bleve

bleve mere fire. Dette Folks Lovgivers store Djernærke, som tilsidst og blev det hele Folks Aand, var religiøs Forsatning, som blev indvævet i enhver Green af deres Statsforvaltning. Ikke til Højtideligheder, men til denne Synspunkt sigtede derfor den Skikkelse, som Egteskabet hos dette Folk erholdt. Paa denne Synspunkt havde Lovgivningen, hvis Gjenstand den ægteskabelige Forsatning var, hæftet sine Dine.

De ægteskabelige Forhold hos andre Folk fortjene ikke at omtales. Hos Egypterne, Cananiterne, Araberne, Perserne vare ingen Begreber om Blodskam; hos de sidste billigede endog deres Magier den. Der var i denne Punkt en Naahed i Begreberne, som er Erindringen uværdig.

Derimod, medens Hebræerne kun endnu omslakkede ved Jordan, dannede sig alt de Bilde, som levede i Grækenland, ved nye Ankommende fra sædelige Verdentegne, til et Folk, som ombystede sin gamle Bildhed, hvori det havde levet adspredt, med Besiddelsen af blødeste Fjindhed. Phoroneus, en Søn af Inachus, angives blandt dem

som den første Grifter af et borgerligt Selskab; thi forhen vare Familieforbindelser, Mænd: og Forældre: Herredømme de eneste Spor af en Regering. Efterhaanden valgte de enkelte Folkeslag sig Mænd af udmærkede Fortjenester til Hærførere, dem de kaldte Konger og hvis Værdighed var arvelig. Desuagtet blev Ret og Uret næsten overalt afveiet paa Billighedens og Bedrøgtens Vægtstaa, ihvorvel især Cecrops alt havde givet positive Love. Med Tiden blev deres Regeringsform stedse mere og mere demokratisk. Paa Kongerne fulgte Archonterne, som indskrænkede Dracons Love, hvorpaa Solon omskabte det hidtilværende Aristocratie til et Democratie. Efterat Pisistratus havde revet Statsroret til sig, traadde Folket i Midten; Kleisthenes foreslog en nye Form, og man valgte et Senat af 500 Raadsherrer. Saaledes hævede Athen og Pacedomon sig gradviis til de anseeligste Stater i Grækenland. Cecrops, siger Traditionen, skal først have indført Egetestanden, det er: han gav først denne Forbindelse en borgerlig Form, forenede det enkelte individuelle Menneskesiemed med de Medlemmers almindelige Menneskeheds-siemed,

hvoraf

hvoraf 'det borgerlige Selskab var sammensat, for at ikke Opnaaelsen af hint enkelte Niemed maatte hindre det Almindelige. Forældrene maatte altid forud give sit Minde til det Ægteskab, som skulde sluttes. Levede de ikke meer, saa var Broderens eller Formynderens Minde nødvendigt, hvorved adskillige høitidelige Formeler vare brugelige. Athenienjerne ægtede uden Medgift; siden blev det Brug, at Fædrene skænkede deres Døttre quindelig Prydelse og en Deel af Hjorden til Medgift. Siden blev Udstyret til en Nødvendighed, om den endog ikke var af nogen Betydning. Ved deres Bestemmelse og ved Aftaalen om Betingelserne bleve tagne Vidner, og Brudgommen udstødte et eget Beviis for Modtagelsen af samme. Da gik Konen i Hensigt til Medgiften for alle Mandens øvrige Kreditorer. Derimod var et Udstyr ikke nødvendigt hos Lacedæmonerne.

De Forlovede svore hinanden Troskab paa Livstid, de gave hinanden den høire Haand og et Rys var Seglet. Før det virkelige Bryllup forestillede man i Athen Bruden for Diana, hvilket sædvanligen skete Dagen før Bryllupet i Brauron, i
det

det atheniensiske Gebeet, ved hvilken Leilighed man afskar sit Haar, hvilket at offre til Guderne overhoved hos flere Grækenlands Folkeslægt var en religiøs Brug. De attiske Piger helligede overhoved, alt naar de bleve mandbar, Diana en Kuro med Galanterier. Ogsaa blev Diana tilslige bragt Offer, men hvorved Offertyrenes Galde bløo kastet bag Alteret, fordi man ansaae den for ubehagelig, for den Gudinde, som interesserede sig for Kierligheden, og maaskee i det tilkommende Egetskab for undværlig. Ved Bryllupet blev det forlovede Par og Bryllupshuset smykket med Blomster og Krands. Mod Aften blev Bruden fra det faderlige Hus til Fods eller Vogns, alt efter som Omstændighederne vilde tillade det, ført til Brudgommen. En egen Brudfører ledsagede hende. Foran hende bar man Bryllupsfakler, sang Brudesange, Hymner, istemte af Ynglinger og Piger, og forenede dermed Dands. Ved Indtrædelsen i Huset ofrede man Figner og andre Frugter over de Nygifte. Derpaa fulgte Gæstebudet, ledsaget af Sang og Dands. Choret af Piger og Ynglinge istemmede atter sine Brudesange. Efter endt Dands førte man

man de nye Egtefolk til den muligst prægtig udsmykkede Egteseng; overlod dem hinanden, og dansede uden for Døren, hvorved Choret af Piger og Ynglinger, som og Morgenens derpaa, paa nye sang Epithalamier. Saaledes kiædede man mange Glædens Dage til hinanden.

Giftermaals Aarene vare lovlig bestemte Polygamie blev efter Lovene ikke tilstedet i Grækenland, kun trængende Nødstilfælde finder man Undtagelser. Mellem Forældre og Børn var Blodsforvandtskab en Egteskabshindring. Afteniensjerne torde ægte deres Systre, som med dem vare fødte af een Moder, men ikke de, som nedstammede fra en fælles Fader. Ogsaa Lykurg tillod Egteskaberne mellem Systende af een Moder, men forskjellige Fædre. Enker gistede sig fælleden, ihvorvel det ikke udtrykkelig var forbudt; i det mindste biede de 5 Aar efter deres Mand's Død. Selv i Grækenlands mest blomstrende Tidsalder levede det smukke Køn meget eensomt i en egen Deel af Huset, som var mest affondret, pleiede at vare den høieste og af sin Bestemmelse erholdt et eget græsk Navn. Især vare de ugifte Piger, hvis Opholdssted næsten

stedse

stedse var laaset og tilsluttet, og de yngste
 Koner, som kun kom til Forgaardens Dørre, en
 Narvaagenhedens Hovedgienstand. Den som havde
 den Lykke, at vorde Moder, var alt mere ubun-
 den. Sielsen, men aldrig uden Glor, torde
 Damerne offentlig lade sig see. Hos Lacedæmo-
 nierne vare kun de Gifte besærede, da her det
 smukke Kions Frihed i Almindelighed var langt
 mindre indskrænket, end i Athen. Solons Egte-
 skabslove vare forsigtige og vise; desuagtet gives
 der Exempler, at de selv for det dæmmende Tri-
 bunal bleve giorte latterlige. Kionsdriften havde
 faaet en for usædelig, fordærvet Retning. Der-
 for var saa mange Familiers Skiebne saa for-
 gængelig; derfor artede de saa let og snart ud.
 Desuden forfeilede Egteskaberne deres huslig
 Lyksaligheds Diemed ved de letfædige Grundsat-
 ninger i Hensigt til Egteskab og ved Umaadelig-
 hed i Viindriften fra det qvindelige Kions Side;
 en Viin der var saa tyk at man først maatte for-
 tynde den ved en tilfat ubestemmelig Mængde
 Vand; der besærede hine Baichantinder, som saare
 ofte forstyrrede Familiers og en Egnis Rolighed,
 og hvis Udsvævelser og Epilesløshed den religiøse
 Fabel-

Tabellære begunstigede. Vel arbejdede Lovene den sædelige Fordærvelse imod og straffede det smukke Rixns Forførelse haardt. I Athen blev Egetes Kabsbrud straffet vilkaarlig efter Omstændighederne; i de øvrige Grækenlands Stater ikke sjældent med Dinenes Tab. Sparta, hvis Sæder vare strengere, saa lange det blev sin eiendommelige Forsatning troe, kiænde ikke denne Forbrydelse, søgte Nøes i, ikke at kiænde den.

Her havde altsaa Egeteskab i borgerligt Selskab atter hos disse Grækenlands Folkeslage faaet en forskiællig Form, der var en Følge af National-Characteren, men en gandske forskiællig fra hine Hebræeres. Egeteskabets Form i Grækenland udtrakke sig langt mere til Pump, Forsængelighed, Glæde og uvigtige, ubetydelige Høitideligheder, end til væsentlige Punkter, som i en Stat befordre og understøtte Egeteskabets sande Diemeed. Det var Skabningen af et yppigt, qvindeligt, letfindigt, velsigt Folks National-Character, hvis Tilbøieligheder og Videnskaber bleve nærede ved Klima, Velstand og den Tidsalvers Grundsatninger, og som opbyggede sig Religion og ethvert borgerligt

gerligt Forhold paa Grunden af sit lidenskabelige
Hang til Fornøjelse.

S. e. a. g.

A f e = N e i t h a.

En østerlandsk Fortælling.

(Af det Lydske.)

Siig mig Landmand, veed du Veien til Sais?
Jeg kunde let tage Feil af Fodstierne.

"Du er en bortløben Slave, det seer jeg
paa dine Klæder. Hvad vil du gjøre i Sais?"
Landmand, jeg gaaer i en stor Mands Forret-
ninger, og er ikke bortløben.

"Der sendes ingen Slaver til Neithas hellige
Tempel. — Staae stille; du skal være min Slave."

Jeg har før været en Hyrde, der har ned-
lagt Ulve. — Ikke nærmere, Landmand, eller
du følger min Stavs Bægt.

Du saae han der, dævet af Slaget, den grove
Landmand; og Joseph ilede bort over Marken
til Bussene paa høire Haand. Han steg op paa
en Høi, saae sig om, og ikke langt fra ham
var

var en bred Landevei, ad hvilken en Pige gik hurtig hen. — Han løb og indhentede Pigen.

"Stig mig, Pige! hvortil gaaer denne Vej?" Til Sais. — Hun gik hurtigere. — "Jil ikke saa meget Pige! Jeg er ikke ondskabsfuld som andre Slaver. — Jeg kan beskytte dig med min Stav."

Pigen saae paa ham, smilede og sagde: "saa takker jeg Athor, jeg var bange; men kan du ikke gaae saa hurtig, som jeg, venlige Ungling?"

"Jeg har allerede gaaet langt, Pige, og er træt, — men hvor langt er Sais endnu herfra?" Naar Solen har skinnet engang saa længe, som den har denne Morgen, saa ere vi der. — Seer du ikke hiin Spidsen langt borte? "Jo, mellem Lunden og den store Mark." Det er en Obelisk ved Siden af Neithas Tempel.

"Saa er der ikke saa langt tilbage. — Er du fra Sais?"

Nei! — jeg kommer fra det Huus, mellem hine Træer, som du seer bag ved dig, og gaaer til Sais til den ypperste Præst. —

"Er

"Er det ikke V-hont-phreen?"

Jo jeg skal tale med ham, for mine Førelde.

"Og jeg ogsaa. Det glæder mig Vige, at jeg har fundet dig. — Du kan føre mig dertil hen."

Det vil jeg gjerne gøre; men har du ikke hjemme langt herfra? Du taler et fremmed Sprog.

"O jo! meget langt. — Jeg boer i Memphis." Du er heller ingen Memphiter; din Udtale røber dig.

"Vær ikke nysgierig! Jeg tør ikke sige dig alt."

Men jeg sagde dig alt, hvad du spurgte mig om. "Du havde ingen Hemmeligheder. Du tørde sige det."

Joseph og Vigen talende mangehaande; og de kom til en Skov, hvor Citim Træe og Myrtekrat dannede en behagelig, kjølende Skygge! Nu vare de ikke mere langt fra Sais. — Lad os sidde lidt her, sagde Joseph. — Jeg har ikke Tid smukke Røds, svarede Vigen og blev rød. — Du vil altid have Tid nok til at hvile dig lidt, vedblev Joseph.

Joseph. — Sæt dig her hen — eller ogsaa der; jeg vil sætte mig i Skyggen ved Myrtekrattet, saa seer du mig, men jeg ikke dig. — Joseph satte sig og saa lige ud for sig, Vigen sad paa den anden Side; de taage begge, men ikke længe.

"Vige, sige mig, har du nogentid knælet for Athor? Har du nogentid tilbedet hende?"

Ja, kiære Yngling, min Moder var med mig i Chusas; Nilen har nu vel havt 3 Over-
svømmelser siden den Tid.

"Hvad bestilte i der?"

Mine Forældre ville gierne have en Søn, de har ikke flere Børn end jeg. De ville bringe Athor Gaver, og anraabe hende om en Søn! —

"Bad du ogsaa Vige?"

Ja jeg bad; men ikke om en Broder. Hør Yngling, det forekommer mig, som om jeg maatte sige dig alt; jeg bad om noget andet. — Da vi kom til det smukke Tempel, behagede det mig saa meget, at jeg gierne havde bleven der mellem Præsterne og Præstinderne. Jeg spurgte, hvor er da Athor? jeg ville gierne see hende, og ogsaa tilbede hende. — Da sagde en gammel Præst til mig: "Varn, Guddommen hører dig,

Skøndt du ikke seer hende, her i Templet, og
 overalt, hvor du er." Jeg gik igien ud under
 Træerne og sagde: Athor, jeg veed, du seer
 mig, skønt jeg ikke seer dig; du skabte disse
 smukke Blomster, de store Træer, denne Vellugt
 rundt om mig. Du har ogsaa skabt mig, jeg er
 nu sexten Aar gammel, er frisk og sund, gjør
 mig ogsaa tilfreds og lykkelig. Og saa sad jeg
 mig ned, og sov ind. Jeg drømte, og see! jeg saae
 en dunkel Skye. Det var i Morgenstun-
 ningen: og det duggede ned paa mig fra denne
 Skye. — Jeg blev vaad; men det gjorde mig
 saa got, som om jeg havde smagt Balsom. Skyen
 kom bestandig nærmere, og en Jomfrue med til-
 dækket Ansigt i en klar hvid Klædning gik ud af
 den. Med eet treen en herlig Yngling, som af An-
 sigt var dig fuldkommen liig, ud af Skyen. —
 Jomfruen førte ham til mig. Han tog mig ved
 Haanden, og ledede mig ind i Skyen; da vaag-
 nede jeg. — Aldrig har jeg været saa lykkelig
 som da. Den følgende Dag tog jeg hjem med
 min Moder; men jeg tænker endnu bestandig paa
 den Yngling. — Jeg føler mit Hjerte er dig
 saa got, siden du ligner ham; dog havde han
 ingen

ingen Slave Kittel paa men var prægtig klæd,
som en Dunge.

”Hvem er din Fader, Pige?”

Min Fader er en af Meithas ældste Præster,
Hisset hvor jeg kommer fra, har han en Alger og
en Hytte; og nu er han der selv. Men lad os
gaae. — Hør Yngling, jeg har ingen Broder;
maae jeg kalde dig Broder?

”Jeg er en Slave, du er en stor Mands
Datter.” Men kalder du mig Broder; saa
kalder mit Hierte dig Søster. — Min Siæl
føler sig saa qvæget naar jeg seer paa dig, saa
qvæget, og ellers noget, som jeg aldrig følede,
uden naar jeg saae en Engel.”

En Engel! . . . Hvad er en Engel?

”Engle ere Skabninger som ere fortrinligere
end Mennesket, og som Gud tit sender Men-
neskene.”

Saa var det vel en Engel, som Athor førte
fra den dunkle Skye til mig, og som tog mig
med sig i Skyen?

Joseph blev rød og slog Dinene ned,
Pigen loe; og de gik ved Siden af hinanden.
Som de gik, mødte hændelsesviis deres Hænder

hverandre; de groede pludselig sammen, ingen tænkte paa at trække sin Haand tilbage; de brugte altid den anden Haand, hvis de havde en nødig, og saaledes kom de til Sais. — Nu slap de begge hverandres Haand, og gik nær ved hinanden hen til P:hont:phreens Huus. Skal jeg aldrig see dig igien? spurgte Joseph. "Arthor har i Dag ført dig til mig, hun vil sørge for Resten. — Jeg giemmer dit Billede i mit Hierte; gjør du det samme, hvis du kan." Dette var Pigen's Svar, der forsvandt giennem en Dør paa venstre Haand, der gik ind til Ypperste-Præstens Huus. — Joseph saae længe mod Dørren; Pigen var borte og med hende hans No.

Nu gik han ind i P:hont:phreens Huus. — Alting var prægtigt — i gammeldags Smag, — dunkelt og stille. Han gik igiennem en lang Gang. Paa den eene Side var en Gaard med en Brønd og alleslags Dyr; paa den anden Side Kamre. Ved Enden af Gangen mødte en Mand af et ærværdigt Udseende, med et langt graaet Skiæg ham. — Hvor kommer du fra, Knøs? spurgte han. — Fra Memphis, svarede Joseph. — Hvad vil du Knøs? — Jeg har noget at
sige

fige P-hont-phreen. — Kom jeg vil føre dig til ham. — De gik, og kom til en stor Sahl. En hundrede og halvtredsenstyve aarig Olding, sad der, med et meget muntert Ansigt; men hans Dine vare dunkle, saa at han ikke længer kunde see got. Manden som havde ført Joseph ind, sagde: Det er P-hont-phreen. ”Herre, sagde Ynglingen, Kongens Skatmester har sendt mig til dig, jeg kommer fra Memphis.” Kom hid, Knøs; jeg hører ikke got, vedblev P-hont-phreen. — Joseph, treen nærmere. — Stig frem Knøs, hvad vil du?

Joseph svarede: Herre! Phthas's Præster ere indbyrdes ueenige. — Nogle siget Phthas er større end Kneph; men de øvrige, at Kneph er større end Phthas. De ere afvegne fra den sande Guds gamle Lære og Befalinger, have dannet sig indbildte Guder, og have faret vild i deres Digte. — Nu er din Tiener Skatmesteren, bekymret; thi han frygter Gud, og veed ikke, hvortil han skal holde sig. Derfor sender han mig til dig, thi han veed at du er klog, og berømt i heele Egypten, og har den sande Guds Kundskab.

”Er

”Er du underviist i vor Gudstienestes Hemmeligheder?”

Nei, Herre! Jeg er en Ebraisk Knøs, fra Canaan; min Fader hedder Jacob.

”Du er dog ikke af den store Abrahams Slægt; der forud var i Memphis?”

Han var min Oldesfader.

”Saa kom hid, at jeg kan kysse dig. — Paa den Tid var min Fader en af de øverste Præster hos Phthas. — Han blev bekendt med Abraham, og fik af ham Kundskab om Gud. — Han hørte af Noachiderne, hvorledes de have bebygget vort Land og indført den sande Gudstieneste. De daværende Præster i Memphis vare overtroiske Folk. — De hadede Abraham og forfulgte min Fader; som drog endelig herhen til Sais, og blev Neithas P-hontphreen. Til Abrahams Minde, lod han den store Obelisk ved Siden af Templet opbygge, og indgrave derpaa den sande Guds Lære. — Sæt dig hos mig, Knøs. — Hvad hedder du?”

Jeg hedder Joseph, og er bleven solgt til Tiener hos Pharaos Skatmester.

”Du

”Du maae endnu i Dag fortælle mig, hvorledes alt dette har tildraget sig.”

Joseph fortalte ham alt. — P-hont-phreen hørte ham med Opmærksomhed ganske ud, glædede sig meget og sagde: Du vil blive lykkelig, Knas! — thi Gud betaler altid Ont med Gød. Jeg vil skikke Bud til Memphis, og lade din Herre sige, at du bliver nogen Tid hos mig. Gjør som dig behager, min Fader, svarede Joseph. — Jeg vil gaae og søge mig Selskabsbrødre, jeg seer du har No nædig. — Ja, sagde P-hont-phreen, du skal spise ved mit Bord; vær freidig, som i din Faders Huus; jeg skal lade dig kalde, naar jeg vil tale med dig.

Joseph, gik ud igien, frydede sig meget og takkede Gud. — Skulle du ikke see den Pige mere? sagde han ved sig selv. — Han saa sig overalt om efter hende, men hun var ikke længere i Saiz. — Medens han saaledes gik saa han den gamle Mand, der havde ført ham til P-hont-phreen, og gik hen til ham. Den gamle Mand var venlig, spurgte ham om meget, og hørte at Joseph var en klog Ungling. — ”Harde du ikke lyst til, ogsaa at blive en af Neithas

Præ-

Præster? — Nei, sagde Joseph, jeg er en Slave. — Det veed jeg nok, vedblev hiin; kom, vi vil spise med P:hont:phreen. — De gik sammen til Sahlen, men sandt ikke P:hont:phreen. — Han var i Templet; hans Drengemaatte lede ham derhen, at han kunde bede. — Joseph og hans Vedsager fulgte bag efter. — Han havde leiret sig under *N e i t h a s* hellige Træer, under Olietræer, som ellers aldrig fandtes i Egypten. — Fra det røde Hav kom en blid Vind, som legede med hans lange sneehvide Skæg, og lispede i Olietræets Blade. — Her i det grønne frembare Drengene Spise; hvoromkring man lagde sig. Er Joseph her? spurgte P:hont:phreen. — Jo, raabte han, din Tiener er her og spiser af din Godhed. — Spiis og drik, sagde den Gamle, og bliv saa hos mig; jeg vil tale med dig. — Efter Maaltidet satte Joseph sig hos ham; de talede om mangehaande. I min Ungdom, fortalte Ypperste-Præsten var jeg i *A t h o r s* Tempel i *C h u s a s*. Jeg blev opdragen der, og underrettet i Viisdommen. *A t h o r* er den evige oprindelige Mæts Gudinde, af hvilken alting er frembragt. *K n e p h*, den uendelige

lige Mand, boede i denne Nat. — Han dannede en stor Skye, af denne Skye bleve ved *Kneph* og *Athor* denne mandlige *Phthas* og den kvindelige *Neitha* fødte: saaledes lære *Egypterne*. — *Phthas* skabte Verden tilligemed *Neitha*; den første styrer og opholder den; den anden danner nye Skikkelser, som skal komme frem. Men *Athor* er Kierligheds Gudinde; hun bestyrer og fremskynder alle Tinges Forplantelse; hun er den reene Bellysts og Glædens Gudinde. Drenge og Jomfruer vare i *Athors* Tempel, hvor vi bleve underviiste og opdragne til Dyden. Jeg gik en Aften i Maaneskinnet, ind i en Skov bag ved Templet, der var meget stor og strakte sig ud til det røde Hav. Fordybet i Tanker, blev jeg ved at gaae, og kom endelig til en Slette, som Skoven omgav; ingen Buske, men Græs, Blomster og nogle Valsom Urter vorte derpaa og i Midten var et stort Træ, som kastede sine Skygger vidt over Egen. Maanen opklarede alt det Dunkle. Jeg sølede her en ubeskrivelig Fred. — Jeg gik hen til Træet, og satte mig ved dets Rod. O *Athor*! raabte jeg, hvor er du god og hellig! — imidlertid saae jeg mod Havet til, nogle Folk fra Skoven

Skoven styrte frem paa Sletten. En ung rank Pige løb nogle Skridt foran og to Ynglinge forfulgte hende. — Hun løb hen mod Træet; nær ved det sank hun kraftløs ned; og i Diebløkket vare Ynglingerne hos hende. — Jeg sølede noget, der gif mig giennem Sielen; jeg blev stærk, og treen i min lange hvide Klædning frem fra Træet. I den evige Athors Navn, raabte jeg, lægger ikke Haand paa Pigen. Ynglingerne studsede og faldt som døde til Jorden. — Jeg rejste Pigen op, og fløi med hende til Skoven; der saae jeg, hvorledes Yndlingerne stode op og ilede igien did, hvorfra de vare komne. — Nu var jeg allene med Pigen. Hun var meget bange, og troede, at jeg var en Engel, indtil jeg taledes, og sagde hende, at jeg var en Egyptisk Yngling. — Hun fortalte mig, at hun var en Ismaelitinde og at to Cananitiske Knøse havde forfulgt hende derhen, hvor jeg havde reddet hende. — Siden efter har hun mere omstændelig fortalt mig alle Ting. Hun var sion; i hendes Ansigt var himmelsk Fred og Meithas Aand fuldkommen udtrykt. Jeg spurgte: vil du gaae med mig til Athors Tempel? Hun svarede: ja før mig, hvorhen du vil.

vil. Vi kom, og see! Templet og alle Dørrene
vare lukkede. — Jeg bankede paa; Dørvogteren
lukkede op. Jeg betroede hende til ham, og
sagde, drag Omfarg for Vigen til i Morgen.
Man gav hende Plads mellem Jomfruerne, og
jeg saae hende daglig, men jeg kunde ikke tale
meget med hende. Hun var stedse sorgmodig. I
Aftenfkmringen gik hun ofte i Skoven; og en-
gang bestemte jeg mig til, at følge hende langt
fra. — Hun gik dybt ind i den, og standsede
ved et Sted, hvor Rosenbuske og Myrtekrat slyn-
ge sig sammen. Jeg veedste ikke, om jeg skulde
gaae nærmere. — Medens jeg overvejede det,
saae jeg de toende Cananitiske Unglinger atter
gaae igjennem Skoven; de saae hverken mig eller
Vigen. Hun slog Vinene op, da jeg gik hen til
hende og blev meget forskrækket. — Skul dig
hurtig, hviskede jeg, dine Forsølgere ere nær.
Vi skulde os begge ved Siden af hverandre i
Krattet. — Cananiterne søgte allevegne; og da
de ikke fandt os sagde de: Lad os gaae; hun kom-
mer nok igjen i Morgen; og saa gik de. Da de
vare langt borte, fattede jeg mig; thi jeg holdt
Vigen i mine Arme og trykkede hende fast til
mig.

mig. — Kom sagde Pigen, jeg er saa bange
 her. — Vi gik, hun greb min Haand; og saa-
 ledes kom vi ud af Skoven igien. Vi fik at vide,
 at Cananiterne bestandig opholdte sig i Skoven;
 derfor gik hun aldrig mere derhen. Og jeg hørte
 overordentlig Viisdom af Pigen; og spurgte
 hende: hvor kommer du til en saa høi Forstand?
 Hun svarede mig, at hun i sin Faders Huus var
 bleven underrettet i den sande Guds Kundskab;
 og naar hun vogtede Faarene, saa var hun mere
 end engang blevet underviist af en smuk Yndling,
 som maaskee har været en Engel. — Den Tid er
 forbi, ædle Knøs, og derfor er jeg sørgmodig,
 sagde hun, med Faarene i Vinene. — Imidlertid
 stode ogsaa mine Vine fulde af Vand, og jeg
 veedste ikke hvorfor. Den Tid kan komme igien,
 sagde jeg til hende; du seer, vor Vandel er from,
 og vi have Glæde nok. — Underviis du mig,
 efter den Himmelske Ynglings Tale, om Gud-
 dommen, Viisdom og Dyd; jeg vil høre paa
 dig. — Vore Præster sige mig: der er kun en
 eneste sand Gud, som de kalde Kneph; de an-
 dre Guddomme ere kun denne ene Guds Egen-
 skaber. — Alligevel tilbeder man enhver i Sær-
 deles

deleshed, for at gjøre Gud begribeligere for Folket. — Gud bliver altid ubegribelig, sagde Pigen, men vel danner man sig ved Menneskenes Kunst et falsk Begreb om ham. Hvor du beder til Aethor, saa anraab i hendes Sted Himlens og Jordens sande Gud. Og du vil sikkert føle en Ro i din Siel, som du endnu aldrig har følt. I alle Mærkens Blomstre og Træer vil du mærke Guds Mærkværelse; i enhver Skabning vil han være dig nye. — O! Pige, raabte jeg, Du er hans Henders Gjerning! Han er, som Du siger. Hun smilede til mig og var ret tilfreds. — Holder Du af mig, Ungling? spurgte hun. — Ja, sagde jeg, min Sjæl elsker Dig. — Saa kys mig, Ung.... — Jeg kysede hende allerede. Nu gik vi hjem. — Den følgende Dag, sagde jeg til Phontophreen. Jeg elsker den arabiske Pige, hun er en Prophetinde, tillad mig, at jeg ægter hende. — Han lod hende komme til sig, talte meget med hende, og fandt at jeg havde sagt Sandhed. — Da førte jeg hende i min Faders Huus. — Hundrede og tre Aar have vi levet sammen i Fred, og seet Børnebørn indtil fjerde Leed. Seer Du hiffet, Knøs? — Seer Du den Pyramide af Thebaiske

Mar.

Marmor. — Der hviler hun aleene, indtil jeg samles med hende. — Joseph tørrede sine Øjne. — Ja jeg seer den min Fader; ogsaa sidde nu to hvide Duer ved Siden af hinanden paa dens Spidse. — Saa talte han, og tænkte paa sin Pige. —

Begge taug, en Tidlang. — Derpaa sagde Phont-phreen: Seer Du endnu de to hvide Duer oven paa Pyramiden?

”Ja, Fader! svarede Joseph; de sidde ubevægelige ved hinandens Side, med Hovederne trukne sammen, som om de sov, eller agtede paa en Øns Flugt.”

Min Due frygter ingen Ørn længer, Lusten hvori den svinger sig op er ham for siin. — Den bærer ham ikke. Saa spaaede den Gamle: thi hans Ende var nær, og hans Aand taltede alserede med sine Forfædres Aander. Da kaldte han paa sine Drengene, at de skulde bringe ham bort. —

”Lad mig kysse Dig, min Fader! Du er som Jacob og som Abraham, en Guds Tjener.” Han kyskede ham og Drengene bære ham hjem til sit Huus, hvor han døde. — Alle Saiter begræd deres Tab, og heele Egypten sørgede over ham. —

ham. — Han var den sidste, som yndede Noachidernes Lære.

Præster og Læger begyndte at balsamere Phont-phreens Liig: ogsaa vare Drenge og Piger gangne ud, for at flette ham Krands af Blomstre og vellugtende Urter. — Iblandt disse traf Joseph Ase-Neitha; det var den Pige, med hvem han havde gaaet til Eais. — Hun sad i Morgenduggen, og slyngede en Krone om Præstens Hoved. "Kom, Athors Yndling, hjælp mig at binde denne Krone, at den kan grønnes om hans hvide Haar."

Joseph, satte sig hos hende paa Blomsterengen, og hjalp hende at plukke Blomstre og Urter. —

Jeg elsker Dig, sagde Ase-Neitha, højere end man elsker en Broder. — Jeg vilde ønske at jeg kunde boe hos Dig. —

"Jeg har hørt, at Din Fader bliver Neithas Phont-phree. Du skal blive stor, som en Fyrstes Datter. — Men jeg er en Fremmed og en Tjener."

Ville Du elske mig, om Du var en Fyrste og jeg en Slavinde? —

"Jeg

"Jeg vilde elske Dig, hulde Pige!" Seer Du Himmelen over os? Som denne Himmel er min Kjærlighed til Dig; stor og uendelig. —

"Saa lad mig kysse Dig."

Nej Yndling, kys mig ikke; endstjønt mit Sjæl elsker Dig. —

"Vore Sjæle kyskede hverandre paa Vejen til Sais."

Men sørend Du gaaer fra mig, Yngling saa lær mig at kjænde Din Gud. Han skal ogsaa være min, og jeg vil tiene ham.

"Det er den Gud, som har skabt disse Spirer. De vore og blomstre, saaledes som Du voxer og blomstrer. I alle Ting er en levende Aand; og det er Guds Aand. Du finder ham overalt; og han taler venlig med Dig."

O sig, hvad skal jeg svare ham? ofte har jegilet til Skoven, der støder til vort Huus, har kastet mig ned, har udraabt: O Arthur! hvor er Du god! kom og lad mig see Dig, som for-
dum da jeg drømte i Chusås. — Kom kast Sløret bort, at jeg kan elske Dig. — Sig mig Yngling, naar jeg saaledes knæler ned, naar Kjærlighed saaledes forfrisker mit Hjerte; er det
Din

Din Gud nok? Er det ham nok, at jeg glæder mig over disse Blomster, glæder mig, at jeg er her for at binde Krands; og endnu, over alt andet, at Du, Yngling sidder hos mig mellem Blomsterne.

”Det er nok, hulde Pige! Om Gud tager min Elendighed fra mig og hæver mig af Støvet, vil jeg tage Dig til mig, og Du skal boe hos mig.”

Swærg mig det, sagde Ase-Neitha; og Joseph svær, og de gjorde begge en Pagt med hinanden. — See hiffet, sagde Joseph, den Obelist, hvorpaa Abrahams min Faders Viisdom er skreven. Den skal være Tegnet paa vor Kjærlighed, og den Pagt, vi i Dag have sluttet. —

Nu arbeidede de igjen paa deres Krone. — Men Joseph var sørgmodig, og sagde: I Morgen maae jeg gaae tilbage i min Tjeneste, og Du bliver her. Mange Ynglinge vil bejle til Dig, og jeg vil være bekymret for Dig. — Fortæl mig heller, hvad Du kan gjøre, at jeg kan see Dit Ansigt igjen, og føre Dig hjem til mit Huus?

Sørg ikke Du Athors Yndling, men hør, hvad jeg vil gjøre. — Naar nu min Fader bliver Phont-phre, saa vil jeg bede ham om, at han vil indvie mig til Athors Præstinde. Da vil jeg forsamle Piger omkring mig, og sige dem, hvor god Athor er, og lære dem, hvo der er Guder-nes Gud. Men naar Ynglinge komme og forlange mig til Kone; saa vil jeg forelægge dem en Gaade, og hvo der opløser den, skal faae mig til Hustru. — Ingen skal kunne opløse den uden Du. —

” Siig mig da Gaaden.”

Nej, jeg siger Dig den ikke. — Du vil alligevel kunde opløse den, naar det er Tid. —

Nu var Kronen færdig. — Den var støn, og værd at pryde saadan en Mands Hoved. Der var indflettet en Kjerlighed deri, som Paradisets Kjerlighed, der spirede frem af alle Blomster, dengang Guds Lysthave endnu ikke var vanhelliget; som gik frem paa alle Marke, og steg op til Himmelen, hvorfra den var kommen, og steg op til Gud, i en ham velbehagelig Duft.

Ase:

Ufe: Neitha bar Kronen børt, og Joseph
saae ikke Pigen mere. Den følgende Dag gik
han fra Sais, og kom til Memphis til sin Herre.
Da fortalte han ham, at Phont: phreen var død,
og sagde ham alt, hvad han havde hørt, og un-
derviiste ham; og Joseph fandt Naade for sin
Herres Ansigt. —

Thoph, Ufe: Neithas Fader, blev Phont:
phre, og indviede sin Datter til Athors Præst-
inde. — Dog skulde hun ikke bestandig tjene i
Templet, thi hun var hans eneste Darn; og
han vilde give hende den Mand til Kone, som
elskede hende. —

Da udsøgte Ufe: Neitha sig Piger til Sel-
skabsystre, som hun daglig underrettede i Gud-
indens Hemmeligheder. — Tillige talede hun om
Josephs Gud; thi hendes Hjerter ærede kun
Athor, som Kjærlighedens Mand, der paa alle
Steder gjorde alle Ting levende. — Derfor førte
hun Pigerne, gennem Buske og Lunde, over
Marke og Enge, og lærte dem at foreene sig med
Athor. Der hvor to Fugle byggede en Rede,
sagde hun: saa højtideligholde Fuglene Athors
Fest. Hvor en Biinstof slyngede sig om et Træ

sagde hun: saa helligholde Planterne og Træerne Athors Fæst. — Hvor en mild Vind lustedes, som kjælede Solens Heede, sagde hun: Athor er i den milde Luft, for at gjøre os vel. Hvor en serearig Dreng klyngede sig til sin Oldesader, og strøg hans hvide Skjæg, sagde hun: lover Athors Verk; Athor er god: hun gjør alle Skabninger vel. — Lover, o Piger! tilligemed alle Skabninger Athor. —

Saa vorede Præstinden, Ase-Meitha frem, og blev skøn og viis; og hendes Berøm gjenlød gennem heele Egypten. — Og Folkets Store bejlede til hende, men Jomfruen gjorde et Løfte, at ingen skulde sidde ved hendes Side og tale om Kjærlighed, førend han havde opløst hendes Gaade; og Gaaden var:

Hvilket er Tegnet paa den sande Kjærlighed?

Phnutis, af Pharaos Slægt, kyndig i al Egypternes Viisdom, forsamlede sine Venner og de Viseste i Memphis, og raadstog med dem, hvorledes man kunde udtyde Gaaden. Men de vare uviste; en svarede saa, en anden saa. — Endelig treen en viis Mand frem; og sagde: Hvilket

ket Tegn paa Kjærlighed er større, end Døden, naar en Mand gaaer den frivillig i Møde for at redde sin Kone? Phnutis svarede: Du har talt Sandhed; og han rejste, med mange Gaver til Sais. Den følgende Dag, gik han til Præstindens Huus. — Under Træerne i Forgaarden sadde ti Jomfruer, som virkede Klæder for Mænd og Kvinder, Drenge og Piger. De vare venlige og hilsende Phnutis. —

Til hvem gjøre i disse Klæder, Piger? spurgte Phnutis. De svarede: vi gjøre dem til dem, der kan selv ingen virke og ikke heller kan købe dem. —

”Men hvad faaer I til Løn, Piger?”

Vi faaer Fred og Glæde: Saa har Ase-Neitha lært os. —

”Fører mig til Overpræstinden.”

En af Pigerne gik foran ham, og bragte ham i en stor Sal, hvor hun bad ham vente.

Da treen en anden Jomfrue ind, som spurgte ham: hvad han forlangte? han svarede: at opløse Gaaden. — Da spurgte Jomfruen ham:

Hvilket er Tegnet paa den sande Kjærlighed?

”Døden

”Døden for den Elskede?”

Da gik Jomfruen til Ase-Reitha, og bragte hende dette Svar. —

For ham til mig; sagde hun.

Phnutis treen ind. Hun var blid og bad ham sætte sig ned. — Men han forbausedes for Pigens Ansigt: thi hun var liig en Guds Engel.

Hør mig, Phnutis, sagde hnn. Du har svaret mig: at Døden er Tegnet paa den sande Kjarlighed. Jeg vil fortælle Dig en Historie.

I Lybien boe Hyrder, som vogte Faar, Gædder og Kjør. — Naar Solen staaer midt paa Himmelen, sidde Drengene og Piger under Træernes Skygge. Naar Solen vil skjule sig, drive de Kjørerne til Hytterne, malke dem og drikke af Melken. — De spise Træernes Frugter og ere fredelige. — Dyrenes Kjød og Blod røre de ikke, alt hvad lever, er dem helligt. Garfa var den skønneste Pige iblandt dem. — Hendes Sjæl var skabt af Himmelsens blaae Luft. — Hun bandt Blomsterkrandse om Halsen paa sine skønneste Lam, der vare hvide, som den fineste Bomuld, og nærede dem med det fedeste Græs. De laae paa hendes Skjød og toge Salt af hendes Hænder.

der. Pigen saae gjerne Sorath, en ung Lybisk Hyrde. Til ham gjemte hun den bedste Frugt, og gjød den fedeste Melk i hans Skaal. — Hyrden havde hende ogsaa kjær. De gik ofte sammen og svore hinanden at bære sammen. —

Dybt i Bjergene boede Jægere, grusomme Folk, som hadede Freden. — Derfor frygtede de Lybiske Hyrder dem, og flyede for dem. — Jægerne stjal ogsaa Kjør og Faar fra dem, hvilke de siden slagtede og spiste. — Hyrderne blev vrede derover, og engang opsnappede nogle onde Knøse iblandt dem, en Jægers Datter, førte hende med sig og mishandlede hende meget. —

Kort derefter vogtede Sorath og Farfa deres Qvæg dybt inde i Ørkenen, for at være allene, og tale om deres Kjærlighed. — Fortrolig sadde de der i Skyggen af et Træ, da to grusomme Jægere pludselig sprang frem. De greb Pigen og førte hende bort. Farfa skreeg højt: Sorath! Sorath! Han løb efter Røverne, græd og raabte, saa at det lød tilbage fra Bjergene: giv mig min Farfa igjen. Endelig standsede de ved en Bæk, og Hyrden kom til dem. Vi maae have eders Blod; sagde Røverne, thi I have stjålet en af

af vore Jomfruer. Vil Du døe for Pigen, saa skal hun leve, og vi vil bringe hende tilbage til hendes Faar; hvis ikke, saa gaae til Din Hjord, og bryd Dig ikke om hende.

J maae have en Jomfrues Blod, sagde Farfa. Lev Sorath, og vogt min Hjord. Alle mine Faar være Dine. Og Sorath flygtede og lod Pigen døe. —

Der var en anden Pige mellem de Lybiske Hyrder, som var smuk; men hun rødmede ikke for Mandens skarpe Blik, men vinkede Yndlingerne langt fra. — En Aften da Sorath saa Farfas Faar, og veltede sig i Sandet, løb den Usædelige til ham, løe, og spottede ham. Unglingen skammede sig og fulgte Pigen. — Og gik han ikke fra hende, thi hendes Ord vare Honning, hendes Kjertergn søde, og man blev drukken af hendes Kys. — Om to Dage aftalede de begge, at skjule sig for de øvrige Hyrder, i en dunkel Kratstov. De kom allerede til dens Indgang, og adskillede de i hverandre flygede Grene, da en Love, som havde leiret sig i Skyggen, sprang frem, og slog sin Kloe i Pigens Klædning,

ning. — Hun rev sig løs og vilde flye; — men Løven forfulgte hende og kastede hende om. — Sorath tøvede ikke, han slog Løven med sin Hyrdestav; men forgjæves. — Da styrtede Sorath over Pigen, og kastede sig for Løvens Strube; og Løven lod Pigen være, og sønderrev ham. — Her taug Ase-Neitha.

Da sagde Phnutis til hende: Siig mig Præstinde, er denne Historie sand eller opdigtet?

Den være sand eller opdigtet, svarede hun; Unglingen døde for Pigen. — Du seer altsaa, at du ikke kan opløse min Gaade. —

Phnutis drog tilbage til Memphis, og bergømmede Ase-Neithas Visdom.

Athors smukke Tempel, det er: heele Egnen om Saïs, grømmedes, og hendes Præstinder vandrede omkring deri. — Da mødte Dem en Mand, klædt som en almindelig Ægypter; men hans Dje røbede en høi Aand, og hans Gang en dannet Siel. Ase-Neitha saae, at han gik til hende, de andre Zomfruer veeg tilbag, og lode Præstinden være allene med ham. Da sagde Ase-Neitha;

Herre!

Herre! jeg frygter for dit Ansigt. Det har noget af Himmelens Glans.

"Bilde du frygte, om en stor stærk Løve kom venlig til dig, og logrede for dine Fødder?"

Jeg ville ikke frygte. —

"Din Vandél og Du gang med Guddommen har merket dig med et Tegn, som enhver Skabning maae ære. — Du skalde sikker gaae forbi et glubende Dyrs Huule." Ogsaa vandrer jeg sikker med mine Jomfruer. — Vi saae Crokodiller og de gik roelig forbi os.

"Jeg er kommen, for at opløse din Gaade."

Jeg frygter du vredes paa mig, hvis du ikke opløser den. —

"Jeg haver ingen Hustru, Præstinde? — Jeg skal blive lykkelig, hvis jeg opløser den; men jeg skal ikke vredes paa dig, om jeg ikke opløser den."

Stig mig da: Hvilket er Tegnet paa den sande Kjærlighed? —

Naar Præstinden Ase-Reitha vilde love en Yndling at elske ham.

Hun smilede og taug længe. Den fremmede Mand saae hende roelig i Diet.

Du

Du vilde overraske mig, sagde hun endelig; dog maae jeg sige Dig, at du ikke har truffet det rette. Kiendte du Anubis, Egyptens forrige Dronning?

”Ja, jeg kiendte hende.”

Hun var ogsaa Athors Præstinde i Chufas, og tilbød den reene Kjærlighed. Hun var stor, ædel, og berømt over heele Egypten. — Dette følede en ligealdbrende Knos. — Han fandt hende, da hun bandt hundrede Roser i en Snor, som hun vilde slynge om Hornene paa en Koe, der var hvid som Uld. — Vind Rosensnoren om min Hals sagde han. Hun saae paa ham. Ja sagde hun, jeg vil binde den om din Hals. Knosen heed Sethon. — Jeg seer et Noget i dit Ansigt, sagde Anubis; jeg kan ikke afflaae dig, Rosensnoren. Og da, Fremmede, da elskede de hverandre, og Anubis havde sagt til Sethon, at hun elskede ham. —

Men Egypterne havde Krig, med Philisterne. — Sethon drog med sit Folk. Endnu engang saae han den Pige, som hans Siel hang ved; og de kyssede hverandre over en
Mar-

Marcisse Bux. See, sagde Anubis, denne Marcisse skal være et Tegn paa vor Kjærlighed. Jeg vil pleie den og bære Omhu for den; jeg vil vande den om Nilen ikke agter den. Den skal vore og blomstre og vor Kjærlighed med den. — Naar du kommer tilbage, gaae vi til denne Marcisse; paa den vil du erkjende min Troskab. Men salder du, vil jeg græde her. — Sethon gik! og kom igien. Han ilede til Marcissebuxen. — To tørre Quiste stode der, og rundt om dem mange feede Svampe. Anubis var bleven Dronning i Egypten.

"Og hendes Søn Pharo-Psammiss bøder for hendes Skyld, siden han ikke kan opløse Ase-Neithas Gaade," sagde den Fremmede.

Præstinden forstrækkedes, sank ned for hans Fødder, og sagde: Min Herre! — Kongen vredes ikke paa sin Tienerinde, fordi hun taledes uforsigtig. —

"Jeg vredes ikke, Præstinde; men jeg er bekymret. Vil du ikke blive Egyptens Dronning?"

Nei

„Nei Herre! Moderens Utroe, og min Utroe vilde gjøre Sønnen dobbelt uhyggelig. —

„Saa har du en Sethon, som du kan blive utroe?“

Du har ikke opløst min Gaade, Pharao! Jeg vilde blive den utroe, som kan opløse den.

„Men hvis ingen opløser den?“

Saa veed jeg, at jeg er eene i Verden; thi jeg er vis paa, at det Hjerte, som er eet med mit, maa opløse min Gaade.

„Jeg har sagt til Thoph, din Fader, at jeg vil spise hos ham denne Middag; du og dine Jomfruer skal spise med mig.“

De gik sammen. — Dog kjendte Thoph Pharaos; men han veedste ikke, at Kongen havde forsøgt paa, at opløse hans Datters Gaade.

Da de nu alle tilsammen havde leiret sig om Bordet, bleve de snaksomme. Ogsaa Ase-Neitha var munter. Hun laae nærmest Kongen, og han talte meget med hende og prøvede hendes Viisdom.

Da treen en Jomfrue ind, og sagde:
Der er en Mand udenfor, herlig klædt, at
see

see til som en Guds Fyrste. — Han vil opløse Gaaden. — Gaae, svarede Ase-Neitha, og spørg ham. — Da hun var gaaen ud, sagde Kongen: O! Athor læg denne Mand Svaret i Munden. Præstinden forundrede sig over Kongens Tale, og alle tange. —

Jomfruen treen ind, og smilede. Hvad sagde den Fremmede? spurgte Ase-Neitha.

Jomfruen vedblev, jeg spurgte Manden:

Hvilket er Tegnet paa den sande Kjærlighed: Han svarede frimodig, som med Visshed: "Abrahams Obelisk, der staaer ved Siden af Neithas Tempel." Ase-Neitha soer op, sank ned igien og raabte: O! Athors Yndling? — Da laae hun i Afmagt. — Egyptens Landsfader, den guddommelige Drømme Udlægger, Pharaos hemmelige Raadgiver treen ind; og sank ned ved Siden af Ase-Neitha, og løstede hende op. — Hun kom lit efter lit til sig selv. — Joseph spurgte med Hjertet paa Læberne: maac jeg nu kysse dig? — Ja sagde hun; og de kyskede hinanden, som Englene kysse hverandre, naar

naar de see reen Kjærlighed iblandt Menneskene. —

Men Pharao gjorde Thoph til Osiris's Phont-phre, eller som Egypterne siger, Phrees, i Templet ved On; og Joseph gav han Ase-Neitha til Hustru. —

L^r —

Huldgudinderne.

Kun Gratierne bleve frie for Jordens Skumlerie, har Een sagt; og det var mythologisk Sandhed. Deres Vandel erkjendtes stedse ulastelig, deres Hjerte reent. Ikke desmindre har for nogle Aars siden en Tysker — thi hvad tør Tyskeren ikke — været følgende Fabel.

Huldgudinderne, de tre elskværdige Piger, fik det uheldige Indfald, at stride om Fortrin i Skønhed, og valgte Venus til Dommerinde. Denne bød dem nøgne fremstille sig for hendes Throne. De kom. Men enhver af dem havde saa saare øvet sig i Miner og Gebærder, at Venus fortredelig udbød: Vort! saaledes gjenskjænder jeg ikke mere Gratierne i Eder.

J. K. S.

Den upartiske Pige!

(Efter Gotter.)

En Pige jevn og ung er jeg
og Gud ske Tak en frie;
jeg til Romaner kjender ei
og hader Følerie.

Mit Blod er let; og jeg har Lust
til Spøg og Sang og Dands;
min Rigdom er — et sorgfrit Bryst,
min Pryd — en Blomsterkrands.

Og Pynt, — fort hver en Evans Skik
jeg holder troelig ved;
men rigtig nok i Arv jeg fik
hyvfold Nysgjerrighed.

For Knøsen vender jeg just ei,
min Moders Ord lød' saa:
For deres Skyld paa Livets Vej
vi Piger ikkun gaae.

For mig er Pige — Navn, og — Stand
paa ydmyg Gnde riig;
thi Navn af Engel bære kan
enhver som vil for mig.

Selskabelige Dyder.

Af Weiss.

(Oversat af Fransk, og forkortet.)

Al Dyd er egentligen selskabelig, saasom alle bidrage til Selskabets Vel; men man betegner i Særdeleshed ved denne Benævnelse de elskværdige Egenskaber, som, i det daglige Liv, gjøre vor Omgang yndet, søgt og foretrukken. — De fornemste ere Sjelighed, Blidhed, Aand, Betænktsomhed, Overbærelse, Venskab, Beskedenhed, Naturgaver, Anstand.

Man dømmer os mere almindelig efter disse Egenskaber af anden Rang, end efter de væsentligere. Enhver forstaaer sig mere eller mindre paa Høflighed eller paa Behageligheder; for derimod at vurdere en stor Sjæl, maae man selv have en stor Sjæl; for at fatte dens Fremgangsmaade maae man kjende dens Følelser, ligesom

man, for at bestemme deres Oplysning, selv maa være saare oplyst. — Folk i Almindelighed sammenligner mere ved Sandserne, end ved Forstanden: man vinder dem ligesaa meget ved Mine, Gang, Tone, Udvortes, Manerer, som ved de viseste Handlinger.

Dersom de Mennesker, der troe sig mest enige med sig selv, undersøgte med Upartiskhed Gysdigheden af deres Adkomster, som de foretrække; dersom de prøvede, ad hvilke Veje disse erhverve deres Velvilste, medens andre, ligesaa higende efter at behage dem, ikke have erholdt uden Kulde og Modbydelighed; saa skulde de sædvanlig finde, at deres sandeste Dyder hidroge mindre dertil, end nogle overfladiske Behageligheder. Men det er muligt at forene begge Dele; og de sidste give de første mere Værd. Lad os ikke forsømme at bemestre os vore Omegne ved samme Midler, som lykkes hos os. Det er ikke nok, at være agtet, man maae ogsaa være elsket: Hjertet har sine Fornødenheder ligesaavel som Fornuften, og det bedst grundede egne Bisfald kræver stundom at understyttes af andres.

De mest naturlige Glæder for Mennesket ere Selskabets: han blev ikke skabt for Ensomhed, skjønt de indbyrdes laane hinanden Behageligheder, som ingen af dem alene kan tilbyde. — En stor Deel af vor Lykke beroer paa de Følelser, vi opvække hos de Personer, med hvem Skjæbnet forbinder os. — Alt hvad man siger, alt hvad man gjør, frembringer paa dem enten behagelige Indtryk, som gjøre dem villige til at elske os, eller modbydelige Indtryk, som lede dem til at hade os: det er temmelig sjældent, at der gives ligegyldige, og der er uden Tvivl intet Balm imellem at tækkes og at frastøde, imellem at leve i Venskabets, Glædelighedens, Velvilliens Sødheder, eller at smagte i Modbydeligheds, Afslags, Intetheds Ydmængelser. — En Grundlov for enhver særdeles Kreds eller Forbindelse er stiftende denne: Bidrager Du noget til det Almindelige, skal Du være noget hos os: bidrager Du intet, skal Du intet betyde.

Der er Personer, som, med udmærkede Dyder, ere virkelig uselskabelige. — Man agter deres Grundsatninger, man beundrer deres Na-

turgaver, og man frygter deres Nærværelse: man nærmes dem med Forlegenhed, man taler til dem med Frygtfomhed, og man forlader dem med Uvillie. De ere altid en Bolt for Mistanker, Savn, Klager; de uddrage dem med Spidsfindighed af Ting, som mindst give Anledning dertil: deres Omgang er proppet med Underligheder, med Vanskeligheder eller smaa trættende Omfindligheder. — Har et Ord to Betydninger, en Handling flere Sider, saa gribe de med beraad Hu den mindst fordelagtige. Deres yderlige Deeltagelse — som næsten ganske samler sig i dem selv — troer sig altid saaret, naar den saarer andre, eller faaer, ved at overdrive Ideen om Forurettelse, deres Liv til at henrinde i Brede, Uenighed, Forflaringer og Forlig. — Videt Overeensstemmelse i deres Maade at see paa; de laste i Dag hvad de roste i Gaar, og i Morgen vil de paa ny bifalde det. — De betragte ikke som Venner, uden dem som fornede sig til de laveste Hyldinger: de paastaae at erholde alt uden selv at tilstaae noget, og undres over ikke at være elskede, da de intet gjøre for at blive værdige dertil. — Et Glemfæls eller

Uviisdoms Djeblif kan endelig hos dem nedbryde Frugterne af ti Aars Venskab eller gjorte Tjenester. — Hvad gjøre med Folk af denne Charakter, uagtet deres Talenter, deres Dyder? Elske dem, beklage dem og flye dem.

Fra en anden Side fængsle og henrive Blidhed, Opmærksomhed, Høflighed selv de groveste Sjæle. — Hvorledes nægte den sin Hengivenhed, som synes at have givet os sin, som lønlig gjør sig Umage for at smigre os, forekomme os, skaae vor Egenkjarlighed? — som hjælper paa vore Besværligheder, dæmper Glansen af sin Overlegenhed, med Takke giver efter for vore smaa Fordringer, leder os til Gjenstande, som kunne tiltrække sig vor Deeltagelse, udvikler vore fortrinlige Egenskaber, giver dem Lejlighed til at vise sig; — som tager Deel i vore Anliggender, har Agtelse for vore Meninger, ikke modsætter sig dem, uden for at gjøre dem mere gjældende, synes at ansee som vigtige for sig de Indtryk, han gjør paa os, ligesom behøver vort Venskab, vort Bisald, — hvis Overbærelse endelig, i det den kommer vore Svagheder til Hjælp, formindsker, retfærdiggjør, tilgiver dem.

Endeel Personer af begge Køn see aldrig andre fra den sandeste Synspunkt: de skabe en ny Verden omkring dem, ved at udbrede over alt det, som omgiver dem, et Skjær af deres egen Charakter. — Det oprømte Sind meddeler Glæden, den Tungssindige Sørgmodighed, den kolde Sjæl eller Mangelen paa gjensidig Overeensstemmelse frembringer Rødsomhed; og saa hurtig er denne Sympatie, at det elektriske Stød ofte ikke er mere lynsnart, end Exemplet af en Gaben: en saa magtig Indvirkning, at en Forfatter, ved blot at nævne den, maae frygte for igjen at frembringe Harsagen ved Virkningen.

Der gives Mennesker saa belevne, at de gjøre dertil hver, som nærmes dem; ligesom der er de, der ikke finde uden idel uhøflige, saasom deres Lune og Plumphet frembringe det samme hos dem, med hvem de ontgaaes. Disse leve i en Hvirvel af stedse nye Misforstaaelser, uden at betænke, at deres Anfald medfører Tilbagestød. — Andre beklage sig over den almindelige Kulde og Flauehed, uden at blive vaer, at deres egen Tørhed faaer

Inde

Indbildningskraften til at isne, og lukker Hjertet i en Frastand af tyve Skridt.

Det er næsten ligedanne med alle de moralske Egenskaber, hvoraf Stødet, mere eller mindre stærkt, nødvendig frembringer et Modstød forholdsmæssigt til deres Elasticitet og Art, som sende dem tilbage. — Deeltagende Sjæle kan bemærke, at de, næsten i enhver Kreds, tage en forskjellig Vands vending, og at, i den samme Kreds, Graværelsen af en Person, man er vant til at see der, giver Aftenens Tone et andet Sving. — Men det beviser ingenlunde, at de Samqvem, man foretrækker, ere de bedste; eller at de flaueste Blandinger ere sammensatte af de mindst kostbare Dele. Det er almindeligt ikke at finde Behag uden der hvor man er den første og hvor man behager; og endeel i det Hele saare usle Selskaber frembyde i det Enkelte de mest interessante Væsener: man kan sammenligne deres Forbindelse med Himmelblaaes og Carmins, som, hver for sig, ere de lækreste, mest levende Farver; men som, sammenblandede, kun give et smudsigt Bruun.

Det:

I ethvert Malerie maa der være Lys og Skygge: i ethvert Selskab Toffer og Sniller. De skønne Fruentimmer ere aldrig mindre forførfiske end i Kredse ene sammensatte af skønne Fruentimmer; og en Forsamling af idel Genier skulde snart holde op at have Aand. Lykkeligt, om de sælles Forbringer ikke strax frembragte Medbejlerie, Misundelse og Had.

Da man ofte er udsat for Uartigheder, er det nyttigt at belave sig derpaa. Høflighed forekommer Ubehageligheder, eller hjælper ud deraf. — En ædel Taushed, et behændigt Smil, et belevent Svar affær Fornærmelsen af Adgang, og straffer Angriberen.

Man burde, af Stolthed, være høflig: det er paa en Maade at tvinge andre til at være det imod os. — For anstændigen at behandle sine Undermænd, bør man aldrig tabe af Syne den naturlige Lighed, ej heller foragte nogen Stand. Erindre at en arbejdsom Daglønner er mere uundværlig for Selskabet end en ørkesløs Millionær.

De mest opløste og til store Ting mest dygtige Mennesker ere lidet fliske til selskabelige

Dyder. Dem fattes i Almindelighed tre væsentlige Omstændigheder: Higen efter at behage, som kommer af Verbødighed for Omdømmet; den Bøjelighed, som naturligtviis er Svagheds Lod; og end oftere den Eghed i Lune, som tildeels udspringer af Fibrernes Haardhed og Indbildningskraftens Seenhed.

Det er for alting i sin Familie, at det er vigtigt at udøve de selskabelige Dyder. Endeel Mennesker, indtagende i Selskabet, forsamme sig i deres huslige Livs Indvortes, hvor de ere kolde, tvære og flae. Man burde imidlertid, ligesaameget af Klogskab som af Retfærd, have mere Opmærksomhed for Slægt og Venner, end for Fremmede. — Det er sandt, deres Bisfald er vanskeligere at beholde. Man maa være særdeles elskværdig, for at synes det for Folk, hos hvem man aldrig kan være ny, og som, ved at følge os i de mest enkelte Omstændigheder, kjænde vore lønligste Bryste.

Beskedenhed, Blidhed, Bøjelighed, og endnu mere Retfærdighed ere Fredens sande Vedligeholdere; og det bedste Middel til at erholde andres Hæder.

Hengivenhed, er at skænke dem vor, efter den gamle Maxime: Kjærlighed føder Kjærlighed.

I hvilken Forbindelse, i hvilken Familie Skjæbnen sætter dig, ringeagt Jogens Bisald. Søg at behage den Svage og den Oplyste, Værnet og Oldingen, Herren og Tjeneren. En Tosses Udsagn har ofte Indflydelse paa dens Naade at see paa, som ikke er det. — Nægter man dig Velvillie? søg at opdage de Kanter, hvorved du har mishaget, og gjør dig, ved at rette deres Skjævheder, en sød Soffel af at nøde alt hvad der omringer dig til at elske, at agte dig: studeer deres Svagheder, angrib dem een efter een, og hold ikke op med dine Erobringere, før du har underlagt dig alt. Indtil Hunden og Ratten, Alt maa være paa din Side.

J. K. J.

I en Stambog.

Brat svinder Livet hen
med Niagarers Fart;
dets Flod i Tidens Ocean

nede

nedstyrter sig og tier og forglemmes.

Et Djeblik — og om den Unges Jffe

der Skjelve alt besneete Haar;

endnu et andet — og den blege,

den sene Olding er ej meer.

Nyd derfor, Ven! det er den store,

de Vises Kunst — jeg minder Dig!

Nyd stedse Timen, som den kommer,

og nyd alene den.

(Kun Daaren tæller dem, der staae igjen,

og Lasten bærer, naar den seer tilbage.)

Men mindes stundom, naar Du nyder,

den Ven, som her lykønsker Dig hertil.

S. G. Sveistrup.

S k a b e l s e n.

(Efter det Svenske.)

Fra Guderne adskilt ved Havet

sad Sorgen og, tænkende der,

paa eenlige Strande tillæned'

et Menneskebilled' af Leer.

Zevs saae det og spurgte: hvad dette?

"O Zevs! kun et Billed' af Leer;

men vil du her noget udrette,

beaand da den Støtte, du seer."

"Han leve; men jeg ham udkaarer

til min; det maa være min Løn!"

"Nej, udbryder Sorgen med Taarer,

nei, lad mig beholde min Søn!"

"Af mig han jo fuldskaft er vorden,

thi har han ei Livet af mig?"

Som Zevs dette sagde, kom Jorden,

saae Leeret, og trittede sig:

"Fra mig, fra mit Skjød er han røvet,
jeg fordrer kun hvad jeg har mist'."

"Din Døt, svared' Zevs, vorde prøvet;

Saturnus skal ende vor Tvist!"

Han dømte: "Sig ingen beklage,

Ser alle han fælles tilhør'.

Du Zevs, som gav Livet, det tage

med Aanden igjen, naar han døer.

"Da

Da atter, o Jord! du skal gemme
hans Been i din salte Fred!

Du, Sorg, ham som Moder bestemte
ethvert hans besværfulde Fjed!

Saalænge hans Lod bli'r at leve,
du fra ham skal ingen Dag gaae.

Dit Suk i hans Stemme skal hæve,
dit Blik i hans Ansigt skal staae."

Saa Almagts Udslag blev givet;
thi blev' vi paa Grund af dens Bud
tilhørende Sorgen i Livet,
i Døden kun Jorden og Gud.

L * r —.

E l e g i e.

(Helliget min Søsters Minde.)

Kølig Aftentaagen om mig sover,
sidste Hilsen fra det sunkne Dag.
Højtidsfulde fra Kirketaarnet hæver
Astenklokkens sidste Slag!

Fred,

Fred, Guds blide Fred omcirkler rolig
mangen tidlig jorder Ungdoms Ven;
den omcirkler Bondens lave Bolig,
Bondens Aand opløster den!

Huld den om mit Blomsterlete freder,
vinker til veemodigt Sværmerie,
og om mig med Mindets Saligheder
spredter venlig Phantasi!

O! jeg seer saa grant de soundne Dage,
da jeg græd, og vidste ej hvorfor!
End sig blande Taarer med min Klage;
men, o Gud! jeg veed hvorfor! —

Og jeg mindes vel din Afsked, Søster,
mindes vel den sidste Kamp, du stred;
men det sidste, kolde Kys mig trøster,
det du gav mig før din Fred!

Grant jeg seer, hvor over Kirkegaarden
Sørgesølget strider langsomt frem;

seer

seer de hvide Skjær om Dødningbaaren *),
seer den aabne Hvalvings Lem,

seer en Taare paa den blanke Plade,

— i en Kreds af Frender sældtes den! —

hører over Ristens hule Glade

hvert et Sandskuf drøne hen,

hører Præsten trende Gange sige

Formularens frygtelige Ord;

tænker saa: sov salig, fromme Pige!

Dyden muldres ej til Jord.

Sov, Sophie, sødt, til Gud dig vækker!

Rosmariner spire over dig!

Åh! der græder, naar mig Graven dækker,

ingen Søster over mig! —

Og

---

*) I Drammen, hvor Forfatteren henlevede sin første, just ikke blide, Ungdom, og muligt ogsaa paa andre Steder i Nærheden deraf, bortbæres unge, ugifte Pigers Liig af unge Mennesker, der ere forkladde, uden Sørgeskapper, men have i dets Sted hvide Strømper, hvide Skjær om Livet, og hvid Kofarde paa Hatten.

Forf.

Dog jeg mindes hine skønne Steder,
hvor min Taare randt i Aftenrødt,
Skjont jeg nød kun der lettalte Glæder,
Skjont ej Varnets Tid gleed sødt.

Deres Minde dog mig helligt være —
Slumrer ej en Søster der i Fred?
Vandre ikke der endnu de Kjære —
Ik, med hvem mit Hjerte leed?

Dog jeg ønsker ej den Tid tilbage,
svunden Kummer være svunden hen!
Bitter mangen Sorg end mine Dage,
O! saa skjenk mig Gud! en Ven!

Naar Dødsfulden mig da vældig ryster,
møder blid min Sjæl en himmelsk Lyd:
” Skynd dig, Broder, skynd dig, savn din Søster!
Her er meer end Jordens Fryd.”

L * r —.

Forandringen.

(Af Starke.)

Hofraad Reinert og hans gamle Opvarterſke.

Opvarterſken. Men, Hr. Hofraad, De ſkulde dog ikke ſaa ligefrem afſlaae det. De ſkulde dog engang ſee efter. Man kan jo ikke vide — —

Hofraaden. Saaer I nu Nykker igjen, Mutter? Gamle Folk drømme dog ſaa gjerne om Nigdom.

Opvart. Ih nu, det er jo ikke for mig, jeg forlanger ſandelig intet deraf; men det kan jo dog intet ſkade, at finde en Skat.

Hofr. Men ſig ſelv, hvad vil jeg vel have meer, end jeg har? Jeg har, hvad jeg behøver, og altsaa har jeg nok. Og endnu er det Gudskeelov! ikke faldet mig ind, at have Sorgen for Fremtiden; i Fortrolighed ſagt, jeg lægger endogsaa noget op aarlig.

Opvart. Det veed jeg nok, det har jeg nok mærket; men naar De forſt ſaaer en Frue Hof-

raadinde i Huset, vilde det dog komme Dem tilpas.

Hofr. Kan være! men hvad I veed og tænker, er jo kun lutter tomme Indbildninger.

Opvart. Tomme Indbildninger? Saa maatte min Bedstemoder have havt Uret, og min Bedstemoder var en klog Kone. Efter alt, hvad hun har sagt mig, maae der være noget nede bag Stalden.

Hofr. Og hvorfor maa?

Opvart. Nu ja, alting træffer jo ind, hvad der skeer, hvor der er en Skat begravet. Naar man gaaer over Stedet, lyder det først hult, og siden efter klinger det ordentlig høit, — og i Aftes saa jeg atter en blaa Lue der.

Hofr. Jeres Syn er svagt, Mutter; det gnistrede for jeres Øjne.

Opvart. Ih nu, De kunde dog forsøge det. Jeg tænker, De skulde engang i al Stilhed grave der.

Hofr. Nei, Mutter, der bliver intet af. Jeg troer ikke paa jeres blaa Lue; og naar jeg nu havde søgt, og søgt forgjeves, saa maatte jeg

kun

Kun see ad mig selv, eller skamme mig for mig selv. Og ingen af Delene gjør jeg gjerne. Jeg graver ikke.

De samme Personer to Aar efter.

Hofr. (kommer ud paa Trappen). Hvem var det der kom?

Opvart. En Modehandler. Han er inde hos Frue Hofraadinden. See, der staaer endnu nogle af hans Papirsæsker udenfor.

Hofr. Ach ja, jeg seer dem. (Han gaaer ind igjen, sagte ved sig selv.) O Vee, atter igjen en Modehandler! (Efter en halv Times Forløb kommer han ud igjen.) Men sig mig, hvad er det for en Løben frem og tilbage? Det er jo, som det hele Huus blev fløttet. Og de Papirsæsker der er taget ganske forfrækkelig til, og staaer som Forstandsninger for Stuen, at man ikke kan komme ind.

Opvart. Ja Fruen vilde have andet, end det Manden havde hos sig, saa har han og hans

Rone og hans Karl slæbt Efferne herhid een-
ter en anden.

Zofr. Ach veed I hvad? — Det saldt mig
ind før — — Men I maa ikke sladdre derom
til nogen. I har mangengang sagt mig om en
Skat, som skulde staae nede bag Stalden. Veed
I vel endnu, hvor det lyder huult, og siden ef-
ter klinger høit, og hvor I har seet den blaa
Lue? Jeg har just nu intet at forrette, jeg vil
før Spøg dog gjøre mig den Motion, og grave
Pladsen om. Veed I den endnu?

Opvart. (seer forundret paa ham). O ja,
kom kun. (De gaae.)

Staal.

D m Y n d e.

(af Schiller.)

Udtogsbliis oversat.

Venus, uden Bælte og Huldgudinder, repræ-
senterer os Skjønhedens Ideal, som den kan
komme ud af den blotte Naturs Hænder, og
uden

uden en fornemmende Lands Indvirkning, ved de plastiske Kræfter, vorder frembragt. Denne efter Nødvendighedens Lov dannede, Bygnings Skjønhed (architectonisk Skjønhed), ikke alene udføres ved Naturkræfter, men bestemmes og alene ved Naturkræfter. Den maa adskilles fra den tekniske Fuldkommenhed, hvorved man forstaaer Systemet af Vjemederne selv, som Naturen har med Mennesket, forsaavidt de forene sig til et øverste Vjemed; ved hin derimod blot en Egenskab ved disse Vjemeders Fremstilling, som de i Sandseverden aabenbare sig for den anskuende Ene. Den æsthetiske Dom isolerer den aldeles fra Vjemederne selv. Menneskeheden's Værdighed kan derfor ikke siges at forhøje den menneskelige Bygnings Skjønhed. Den menneskelige Skabnings Teknik forestilles ikke Sandsen, men Forstanden; den kan kun tænkes, ikke sees.

Naar derfor Mennesket fortrinsviis tillægges Skjønhed, er dette kun forsaavidt sandt, som han allerede for Vjet forsvarende dette Fortrin. Den første Plads i Sandsernes Verden fylder han

han ikkun det, som i ham er Natur. Men denne er bleven bestemt ved hans Menneſkheds Idee, og ſaaledes middelbar hans arkitektoniſke Skjønhed.

Menneſkets Beſtemmelse, ſom Fornuftvæſen, har altsaa kun forſaavidt en Andeel i hans arkitektoniſke Skjønhed, ſom dens Fremſtillelse v: Udtrog for Øjet ſtøder ſammen med de Betingelser, under hvilke det Skjønne i Sandſernes Verden bliver til. Den Fornuftidee, ſom beſtemte Techniken af den menneſkelige Bygning, kan aldrig tildele, men blot tilſtede denne Skjønhed. Middelbar er vel Menneſkets Skjønhed grundet i Begrebet af hans Menneſkhed, ſaaſom hans hele ſandſeltige Natur er grundet i dette Begreb, men Sandſen holder ſig kun til det Umiddelbare. Uagtet vi fra Begrebet om Skjønhed afſondre ſom uvedkommende, hvad Guldſommenshedens Foreſtilling neppe kan undlade at blande i vor Dom derom, behager det Skjønne dog Fornuften. Nu maae man erindre ſig, at Fornuften ikke altid uddrager Ideer af Phænomenerne, den kan og lægge hine i diſſe. I ſiſte

Eil:

Tilfælde gjør Fornuften det, som uafhængigt af dens Begreb er givet Djet, selvvirksom til et Udtryk deraf, og behandler altsaa noget blot sandse- ligt oversandseligen. Man har saaledes ligemegen Ret til paa den ene Side at indskrænke det Skønne, objektiv, til idel Naturbetingelser og erklære det for en blot Virkning af Sandseverdenen, paa den anden Side, subjektiv, at indflytte det i den intelligible Verden. Skønheden er derfor at an- see som Borgerinde i to Verdener, hvoraf den tilhører een ved Fødsel, den anden ved Adop- tion; den modtager sin Tilværelse i den sandse- lige Natur, og erholder Borgerret i Fornuft- verdenen. Heraf lader sig forklare, hvorledes Smag, som en Bedømmelsesevne af det Skønne, erhverver det Materielle Fornuftens Agtelse, det Rationale Sandsernes Tilbøjelighed. I Fornuften selv maae ligge Grunden, hvorfors den kun med en vis Tingenes Tilsyneladelses- maade forbinder en bestemt Idee, og i Gjenstan- den maa igjen ligge Grunden, hvorfor den frem- kalder denne Idee.

Menneskets arkitektoniske Skjønhed, et Fornuftbegrebs sandselige Udtryk, overgaaer vel i Grad alle andre Skjønheder, men i Henseende til Arten staaer den i samme Række, da ogsaa den af sit Subjekt intet aabenbarer, uden hvad sandseligt er. Fornuften forfølger vel ved Menneskets Teknik sine Djemeders med streng Nødvendighed, men lykkeligviis træffe dens Forordninger sammen med Naturens Nødvendighed. — For Menneskets arkitektoniske Skjønhed søger Naturen alene, saasom til den her, strax i det første Anlæg, Fuldførelsen af alt det, Mennesket behøver til sine Djemeders Opfyldelse, eensgang for alle blev overdraget af Forstanden, og den altsaa i denne sin organiske Forretning ingen Forandring har at befrygte.

Men Mennesket er tillige en Person, et Væsen, som selv kan være absolut sidste Aarsag til sine Tilstande. Var Mennesket blot et sandseligt Væsen, saa skulde Naturen baade give Love og bestemme Anvendelsens Tilfælde; nu afgjør dog Anden i Henseende til disse. Dennes Gebeet strækker sig saavidt, som Naturen er teknisk,

nist, og ender ikke førend hvor det organiske Liv
taber sig i den formløse Masse, og de animal-
ske Kræfter ophøre. Med Sandleeven træder
Tilfældet ind i Naturens Skabelse, og ihvor-
vel de Forandringer, den under Frihedens Regjer-
ing lider, ssee efter ingen anden end dens egne
Love, saa ssee de dog ikke mere i Sølge af disse
Love. Mennesket vilde saaledes staae Fare for,
netop der, hvor den ved Brugen af sin Frihed
opløfter sig til de rene Fornuftvæsener, i Sandse-
verdenen at synke. Den ved hans Handlen op-
fyldte Bestemmelse skulde koste ham et Fortrin,
som den i hans Bygning blot forkyndte Bestem-
melse begunstigede.

Personen træder i Naturens Sted, og paa-
tager sig med sammes Rettigheder en Deel af
dens Forpligtelser. For sin egen Skyld forbin-
der Aanden sig til, at lade den af den afhæn-
gende Natur ogsaa endnu i sin Tjeneste blive Na-
tur, og aldrig at behandle den imod sin tidli-
gere Pligt. Jeg kalder Skjønhed en Pligt for
Phænomenerne, fordi den dertil svarende Trang
hos Subjektet er grundet i Fornuften selv, og
der.

derfor almindelig og nødvendig; en tidligere Pligt, fordi Sandsen har dømt, førend Forstanden begynder sin Forretning.

Friheden regjerer altsaa nu Skjønheden. Ynde er Skabningens Skjønhed under Frihedens Indflydelse. Den arkitektoniske Skjønhed gjør Naturens Ophavsmand, Ynde og Gratie deres Besidder Vre. Hin er et Talent, disse en personlig Fortjeneste.

Ynde kan ikkun tilkomme Bevægelse, thi en Forandring i Sjælen kan ikkun som Bevægelse aabenbare sig i Sandsernes Verden. Men derfor kunne gjerne faste og rolige Træk vise Ynde. Disse vare oprindeligen intet andet end Bevægelser, som ved Gjentakelse bleve habituelle; og er det just den herligste Deel af Gratie, der af Miner befestede sig til Træk, og altsaa lægger Sjælens Særdighed i skønne Fornemmelser for Dagen.

Men Gratie er kun den ved Frihed bevægede Skabnings Skjønhed, og Bevægelser, som blot tilhøre Naturen, kunne aldrig fortjene dette Navn. Omsider danner Naturen sig endog sit Legeme, og Bygningen selv maa følge

Spils

Spillet, saa at Gude tilsidst ikke sjelden forvandler sig i arkitektonisk Skønhed.

Ligesom en med sig uenig Aand selv nedbryder Bygningens højeste Skønhed, saa seer man undertiden den i sig harmoniske Sjæl at komme den ved Hindringer sængslede Teknik til Hjælp, sætte Naturen i Frihed, og med guddommelig Glorie at brede fra hinanden den endnu indviklede, trykkede Skabning.

Personen foreskriver Legemet Bevægelserne enten ved sin Villie, naar den vil realisere en forestillet Virkning i Sandseverdenen, — vilkaarlige Bevægelser; eller saadanne stee, uden Personens Villie, efter en Nødvendighedens Lov — men ved Anledning af en Fornemmelse, sympathetiske Bevægelser, hvilke sidste dog ikke maae forveksles med dem, som den sandfelige Følelses evne og Naturdriften bestemmer; thi Naturdriften er intet frit Princip, og hvad den forretter, er ingen Personens Handling.

Sjelden finder man vilkaarlige Bevægelser uden sympathetiske, da Villien som Aarsagen til hine bestemmer sig efter moralske Fornemmelser, hvoraf

hvoraf disse udspringe. Naar en Person taler, see vi tillige dens Blik, Ansigtstræk, Hænder, ja hele Legemet tale med, og den mimiske Deel af Samtalen bliver ikke sjelden holdt for den mest veltalende. — Den Art og Maade, hvorpaa en vilkaarlig Bevægelse bliver fuldført, er ved dens Hjemed heller ikke saa nøje bestemt, at der ikke skulde gives flere Arter, hvorefter den kan udføres. Her altsaa kan min Maade at fornemme paa give Udslaget, og ved den Tone, den angiver, bestemme Bevægelsens Art og Maade.

En vilkaarlig Bevægelse, naar den ikke blander sig med noget Uvilkaarligt, kan aldrig vise Gratie, hvortil stedse fordres en Tilstand i Sindet, som Aarsag. Den vilkaarlige Bevægelse følger paa en Sindets Handling, som altsaa er forbi, naar Bevægelsen skeer; den sympathetiske ledsager Sindets Handling, og den dets Fornemmelsestilstand, hvorved det blev formaaet til denne Handling, og maae derfor betragtes som lige løbende med begge. — I Henseende til hin træder Beslutningen imellem Sindelaget og Bevægelse.

vægelsen; Bevægelsen er Virkning af Beslutningen og Djemedet.

Den vilkaarlige Bevægelse er ikke i Henseende til sin Natur, men blot i Henseende til sin Brug Aandens Fremstillelse. Altsaa kan man ej sige, at Aanden aabenbarer sig i en vilkaarlig Bevægelse, da denne kun udtrykker Villiens Materie (Djemedet), men ikke Villiens Form (Sindeslavet). Af et Menneskes Tale kan man vel see, hvad han vil holdes for, men hvad han virkelig er, maa man søge at gjette af hans Ords mimiske Foredrag og af hans Gebærder, altsaa af Bevægelser, som han ikke vil. Men erfarer man, at et Menneske og kan ville sine Ansigtstræk, saa troer man hans Ansigt fra det Øjeblik af ikke mere.

Gratie maae altid være Natur, d. e. uvilkaarlig (i det mindste synes saa), og Subjektet selv tør ikke see ud som om det vidste af sin Ynde. Den efterlignede eller lærte Ynde er derfor et værdigt Sidespille til den Skønhed, som ved Nathordet fremgaaer af Karmin og Vlegshvidt, falske Lokker, Fausses Gorges o. s. v., og
for-

forholder sig til sand Ynde, som Toilettefjønsheden til den arkitektoniske. Saasnart vi mærke, at denne er gjort, saa see vi ligesaameget af Menneskeheden (som Phænomen) forsvundet, som der af et fremmed Naturgebeet er blevet slaaget til samme; — og hvor skulde vi endog kun med Eigegyldighed betragte et Bytte, hvorved en Deel af Menneskeheden er bortgivet for gemeen Natur? hvorledes ikke foragte Bedraget? — Saasnart vi mærke, at Ynde er kunstlet, saa sukker sig pludselig vort Hjerte, og tilbage flyr den imødebrusende Sjæl. And see vi pludselig omkastet til Materie, en himmelsk Juno til et Skyggebillede.

Ynde søge vi imidlertid kun hos Bevægelser, som ere afhængige af Villien. Af de Menneskets Bevægelser, som Naturdriften eller en herskende Affekt paa sin egen Saand udfører, forlange vi noget ganske andet end Ynde. Deslige Bevægelser tilhøre Naturen, ikke Personen.

Maa vi søge Ynde i det, som ved hensigtede Bevægelser er uhensigtet, men tillige svarende til en moralsk Aarsag i Sindet, saa hører den til de talende (mimiske) Bevægelser. Saaledes

falder (i videnskabelig Forstand) ethvert Phænomen ved Legemet, som ledsager og udtrykker en Sindstilstand. Talende i mere indskrænket Forstand er ikkun den menneskelige Dannelse, og denne ogsaa kun i de af dens Phænomener, som ledsage den moralske Fornemmelsestilstand, og tjene samme til Udtryk. I hans permanente Skikkelse og i hans arkitektoniske Træk fremlægger blot Naturen sin Hensigt.

Mennesket ene har som Person iblandt alle bekjendte Væsener den Forret ved sin Villie at gribe ind i Nødvendighedens Ring, der for blotte Naturvæsener er usynderkelig, og i sig selv at begynde en ganske ny Række af Phænomener. Den Akt, hvorved han virker dette, hedder fortrinsviis en Handling, og de af hans Forretninger, som flyde af en saadan Handling, udelukkelsesviis, hans Gjerninger.

Da Naturen vel giver Mennesket Bestemmelsen, men overlader sammes Opfyldelse til hans Villie, saa kan hans Tilstands nærværende Forhold til hans Bestemmelse ikke være Naturrens, men maa være hans eget Værk. Naar vi

af

af hans Dannelses arkitektoniske Deel erfare, hvad Hensigt Naturen har havt med ham, saa erfare vi af sammes mimiske Deel, hvad hans selv har gjort til denne Hensigts Opfyldelse.

Ved Menneskets Skabning nøjes vi altsaa ikke med, at den blot stillede os for Dine det almindelige Menneskeheds Begreb, eller hvad Naturen hos dette Individ virkede til sammes Opfyldelse, thi det skulde han have tilfælles med enhver teknisk Dannelse. Vi vente endnu af hans Skabning, at den tillige aabenbarer os, hvorvidt han i sin Frihed kom Natursjemedet imøde, d. e. at den viser Karakter. I første Tilfælde seer man vel, at Naturen anlagde det med ham paa et Menneske, men ikkun af det andet viser sig, om han virkelig er bleven det. Et Menneskes Dannelses er for saavidt hans, som den er mimisk; thi selv Træk, som ere blot Sandhelighedens Udtryk, beviser Ikke Brugen af hin Evne, Ikke Opfyldelsen af hin Bestemmelse ved sin Frihed at indskrænke Sandheligheden.

De stumme Træk tegnes i den menneskelige Dannelses af blot den plastiske Natur,
for=

forsaauidt den virker uafhængig af enhver Sjælens Indflydelse. De ere ofte tilstrækkelige til at udmærke Individuet, men af Personen kunne de aldrig aabenbare noget.

Den ligesformig virkende Dannelseskraft og den lovløse Affekt stride uophørlig om Gebetet; og hvad Naturen med utrættelig stille Virksomhed byggede, bliver ofte igien omstyrret af Friheden. En opvakt Aand kommer tilsidst middelbar saavidt, ved det sympathetiske Spils Magt, at forandre selv de Naturens faste Former, som ere Villien uopnaaelige. Hos et saadant Menneske bliver endelig Alt Karaktertræk, som vi finde paa mange Hoveder, som et langt Liv, overordentlig Sliæbne og en virksom Aand have giennemarbeidet. Den plastiske Natur tilhører vedslige Former ikkun det Generiske, men Personen Udførelsens hele Individualitet.

Derimod vise os hine Reglens tilstudsede Opdraglinge i deres udtrykkeløse Dannelse kun Naturens Finger. Aldrig sættes Bygningen i Fare ved Spillet, aldrig foruroliges Vegetationen ved Friheden. Da Aandens Rolighed in-

gen betydelig Konsumtion af Kræfter forårsager, saa skal Udgiften aldrig overstige Indtægten. For den smalle Gehalt af Lyksalighed, som den dyriske Oekonomie tildeler den, holder Naturen punktlig dens Bog i Orden.

Men de almindelige Naturkræfter føre en evig Krig med de organiske, og den kunstrigeste Teknik bliver endelig betvungen af Kohæsionen og Tungkraften. Derfor har og Bygningens Skønhed, som blot Naturprodukt, sine bestemte Blomstrens, Modenheds og Forsalds Perioder; og dens sædvanlige Ende er, at Massen efterhaanden bliver Formens Mester, og den levende Dannelsesdrift i det opdrevene Stof bereder sig sin egen Grav.

En stum Dannelse er i det Hele karakteristisk; thi tænke vi os Mennesket som moralsk Person, saa ere vi berettigede til at vente et Udtryk af samme i hans Skabning, og staaer denne Forventning feil, saa vil Foragt undbeblivelig følge paa. Blot organiske Væsener ere os ærverdige som Skabninger, Mennesket kan ikkun være os det som Skaber (d. e. som Selvophav til sin Tilstand.)

Den

Den talende Dannelsse, som fordres af Mennesket, maa tale til hans Fordeel, d. e. udtrykke en, til hans Bestemmelse svarende, Fornemmelser, maade, en moralsk Færdighed.

Men hvor den moralske Følelse finder Tilfredsstillelse, der vil den æsthetiske ikke komme til kort. Menneskets sædelige Færdighed maa aabenbare sig ved Gratie. Men da den sidste Grund til moralsktalende Bevægelser ligger udenfor, den sidste Grund til Skønhed indenfor Sandseverdenen, saa synes den Gratie, der skal forbinde begge, at indeholde en aabenbare Modsigelse.

Men den moralske Årsag i Sjælen, som ligger til Grund ved Gratien, frembringer i den af den afhængende Sandfælgighed nødvendig netop den Tilstand, der indeholder det Skønnes Naturbetingelser. At Ånden ved den Tilstand, hvori den selv befinder sig, foreskriver den ledsagende Natur dens Tilstand, og at moralsk Færdigheds Tilstand i den netop er den, hvorved det Skønnes sandfælgige Betingelser bringes i Opfyldelse, derved gjør den det Skønne muligt,

og det er dens Handling. At deraf virkelig bliver Skønhed, er Følge af hine sandfelige Bestingelser, frie Naturvirkning. Men da ved vilkaarlige Bevægelser Naturen, hvor den behandles som Middel, ikke virkelig kan hedde fri, og heller ikke ved uvilkaarlige Bevægelser, som udtrykke det moralske, saa er den Frihed, hvormed den desuagtet ytrer sig, en Tilstedelse fra Aandens Side. Gratiæ er altsaa en Gunst, som det Gødelige viser det Sandfelige, ligesom den arkitektoniske Skønhed Naturens Samtykke til dens tekniske Form.

Naar Aanden i den af den afhængende sandfelige Natur ytrer sig paa en saadan Maade, at denne paa det Trofasteste udretter dens Villie og paa det mest Talende udtrykker dens Fornemmelser, uden dog at støde an imod de Fordringer, Gudsen gjør til den som Phænomener, saa opstaaer Ynde; ikke, naar enten Aanden aabenbarrede sig i Sandfeligheden ved Evang, — da var ingen Skønhed — eller naar Sandfelighedens frie Virkning savnede Aandens Udtryk — da var ingen Spillet Skønhed. Aanden føder ikke Skønhed.

Men

Men som vi maae søge de frie Bevægelsers Skønhed i den dem dikterende Aands sædelige Bestaandenhed, saa opstaaer det Spørgsmaal, hvad det vel tør være for en personlig Bestaandenhed, som tilstøder Villiens sandfælsige Redskaber den større Frihed, og hvad for moralske Fornemmelser bedst forliges med Skønhed i Udtrykket?

Hverken tør Villien ved den hensigtede eller Affekten ved den sympathetiske Bevægelse forholde sig imod den af samme afhængende Natur som en Magt, naar denne med Skønhed skal lyde dem. Allerede Menneskets Følelse gjør Lethed til Gratiens Hovedkarakter. Paa den anden Side tør Naturen ikke imod Aanden forholde sig som Magt, naar et skønt Udtryk skal have Sted; thi hvor blot Natur hersker, maae Menneskeheden forsvinde.

Der lader sig tænke tre Forhold, hvort Mennesket kan staae til sig selv d. e. dets sandfælsige Deel til den fornuftige Deel.

Naar Mennesket bliver sig sin rene Selvstændighed bevidst, støder han alt sandfælsigt fra sig, og kun ved denne Afsondring af Stoffet naaer han

han til Følelsen af sin rationale Frihed. Men dertil fordres en mærkelig Vold og stor Anstrængelse, for at holde Begierligheden fra sig, og bringe den eftertrykkelig talende Instinkt til at tie. Under den saaledes stemte Aands strænge Tugt maa Sandfeligheden sees undertrykt, og den indvortes Modstand forraade sig ved Evang. En sliq Sindsforsatning kan ikke være gunstig for Skionheden, som Naturen ikke frembringer uden i sin Frihed, og den med Støffet kæmpende moralske Frihed gjør sig altsaa ikke kiøndelig ved Gratie.

Naar derimod Mennesket lader Naturdriften ubunden herske over sig, forsvinder med hans indvortes Selvstændighed ogsaa hvert Spor af samment hans Skabning. Men denne Efterladenhed af Selvvirksomheden, som i den sandfelige Attraaes Moment og endnu mere i Nydelsen pleier at indtræffe, sætter i Dieblicket ogsaa den raa Materie i Frihed, som ved de virksomme og lidende Kræfters Ligevægt hidtil var bunden. Formen begynder at undertrykkes af Massen, Menneskeheden af
gemeen

gemeen Natur. Ved den Frihed, som Sand-
seligheden selv tager sig, er paa ingen Skøn-
hed at tænke. Formernes Frihed, som den sæde-
lige Villie blot havde indskrænket, overvældes
af den grove Stof, der vinder af den Mark,
som frarives Friheden.

Et Menneske i denne Tilstand oprører ikke
blot den moralske Sands; ogsaa den æsthetiske
Sands, der i Formen søger en fri Fornøielse,
vil med Bømmelse vende sig fra et sligt Syn,
hvorved ikkun Begierligheden kan finde sin
Regning.

Men ligesom Friheden ligger midt imellem
Lovenes Trykken og Anarkiet, saa skulle vi og
finde Skønheden midt imellem Værdigheden,
som den herskende Aands Udtryk, og Vellysten,
som den herskende Drifts Udtryk.

Naar nu hverken den over Sandselighe-
den herskende Fornuft, eller den over For-
nuften herskende Sandselighed forliges med
Udtrykkets Skønhed, saa vil den Sindstilstand,
hvor

hvor Fornuft og Sandselighed, — Pligt og Tilbøielighed — stemme sammen, være den Betingelse, hvorunder Spillet Skønhed finder Sted.

For at kunne werde en Tilbøielighedens Gienstand, maa Lydheden imod Fornuften afgive en Grund til Fornøielse, thi kun ved Lyst og Smerte sættes Driften i Bevægelse. Efter Kants Grundsatninger er Tilbøieligheden en saare tvetydig Sædelighedsfølelsens Selskabsstykker, og Fornøielsen en betænkelig Tilgift til moralske Bestemmelser. Har end Lykkelighedsdriften intet blindt Herredømme over Mennesket, saa skal den dog ved den sædelige Valgforretning gierne ville tale med, og saaledes skade Reenheden hos Villien, der stedse kun skal følge Loven og aldrig Driften. For altsaa at være sikker paa, at Tilbøieligheden ikke medbestemte, seer man den heller i Krig, end i Forstaaelse med Fornuftsloven, fordi det alt for let kan skee, at dens Forord allene skaffede denne Magt over Villien. Thi da det ved den sædelige Handlen ikke kommer an paa Gierningernes Lovmæssighed, men ene paa

paa Sindelagets Pligtmæssighed, saa sætter man med Rette ingen Værd paa den Betragtning, at det for den første sædvanlig er fordelagtigere, naar Tilbøieligheden befinder sig paa Pligtens Side. Gjør altsaa Sandselighedens Bisfald end ikke Villiens Pligtmæssighed mistænkelig, er den dog ikke i Stand til, at indestaae derfor. Det sandselige Udtryk af dette Bisfald i Gratiens vil altsaa aldrig afslagge et tilstrækkeligt og guldigt Vidnesbyrd for den Handlings Sædelighed, hvorved det antræffes, og af et Sindelags eller en Handlings skønne Foredrag skal man aldrig erfare dens moralske Værd.

Saavidt fuldkommen enig med Moralens Rigorister. Men just fordi jeg er overbevist om at Tilbøielighedens Andeel i en fri Handling intet beviser for denne Handlings rene Pligtmæssighed, troer jeg, at Menneskets sædelige Fuldkommenhed netop ikkun af denne hans Tilbøieligheds Andeel i hans moralske Handling kan fremlyse. Mennesket er ikke bestemt til at udføre enkelte sædelige Handlinger, men til at være et sædeligt Væsen. Ikke Dyder, men Dyden er hans

For:

Forfkrift, og Dyd er "Tilbøielighed til Pligt,,
 Mennesket tør ikke alene, men bør bringe Lyst
 og Pligt i Forbindelse. Først da, naar den frem-
 vælde af hans samtlige Menneskehed, som
 begge Principiers forenede Virkning, naar den
 er bleven ham til Natur, er hans sædelige
 Tankemaade betrygget, thi saalænge den sædelige
 Aand endnu anvender Vold, maa Naturdriften
 endnu sætte Magt imod den. Den blot ned-
 fæstede Siende kan igien opstaae, den forsonede
 er overvunden.

Det er for moralske Sandheder ikke for-
 delagtigt, at have Fornemmelser imod sig, som
 Mennesket uden Nødme tør tilstaae sig. Men
 hvor skulde Skønheds og Friheds Fornemmelser
 forliges med en Løvs barske Aand, som mere leder
 ham ved Frygt end ved Tillid, og som stræber
 at enkeltgjøre ham, som Naturen forenede.
 Var den sandfelige Natur i det Sædelige stedse
 kun det undertrykte, aldrig det medvirkende
 Parti, hvor kunde den give sine Følelsers hele
 Ild til en Triumf over sig selv?

Villien har desuden en mere umiddelbar Sammenhæng med Fornemmelsernes, end med Erkiændelsens Evne, og det vilde i mange Tilfælde være slemt, om den først maatte orientere sig hos den rene Fornuft. Begge Principiers Overensstemmelse er den fuldendede Menneskeheds Segl, og det man forstaaer under en skøn Siæl. Saaledes kalder man den, naar alle Fornemmelsers sædelige Følelse endelig har betrygget sig til den Grad, at man uden Frygt tør overlade Affecten Villiens Ledning, og aldrig løber Fare for Modsigelse med sammes Kiøndelser. Hos en skøn Siæl ere de enkelte Handlinger egentlig ikke sædelige, hele Characteren er det. Den har ingen anden Fortieneste, end at den er. Med en Lethed, som om blot Instinkten handlede, udgør den Menneskehedens smerteligste Pligter, og det modigste Offer, den fravinder Naturdriften, falder i Dinene, som en frivillig Virkning af denne samme Drift. Derfor veed den selv heller aldrig af sin Handlens Skønhed, og det falder den ikke ind, at man kunde handle og fornemme

nemme anderledes; hvorimod en skoleret Sæder-
reglens Opdragling hvert Dieblis skal være
rede til at aflægge det strengeste Regnskab for
sine Handlingers Forhold til Loven.

I en skøn Siel harmonere Sandfælg-
hed og Fornuft, Pligt og Tilbøielighed, og
Gratie er dens Udtryk i Sandsernes Verden.
Kun i en skøn Siels Tjeneste kan Naturen
baade besidde Frihed og bevare sin Form. En
skøn Siel udgyder og over en Dannelses,
som mangler arkitektonisk Skønhed, en uimod-
staaelig Gratie, og ofte seer man den at seire
selv over Naturens Lyder. Alle Bevægelser
som gaae ud fra den, blive lette, stille og dog
levende. Glad og frit vil Diet straae, og
Fornemmelse vil glimre deri. Af Hjertets
Sagtnod vil Munden erholde en Gratie, som
ingen Forstillelse kan fremkunste. Ingen
Spænding vil være at bemærke, ingen Tvang
i de vilkaarlige Bevægelser, thi Sielen veed
af ingen. Stemmen vil være Musik, og med
sine Modulationers rene Strøm bevæge Hjer-
tet. Den arkitektoniske Skønhed kan vække
Bel-

Velbehag, Betundring, Studsen, men ikkun Ynde skal henrive. Skønheden har Tilbedere, Elskere har kun Gratien; thi vi hylde Skaberen og elske Mennesket.

Man vil, i det Hele, finde Ynde mere hos QvindeKønnet (Skønhed maaskee mere hos MandKønnet). Til Ynde maa saavel den legemlige Bygning, som Charakteren bidrage; hin ved sin Bøielighed til at modtage Indtryk og sættes i Bevægelse, denne ved Følelsernes sødelige Harmonie.

Den spædere qvindelige Bygning modtager ethvert Indtryk hurtigere, og lader det igien hurtigere forsvinde. Hvad i et qvindeligt Ansigt endnu er skøn Følsomhed, vilde i et mandligt allerede udtrykke Lidelse. Qvindens farte Fiber hæjer sig som tyndt Siv under Affektens sagteste Pust. I lette og listlige Bølger glider Sielen over det talende Ansigt, som snart igien jevner sig til et roligt Speil.

Ogsaa det Bidrag, Sielen maa give til Gratien, kan hos Qvinden lettere end hos Manden vorde opfyldt. Sielden vil den qvindelige

delige Character opløste sig til den høieste Idee af sædelig Reenhed, og fielden bringe det videre end til affectionerede Handlinger. Den vil ofte med heroisk Styrke modstaae Sandseligheden, men kun ved Sandselighed. Da nu Qvindens Sædelighed sædvanlig er paa Tilbøielighedens Side, saa vil det i Sandsernes Verden tage sig ud, ligesom om Tilbøieligheden var paa Sædelighedens Side. Vnde vil altsaa være den qvindelige Dyds Udtryk, der saare ofte torde fattes den mandlige.

J. K. S.

Fruentimmer i Tübingen.

Udaf Nicolais Reise 11 B. S. 174-7. (1796.)

Man seer i Tübingen ikke saa velstkabte Fruentimmer, og de fleste have en skøn Ansigtssfarve. Den herlige Egn opmuntreer til Frofund. Under mit Ophold der, enten vare næsten alle derværende Professorers Koner i Barselseng, eller de havde ikke længesiden forladt den, eller de vare i Begreb med

med at komme deri, og alle havde et sundt og glad Udseende.

Dannede Folks selskabelige Tone er der hos begge Rion naturlig og følgerlig ulastelig. Man finder overhoved i Schwaben i Selskaber tilviffe i det Hele mindre Prætension end i mange andre tyske Provindser. Især har Fruentimmeret der maaskee mere end nogensteds den uskyldige Kunstløshed, ligelangt fra at gjøre Prætension eller at forsømme sig.

J og ved Tübingen saae jeg først den schwabiske Mode, at de unge Piger af gemeen Stand bære lange flettede Vidske, og at disse kunne see endnu længere ud, flette de Baand deri, som hænge ned indtil Fødderne.

J. K. S.

B i s e.

Af det Svenske.

(Musiken og Ordene staae i Musicaliskt Tidsfördrif,
Aar 1790. No. 15.)

J Stilhed giemt for Skibnens Nykker,
af ingen Verdens Sorg jeg veed,
ei Siendetrudsel gjør mig ræd ;

Mig

Mig ingen Mægtig undertrykker.
Jeg hviler altid, naar jeg trykker;
og drikker, hvad jeg har i Fred.

Mig ingen lønlig Attraa brænder
at kalde Stør trindtom vor Jord.
Mit Hums for Glæden aabent staaer,
som næie Beten til mig kiænder.
En munter Spøg og glade Venner
er Herligheden ved mit Bord.

Hvad Vise ønske sig til Eie,
af Humlen alt mig skænket er.
Jeg i min Varm et Bidne bær,
som ingen Skat kan overveie.
Min Seng er Fredens blide Leie,
og Kiærlighed mit Selskab der.

Saa nøisomglad min Tid forsvinder,
Mig Sorgen aldrig nærmes tør,
medynksom Brødres Feil jeg hør',
Og glad jeg deres Dyder finder.
I Fred jeg frem til Maalet vinder,
for hvilket Last kun skielve bær.

M. C. Bruun.

Over

Over vor Bestemmelse til Døden

En Samtale, af Engels Philosoph
für die Welt.

Paa et lidet Landgods, ikke langt fra Besançon, levede en gammel vakker Brigadeer, det sande Mønster paa en elskværdig Olding. Hans Navn var Merville, og han var allerede over Halvfierdsindstyve Aar. Da han i sin Ungdom tjente i Ludvig den fiortendes Armee, drømte han, som den franske Adel, at det var Eet, at døe for Kongens Gæ og Fædrelandets Belfærd; men neppe havde han ved sit Heltemod faaet Rang som Brigadeer, før han pludselig til sin Skrak blev overbevist om, at han ikke var andet end et Middel til Nationens Undertrykkelse. Fra dette Dieblik af søgte han sin Afsead, under Naaskud af Udygtighed, afflog den Pension, som Kongen bød ham til Gjengield for hans Tapperhed, og skammede sig ved sine Saar, som man skammer sig over sine Ungdoms Daarligheder. Han dyrkede nu selv sin Families lille Arvegods, og opoffrede Philosophien og Muserne alle de Ti-

men, som hans Huusforretninger lode ham have tilovers. Da hans Formue ikke tillod ham store Udgifter, saa omgikkes han ikke mange; han havde ikke over to eller tre, men udvalgte Benzer. Iblandt disse var i hans sidste Aar et Medlem af Parlamentet i Besançon, ved Navn Cherreau, en Mand, han fortrinlig elskede, og som var det fortrinligt værd. Chevreau var et Menneske, som af Naturen havde erholdt de misundelsesværdigste Ansæg til alt, hvad der er ædelt og godt. Han havde intet af den Ustadighed, som man bebrejder hans Nations Unglinger; han var mere fyrrig end hidsig, mere estertænk- som end munter, mere god end blød, han blev ikke leetelig rørt, men det, som eengang gjorde Indtryk paa ham, blev dybt og varigt. Han var altid det han var, af sin hele Sjæl. Og da den største Lykke, som et Menneske kan takke Forsynet for, var falden i hans Lod, at være opdraget af ædle Forældre, og have fundet en ædel Opdragelse; saa var han med disse Egenskaber i sin Charakter bleven en Mand af uroffelig Ret- skaffenhed, en standhaftig Patriot, og Mervilles inder-

inderligste Venſkab værdig. Han havde kun elſket
 eengang, men, ſom man maatte formode af en
 Mand af hans Smag, det ſkønneste og forſtan-
 digſte Fruentimmer i Veſançon. Hun hedde
 Therese, og var en Datter af Præſidenten i
 ſamme Ret, hvoraf Chevreau ſiden blev et Med-
 lem. De Hindringer ſom et Aar efter det andet
 modſatte ſig deres Forbindelſe ſyntes næſten uover-
 vindelige; men det ſom i ſøvnlige Sjæle vilde have
 undertrykt Kiærligheden, grundede den des fa-
 ſtere i hans. Therese ſelv var fra det første Die-
 blik af deres nærmere Bekjendſkab beſtemt for
 ham; kun var hun til Uheld rig, og hendes For-
 ældre haabede, at forene hende med en anden,
 der eiede en Million Livrer, eller, derſom det ikke
 kunde ſkee, med den første Rangsperſon i Riget.
 Hun udstod uſigelige Forfølgelſer for hendes Kiær-
 lighed til Chereau, men hun erklærede ſig ſtand-
 haſtig, at ingen Overtalelſe, ingen Magt i Ver-
 den ſkulde bevæge hende til andet, end at vælge
 imellem Chevreau og et Kloſter. Da hendes For-
 ældre ved denne faſte Standhaſtighed vare nødte
 til at viſe de fornemſte Friere tilbage, og da

hertil kom desuden en langt ude Beslægtets Exempel, som neppe i nogle Maaneder havde været Marquise, før hun allerede saae sin Formue glimre paa Maitressernes Toiletter og Sangerindernes Bryster; saa bevægede dette Thereses Forældre til endelig at give Chevreau Afgang og deres Samtykke til Giftermaalet. Begge de Elskende, som ved deres Standhaftighed havde aflagt saa mange Prøver paa deres Stieles Fortreffelighed, sølede nu i Henrykkelsen af deres Omfavnelser, hvad Ulykken er værd.

Therese blev frugtsommelig, og Chevreaus Inderbildningskraft havde allerede i mange Maaneder ikke sysselsat sig med andet end den søde Tanke, hvor uendelig hans Lykke vilde formeres ved at eie et Barn, til endelig det saa ængstelig og dog saa utaalmelig ventede Dieblik kom, da Therese blev forløst.

Hans Glæde var ubeskrivelig; men det var den alvorlige vemodige Glæde hos et følsomt Menneske, der sølede sin Lykke og tillige sine Pligters hele Vigtighed, og svor i sit Inderste, at De skulde være ham hellige. Thereses Forløs-

ning

ning var lykkelig overstaet; men et paafølgende Tilfælde, som daglig blev værre, gjorde at man frygtede for hendes Liv. Chevreau veeg ikke fra hendes Side i al den Tid, som stedsse kun hans nødvendigste Forretninger lode ham have tilovers, og var Vidne til alle de usigelige Lidelser, hvormed hendes unge Liv kæmpede mod Døden. Naturen bukkede endelig under; hun fremtvang endnu et sørgmodigt Smil paa sine blege Kinder, førte med sine bævende, allerede døende Hænder Chevreaus Haand til sit Hjerte, og stammede med sin sidste Aande de Ord: Forglem ikke vor Kiærlighed Chevreau! Dersom en Døendes Ord nogenstinde trolig blev erindret, saa var det disse Thereses Ord. Chevreau besørgede alt hvad der hørte til hendes Begravelse med den roligste Ligesgyldighed; betragtede hendes Lig hele Timer, uden at han fældede en Taare, og derpaa gik han alene og bebreidede sig, at han var saa sølesløs. Først Dagen efter hendes Begravelse, da han, paa et Sted, hvor han intet formodede, fandt et Halsbaand, som han engang gav Theresen paa hendes Fødselsdag, opvaagnede hans Hjerte

Hierte af den forrige Dødsflummer for alle Følelser; han udgød en Strøm af Taarer. Synet det Barn, som var den uskyldige Aarsag til hendes Død, oprev daglig Saaret paa ny, og var dog den eneste Lindring for hans Smerte. Han bar allerede Thereses milde og elskværdige Træk, som stedse mere syntes at udvikle sig paa hans spæde Ansigt. Chevreau betragtede det ikke uden den dybeste Følelse, hvori den bitterste Smerte forenede sig med den sødeste Belyst; Chevreau elskede det med dobbelt Kiærlighed. Paa nogle Aar var den lille Charlot — saa hedde Drengen — det behageligste Barn i Verden, og alle Mødres Misundelse i Besangon. Hans fortrinlige Skønhed blev endnu uendelig forøget ved den aabne Munterhed, der fremstraalede i alle hans Miner. Chevreau anvendte al mulig Flid paa hans Dannelse, og nød den Belyst, som sædvanligen er fornemme Fædre saa fremmed, at han selv bemærkede hans Barns Fremgang fra en Grad af Fuldkommenhed til en anden. Paa samme Tid begyndte just Charlot noget friere at udvikle hans uskyldige Sjæls smaae Ideer og Drømter, og viiste alle

allerede den skønneste Morgenrøde af en tilkom-
mende lys Forstand og et ædelmodigt Hjerte, da
han blev angreben af Kopperne, disse det mennes-
kelige Kiøns store Ødelæggere, og døde efter
usigelig megen Angest og Smerte. Chevreau var
ligeledes Vidne til den Ukyldiges hele Sygdom
og Død — der saa ofte med udstrakte Arme bøn-
faldt ham om Hielp, han ikke kunde give — som
han havde været det til Thereses Sygdom og Død.
Dette andet Stød var Chevreau skrækkeligere
end det første, hvis hele Smerte det igien for-
nyede. Da han nu havde tabt de to Bæfener,
som vare hans Hjerte det dyrebareste, saa var
ham siden efter intet dyrebart, han elskede ikke
sine Venner, ikke sig selv. Thi det Menneske
der først er saa uhykkeligt, at han intet mere elsker
uden om sig, han kan ikke heller elske sig selv.
Hans Characters hele Jld, som ellers havde væ-
ret henvendt til Therese og Charlot, disse vigtig-
ste Gienstande for hans Kiærlighed, vendte nu
tilbage i hans Jnderste, og rugede over hine mør-
ke Betragtninger, hvorved Mennesket ligesom
søger at hævne sig paa Forsynet, naar han troer
sig

sig forurettet. I hans dybeste Tungsindighed havde hans Indbildningskraft og Skarpsindighed nok til snart at omdanne Verden til en Skueplads for Elendighed; og saaledes levede han nu i Guds Skabning med det samme Hierte, hvormed en fritænkende Menneskeven lever i en Despot's Stat.

Den eneste Stemme, som endnu nogenledes trængte til hans Hierte, var Mervilles. Den ærværdige Olding mærkede snart af Chevreau's Tale hans hele Tilstand; men han bragte med Flid aldrig Taler paa det Tab, som hans Ven havde lidt. Han gjorde intet, uden det, at han snart forsøgte paa en, snart paa en anden Maade at opvække hans hendsøde Følelse for en og anden Gienstand, og som af en Hændelse henstræede Ideer, der kunde virke en helbredende Forandring hos ham. Endelig da Chevreau stedse blev mere mørk og mere tungsindig, holdt Merville hans Skaansel for Grumsomhed; han besluttede at rense og at læge sin Vens Saar, forinden Giften fortærede det sidste Liv, og Døden bragte ham uforstyrret Rolighed.

Leiligheden tilbød sig, da Chevreau engang mere af Høflighed, for at giengielde Mervilles oftere Besøg, end af hans Hiertes Drift, besøgte ham paa hans Landgods. Det er ikke rigtig fat med dem, sagde Oldingen, i det han fuld af den æmmeste Venlighed lagde begge sine Hænder paa hans Skuldre, og det er ikke Ret, Chevreau, at De saa ganske indslutter Deres Kummer for dem selv. Aabn Deres Hierte for en Ven; og dersom jeg, for den oprigtigste Kiærlighed til Dem, er det værd, aabn Deres Hierte for mig! De kaldte mig saa ofte Deres Fader, og jeg har jo ogsaa levet i Verden, og har været ulykkelig.

Har de! svarede Chevreau, med det Menneskestøne, hvis egen Ulykke falder for tung til at den skulde give Plads for fremmed Følelse. —
— Jeg har seet min Kone og mine Børn døe; og hvad et menneskeligt Hierte nogensinde følede, det har ogsaa mit følt. Jeg veed hvad det har at betyde, ved et eneste Stød at see alle sine inderligste Vaand sønderbrudte, alle sine kiæreste Forhaabninger tilintetgjorte. Og dog,
Chev:

Chevreau, dog var en anden Tid i mit Liv endnu skrækkeligere, hvor Venner bleve Forrædere imod mig, som havde min hele Fortro-
 lighed, jeg tvivlede om den menneskelige Na-
 tur og om Dyden. Jeg troede, iblandt de
 Væsner, som lignede mig, at leve iblandt Na-
 sende eller Forbrydere; og kun en Mand som
 De kan forstaae mig naar jeg siger ham, at jeg
 var elendig. O min Ven! dersom De kiendte
 denne skrækkelige Tilstand, som jeg kiender den,
 af at have følt den!

Og hvad, om jeg kiendte en endnu skræk-
 keligere? det menneskelige Selskab flyer man;
 thi der gives jo eenlige Egne og Ørker: men,
 Merville — han taug og saae med et Suk mod
 Himlen. Men, Chevreau! —

Hvorfor skal jeg sige det, som allerede er
 Elendighed nok at tænke? Han taug endnu
 engang, og tilføiede saa med en Siels Gysen,
 der meddelte sig over hans hele Legem: hvor-
 dan undflyer man Gud? I samme Dieblis-
 stod han op, og vilde gaae i Haven, for at
 rive

rive sig løs fra en Samtale, der pinede ham saa meget. Oldingen fulgte efter.

De er i mine Hænder, og De skal ikke løbe fra mig, Chevreau. Kom, aabn deres hele Siel for mig! Tal med mig, som De taler med deres egne Tanker! De er utilfreds med Gud?

Forskrækkeligt, dersom jeg var det, Merville?

Og endnu skrækkeligere, dersom De havde Ret dertil! Men nei, Chevreau; — sagde han i en fast og tillidsfuld Tone — De er det ikke; De kan ikke være det. Utilfreds med Gud; er at være utilfreds med alt hvad der er fuldkomment og got: og hvor kan en tænksomme Sjæl det? Forstaaer De Dem selv, bedste Ven: De er kun utilfreds med deres Forestilling om Gud. Og nu seer De, hvormeget De allerede vinder! Laae Marsagen i Gud, i dette uendelige over Dem ophøjede almægtige Væsen: hvordan vilde De hjælpe, Chevreau? hvorledes forandre Verdens Indretning, eller hemme Strømmens Magt, som uimodstaaelig river

river Dem med sig? Ligger Marsagen blot i Deres Forestilling om Gud: nu vel! derfor er Hielp. Lad os forbedre de urigtige Forestillinger, og i Stedet for den falske Synspunkt op søge det sande! De vare komne i Midten af Haven, hvor Forhøiningen, hvorpaa Mervilles Huus laae, gik steilt ned i Dalen.

Her førte Oldingen sin Ven hen paa en Græsbænk under de brede Kastanietræer, udstrakte Haanden mod den henrykkende skønne Egn, der, saa vidt Øiet naaede, var skult med Hjørde, Korn og Vinhøie, og sagde med Overbeviisningens tillidsfulde Tone: Anklager De Forsynet; jeg vil retfærdiggjøre det! — Hvorledes, Merville! skal Ormen opreise sig mod den Uendelige, en Dags Skabning mod den evige Skaber? O lad mig tilbede, og tie! Gud er her, hvor jeg taler.

Han er ogsaa her hvor De tænker, Chevreau.

Og dersom jeg nu taler? Kan De høre al Tvivl, al Uro, alle Indvendinger. —

Alle

Alle, min Ven? Jeg staaer ved Gravens Bredde, og de Timer, som endnu ere tilbage for mig, vilde ikke forstaae. Naar har Menneskets Vid været rigere paa Opfindelse, eller hans Tunge mere veltalende, end naar det kom an paa at dømme sin Gud? Men dersom nogensinde en eneste Tvivl angstede Dem — Nu da Merville! De aabner mod min Villie mit Hierte; jeg vil tale. Tro De mig! Det er ikke min Families Død, som endnu gjør mig ulykkelig: de ere borte, og jeg har forvundet min Smerte. Men jeg har forladt Tanken om deres Død, og har kastet et Blik paa Naturen. O bedste Ven, for at være rolig, maae Mennesket ikke tænke; han maae kun drømme. Der er ingensteds Nolighed for ham uden i Forglemmelsen af hans Elendighed. Jeg undersøger ethvert Liv, enhver Kraft, som vækkes i Naturen, og den ophører i Forstyrrelse: jeg er opmærksom paa enhver Glædens Jubel og Latter, og det bliver til Beklagens Stemme: jeg seer paa ethvert Smil, enhver Belystnings Mine, og i det jeg seer, bliver den
til

til Dødsangestens Krampetræk. Alt i Naturen er kun anlagt til Fordærvelse, Forstyrrelse og Tilintetgjørelse. Skabningens Engel gaaer kun foran og opvækker Liv, fordi Dødens Engel, som gaaer bag ham, kan have noget at dræbe. Haab om Lyksalighed, som altid er skjult i Fremtiden, giver kun Livet Værd for os, fordi Skrækken for Tilintetgjørelsen des skrækkeligere skal angribe os. Og naar jeg nu betragter den hele navnløse Elendighed i alle Døendes, Forladtes og Faderløses bange Hændenrid; naar jeg til enhver Plet Jord, hvorpaa min Fod træder, maae sige: Du er et Gravsted for Tusende, som sømmede, vred sig ved at leve, og døde! Til ethvert Støvgran, som flyver op for mig: Du var engang et følelende Væsens Nerve — og Sjælvede for Døden! naar jeg lever i Naturen, som i et stort almindeligt Rum for Liig og Dødningebæen: hvor kan De da forlange at jeg endnu skal finde Glæde, endnu frydes? Jeg har lidt paa mine ædleste Begreber: jeg savner hos mig den alt oplivende Tanke om en uendelig Godhed,

hed, og intet er blevet tilbage for mig, uden den skrækkende Idee om en Almagt. — De udstrakte deres Haand, Merville, imod disse blomstrende Dage, som om Synet af disse allerede var Giendrivelse: Men ogsaa denne Skønhed, dette Liv, som her viser sig, — af Forraadnelse er det gaaet frem og i Forraadnelse vil det synke tilbage igien. — For mig er der nu ingen Glæde mere, ingen Ynde mere i Naturen.

Hvor De er ulykkelig, Chevreau! Men hvorfor var denne Nat, som nu synes Dem saa søde, tilforn Gienstanden for Deres Henrykkelse? Erindrer De Dem, hvorledes De engang sad her ved Siden af deres Therese? Hvorledes De den Gang ikke saa andet for Dem end Liv, intet uden Glæde og Herlighed? Hvorledes den Gang alle Døds-Billeder, alle Tanker om Elendighed vare forviiiste af deres Siel.

Jeg erindrer intet, Merville! Det var mine Ulyksaligheds Dage, disse saa snart henlæbende Dage. En Phantasie, steimt til lutter Glæ-

de; — o hvor let kan den ikke af en Dødt
skabe sig et Elysium.

Kan Phantasiën virkelig det? Nu saa
kan den ogsaa mere, denne Tryllerinde; saa
kan den ogsaa med Underkraft omskabe et Ely-
sium til en Dødt. Vil De troe hvad den siger
Dem? Vil De følge en Ledsagerinde, som altid
gaaer frem, saaledes som vor første Følelse
leder den, og saa med dens eensidige Flugt
forvilder sig langt fra Sandheden. Lad For-
nuften formilde diffes Udsævelser. De har
betragtet Verden med partiske Øine, kast nu
engang et upartist Blik paa den; og Rolig-
hed vil igien vende tilbage i Deres Hjerte;
Deres mørke Kummer vil blive til blid Bee-
mod; Deres Stræben mod en fiendlig Skiebne
rolig Hengivenhed i den Allgodes Villie. Skul-
de jeg nægte at der findes Elendighed i Natu-
ren? Skulde jeg nægte at Tanken om Døden
er skrækkelig? Jeg maatte modsiges min inder-
ligste Følelse. Jeg føler ligesaavel som en An-
den min Indskrænkning, og Dødens Gysen
skaaner mig ligesaa lidt som Dødens Engel.
Ofte angribes den svage frygtsumme Olding
væl-

vældigere end Ynglingen. Men vilde De nu nægte at Livet har Glæder, uendelig mange Glæder? De som modtog dem af Skaberens velgiørende Haand, vil De være utaknemlig og nægte det?

Nei, Merville! nei, jeg vil ikke nægte det.
Det har altsaa sine Glæder?

Sine korte, sine drømte Glæder.

Hvor uretsfærdig, Chevreau! Er de kortere og mere drømte end vor Elendighed? — Var den Belystens Taare, som glindsede i Deres Nie, da De saae Dem ved Thereses Side, og fandt Dem lykkelig; var den mindre virkelig, end denne Beemods Taare, som nu sitrer i det samme Nie? Eller skal ikke ogsaa snart denne Taare borttørres? Livet har sine Glæder, sine virkelige, mangfoldige Glæder: og hvorpaa vil det nu komme an, uden paa det Spørgsmaal: om Glæden er Elendigheden og Livet Døden værd? — Naar De ikke finder det, min Ven —

Hvor Kan jeg finde det? Menneskets Elendighed ligger for mig; i sin hele uendelige Størrelse, i sin hele navnløse Mangfoldig-

hed: men Gud! hvor saa Glæder har Livet!
og de det endnu har, hvor ringe ere de! hvor
ufuldkomne!

Saaledes tænker man altid i de Dieblikke,
man er utilfreds og bedrøvet! Jeg kunde sige,
at Tusende have maaskee levet et uendeligt lykkelig-
gere Liv end De; men nei, jeg bliver ved Dem.

De troer altsaa, De har saa saa Glæder i
Livet?

Hvad behøver jeg at troe det, jeg er vis
paa?

De bedrager dem, Chevreau.

Det vil sige, min Følelse bedrager mig.

Og hvilken anden Dommer end vores Fø-
lelse skal da gielde, naar det kommer an paa
Lykke eller Ulykke, paa Smerte eller Fornøielse.

Men just denne Følelse —

Er i mit Hjertes Jnderste, og ingen For-
nuftslutning er i Stand til at bortrydde den.

Jeg tænker ikke heller paa nogen Fornuft-
slutning. Udentvivl er enhver Følelse sin egen
bedste Dommer; men den skal ikke dømme det
Forbigangne, ikke det Tilkommende, Kiereste

Chevreau

Chevreau; den Sky, som nu hænger over Deres Hoved, kaster til alle Sider en rædsom Skygge over deres Liv; en Skygge, som omdanner og formørker alt: Naar de kaster et Blik paa de henfarne Dage, saa er der intet, som saa let fremstiller sig for deres Hukommelse, intet som saa ganske, saa levende staaer for Dem, som Billedet af hine ulykkelige Timer: og Fremtiden — hvad er Fremtiden for Dem? Det nærværende Dieblis forlænget til et heelt Liv. De tillægger Deres Smærte Usorgængelighed, og troer, fordi Deres Tab vil vare evig, saa maae ogsaa dets Følger vare evig. I en saa ulykkelig Forsatning, hvor alt det Onde som er hædet Dem, viser sig paa engang saa sort, saa skrækkeligt for Dem, da Billederne af de nydte Glæder fremstikke saa sjældent og saa mørke, som enkelte Stierner paa en skyfuld Himmel: hvor kan De da forlade dem paa deres Følelseres Dom? hvor kan De afgjøre om Glæderne erstatte Elendigheden, om Livet er Døden værd? O Chevreau! dersom jeg kun ikke frygtede at saare Dem for dybt. —

At saare mig for dybt?

Nu saa hør da! jeg vilde ønske, jeg kunde sige til Dem med Almagtens Stemme: "Chevreau! jeg fortryder min Dom. Jeg vil gjøre dig saa lykkelig som Tusende ander. See her har du din Mage igien, din Therese, see paa hendes Arme igien den Yndling, hvis Liv var hendes Død." Og naar De da ude af Dem selv for Henrykkelse, sank til hendes Barm; naar De med Følelsen af en Faders hele Glæde havede denne Engel i menneskelig Skikkelse til Deres Læber: saa vilde jeg efter det første Glædens Udbrud vente et roligt Smil, tage Dem ved Haanden og sige: hvad er der meest af i Naturen, Glæde eller Elendighed? Og hvor snart vilde ikke den hele forbigangne Tid oplære sig for Dem til lutter Glæde. I hvor let, næsten usynlig Taage vilde disse Skyer ikke adspredes, som nu indhylle deres Liv i en skræffelig Nat! Men var dette Liv derved, eller var Forestillingen af det forandret? Og kan De eller nogen Dødelig, forud vide hvordan Fremtiden vil blive?

Therese

Chevreau! vilde jeg endnu engang sige: er denne Glædens Følelse værd, at man ogsaa taaler Elendighed? Og hvor let, hvor ringe vilde denne Elendighed være? Hvor snart vilde den Vægtskaal, som den nu trykker til Jorden have sig for overveiende Last! Jeg bedrøver Dem, min Ven! tilgiv mig! Men da jeg nu ikke kan sige hiint med Almagts Stemme; forsøg De hvor megen Magt Deres Fornuft har! Staae stille ved det nærværende Dieblis, og deel deres Liv! Fremtiden vil ikke være saaledes som deres Smærte nu fremstiller den: men hver Glæde, hver Salighed, som jeg nu spaaede, maatte krænke Dem, maatte synes en Fornærmelse for Deres Kierlighed som Mand og Fader. Seer De altsaa blot tilbage paa de henfarne Dage! Bestræb Dem da efter at vurdere Dem med Upartiskhed! Undersøg hvad der var meest af, Glæde eller Sorg?

I hvilken Samtale har De draget mig ind!

O Merville! Hvor meget er dog ikke altid det, som jeg skal svare, min hele Siel imod. Jeg afstøjer Utafnemlighed: og skal jeg

nu

nu selv være en Utafnemlig? Eller synes at være en Utafnemlig? Nei, min Ven! Nei, jeg vil sige, at jeg har havt mange Glæder.

Kun sige det, naar De ikke tænker det?

Jeg vil sige det, fordi jeg ogsaa tænker det. Og i Sandhed! Gud, som gav mig Livet, han gav mig ogsaa mange Glæder. De seer, hvor gierne jeg erkiender det.

De maae ogsaa erkiende det. Thi havde, de ingen Glæder havt, hvorfra da Sorgen over deres Tab? Eller vare disse Glæder saa faa; hvorfra da denne umaadelige Kummer? Men naar De nu, min Ven, foretager Dem at bestemme Deres Livs Værd; efter hvilke Begreber vil De da vurdere det? Blot efter Lykke og Ulykke? efter Glæde og Bedrøvelse? efter opfyldte og skuffede Forhaabninger? efter Drømme og Virkeligheder? Hvordan ellers?

Siig de heller: hvordan mere falsk? Det er just Feilen, som gjør os uretsfærdig imod Forsynet: at vi bestandig med vore Begreber drage Grændser, som ikke ere til i Naturen, altid adskiller hvor alting foreener sig i Virkeligheds

ligheden. Smærte er ofte mere Belyst end Smærte; Skræk har sin søde Gysen; Ulykke bliver behagelig i Erindringen: Følelsen af Svaghed leder Vennen i Vennens Arm; Tungsindeghed gjør Hjertet blødt til enhver sin Følelse; Nød giver os Følelse for vor Kraft, vor Værd; Drømme om Ulyksalighed ere sande i Følelsen. — Saaledes Chevreau! Livet saaledes vurderet — Men hvor kan jeg fordre det af Dem i Deres Forsatning? Tro altsaa mig, der har været uheldelig, der har tabt alt, hvad ogsaa De har tabt, og havde et Hjerte, som kunde føle. Lidenstaberne's Stemme tier nu i mit Bryst; intet er mere i Stand til at gjøre mig ubillig mod Forsynet, hverken overvættets Glæde eller en umaadelig Kummer; min Siels Tilstand er Rolighed. Med denne Rolighed seer jeg tilbage paa mit Liv, og hvad jeg der finder gjør mig tilfreds med Gud. De lyse Døgnblikke vare flere end de mørke; det Gode uendelig mere end det Onde. I samme Lys forekommer mig Tusendes Liv, for saa vidt jeg kan bedømme det, Ormens Liv, fordi den samme Gud skabte den, som kaldte mig til Livet: og nu, Chevreau

reau

reau — hvordan skal jeg takke Dem fordi De har forøget min Lykkelighed? for den herlige Glæde som De har spredt rundt omkring mig i Verden? — Enhver Plet Jord altsaa, hvorpaa jeg træder er et Gravsted for Tusende? Velkommen, Tanke! Disse Tusende vare da til, nøde Livet og følte sig lykkelige. Ethvert Støvgran, som flyver op for mig, var en sølende Nerve? Søde Tanke, om du endog kun var en Drøm! denne Nerve sølede Fornøielse. Den har oftere siddet af Vellyst end Smerte. Jeg seer nu ingen Tvivl mere, intet Spørgsmaal, uden dette eeneste: hvorfor varer denne Glæde ikke evig? hvorfor maae der være Død i Naturen?

Jeg veed hvad De kunde sige. Fordi der maae være Liv — vil De sige —

Saa maae der nødvendig ogsaa være Død. Død er Livets Betingelse — med alle dens Skrækkeligheder, med al den foregaaende Elendighed, har den sin Årsag i den hele samme Natur, hvori ogsaa vore Glæder har sin Grund. Men om der ogsaa maae være Liv? — Det, Chevreau! Det kan De nu ikke mere spørge om.

Ikke

Ikke heller spørge om hvorfor dette Liv er til, og ikke et andet? hvorfor just denne Natur, er til, som er bleven os til Deel? Denne skæbnelige svage, for saa uendelig megen Samme udsatte Natur? Hvad skal jeg svare Dem, naar De spørger derom? Skal jeg henvise Dem til Skabningens hele System? til den uadskillige Sammenhæng i alle denne Riædes Led, hvor ikke eet kan være uden det andet? Nei, Chevreau! denne Betragtning leder for langt, og i et helligt Mørke. Lad mig sætte Deres Spørgsmaal imod et andet: De ønsker dog Glæder? De attraaer dog Lyksalighed?

Som enhver, der tænker og føler.

Og hvad Slags Lyksalighed? den De kender? den De har et Begreb om, eller den De intet har om?

Upaatvivlselig den jeg har et Begreb om.

Nu saa seer De da i hvilken Modsigelse De, indvikler Dem! i hvilken Modsigelse enhver indvikler sig som begynder at gaae i Nettes med Gud. Vore Glæder vil vi have, just disse vore egne Glæder, knyttede til vor egen Natur, og som
have

have faaet Værd ved vor egen Følelse: men denne vor Natur ikke, med hvilken de dog nødvendig ere forbundne. Havde vi ikke Aarsag til at rødme, Chevreau, naar vi overveie Klagens Daarlighed, hvormed vi føre den evige Wiisdom for vor Domstol? Ikke et Ord mere om denne Indvending! den er ugrundet, urigtig. Livet har altsaa sine store, sine usigelige Glæder; vi Utaaknemlige forglemme den største Deel, ved at beregne dem; denne samme Natur, som skænker os disse, bringer Døden uadskillelig med sig; det var Afspindighed at trætte med Forsynet, fordi den gav os denne Natur, og ikke en anden, fordi den skabte Menneskene til Mennesker, og ikke til udydelige Engle; Dødens Bitterhed — o hvor har jeg til dette Dieblis kunnet forglemme denne store Tanke — den bliver os forfødet ved Udsigten til et bedre Liv, ved Forhaabninger om en Evighed, hvorom alt forsikrer os, Kundskab om os selv, om Verden og — Gud. Og naar alt dette nu er saaledes; hvor kan Mennesket da anklage — Gud, og i sit Liv kun finde Spoer af en fiendtlig Magt, ikke af en alt bestyrende Godhed?

hed? — Dog, Chevreau! forekommer Døden os altid, som et blot Onde, omendstaaende et nødvendigt Onde. Skulde den ikke være mere, end det? Skulde den ikke ogsaa skænke os et Gode, være Kilden til Lyksalighed, som uden den ikke vilde finde Sted? Kilden til Lyksalighed? Døden?

Som alt Ondt i Naturen er det. De seer hist over Høien paa høire Haand frygtelige Tordenstyer. I disses Skjød hviler Ødelæggelse ved Frugtbarhed, Helbredelse ved Fordærvelse. Og naar vi give Agt, Chevreau! skulde dette ikke ogsaa finde Sted ved det skrækkelige Onde, Døden? Dog den mørke Himmel, og denne Orkan, som hviroler Støvet giennem Dalen: forkynde os et forestaaende Tordenveir. Lader os søge Lye i vor Bolig! Lader os der, medens Tordenen dundrer og Regnen strømmer frygtelig ned fra Himlen, fuldende vore Betragtninger over Døden, vore Betragtninger over Gud, der er lige tilbedelsesværdig i Storm og Uveir, som i Morgenslustens milde Sefhir, naar den ildrøde Sol stiger op over de glade Høie.

S. S.

Hønen.

H o n e n.

Et Malerie af det huslige Liv.

Af G. W. E. Starke.

Oversat af Tyll.

Jeg tænkte, Du kigte den smukke Høne til mig,
kære Fader. Har Du da endnu ikke seet den?
O det er et overmaade kignt lidet Dyr, hvid
som Snee, paa Vingerne besprængt med gule
Pletter ligesom med glindsende Skiel, dens Hals
straaler som Guld, og en Fiederbusk har den,
see engang, næsten saa stor, som min sammen-
trykkede Haand. Og den er saa tam, som et
Lam, og lystrer Ord, som en Hund. Naar han
lokker, saa tripper og flager den til ham, tager
dristig af hans Haand, hvad han holder hen til
den, flyver ham spegefuld op paa Skuldrene, og
hakker efter ham, som om den vilde drille ham.
Det maa være en Lyst at have det Dyr.

Saa talede, efter anden fortrolig Snak,
den blomstrende Marie med barnligt Sind, da
hun ved Siden af sin Fader, den gode Bønde
Bildov,

Bildov, rød ved den dalende Sol, gik tilbage fra Marken forbi et Krat. — Og hvor har Du da saa nogle seet Hønen? spurgte den Gamle.

Smit boer jo lige overfor Nifters, var Svaret. Da jeg nylig en Aften besøgte Hanne, sad han med Hønen uden for sin Dør, segede med den, og madede den af sit Brød. O fisch mig den allerkiæreste Skabning, om han vil miste den. — Det Dnske kan vel blive opfyldt, tog Faderen Ordet, og gik videre med den Tænke: Gid du kiære Ufskyld aldrig maatte nære en betænkeligere eller vanskeligere tilfredsstillet Længsel; slike Dnsker vil jeg gierne stille.

Det kunde Bildov og, som han vilde. Han var den rigeste Bonde i Byen, og for sin eneste Datter Marie, for sit Aft efter hendes for mange Aar siden døde Moders Bortgang, var intet ham for kostbart, naar Fornusten erkjendte det for godt. Saa mandige hans Sædeligheds Fordringer til hende vare, saa standhaftig han nægtede hende enhver Fornøjelse, som ikkun langt fra truede Dyden med Fare, saa betænksom han ikkun da modtog Indbydelsler til Gilder og Dands, naar

naar han selv kunde være tilstede derved, saa barnlig deelte han sin Hjertelighedens smaa Glæder og Lege, og saa rede var den bemidlede Mand til selv for adskillige Daler at købe hende en syffelfattende Forlystelse. Mennesket, og især en atten Aars Pige, sagde han ofte, maae have noget at lege med. Over en uskyldig Tidsfordriv glemmer man meget Ondt, og jeg har kiendt Unglinge og Jomfruer, hvis Uskyld deres pleiende Kiærlighed til en Hov brogede Duer bevarede. Han viste derfor Mariæ havefyge Lune aldrig bydende tilbage; hun havde adskillige Bed i Haven, hvilke fra Vaar til Høst de største og mest buntede Blomster i Landsbyen prydede, og for kort siden havde han foræret hende en kostbar Bog med fint malede Planter og Blomster.

Du skal have Hønen, gientog han venlig. Smit er fattig, han vil ikke afvise den lille Fordeel; vi vil nu i Forbigaaende forespørge os hos ham.

Forespørge os hos ham? udbroød Marie, og hendes hele Ansigt straaede af Glæde. Na jo, kære Fader, lad os det. Hvor jeg er glad! Vi besøge ham altsaa? Alvor

Alvorlig og forskende saae Oldingen paa den kunstløse Hulde, og sagde, som om han besindede sig: Eller Du kunde og gaae lige hjem, der er dog adskilligt at besørge, jeg taler med ham, og kommer snart efter.

Marie syntes at blive nedslaaet. Vi holde os jo ikke længe op der, begyndte hun, hvorfor skulde jeg ikke ledsage Dig? Smit er fattig, han skulde vel endog tænke, jeg af Hovmod gik forbi, og han er dog saa godt et Menneske.

Faderen. Det er han, ja, det er han, og sin Armod har han ikke forskyldt. Det er for mig endnu, som om det i Dag var skeet. Klokkeren var netop slaaet Elleve, da det frygtelige Raab: Brand! Brand! lød fra den ene Ende af Landsbyen til den anden, og Luen hos hans Faders Naboe slog høit udaf Huset. Der var ingen Redning, gamle Smit brændte fra Grunden af med, og kunde siden ikke hielpe sig op igien. Da han for fem Aar siden døde, overlod Sønnen alt hvad der var til Kreditorerne, og fik ikke engang saa meget tilbage, at han ganske kunde betale sin Hytte, han blev skyldig derpaa. Det
var

var sandelig saare fornøstigt, at han ikke skam-
mede sig ved fra Bonde at blive Dagelønner. Og
han hjælper sig op, han har, som jeg hører,
næsten afbetalt den lille Gæld, han er tro og
flittig, og kort en af de værdigste unge Mænd i
Landébyen.

Marie. Og den smukkeste af alle, mener
Du ikke og Fader? Ikke sandt, jeg gaaer med
til ham?

Faderen (der, med endnu mere Opmærke-
somhed, end forhen, betragter hende) Ja Du gaaer
med, og veed Du hvad, vi vil i Morgen Mid-
dag spise hos ham.

Marie. Spise hos ham i Morgen! Det
er herligt!

Hun fremstødte dette saa reent og saa varmt,
som hun følede det, og uden al Forundring over
Faderens Uttring, saasom iblant Oldingens mange
gode Egenheder den Bane allerede var noget gam-
melt, Tid efter anden engang at spise hos fattige
Folk, som han da stedse gjorde rige Foræringer af
sin Gaard og sine Forraadskammere, at de kunde
beværte ham af hans egne Gaver.

Det

Det er herligt, sagde hun nok engang, men nu maae vi vel gaae noget hurtigt. Det bliver sildig, see kun, hvor langt vore Skygger række. Hvor lange og alvorlige de skride frem bag hinanden, det seer ret snurrigt ud.

Nu bødte Begge om Hiørnet af Krattet, bag ved hvilket den stille Landsbye laae, og see, Smit traadte dem med Leen over Skulderen strax i Møde, fik pludselig Øje paa dem, hilste dem ærbødigt, rødmede, og besvarede Bildovs Spørgsmaal: Saa silde endnu til Arbeide, med stam- mende Ord. Jeg vil ikke opholde jer, sagde O- dingen; men i Morgen, om det er tilladt, spiser jeg med min Datter hos jer. Naar er I i Aften igien hiemme?

Smit forstod, hvad det betydede, formaaede af Forvirring over den overraskende Glæde neppe at sige, at han om en Time igien skulde være hiemme, og hans Dine vædedes, da han gik videre. Marie saae sig adskillige Gange om ef- ter ham, indtil Krattet skulke ham, da derimod Unglingen kun eengang vovede at vende sit Hoved. Hvit henrykt vandrede han sin Vej, og hans Sø-
 2. D. 3. Hæfte. S lelse

lelse var som hine lykkelige Menneskers i ælde
 gamle Historier, naar et Besøg af gode Engle
 var dem tilfagt. Længe havde han lønlig elsket
 Marie, og derfor og alt ladet sit fem og tyvende
 Aar gaae forbi, uden at vorde Egtemand, saa
 gierne ogsaa mangen landlig Indsidders Datter
 havde fulgt den gode arbeidsomme Mand i hans
 Hytte. Ofte beklagede han sin Høitættedes
 Nidgdom, og ønskede at den gode elskelige Pige
 var en Daglønners Barn. At hun kunde vorde
 hans Kone, faldt ham aldrig ind; hun stod for
 hans Siel, som et Billede af tilkommende Lykke
 i en bedre Verden, det hernede Ingen søger at
 naae. Erbsdig gif han hende forbi, som en sim-
 pel Borger sin Fyrstes Datter, om denne end
 forekom ham nok saa elskværdig, hilsede hende und-
 seelig, og holdt sig for lykkelig, naar hun takke-
 de ham mildt.

For Marie havde han egentlig opdraget og
 tæmmer Hønen, og han kunde ingen større Sa-
 lighed tænke sig, end naar hun modtog den af
 ham. Hele Maanedes havde han findet paa
 Anledninger til at stænte hende den, og han

havde overalt seet dem, og paa tusende Maader meent at kunne hidføre dem. Stedse havde den Frygt tilbageholdt den Fintfølende, at Hønen maatte see ud som en Angel efter Bildovs Føretøinger; nu tilbød sig ham en herlig Leilighed uden Skin af Tryglerie at overlevere den til den Hulde.

Marie kommer til mig! tænkte han hos sig selv, da han nu i munter Udspredelse ifsomt fuldbragte sit Arbejde. Marie kommer i min Hytte! Er det muligt? er det sandt? eller har jeg drømt det? men hvorfor ikke være sandt? Bildov har jo lovet det: han gjør jo tit saa. Det er nu neppe fire Uger siden han spiste hos Peerssen, rigtig nok kun, for at forsørge den trængende Mand for flere Dage med god Mad, og Marie var og med. Viste jeg ikke den Gang Peerssen saa lykkelig: nu træffer Nadden ogsaa mig at være lykkelig. Marie kommer i min Hytte, og Hønen kommer til Marie. Fryd Dig kære lille Dyr, i Fremtiden skal den Gode made Dig. Hvor mangen Gang har jeg overlagt, naar og hvorledes jeg vilde give Dig til hende,

og intet vilde ret behage mig. Snart var jeg til Sinds hemmelig at sætte Dig ind i hendes Gaard, snart vilde jeg formaae hende til at fordre Dig af mig. Har jeg ikke nylig, da hun var hos Rikters Hanne, blot derfor udenfor Døren spøget saa meget med Dig, at hun skulde faae Dig kjær. Nu kommer Marie til mig, nu skal hun have den!

Han arbejdede som en Elskende for den Elskede, og var derfor igien tidligere hjemme, end han havde bestemt. Nu biede han paa det, Bildev efter sin bekjendte Vane vilde stikke til Maaltidet, og ved en Tanke paa sin Armod undertrykkede han den Forestilling, hvor sødt det maatte være, naar han af sit eget kunde beværte de klare Glæster.

Men af! han biede forgiæves, af! han maatte vel bie forgiæves. Bildev havde, da han var kommen tilbage i Gaarden, talet varmt med sine Folk om en syg Snekker, hvis Navn næsten lød lige med den elskende Ynglings. Da han derfor befalede en Pige, som ubemærket havde hørt Samtalen, at gribe en af

de bedste Høns, og at bære den tilligemed de
Porter, Marie saare rundelig havde fyldt til
Smit, bar hun, forført ved Mavnets Lighed,
Gaven til den Syge, som allerede ved hende
havde modtaget adskillige Belgierninger, og af
det Svar, hun bragte tilbage, at han paa det
hierteligste takkede, kunde Bildov heller ingen
Feiltagelse giette.

Med hvert Minut blev Smits Haab til
Gaven ængsteligere, fordi han betragtede den
som sin Glædes Vant og Betingelse. Skikker
Bildov intet, tænkte han, saa var hans Tale
kun Spøg. At jeg ikke kan sætte stort mere
end tørt Brød for ham, veed han, sender han
altsaa intet, saa har han spøget, bittret, af! bit-
trere end han vel formodede. Under saadanne
Tanker, som snart bragte hans Hjerte til at banke,
snart igien opklarede sig, forgik Aftenen. En
hver Larm meente han, maatte nærme sig ham,
ethvert fjernt Trin holdt han for Lykkebudskaa-
bers Ankomst, ofte lyttede han lurende ud af
Vinduet, ofte ilede han til den Smule Port,
hvorigennem man traadte ind i Gaarden for-
ved

ved hans Hytte, af! der kom intet. Klokkeren var over Elleve, da ham tykkedes, at noget puds lede ved hans Dør, han løb ud, alting var stille, Vinden havde berøget den. Først ved Midnatstund sank han ned paa sit Leie; i sagte uvis Søvn, snart glædelig snart sørgelig, drømmende, tænkeende snart Frugts, snart Haabs Tanker, laae han, til det gryede ad Dag. Kanstee var det Bilde i Gaar for sildigt, Kanstee kommer nu noget, sagde han hos sig selv, og sprang op, det blev lysere, og der kom intet. Han biede, han lyttede, han aabnede Døren, stod i den, gik længere ud i Gaden, saae til alle Sider, sneg sig tilbage i Hytten, ilede igien ud og skuede, og af! der kom intet.

Solen stod høit, da Smit maastee den hundredste Gang stillede sig i sin Port. See da var just Bilde reden forbi, for at besøge Marsten. Manden saae sig om, og raabte allerede noget horte med venlig Mine: God Morgen, klære Smit! nu det bliver derved. Til Middag indfinder jeg mig med min Datter. Derpaa fremdrev han Hesten, — og var Ynglingen af Vinene.

Paa

Paa eengang henrykt og af Skræk næsten bedøvet styrtede Emit tilbage i sin Gaard, med den Tanke: De komme, Marie kommer, hvilken Lykke! men hvormed skal jeg arme Mand beværte dem! hvilken Ulykke! havde jeg i Gaar tænkt det, saa havde jeg vel formaaet at udtænke noget; men hvor kunde det falde mig ind, at han vilde tage det anderledes med mig, end med alle andre? Hvad gjør jeg nu? Saaledes stod han med i hinanden slyngede Arme, og Taarnuret slog. O vee, kun endnu tre Timer, saa komme de, saa kommer Marie!

En Mand, der, i Følge af sit Embede, maa stræbe for en forgiældet Stat i kort Tid at hidregne uhyre Summer af Intet, kan ikke være forlegnere, en Skyldner, der i Diebliffet skal bestale eller vandre i Fængsel, ikke være bangere, end Ynglingen var. Grønsel, skönt velsmagende Grønsel, meer end nok er, havde jeg vel, sagde han hos sig selv; men hvorfra tager jeg det mindste Stykke Kiød? Gode Himmel, der gives saa meget Kiød i Verden, der bliver i Dag saa mangt et kosteligt Stykke urørt taget af rige

Orde,

Worde, hvem der kun havde en Smule deraf! Et Par Duer fløi hen over ham. O at J vare i mine Hænder! udbrod han, og hængte med større Zunderlighed ved dette Onske, end en Skyldner ved den Forestilling, hvor mange Læs Guldhist og her ubrugte ligge opdyngede.

Den slog et Kvarteer. "O hurtige Tid! O langsomme Oppfindelseskraft! Hun vil besøge mig. Hvad foretager jeg mig?" Ved dette Spørsmål bankede hans Hierte, som en Forbryders Hierte, da han vovede at oplyse en dunkel Tanke, hvormed han alt forhen havde seet paa Hønen, som i Dag, mindre pleiet end ellers, hoppede omkring ham. Saa bliver mig da intet tilbage uden Dig? uden Dig, min Skyldløse Gæde og mit Haab? Hende til Spøg, hende til Fornøielse har jeg opdraget Dig, og skulde nu offre Dig til et Maaltid? Men til et Maaltid for hende! — af for hende! — Ligesom et opbragt Dyr jager en Dreng, saa drev denne Tanke Smit ind i Huset, hvor han med Klager vankede fra eet Sted til et andet: Saa skulde Du døe, fiære tamme lille Skabning? Jeg har hængt ved dig, som et Varn
ved

ved Ungdomsvennen, Du løb efter mig, som efter en Legebroder, Du fulgte mig indtil Porten, naar jeg gik bort, søi mig imøde, naar jeg tyede hjem, kom om Morgenens ved min Seng, sprang saa venlig paa min Arm, og mente, naar jeg spiste mit Brød, Dig tilkom og en Krumme deraf: Du havde mig saa kjær, og jeg skulde myrde Dig? men Marie kommer her, — Marie!

Udlæspende dette Navn stod han igien i frie Luft, skuede op imod Himlen og sukke, og saae over Leervæggene paa begge Sider ind i Naboernes Gaarde, som om her vilde tilbyde sig Hjælp. Ak! Naboerne vare fattigere end han, intet Dyr bevægede sig i deres Gaarde, og han saae i samme Lun Stumper af sønderbrudte Kar, og Børn. Atter lød et Qvarterslag. Saa maa det da være? sukke Smide. Angestens Sved randt over hans Ansigt, og han hoæffede med Hæftighed en Kniv paa Dørtærskelen forved Huset, til hvilken Hønen var løben efter ham. O vee! min Yndling, stønnede han, i det han greb den og trykkede den til sig, jeg havde ikke tænkt, at jeg skulde gjøre det ved Dig, for mig
havde

havde jeg ikke besluttet din Død, havde jeg endog ligget syg uden Lædelse, men for Marie! — Du veed ikke, hvor jeg sørger, forstaaer ikke, hvad et Menneſke lider; tilgiv mig kiære arme lille Dyr! Endnu eengang pressede han det til sine Læber, holdt det, som studsende over noget Ubegribeligt, en Stund hen for sig, hans Taarer dryppede som Perler ned paa de glatte Vinger, han trykkede Vinene sammen, raabte Marie, og med stærk Haand var det frygtede forhalede Snit fuldendt.

Han styrtede ind i Huset, for ikke at see det flydende Blod, og de sidste Bevægelser af den Slagtede, som sank af hans Hænder, og Beklagelse og Handlingens Undskyldning, Medlidenshed og Villigelse kæmpede i hans Hierte, da han tændte Ild, og udsaae Grønsel og omhyggelig tillavede det. Først da dette var skeet, traadte han igien ud i Gaarden: Hønen var død, og begyndte at blive kold. Hvor mildt han grædende strøg den, med hvilken Trængsel af Fornemmelser han berøvede den Fiedrene, som han, for at spare sig et bedrøvende Syn, bedækkede
med

med Jord, og hvor hans Haab om stor Glæde, ved det lille Bords videre Beskikkelse, kæmpede med den nærværende Kummer, formaaer jeg ikke at beskrive. Er ikke den mindste, af Mangen En foragtede, Følelse med sine Opbrusninger og Virkninger en Deel af den hemmelighedsfulde Bæv i Menneskehedens Underste, hvis saa sarte Traade stedse undslippe den Haand, som vil fatte dem og forfølge og estertegne deres indflettede Gang? Derfor forsøger jeg heller ikke at skildre ethvert af de tre gode Menneskers Følelser, da Bildov glad og trohiertig, og Marie barnlig og uskyldig, men noget alvorligere end ellers, pludselig om Middagen traadte ind i Hytten; hvorledes Smit modtog dem, hvor travlt han besørgede Bordet, hvad Oldingen talede, hvorledes de unge Folk verlede Ord og Diekast, hvorledes Smit stræbte at dølge, at han intet af Riødet rørte, og hans ofte bortjagede og stedse tilbagevendende Alvor undgik ikke ganske hans klare Gæster. Snart var det arme hiertelige Maaletid nydt, og Bildov begyndte: Kiære Smit, I har en smuk tam Høne.

Af Gud! raabte Ynglingen, blegnebe og
hævede.

Vildov. Har I den ikke meer? Vi un-
brede os alt, da vi kom, over ikke at see den
i Gaarden, men over Samtalen glemte jeg at
spørge.

Smit. Det arme Dyr!

Vildov. I græder? hvorfor? hvor er
det?

Smit. Det var — ak! vort Maaltid.

Et hastigt Spørgsmaal af Oldingen, om
ikke en pige i Gaar Aftes havde bragt ham
noget, oplyste nu alt.

O! det gjør mig saare Ondt, sagde Vil-
dov, — jeg vilde bedt Jer om den for min
Datter.

Smit. Saa maa jeg da tabe alt, en-
dog den Glæde at glæde Marie. Jeg Arme!
Af dyb Kummer, af bitter Mismod, som den
i saa fredeligt et Bryst kunde storme, kanfæe
og af den dunkle Tanke dreven, at hans store
Opoffrelse berettigede ham til at tale, vovede
han efter en kort Tausshed: Brede ikke paa
mig,

mig, det maa herud. Maria var alt længe min uafslidelige Tanke, jeg havde hende kjær, som mit Liv, for hende opdrog jeg Hønen, hende tænkte jeg at gjøre en Lyst dermed. O ve nu har jeg dræbt min og hendes Lyst! Kiære Marie, Tilgivelse!

Den Gamle hulkede, og Vigen aftørrede sine Taarer. Endnu for kortfiden havde den Barmhertige hele Timer kunnet græde blot for Hønen, nu vadede, med Rummer over Dyret, tillige sødere Berøgelser hendes Kinder.

Vildov. Saa elsker Du, gode Smit, — jeg betragter Dig fra nu af som min Søn, — saa elsker Du min Datter?

Smit. Det veed Gud. Jeg gav alt for hende.

Vildov. Og Du Marie? føler Du noget for den Mand?

Marie (stammende) Det gjør mig Ondt, at han har Rummer for min Skyld. Jeg vilde saa gjerne trøste ham.

Vildov. Elsker Du ham? vil Du være hans Kone? Du tier? Luk ikke Dit Hjerte for

for mig. End om jeg alt havde seet derind!
— See, jeg stod i Gaar Morges ved Vinduet,
da Du gik til Græskarrene, som ere ganske for-
stukken bag Bønnerne. Du skar i en af dem
med en Kniv, og forstak den saa igien
omhyggelig bag Loovertet, som beskygger den.
Hvad har Du gravet deri? End om jeg havde
seet efter? Bliv ikke saa rød, sønderriv ikke
Baandet saa. Kiære Marie, paa enhver aaben
henliggende — har Du skrevet mit eller Dit
Navn eller et Vers, kun paa den forsigtig
dulgte staar: Christen Smit. Er Du Mans-
den god? Skam Dig ikke ved at sige det.
Hans Fader var en Bonde, som jeg er, og
en ærlig Mand, kun ikke saa lykkelig, Christen
— træd nærmere Nedelige! — er ikke bemid-
let, men retskaffen og flittig, han har i sin
lille Drift bevist, at han forstaaer at holde
Hus. Og Dig, min Datter, gav han i Dag
et dyrt Pant paa sin Kiærlighed. Er Du
ham god?

Marie (frygtfom) Ja, ja.

Vildov. Eller er nogen Kns Dig fiæ-
rere.

Marie (levende) nei, nei, den smukke
Høne! — Ak! at han har slagtet den for
mig, glemmer jeg aldrig. (Hun strækker som
uvilkaarlig sin Haand hen til ham).

Vildov. Saa vorder Mand og Kone.
Giver hinanden Hænderne, og modtager Eders
Faders og den store Faders Velsignelse

Smit. Marie! Fader! og Du store Fa-
der i Himlen! Hvad siger jeg, hvad glør jeg?
jeg kan endnu ikke begribe min Lykke; mit Liv
vilde jeg lade for Jer.

Vildov (trykker de Undseelige i hinandens
allerede aabnede Arme). Elsker hinanden, elsker
mig, og Gud velsigne Eder mine Børn!

J. K. S.

Den værste Forurettelse.

Hertugen af Roquelaure hørte at to Hof-
damer havde pympet Trætte og overvældet hin-
anden med Fornærmelser. "Har De kaldt hin-
anden grimme?" Nei! — "Jeg paatager mig
at forlige dem".

S.

Fruentimmer i Egypten.

(Ud af Bruces Reise.)

I Staden Achnim saaes flere frugesomme-
lige Koner, som sagdes at være ifkun elleve
Aar gamle. Qvindekønnet gifter sig sieldent
efter det sextende Aar: de ere da udblegede og
affalmede, samt af Udseende ældre, end et Fruen-
timmer paa tredsindstyve Aar i England.
Eftersom maa saaledes her kun søges i Barn-
domsalderen. Mandkønnet derimod var ef-
her af mindre Vægt, eller Styrke og Smid-
dighed, end paa andre Steder.

3.

Om Værdighed.

Af Schiller.

(Oversat og forkortet.)

Ligesom Næde er en skøn Siæls Udtryk, saa er Værdighed et ophøiet Sindelags Udtryk.

Vel paaligger det Mennesket at stifte en inderlig Overensstemmelse imellem begge sine Naturer. Men denne Humanitetens modneste Frugt er blot en Idee, som han med al Anspændelse aldrig ganske kan naae.

Det er de fysiske Betingelser af hans Tilværelse selv, som hindre ham deri.

For nemlig at stille sin Tilværelse i Sandseverdenen sikker, maatte Mennesket, da det selv har at sørge for sin Bedlighedsoldelse, formaaes til Handlinger, hvorefter hine fysiske Betingelser kunne opfyldes, og, naar de ere

ophævede, igien tilbagebringes. Imidlertid torde Tilfredsstillelsen af en saa drivende Fornødenhed, ikke betroes hans uviste Indsigt. Den drog altsaa dette Anliggende, som i Henseende til Indholdet hører til dens Gebeet, ogsaa i Henseende til Formen ind i samme, ved i Bølgeevnens Bestemmelser at lægge Nødvendighed. Saaledes opstod Naturdriften: en Naturnødvendighed ved Fornemmelsens Medium.

Naturdriften bestormer Fornemmelsesevnen ved Smertes og Fornødselses dobbelte Magt: hin, hvor den fordrer, denne, hvor den finder Tilfredshed.

Mennesket maa fornemme, hvad Naturen vil lade det fornemme; og derpaa maa ligesaa uforanderlig følge Afstye eller Begierlighed. Heri staaer det ved Siden af Dyret.

Men hos Mennesket er en Instant's mere Villien, der som en oversandselig Gave er hverken Naturens eller Fornuftens Lov saa underkastet, at der jo blev den fuldkommen frit Valg, at rette sig efter denne eller hin. Dyret maa stræbe at vorde Smerten løst.

Den blotte Villie opløster Mennesket over Dyrheden; den moralske opløster ham til Guddommen. Men det er intet ringe Skridt til Villiens moralske Frihed, ved at bryde Naturnødvendigheden i sig, ogsaa i ligegyldige Ting, at øve den blotte Villie.

Som Naturkraft er Villien fri i Henseende til saavel Naturens, som Fornuftens Lovgivning; den maa hverken staa sig til denne eller hin. Som moralsk Kraft bør den staa sig til den fornuftige. Bunden er den til ingen, men den er Fornufteloven forbunden. Den bruger altsaa sin Frihed, enddog den handler imod Fornuften, men den bruger den uværdig, fordi den desuagtet bliver staaende indenfor Naturen; thi af Begierlighed at ville hedder ikkun omstændeligere at begjære.

Da fra den første Aarsag af, hvorved Naturen bringes i Bevægelse, indtil Villien, hvor dens Lovgivning ophører, alt i den er strengt nødvendigt, kan den tilbagead intet eftergive, men maa trænge fremad imod Villien. I det Tilfælde, at Mennesket ikke blot

lod Driften frit Løb, men hvor Driften tog dette Løb, skulde Mennesket være kun Dyr; men Muligheden af dette Tilfælde antageth, mon ikke denne Driftens blinde Magt var en Villiens Forbrydelse.

Villien skal af Fornuften modtage sine Bestemmelsesgrunde, og ikke efter det, denne tillader eller foreskriver, fatte sin Beslutning. Vender Villien sig nu til Fornuften, før den bifalder Driftens Forlangende, saa handler den sædelig; hvis ikke, sandselig. Om Fornuftens Udsagn vil udfalde for eller imod Sandseligheds Interresse, det kan Mennesket ikke forud vide; men netop derfor maa det i ethvert Tilfælde, hvor Naturen er den begyndende Deel, nægte denne den umiddelbare Kausalitet. Ved at bryde den Begierligheds Magt, som altfor hurtig iler til sin Tilfredsstillelse, viser Mennesket sig som et moralsk Væsen, der altid maa ville sin Afky og Attraa.

Men hin Villiensakt, der bringer Begierens Anliggende for den sædelige Domstol, er i egentlig Forstand naturstridig, da
den

den igien gjør det nødvendige tilfølsdigt, thi Naturen retter sig ikke heller i sin Lovgivning efter, hvorledes den torde gjøre en reen Fornuft tilpas. Den tappreste Aand kan ved moralske Midler afvæbne, men kun ved naturlige for-
milde den.

I Affekter altsaa, "hvor Naturen først handler og stræber enten at undgaae eller voldsom at drage Villien paa sin Side, kan Karakterens Sædelighed kun ved Modstand aabenbare sig". Her handler Mennesket ikke moralsk skønt; men moralsk stort, fordi alt det, og det alene er stort, som vidner om en den høiere Evnes Overlegenhed over det sandfelige

Den skønne Siæl maa i Affekt forvandle sig til en høi, og derved kan man adskille den fra det gode Hierte eller Temperamentsdyden. Tog Fornuften selv Tilbøielighederne i Pligt, og betroede den kun Sandfeligheden Roret, saa skal den tilbagetage det i samme Moment, da Driften vil misbruge sin Fuldmagt.

Drif-

lod Driften seie Løb, men hvor Driften tog dette Løb, skulde Mennesket være Kun Dyr; men Muligheden af dette Tilfælde antaget, mon ikke denne Driftens blinde Magt var en Villiens Forbrydelse.

Villien skal af Fornuften modtage sine Bestemmelsesgrunde, og ikke efter det, denne tillader eller foreskriver, fatte sin Beslutning. Vender Villien sig nu til Fornuften, før den bifalder Driftens Forlangende, saa handler den sædelig; hvis ikke, sandselig. Om Fornuftens Udsagn vil udfalde for eller imod Sandselighedens Interesse, det kan Mennesket ikke forud vide; men netop derfor maa det i ethvert Tilfælde, hvor Naturen er den begyndende Deel, nægte denne den umiddelbare Kausalitet. Ved at bryde den Begierlighed's Magt, som altfor hurtig iler til sin Tilfredsstillelse, viser Mennesket sig som et moralsk Væsen, der altid maa ville sin Afstye og Attraa.

Men hin Villiensakt, der bringer Begierceevnens Anliggende for den sædelige Domstol, er i egentlig Forstand naturstridig, da
den

den igien gjør det nødvendige tilfældigt, thi Naturen retter sig ikke heller i sin Lovgivning efter, hvorledes den tørde gjøre en reen Fornuft tilpas. Den tappreste Aand kan ved moralske Midler afvæbne, men kun ved naturlige formilde den.

I Affekter altsaa, "hvor Naturen først handler og stræber enten at undgaae eller voldsom at drage Villien paa sin Side, kan Karakterens Sædelighed kun ved Modstand aabenbare sig". Her handler Mennesket ikke moralsk skønt; men moralsk stort, fordi alt det, og det alene er stort, som vidner om en den høiere Evnes Overlegenhed over det sandselige

Den skønne Siæl maa i Affekt forvandle sig til en høi, og derved kan man adskille den fra det gode Gierte eller Temperamentsdyden. Tog Fornuften selv Tilbøielighederne i Pligt, og betroede den kun Sandseligheden Moret, saa skal den tilbagetage det i samme Moment, da Driften vil misbruge sin Fuldmagt.

Drif-

Drifternes Beherskelse ved den moralske Kraft er Aandsfrihed, og Værdighed hedder dens Udtryk i Sandsernes Verden. Thi midlbar kan den moralske Kraft ved sandelige Tegn forestilles Forstanden.

Ogsaa den vakte Naturdrift ledsages af Bevægelser i Legemet, som dels foranile Villien, dels slet ikke ere dens Herredømme underkastede. Men Driften bliver ikke staaende ved den blotte Begierlighed; overilende og drivende stræber den at virkeliggjøre sit Object, og skal, naar den selvstændige Aand ikke gjør den eftertryffeligg Modstand, anticipere selv slige Handlinger, hvorover Villien ene bør have at sige. Thi Vedligeholdelsesdriften kender uden Ophør efter den lovgivende Magt i Villiens Gebet.

Man finder altsaa i hver Affect, Vedligeholdelsesdriften tænder hos Mennesket, Bevægelser af to Slags Art og Udspring; saadanne, som gaae umiddelbar ud fra Fornemmelsen, og saadanne, som efter Arten burde og kunde være vilkaarlige, men som den blinde Naturdrift vinder fra Friheden. De første have Hensyn til Affect-

ten selv; disse svare mere til dens Aarsag og Siensstand, hvorforre de og ere tilfældige, og kunne ikke giælde for usvigelige Tegn paa samme. Men da begge, saasnart Objektet er bestemt, ere Naturdriften lige nødvendige, høre og begge til at giøre Affektens Udtryk til et overensstemmende Heelt.

Naar nu Villien besidder Selvstændighed nok til at forsøgte sine Rettigheder imod den foregribende Naturdrifts vilde Magt, blive vel alle hine Phænomener i Kraft, som den reiste Naturdrift i sit eget Gebeet virkede, men de skulle seile, som den i en fremmed Jurisdiktion egenmægtig havde villet rive til sig. Men netop i Phænomenernes Modsigelse ligger Udtrykket af den moralske Kraft.

Vi see hos et Menneske Tegn paa den kvalfuldeste Affekt af hine første Bevægelses Klasse. Men i det hans Aarer svulme, Musklerne krampagtig spændes, Stemmen quæles, Brystet drives i Veiret, Underlivet indpresses, ere hans vilkaarlige Bevægelser milde, hans Ansigtstræk rolige, og det er klart om Die og Pande. Denne Træk-

kenes

kenes Modsigelse beviser Tilværelsen og Indflydelsen af en Kraft, som er uafhængig af Lidelsen, og de Indtryk overlegen, som vi see det Sandseelige ligge under for. Og saaledes bliver Rolighed i Lidelser, skönt kun middelbar ved en Fornuftslutning, Fremstilling af Intelligentsen i Mennesket og Udtryk af hans moralske Frihed.

Værdighed har Hensyn til Affekternes Form, og ikke til dens Indhold, derfor kunne ofte, i Henseende til Indhold, rosværdige Affekter, naar Mennesket blindt overlader sig dem, af Mangel paa Værdighed, falde i det Gemene og Lave, og omvendt.

Ved Værdighed altsaa opfører Manden sig i Legemet som Hersker; ved Ynde regierer den med Liberalitet, kun Modsættelse kan retsfærdiggjøre Strenghed.

Ynde ligger i de vilkaarlige Bevægelseres Frihed; Værdighed i de uvilkaarliges Beherskelse. Hvor Driften begynder at handle og foretage sig at gribe ind i Villiens Embede, der tør Villien ingen Indulgents vise. Hvor der-

imod

Imod Villen begynder, og Sandfeligheden følger den, der tør den ingen Strengthed vise.

Værdighed fordres og vises derfor mere i Lidelse; Ynde mere i Handling.

Hvor ingen Naturdriftens Magt er at bekæmpe, der er Værdighed latterlig, og, hvor ingen mere burde være at bekæmpe, foragtelig. Man lær af Komedianten, som ogsaa ved ligegyldige Forretninger affekterer en vis Dignitet. Man foragter den lille Sjæl, som for Udvøvelsen af en almindelig Pligt, der ofte kun er Efterladelse af en Nederdrægtighed, gjør sig betalt med Værdighed.

Da fuldkommen Menneskeheds Ideal ingen Strid, men Overeensstemmelse mellem det Sædelige og Sandfelige fordrer, saa forenes det ikke vel med Værdighed, der, som et Udtryk af hin Strid, gjør enten Subjektets særdeles, eller Menneskehedens almindelige Skranker synlige.

Er det første, saa skal Handlingen altid tabe saameget i sædelig Værdi, som der blander sig Kamp i dens Udvøvelse. Thi vor moralske Dom bringer hvert Individ under Artens Maalestav,

stav, og Mennesket tilgives ingen andre Skran-
ker end Menneskeheden.

Men er det Andet, saa er det blot Synet
af Kampen, der kan overbevise os om Seirens
Mulighed. Vi skal aldrig lade os overtale til
at troe paa en Dyd, hvor vi ikke engang see
Menneskeheden. Mennesket maa gaae alt med
Ynde, hvad det uden for sin Menneskeheden kan
fuldføre, og alt med Værdighed, til hvilket at
fuldføre det maa gaae ud over sin Menneskeheden.

Al Tilbøieligheden fordrer vi Værdighed,
thi Ynde er den ligesaa naturlig som Værdig-
hed Dyden, da den allerede efter sit Indhold er
sandselig, Naturfriheden gunstig, og al Anspæn-
delse fiendsk. Ogsaa det raar Menneske fattes
det ikke paa en vis Grad af Ynde, naar Kiær-
lighed eller en lignende Affekt besjæler ham, og
hvor finder man mere Ynde, end hos Børn,
der dog ganske staae under sandselig Ledning? —
For hos en ædel Følelse at sætte sig i Agtelse,
den ene et sædeligt Udspring kan skaffe, maa
Tilbøieligheden forbinde sig med Værdighed.
Denne ene er Elskeren Borgen for, at ikke
Tran-

Trangen nødte til ham, men at Friheden valgte ham — at man ikke attraaer ham som Ting, men høitstatter ham som Person.

Man fordrer Ynde af den, der forbinder, og Værdighed af den, der forbindes. Sin bør nedsætte sin uinteresserede Beslutnings Handling, ved den Andeel, han lader Tilbøieligheden tage deri, til en affektioneret Handling, og derved give sig Skin af den vindende Deel. Denne skal, for ikke i sin Person at vanære Menneskeheden (hvis hellige Palladium Friheden er), opløste Driftens blotte Tilfaren til en Villiens Handling, og paa denne Maade, i det han modtager en Gunst, vise een.

Man maa paatale en Feil med Ynde, tilstaae den med Værdighed.

Vil den Stærke være elsket, maa han ved Gratie formilde sin Overlegenhed. Vil den Svage være agtet, maa han ved Værdighed op-
hjelpe sin Afmagt. Da Værdighed og Ynde have forskiellige Gebeter, udelukke de hinanden ikke, end ei i een og samme Tilstand hos een Person; af Ynde modtager Værdighed sin Bekræftelse,

telse, (st Kreditiv), af Værdighed Ynde
sin Værd.

Om det ikke snarere er Fornemmelsesøvnens
Eløshed (Haardhed), hvad vi holde for Be-
herkelse, og om det virkelig er moralsk Selv-
virksomhed, og ikke meget mere en anden Affekts
Overvægt, altsaa hensigtet Anspændelse, som
holder den nærværendes Udbrud i Tæmme, det
kan ifkun den med Værdigheden forbundne Ynde
sætte uden for al Tvivl.

At det ikke er Mands Slaphed, der lader
Sandsen Frihed, og aabner Hjertet for hvert
Indtryk, og at det er det Sædelige, som bragte
Fornemmelserne i Overeensstemmelse, derfor
kan paa den anden Side kun den med Ynde for-
bundne Værdighed indestaae os. I det Villien
tæmmer de uvilkaarlige Bevægelser Licent, og
tilkiendegiver den, at den blot tillader de vil-
kaarliges Frihed.

Ere Ynde og Værdighed, hin endnu ved
architektonisk Skønhed, denne ved Kraft under-
styttet forenede i een Person, saa er Men-
neskehedens Udtryk i denne fuldendte, og den
staaer

staar der, retfærdiggjort i Manderne, frikendt i Sandernes Verden. Med formildet Glands opstiger i Mundens Smil, i det blidelig belivede Diekast, i den klare Pande Fornustfriheden, og med høi Afsted gaaer Naturnødvendigheden ned i Ansigtets ædle Majestet. Efter dette menneskelig Skønheds Ideal ere Antikerne dannede.

Striden imellem Naturens Trang og Lovens Fordring, hvis Gyldighed vi dog tilstaae, anspænder Sandseligheden, og vækker den, Følelse, som kaldes Agtelse, og er uadskillelig fra Værdighed.

Ved Ynde derimod, som ved Skønhed overhøved opvækker den uventede Sammenstemning af Naturens Tilfældige med Fornustens Nødvendige, en Følelse af glad Bifald (Velbehag), hvorpaa maa følge en Tilstrækning af den sandselige Gienstand. Denne Tilstrækning falde vi Velvillie — Rærlighed.

Naar et sandseligt Stof lover Sandsten Befrielse fra en Trang d. e. Lyst, stræber Sandsten at forene sig med det Sandelige, og Begier-

gierlighed opstaaer; en Følelse, anspændende for Sandsen, slappende for Aanden.

Agtelsen bøier sig for sin Gienstand; Kiærlighed bøier sig til sin; Begierlighed styrter paa sin. Ved Agtelse er Objektet Fornuftten og Subjektet den sandseelige Natur. Ved Kiærlighed er Objektet sandseeligt og Subjektet den moralske Natur. Ved Begierlighed ere Objekt og Subjekt sandseelige.

Kiærlighed alene er en fri Fornemmelse, thi dens rene Kilde fremstrømmer af Frihedens Gæde, af vor guddommelige Natur. Det er her det absolut Store, som i Ynde og Elighed finder sig efterlignet og i Gædelighed tilfredsstillet, det er Lovgiveren selv, Guden i os, der spiller med sit eget Billede i Sandsernes Verden. Den Stemme kan intet elske, ihvorvel han maa agte meget; den Gode kan lidet agte, som han ikke tillige omfatter med Kiærlighed. Den rene Aand kan kun elske, ikke agte; Sandsen agte, ikke elske.

Den skønne Siel kender ingen sødere Lykke, end at see det Hellige i sig udenfor sig
 efter

efterlignet eller virkeliggiort, og i Sandsernes Verden at omfavne sin udødelige Ven. Kiærlighed er baade det Stormodigste og det Selvsygeſte i Naturen; hint, thi den modtager intet af ſin Gienſtand, da den rene Aand ikkun kan give; dette, thi det er ſtedſe kun dens eget Selv, den i ſin Gienſtand søger og ſkatter.

Men den udvortes Sands troer ofte at ſee, hvad ikkun den indvortes anſkuer, det brændende Dniſke vorder Tro og den Elſkendes egen Overſlod ſkiuler den Elſkedes Armød. Derfor er Kiærlighed ſaa udsat for Selvbedrag, hvilket aldrig hændes Agtelſe og Begierlighed. Saalænge den indvortes Sands epalterer den udvortes, varer og den platoniske Kiærligheds ſalige Fortryllſe, ſom til de Udødeliges Himmelfryd ikkun mangler Værdighed. Men ſaaſnart den indvortes Sands ikke mere underſkyder den udvortes ſine Anſkueller, ſaa træder den udvortes igien i ſine Rettigheder, og fordrer hvad den tilkommer, Stof. Den Ild, den himmeliſke Venus tændte, nyttes af den jordiſke, og Naturens driften hævner ſin lange Tilſidesættelſe ikke ſjelden
ved

ved desmere uindfranket Herredømme. Da Sandsen aldrig fluffes, saa gjør den denne Fordel med stort Overmod gjældende mod sin ædlere Medbeiler, og er dristig nok til at paa-
staae at den har holdt, hvad Begejstringen blev skyldig.

Værdighed hindrer, at Kierlighed ikke bliver til Begierlighed. Ynde forebygger, at Agtelse ikke vorder Frygt.

Sand Skønhed og Ynde bør aldrig opvække Begierlighed. Hvor den indblandes sig, maa det enten fattes Gienstanden paa Værdighed, eller Betragteren paa Fornemmelsernes Sædelighed.

Sand Størhed bør aldrig indjage Frygt. Hvor denne indtræder, feiler det enten Gienstanden paa Smag og Gratie, eller Betragteren paa et sin Samvittigheds gunstige Vidnessbyrd.

Der gives en belivende og en heroligende Gratie. Den første kan kaldes Indtagenhed. Et udsyændt Menneske maa modtage Stof uden fra, og ved lette Phantasiens Dveller, og snare Overgange fra Fornemmen til Handlen igjen
søge

føge at tilbagebringe sin tabte Snelfraft. Dette opnaaer han i Omgang med en indtagende Person, som ved Tale og Diekast bringer hans Indbildningskrafts stillestaaende Hav i Sving.

Den beroligende Gratie kan kaldes Ynde. Til den vender sig det opspændte Menneske, og Sindets vilde Storm opløser sig paa dens fredgaadende Storm. Med Indtagenhed forbinder sig gietne den leende Skæmt og Spottens Brod; med Ynde Medlidenhed og Kiærlighed.

Ogsaa Værdighed har sine forskjellige Trin, og bliver der, hvor den nærmer sig Ynde og Skønhed, til det Edle, og, hvor den grænses til det Frygtelige, til Ssighed.

Den høieste Grad af Ynde er det Fortryllende; den høieste Grad af Værdighed Majestæt. Ved det Fortryllende flyde vi over i Gienstandens Frihedens høieste Nydelse grænses til dens Tab, og Aandens Druffenskab til Sandselsystens Ruus. Majestæt foreholder os en Lov, som nøder os til at seue i os selv.

Kan et Menneske repræsentere os det Helligste, saa har han Majestæt; og vor Aand nedfal-

der for ham. Men den reiser sig igjen, saasnart mindste Spor af menneskelig Skyld bliver synligt ved Gienstanden for dens Tilbedelse; thi Intet, hvad ikkun sammenlignelsesviis er stort, tør nedslaae vort Mod.

Blot Magt kan aldrig skianke Majestæt, Magt æres ikkun af Sandsevaesenet, Majestæt maa fratage Anden dens Frihed. Et Menneſke, der kan skrive min Dødsdom, har ingen Majestæt for mig, saasnart jeg ikkun er, hvad jeg bør være. Hans Fordeel over mig er ude, saasnart jeg vil. Men hvo der i sin Person fremstiller den rene Villie, for den vil jeg, om muligt, ogsaa endnu i kommende Verdener høre mig.

Til at efterligne Ynde og Værdighed gives kun een Vei: Efterlignelse af det Sindelag, hvis Udtryk de ere. Alt andet er Efterabelse, og vil som saadan snart gjøre sig kjendelig ved Overdrivelse.

Ligesom af det Høies Affektation opstaaer Svulst, af det Edles Røstbarhed, saaledes bliver af den affekterede Ynde Pryderi og af den

den affekterede Værdighed slip Høitidelighed og Gravitet.

Den ægte Ynde giver blot efter, den falske bortsmelter. Den sande Ynde skæner blot den vilkaarlige Bevægelses Redskaber, og vil ikke unødvendigviis træde Villien for nær; for ikke at falde i det Haarde og Tunge, opofferer den falske Ynde heller noget af Bevægelsernes Wiemed, eller søger ved Omsvøb at naae det. Det yndige Ridn giver sig ogsaa mest Skyldigt i falsk Ynde; men ingenlunde fornærmer denne mere, end hvor den tiener Begierligheden til Angel. Af den sande Grattes Smil vorder da den modbydeligste Grimasse, Dinenes skønne Spil, saa fortryllende, naar sand Fornemmelse taler deraf, vorder Fordreielse, den smeltende modulerende Stemme, saa utmodstaaelig i en sand Mund, vorder en studeret tremulerende Klang, og den hele Musikk af quindelige Tilløkkelser en bedragerisk Toilettekunst.

J. K. S.

Ulykkelig Elskov.

Neril, en engelsk Officer, blev saaret i et Slag og førtes til Brüssel. Der forelskede han sig i sin Værts Datter, en ung og skøn Pige. Neril begierede hende af Forældrene, men til hans store Bestyrrelse gav man ham den Oplysning, at hun som Nonne havde aflagt Klosterløfte, og at hun blot under Krigsurolighederne opholdt sig hos Forældrene. Fortvivlet herover faldt Neril i en dyb Melancholi, og mistede tilsidst Forstanden. Eloire (saa var Pigens Navn) gik nu tilbage i Klosteret. Neril bad om ene at maatte see hende. Man tilstod ham endelig dette; og da hun lod sig see, opreves hans Saag paa ny.

Eloire fastede neppe sine Dine paa den ulykkelige Elsker, for hun, betagen baade af Kiærlighed og Medlidenhed, udgød en Strøm af Tårer. Hun skyndede sig tilbage til sit Kammer, og en kummerfuld Sorgmodighed overvældede hendes Siel. Rosen paa hendes Kinder blegnede, Jlden i hendes Dine slukkedes; hun blev syg og døde.

Under

Under hendes hele Sygdom laae Meril ved hendes Dør. Omfider nød han den bedrøvelige Lykke at komme ind. Da han blev underrettet om, at hun var død, begierede han at see hendes Lig. Han stillede sig ved hendes Seng, saae nogle Dieblif paa det døde Legeme, forløb der paa Kammeret, og taledes fra denne Stund af ikke et Ord med noget Menneske.

Han indbildte sig nu bestandig at see Elvire og at være i hendes Selskab. Naar han gik tilbords, satte han altid en Stol og en Tallerken for hende, lagde Mad paa den, og drak hendes Skaal; og naar han gik ud af Kammeret, bad han hende Lev vel. Hans Morbroder, som fik sin Systersøns beklagelige Tilstand at vide, reiste selv til Brüssel, og tog ham med sig til England; men det blev ei bedre med ham. Af en Hændelse kom Morbroderen i Bekjendskab med et ungt Fruentimmer, som havde megen Lighed med Elvire. Han overtalede hende til at klæde sig i Nonvedragt og førte hende ind i Merils Bærelse, just da han sad til Bords. Det unge Fruentimmer satte sig midt for ham. Neppe
blev

blev han hende var, før han udbød: Der er
to Elvire! vendte derpaa Stolen, faldt om
og døde.

J. K. S.

Bryllupsang.

Melodie: Hver, som holder muntre Glæder, o. s. v.

Alt højes, Leen blinker,
Jubler fylde Bondens Bang;
Høstens blide Guddom vinker
ham til Daad og Fryd og Sang.
See, han er saa stink tilmode,
som om aldrig før han leed:
:: o! han nyder Livets Gode
med elskværdig Skjønsonhed. ::

Ung han søger med sin Pige,
gammel favner han sin Viv:
Viv og Møe er' lykkelige
i det landligt stille Liv.

Sød de pakke tet i Lade,
mellem Rys det lystigt gaaer;
:,: og de hvile sig saa glade
først naar Nattens Time slaaer :,::

Venner, I af Bonden lære,
Eders Liv er Kald til Fryd!
Som en gavmild Høst det bære
moden Frugt af virksom Dyd!
Men i Vaarens Fryd I mindes,
vil man høste, skal man saae!
:,: Ikkun Halm og Vippe findes
der, hvor Sød i Furen laae. :,::

Vandrer Livets Maal imøde
med utrettet Virksomhed!
Da skal Kæstrie Aftenrøde
see paa glade Hjerters Fred.
Held Dig, Yngling! Held Dig, Pige!
Kjække Brudgom, omme Brud!
:,: Virker, — vorder lykkelige!
Eders Høst velsigne Gud! :,::

Min Lyre.

Solens Straaler gennem tætte Lund
venlig tittende til Afsked smiled',
Skner, røde som den Huldes Mund,
synkende paa Vestens Høie hviled'.
Hisset quod en vever Landsbydreng,
vertende med Philomeles Toner.
Melodie lød blidt fra alle Zoner,
steg fra Søe og Skov og Eng!

Fuld min Siæl med alting sammenklang,
mangen Danmarks Varde jeg mig tænkte;
Frankenau! hvor tit Din blide Sang
mig i sød, i salig Tungsind sankte;
og hvor tit min Taare villig flød
naar jeg saae med Haste, Kummer dræbe;
og hvor Latter spilled' paa min Læbe,
naar Du, Enimas Sanger, bød.

Sødt, som Blomsterduft, naar Morgenvind
luster den fra Vedet os i Møde,
'svæved' blide Tanker for mit Sind,
men hver Tanke strax paa Læben døde.

Waldig,

Vældig, vældig det mit Hierte slog.
O! hvad vil du Svage! vel blandt Hine?
Lyren slap jeg med mismodig Mine,
men af! atter jeg den tog; —

Å! jeg tog den, thi mit Hierte bød,
Venfkab du, Natur og hver din Scene.
Klinger end min Lyre mindre sød,
stemmes den ei af en huld Kamene;
dog, min svage Haand vil Harpen slaae,
ei jeg fordrer Priis af Kunstens Skionner,
kun at mig et venligt Haandtryk lønner,
kun en Taare faldt derpaa. —

Slynger ingen Laurbær sig om den,
O! saa fire mange Blomster Vangen.
Muligt en Veninde og en Ven
med en Krands af dem vil hædre Sangen.
Lyra! Venfkabs Blomster er kun saa,
men Golcondas Skatte dem ei kjaabe.
Hæld de Mænd, hvis Stumresied de røbe,
Bee! de Varder, dem forsmaae.

Lyra! ja, med raske Slag min Haand
 tiækt vil slaae de milde blide Strengte.
 Dine Toner hæve dog min Aand,
 lære mig — kun til en Ven at trænge.
 Ved din Klang skal jeg i Aftenrødt
 naar, som Bølgestær i Maanestimmer,
 flønt paa Grave bærer Duggens Glimmer
 tænke Gud og Døden sødt. —

Og naar Ondskab Jammer om mig strøer
 Du, og kun en Ven mig Trøst da vare,
 naar jeg da i Vennens Arme dser,
 skal jeg ventlig kysse Dig Du Kiære!
 sige: Du fra meget Ondt mig drog,
 lærte No i eget Jeg at finde,
 o! velsignet er den Aftens Minde.
 da jeg første Gang Dig slog!

L * r —

Til Dorine,

paa hendes Fødselsdag.

Ne! min Læbe bragte Dig saa gierne
selv sit Offer paa Din Fødselsdag,
var min Fod dertil kun ei for svag,
vare mine Fied kun ei saa fierne.

Gierne vilde jeg min Fryd Dig male,
og blandt Dine Venner blande mig;
Vige, af! men mellem mig og Dig
skille Hav, og Bierg, og dybe Dale.

Dog skal Lyden fra min Harpe stige
over snæetakt Bierg og vildsom Dal,
Dig til Hæder Strængen bæve skal,
og Din Fødselsdag lykønske, Vige!

Livets bedste Glæder fro Du smage!
Ingen Mismod til Dit Hierte naae!
Lyffens Sol Dig aldrig undergaae!
Barigt Hæld omstraale Dine Dage!

StranFenau.

Las Casas Henrykkelse,

eller

Kilder til Sielero.

Af Tyff.

Las Casas, hvis Navn evig vil skinne mellem
 Tallet af virksomme Menneskevenner, og skinne saa
 meget klarere, som han sees ved Siden af hine
 Anggeslæses helvedsorte Navne, der med Sverd
 og Marter og Slavetienester i en Tid af 50
 Aar qvælede en Million Uskyldige; denne In-
 dianernes veltalende, ivrige, utrættelige Talsmand
 laae nu som en halvfemsindstyveaarige Olding
 paa Dødsleiet. Saa meget han end alt længe
 havde længtes efter Lønne i Himmelen; saa
 blev han dog bange ved Evighedens Afsyn.
 Det var en huld, elskende Bruds BANGhed, som
 i det Dieblif, da hendes Livs Lykke skal grundes
 og alle hendes Onsker krones, skælver for sin
 Stands Forandring. Las Casas var sig bevidst
 sit Hiertes Reenhed og sit Livs Uskyld; han
 havde seet Konger i Ansigtet og ffede ingen
 jordiff Dommer; men Dommeren, for hvem
 han

han nu skulde træde, var Gud; og en uendelig Hellighed og Retfærdighed syntes ham frygtelig. Ogsaa Retfærdighedens dristige Die, ligesaa vel som Brødens bange, slaaer Blikket ned for Solen.

Men Ved hans Fødder sad en værdig Ordensbroder, ogsaa en Olding, og i mange Aar hans Ven; lige Retfærdighed havde fuldt ham med om Kierlighed til Las Casas, og Bevidsthed om ringere Kræfter med Beundring og Vrefægt. Han saae med Bæmød, hvorledes hans Ven, fra hvis Side han aldrig veeg, stedse blev stillere og afmægtigere, og indgød ham Haab, for hos sig selv at opvække Haab. Men Oldingen, som var fuld af den store Tanke paa Evigheden, bød ham gaae ud, og lade ham ene med sin Dommer.

Las Casas laae og overtænkte sit Liv. Hvorhen han vendte sit Die, saae han Bildfarelser og Feil, og saae dem i deres hele Storhed, deres Følger udbredede sig for ham, som et Hav; men liden, og ureen, og frugtlos paa det haabede Gode syntes ham enhver bedre Daad; en Drenks Kilde, som svinder hen i Sandet, uden

at Græs eller Blomster smykke dens Bred.
Angersuld, ydmyget, beskæmmet, fastede han
sig ned i Tanker for Gud og bad af Siælens
Dybde: Gaae ikke i Rette med mig!
lad mig finde Forbarmelse for din Trone, Men-
neskenes Fader!

Den Døendes Kræfter vare for matte for
denne Siælens Anstrængelse; saa meget han end
stræbte at vaage, saa tilsluttede Sønnen snart
hans Dienlaage. Og pludselig var det ham,
som havde han Himmelenes Stjerner ved sine
Fødder, og gik paa Skyer ind i et uendeligt
Rum, og saae i dyb Fraastand et majestætisk
Mærke, giennembrudt af enkelte Lysstraaler
af guddommelig Glorie, og rundt omsvøvet
af Hærskarer, som fore frem af Verdenerne, og
ned i Verdenerne. — Neppe havde endnu hans
Dien fattet og hans Siæl beundret; saa stod for
ham, med Dommerens alvorlige Blik, en En-
gel, og holdt i sin venstre Haand en Nulle,
som hans højre opviklede. Dødsghysen, som den,
der griber den Fordømte ved Synet af Ret-
terstedet, giennemfoer den Siælvende Døding,

da den Udsødelige først nævnte hans Navn, og derpaa foreholdt ham alle de høiere, ædlere Kræfter nedsænkte i hans Siæl, og alle de bedre, blidere Tilbøieligheder tilberedte i hans Blod, og alle de Anledninger, Hielpemidler til Dyd indvævede i hans Forsatning, saa at det tykkedes ham, hans Gode kom alt fra Gud, og at der intet blev ham tilovers, uden hans Vildfarelser og hans Synder.

Nu, da Englen begyndte hans Liv, søgte han efter sine Ungdomsaars Forseelser; men han fandt dem ikke. Den første Angerens Taare havde afvasket dem alle. Kun den selv stod bemærket, denne Taare, og ethvert alvorligt Forsæt til det Gode, og enhver Beskæmmelse over fornyet Feiltrin, og enhver stille Triumph over fuldbragt Pligt, og enhver villig næret Følelse af den sig selv fornægtende Godhed, og enhver ædel, seierrig Kamp med Sandseligheden, Oprørerinden mod Gud. Da opvoingede den Døendes Hierte sig til Haab. Og endskiønt hans Feil vare flere, end Sandet i Havet; saa var dog og Fylde af det Gode og det Ædle; og det Gode

Gode vorede, og Feilene bleve mindre, jo mere han stred frem i Aar, og Erfaring og Efters-
tanke styrkede Sjælens Kraft, lige som Dvælsen
i det Gode Tilbøjeligheden og Evnen. Dog var
heller ikke hans det Bedste fuldkomment for
Gud, og den ædlestes Daads Kilde var paa hans
Grund endnu ureen.

Men snart, da havde Engelen Røsten,
og hans Tale blev strømmende; thi Unglingen
var modnet til Mand, og var fremtraadt som
Menneskehedens Helt i hine Eilande, som engang
vare Belsignelsens og Fredens Eilande, og nu
Forbandelsens og Udelæggelsens. Hvad han her
leed, den Ude, og endnu mere, hvad han her
gjorde; hvorledes enhver den Uhyldiges Nød
blev hans egen, og hvorledes den hele Sjæl
opflammede ham til en Driftighed, som endnu
vedvarede i Oldingsalderen; hvorledes han, af
høi Nød i Følelsen af sin Dø, bød de Mæg-
tiges Hævn Trods, og forbandede lydelig den
Guldtørst, som myrdede, og den Troestfoltthed,
som smilende saae det an, og den Statsklogskab,
som glemte at ændse det; hvorledes han her

og der, ikke agtende Stormene og Klipperne, flød over Havets Dybheder, for at bringe snart sine Klager for Tronen, snart Ustyldigheden Haabets Trøst; hvorledes han traadde hen for den stolte Erobrer, den første Hersker i to Verdenser, og tordnede ham hans Pligt i Siælen, saa det blev ham, som stod han for sin evige Dommer, og som berørte Helvedes sorte uudslyttelige Flammer alt hans Sygeleie; hvorledes han kastede sig hen over strandede Forhaabningers Brag og lydelig gråd op til Himmelen, men stedse igien samlede sig, som Mand, og igien stod fuld af Mod og Kraft, og rask byggede stedse fort paa stedse nye Planer; hvorledes enhver Straale af Haab, som viste sig for den Elendige, opfyldte hans Hjerte med Henrykkelse, og da den sidste svandt bort i bældmørk, evig Nat, hvorledes han da, frastigende sig enhver Glæde og enhver Trøst, stulke sig dybt i Eensomheden, og Jorden ikke var ham meer, end et Fængsel, og Længselen efter Opløsning og Evighed fyldte fra nu af hans hele Siæl; alle disse Sierninger og alle disse Lidelser stode skrevne for Gud, efter deres

hele Reenhed, Fortiønselighed, Skønhed. — Som Engelen læste fort, saa blussede Las Casas's Kinder af stedse stærkere Ild, hans Hænde blev lydeligere, hans Blik mere beslelet, og rundt om ham strålede renere blidere Lys; thi Iver for Sandhed og Ret — om den end uvirksom intet offrede uden Vidne og Tæarer, fordi Gierninger vare den nægtede — er af høi, unævnelig Værd i Himmelen.

Men endnu stod Oldingen, med Blikket nedsænket til Skyen, og mørkt, tænkende Alvor paa Panden; thi ham trykte om Hjertet hin ulyksalige Raadslagning, hvormed han engang, i ubetænksum Fortvivelse, for at lette det ene Folk undertrykte det andet; alle hans Siæls Tanker svævede om ved Gambia og ved Senegal indtil dybt i det Junderste af hin Verdensdeel, hvor forræderisk, evig Krig leverer Europas Barbarer Myriader paa Myriader i deres Riæder. Og den kom endelig, efter utallige bedre, denne frygtelige Gierning; sortere i dens Følger, end alle Helvedes Misgierninger, og rigere paa Blod og Tæarer, end den angersfulde Olding nogensinde i den mørkeste af
sine

sine Natter drømte den. Al Ondskabens Rædsel og al Ukyldens Beflage var i Guds Minde; al usigelig, utænkelig, uendelig Jammer i Moderlandet, paa Havet, paa Verne; den døende Krafts hele Hensynken, og alle Svøbehug istedet for Vederqvælgelse og Slummer; den sig modsættende Dødsangstes hele Hyle og den haabløse Fortvivlens Stilhed. — Las Casas stod, som Kulde Forfrøkkelsen tilintetgjøre ham. Han tænkte nu ikkun den Hellige, den Retsfærdige, for hvem intet Mørke Piuler og ingen Lysets Vinge sikrer; fuld af den inderligste, dybeste Forbarmelse tænkte han kun alle disse tusende hans Brødres uendelige Elendighed. Da Engelen saae, hvorledes Angeren med alle dens Dgler faldt ham paa Sielen, og hvorledes han havde maattet bortgive sin Naturs Klenodie, Udsødeligheden, for at udslette sin Skyld; da undrandt ham en Taare.

Men en Gremme fra Helligdommen, blid og kjærlig, som en forsonet Faders, bød Engelen: Sønderriv Rullen!

Og Engelen sønderrev Kullen. Udsettede, sagde han, ere dine Svagheder for Gud. Men Krevet staaer for hans Ansigt med Lofets Træk dit Navn. Vilde han straffe Feil, som dine Feil; saa var ingen af dine Brødre retfærdig for ham, og tom og uden Borgere blev hans Himmel. Han har nedsænket Siæle i Støv, for at de ved Bildfarelser skulde bryde igiennem til Sandhed, og igiennem Feil til Dyd, og igiennem Lidelser til Lyksalighed.

Betrag mig, betag mig, hulkede Las Casas, som med en Taareflod fik Mælet igjen; betag mig, ifald du formaaer det, Erindringen om hiin Gierning, eller jeg vil evig bære min Dom i mig selv. Sønderriv, som du har sønderrevet denne Kulle, ogsaa Mindet om den, her i mit Hiertes Underste, eller selv i Guds Nærværelse vil jeg savne Himmelen, og i Salighedens Skjød jamre efter No.

Dødelige! raabte Engelen; hvor er Salighed, uden hos dig, uden i din egen Siæl! Og hvori kan den ellers blomstre for dig, Endelige, du som aldrig kan være uden Feil og Bildfarelse,

som

som Gud, om ei deri at du føler dig virksom til det Gode med al din Kraft, og nærer inderlig, troe Kiærlighed endog for den ringeste af dine Brødre, og i selv din Smertes Bitterhed, naar du har feilet, fornemmer din Siæls Adel?

O, men denne grenselsøse, uudsigelige Elendighed i lange Aarhundreder —

Vil blive til Glæde, og til Saligheds Fylde, i din Skabers Verdensplan. Du har kiændt dig selv i din Svaghed; erkjend nu i hans Herlighed Ham!

Og han bød Skyen, saa den tordnende rev sig løs fra Himmelen, og Haand i Haand forede nu ned til Skabningen. Da rullede Jorden til Oldingens Fødder, og den Udødelige viste ham hen til steile, ubeboelige Bierge, som en evig Iis bedækkede, og til sorte kæmpende Uveirs Rødsler og til vilde rasende Stormes Forstyrrelser. Fra Biergene nedrandt Bække og Strømme, og ved deres Bredde frydede sig Millioner; i det kæmpende Uveir steg Betsignelsen fra Himmelen, og Mark og Skov blomstrede skønnere; og hvor Stormene havde forstyrret, der aandede
Bryftet

Brystet friere og Rinden vandt igien Nødme; thi brudt var Pestens Vinge, som drog frem i Damp, og den var styrtet tilbage i Afgrunden. — Saa førte han den Studsende bort fra Ondt til Ondt, fra den synlige i den usynlige Natur, og med stedse stigende Glæde indviede han ham i hine høiere Kundskaber, hvis hele Hemmelighed ingen dødelig Haand aflørte for det dødelige Blik; hvorledes den Uendelige igiennem det Endeliges Bølgen og Oprør vandrer sin Vej hen i sin Herlighed, saa at ingen Feil og ingen Vildfarelse bliver i Skabningens hele Dybde og Vidde, fra den første til den sidste Stjerne; — og hvorledes, i Sialenes Verden, Lidelsen vækker Virksomhed, og bliver Moder og Pleierinde til enhver Menneskehedens største og skønneste Gødske; — og hvorledes under fremmed Himmel den røvede Slave samler Indtryk, en Besiddelse for Evigheden! Indtryk, hvori saa mange Tusende salige Kundskaber slumre, saaledes som Høsten sover i Sædkornet, eller Skoven i Skuddet; — og hvorledes i Tilværelsens høiere Tidspunkter enhver Dyd fremblomstrer af sin taalige,

raalige, ængstede, sønderrevne Siæl, og den blideste, ædleste kroner dens Blomster; Sædelighedens Spidse og Menneſkehedens Fuldendelse: Kiærlighed, som og omfatter den dødelige Siæl; — og hvorledes ſelv Uſkyldens Piner og Nedtræder, ſaa ſyg og ſaaret og forſtyrret enhver hans Naturs Kraft er, af Fordærvelfe helbredes; ſaa at al hans Fordømmelfe kun var hans Hælds Forhaling, kun hvaffere, tornefuldere Omvei, ſom flynger ſig langt fra Himmelen, og dog igien fører til Himmelen; hvorledes Elendighedens fremſpirer ved Ondſkabens Spidse, og i Elendigheden Angeren, og i Angeren Dyden, og i Dyden Saligheden, og i Saligheden ſtedſe høiere Dyd; hvorledes enhver Jordens Miſlyd henſmelter i Harmonier, og enhver Klagetone i Jubel.

Lyttende, greben af Gysen paa Gysen, ſom foer igiennem alle hans Lemmer, i Følelſe af Guds nærmere Nærværelſe, ſtod Oldingen for Engelen, og ſtudsede, og lærte Kiærlighedens Hemmelighed. Da ſaldt det ham fra Dinene ſom Skæl; da ſaandt Uvidenhedens Skygger og dens Uhyrer; da opgik for ham over det

Indere

Indere af Skabelsen Dagen, den fulde, muntre, salige Dag, og Henrykkelse var dens Morgenrøde. Men endnu bævede hemmelig enhver Nerve i ham af Medlidenhed og Veemod; de kæmpende Følelser blandede sig, og nye Taarestrømme nedrandt paa hans Kinder. — O du, udbrød han nu, i det hans Knæ styrkede i den skælvende Skye, og Arme og Die froe bævede sig mod Himmelen: o du, som jeg søgte fra min Barndom af, og som nu aabner dig for mig, som du er, ganske Naade, ganske som Forbarmelse og Kiærlighed; du, min Fader og ikke min Dommer! og alle dine Skabningers Fader! og alle dine tallose Verdeners Fader! Gud! Gud! — Du som viser mig Salighedens Høst, ogsaa hvor min Daarlighed saae Fordærvelse; du som borttager fra mig enhver Siælens Kummer, og lader mig i mit Underste føle, at det at hænge ved dig ene er Salighed, og at see din Herlighed, dens Fuldendelse; du som lønner Villien til det Gode, af! kun Villien, kun Attraae derefter, med disse Henrykkelser, og forvandler Vildfarelser selv ved deres sildigste Føl-

ger til Kilder til nye Henrykkelser; Herlige! Ubegribelige! Du, hvis Vre Himmelen — Du hvis Vre jeg Støv — — men jeg kan ikke mere. Min Siæl ligger under.

Saa var det. Hans Siæl laae under; hans Tunge forstummede. Hielpsom opløstede ham, med Hænder udstrakte imod ham, Engelen, og med Blik fulde af huld, uudsigelig Kiærlighed drog han ham nærmere sin Barm og kaldte ham Broder.

Her vaagnede Las Casas. Da han opløstede Diet, saae han sin jordiske Engel, der sagtelig kom, at lutte efter hans Aande. Han vilde tale, vilde af den Salighed, som giennemtrængte hans hele Siæl, give ham Benjamins Pligtdeel; men alt brast hans Dø; han sank tilbage, og strakte sine Been hen i Døden. Bævende og stum hang over den Afstjælede Broderen. Derpaa sank han ned over ham, kyskede sin stivnende tabte Ben, og græd. Hans imod Himmelen rettede Blik og hans foldede Hænder udsagde en Bøn til Gud, at hans Hengang maatte være, som denne Retfærdiges Hengang. Thi den

Edles

Edles Død var mild, en Barnets sagte, stille
Henslumren i Moderens Skød, og Siælens
Røslighed, som den fremgik af Bekendskab med
Gud og sig selv, smilede endnu i Døden paa
hans Ansigt.

Om Siælens Udødelighed.

Af Starke. *)

I Sædelighedens Rige hersker Overensstem-
melse, her har Visshed Sted, her afgjør Fornuft
og Følelse paa lige Maade; Sædelighed og Dy-
dens Fordring til den, og den derpaa beroende
Pligtens Hellighed er det mest Afgjorte, det
Ubestrideligste. Tænkeren med de mest prøvede
Indsigter siger: det er ret, det er uret; og den
Uvidende med de mest forvirrede Begreber siger:
ja det er ret, det er uret, ligesom Menneſket,
der

---

*) Udaſ hans: vermischte Auffätze für
Freunde ernſter Unterhaltung.
S. 184 — 264.

der ikke kan forklare Synshandlingen, dog seer, som den største Dienstiænder. Bedømmes en Handling ulige, saa er man kun i Strid over den udvortes Handling; om Verden og Uverden af Sindelaget og Hensigten, hvorved den vorder sædelig, ædel eller uædel, er man enig. Den beklagelsesværdigste Skurk tilfiger hans Samvittighed, som, al Sikkerhed for slemme Følger uagtet, forkaster og fordømmer ham, den Dom: Du maa være god. Og havde han end faset sig hen over indvortes Uro, over egne Vebredelser, saa affiger hans Ønske, at andre ikke maatte handle mod ham, som han handler imod andre, saa affiger hans Misbilligelse og hans Skarpe, naar de rette deres Fremgangsmaade mod ham, den Dom: Du maa være god. Kort: en Overbevisning, at Lasten er noget Godt, Dyden noget Ondt, er umulig; kort: at man maa underkaste Fornuften Tilbøielighederne og Drifterne, handle menneskelig og retskaffent, følge Pligt og ikke Egennytte, er saa afgjort, som vor Tilværelse med Fornuft.

Alt dette, som ikke ved Naturens Kræfter og Orden lader sig forklare, som blot ved en sædelig Orden, og en sædelig Ordner lader sig begribe, giver Troen paa en Gud nødvendig. Kan nu en lige nødvendig Forbindelse findes imellem Sædelighed og Pligt, og Vedvarelsen efter Døden, saa skulde vi ligesaavel maatte antage denne, som handle overensstemmende med hin. Men en sliig Forbindelse skal man ikke kunne nægte i Hensigt til Sædelighedens Fordringer og Viemed, og i Hensigt til dens Forhold til den udvortes Tilstand, naar man uden Haab om Uldødelighed i de angivne tre Henseende støder enten paa aabenbare Modsigelser, som den efter Enighed med sig selv stræbende Fornuft ikke kan taale, eller dog paa Mangel paa roliggjørende Harmoni.

Jeg taler ikke vidtløftig om, at Dydens Lov: Du maa ikke bestemme din Handlen efter Fryd og Fordeel, men efter det, som er ret og godt, skulde være haard og vilkaarlig, naar vi intet havde og torde vente, varigere, end flosgeligen sammenklædet og betrygget jordisk Nydelse
og

og Fordeel; jeg iler til et Par Bud, hvormel-
lem, naar ikke et Blik udover Graven forener
dem, en skrækkelig Modsigelse fremstaaer. Sandt
og ædelt er det Bud, at vi skulde bære for stedse
at vorde fuldkommene paa Aand og Hierte; ædelt
og sandt er det Bud i mange Tilfælde selv at
vove Livet. For Fædrelandets og dets Sikker-
heds og Ordens Beskiærmelse, for Sandhedens
og Dydens Forsvar og Forsægtning, bør endog
Livet ikke være os en alt for høi Priis, og dets
Hengivelse af reent Sindelag er den rene Dyd.
Vi bør altsaa kæmpe efter høiere Fuldkommen-
hed; da det nu kun kan skee i Tilværelsen, saa
skulde vi maatte holde denne saa fast som mulig;
men Fornuften siger og: den høieste sædelige
Værdighed vover, taber Livet, naar den gode
Sag fordrer det. Men med Livet blev jo, naar
vi ei i Døden vedvarede, den allerede erhvervede
Fuldkommenhed og Muligheden at stige i sam-
me nedbrudt.

Og saa havde da de mest ophøjede Bise,
de største Mennesker, vort Rigs elskværdigste
Prædellser, i det de frembøde og forblødede Livet,
handle

handlet som Vildfarende og Sværmere, eller
 Snarere, hvad der er fuldkomment uden Menning,
 baade som Vildfarende og efter Fornuften, de
 havde efter den forædlede Sædeligheds Befaling
 udsløttet Sædeligheden i sig, thi der gaves jo
 Tilfælde, hvori Mennesket, der bør arbejde paa
 stedsse at vorde fuldkomnere, da er ædlest, naar
 han frivillig tilintetgjør Fuldkommenheden i sig,
 og den Betingelse, hvorunder ene han kan stige
 i dem. Jeg gysar sammen, som om jeg midt i
 den tydeligste Tænken greb mig i forfærdeligt
 Affind. Gysens og Affinds dunkle Gebeet, hvore-
 hen skal jeg vende mig for at undflye Dig? Al-
 der gives ingen Tilflugt, uden Udsædelighedens
 lyse Enge.

Uden Haab paa denne træffe vi strax samme
 Modsigelse, naar vi see paa Sædeligheds og
 Dyds Diemed. Da sædelig Værdighed er noget
 Høiere, end Fordeel og Lyst, da vi i en tilkom-
 mende Tilstand af sødere Nydelse ikke kunne
 tænke os Saligheden selv uden indvortes Fortræffe-
 lighed, da vi kun ved denne kunne tænke os Fryd,
 men den sædelige Værdighed kan modtage en uens-
 delig

delig Forædelse, saa kan Sædelighedens og Dydens Diemed ikke være andet, end bestandig Stigen i indvortes Adel, Fremmskriden i indvortes Fuldkommenhed. Dette Diemed forudsætter efter sin Natur en uendelig Varighed. Men uden Sjælens Udødelighed blev i Enhver ved hans Død med hans Tilværelse hans Diemed nedbrudt. Fornuften befalede os derfor stedse at løbe til et yderst fiernt Maal, og at løbe med den faste Overbevisning, at vi paa vor Vane opsluges; ja, i alle de Tilfælde, hvori den gjør Livets Opoffrelse til Pligt, skulde dens Udsagn lyde saa: Dit Diemed vil, at du med dig selv tilintetgjør dit Diemed.

Græffelige Modsigelse, gyselige kolde Tanketomhed! Hvo kunde udholde dig? Hvo kunde uafsladelig bære den Tanke, og stemme sig imod den, at Menneskehedens skionnest Blomst, at al Fuldkommenhed, som med Naie og med Taarer, ved Taalen og Kampen var tilstridt, var noget saa Forbisyævende, som Skyen, der regner og henflyder, eller som Farveglimmeret af en Blomst, der blegner og visner og vorder Støv?

Stræb? Hvo kunde sin hele Tilværelse igiennem være Helt nok til, stedse at byde Indretningen af Tingene, i hvis Omværling og Hvirvel han ufeilbarlig engang maatte undergaae, Trods, og at overtræffe den? Hvo havde Kraft til en evig Stræben imod en uovervindelig Natur, som vist engang blev hans Mester? Hvo havde Kraft til en uophørlig stormodig og dog spildt Kamp imod en ustormodig Natur, som endelig ubønhørlig knuste ham?

O Menneskehedens Lod! — Menneskehed, er du ikke udødelig, saa udtømmer Indbildningskraften sig i sin Stræben efter Billeder, som fremstille din Beklagelsesværdighed; o Menneskehedens Lod! En Mand, som de kostbareste Skatte vare stænkede, med det Bud, at bevare dem for Jld, men med den Forkyndelse, at hans Vaagen skulde være forgiæves, gav kun et mat Billede af vor sørgelige Lod. Manden havde gjort alt, gjorde alt, men see! i det han frydede sig ved sine Eiendomme, greb Virkningen af en indvortes uforhinderlig Gæring hans brændbare Skatte; den forstandløse Jld — af, at være

et Nuv for det Forstandløse, hvor Skrækkeligt! —
 luede i Veiret, Flammerne bølgede og bruste og
 stormede, der var ingen Modstand, ingen Med-
 ning, et Par fortviivelsesfulde Timer, og al
 hans Eiendom var Aske, og han sneg sig dervfra
 som Stodder. Manden var da dog endnu Stod-
 der! men den Dydige var, naar vi i Døden
 ikke bestaae, efter lang Vaagen og Kampen
 Intet, af Intet! — O Gud! naar vi i Døden
 ikke bestaae, saa have de Gamle i deres mørke
 Digtninger om formastelige Forbryderes uhyre
 Straffe malet den ædleste Menneskeheds Lod. O
 Gjens, Kuldens og Forvirrings, den blinde,
 vilde, ødelæggende Mellemhinandentumslens Ge-
 heet, hvorhen skal jeg vende mig, for at undslye
 dig? Ak, der gives ingen Tilflugt, uden Uds-
 deligheds venlige fredelige Enge.

Uden Haabet paa den finder man endelig i
 Sædeligheden og Dyden, og i den udvortes Til-
 stands Forhold til den ingen tilfredsstillende
 Harmoni. Efter Harmoni stræber Fornuften,
 den maa altsaa og ønske Tændragtighed imellem
 den udvortes Verden, Overensstemmelse mellem

Fuldkommenheden og dens Stiæbne, den maa, da Menneskets Tørst efter Lykkelighe'd er uslukkelig, ønske Dyden Lykke. Nu gjør Dyden vel i en saare høi Mening lykkelig. Men den kan dog ikkun yde de Skatter, den som Dyd i Villie's Frihedens Gebeet besidder og styrer, over Naturen og sammes Gang har den intet eller ikkun et indskrænket Herredømme, og den udvortes Verden kan paa mangfoldig Maade forurolige og standse Freden og Fryden endog hos den Edleste. Den Maadeligste, den mest Afholdende kunne længe Sygdomme marre; Siælen, hvori Idealer af Skønhed fremgaae, kan være fængslet i et Krøblingelegeme; magtige Drifter kunne bestorme det fortræffeligste Menneske, hans hele Stilling nægter deres ordensmæssige Tilfredsstillelse, og deres vilde Mættelse forbyder Sædelæren, hvilke Kampe! Den betænksumste Husholder kan geraade i Armod, den æmme'ste Kiærlighed formaner ikke at bortrive hans Dyrebare fra den Grav, der aabner sig for dem, Visdom og Retfærdighed ikke at forjage Hunger og Sygdomme og Krigens Plager. Sandheds-

tiær

Kærlighed kan føre Dyd i Fængsel og paa Kæsterstedet til den marterfuldeste Død. I alle disse Tilfælde er Dyden stor, den vorder endog høi, den forsværer sig selv, men den Lod, den er værdig, forsværer den ikke. Og dog maa den dannede Fornuft ønske Fred imellem Fuldkommenheden og dens Tilstand. Man ser i de aandrige Gamles Skrifter, hvorledes de stræbte at rede sig ud af denne Vildgang, og at finde den ønskede Fred, hvormange af dem udtømte alt Skarpsind, for at Dyden, der endog paa Pinebænken bliver endnu, der maa være i Lykkelig hedens Arme. Spildte Møie! Den faste Dyd bliver endog paa Pinebænken, men den blødere Lykkelighed træder sky tilbage derfor. Er altsaa Dyds og Lykkeligheds Forening et Fornuftens nødvendige Ønske, saa maa denne slet hen antage en tilkommende Tilstand, hvori hin Forening ikke blot undertiden eller ofte, men stedse finder Sted, kort: Udødelighed.

Uden denne ere vi i et Gebeet af Modsigelse og Tvedragt, af Forvirring og Adsplit telse, af et uendeligt Spil af Kræfter, som fører

til Jædet, af en uophørlig Tænken og Striden, hvori det Vigtigste som Skygge forsvinder og det Største forgaaer. Uordens øde natlige Gesbeet, hvorhen skal jeg vende mig for at undflye Dig. Fornuften byder: undflye Mærkets og Tilintetgjørelsens Rige, til til Lysets og Fredens Sletter, til Udødeligheds Enge.

Vi ere udødelige, — og Fornuften er tilfredsstillet; vi ere udødelige, og alt henseslyder i Harmonie. Dyden byder Forædelse, og alt, hvad den vil, er Middel dertil, enhver Hensigelse af en Fordel er et Skridt høiere paa den opad ledende Bane, enhver Kamp belønnes af Seier, Livets Opoffrelse selv er ikke Nedbrydelse, men Tilkampen af Lyksalighed, ikke Tab, men Fordel, Dyden har naaet et Maal, som Intet kan nedbryde og forrykke, som stedse for den Løbende straalere lysere og lysere, og lysest i Døden, Døden er ikke mere frygtelig, vi skæde hans mørke, truende Ansigt, og see hans Maaen er kun alvorligt men venligt, vi bævede for hans iiskolde stivnende Haand, og see hans Haand er
varm

varm og stærk til at løfte os op, bidhen hvor Dyd og Lyksalighed forener sig.

Fornuften selv gjør os det altsaa nødvendigt, at troe en fortgaaende Opdragelse, Vedvarelse i Døden. Og nu opløste vi vore Dine og Fæle omkring, og finde med Glæde de Skatte, Fornuften lover os, ogsaa forsikrer os i Erfaringens Gebet, i den os omgivende Verden, i den menneskelige Natur og Menneskehedens Historie. Paa Jorden begynder vor Opdragelse og alt, hvad den frembyder os, er af den fædelige Ordner og Opdrager, af Gud selv saa indrettet, at det maa befæste os i den Tro: Vi skulle ikke forgaae. I denne Tanke, hvorved ikke blot Fornuften sees enig med sig selv, men og alt Udvortes med vort Indvortes i saliggjørende Harmonie, faae nu alle længesiden for vor Vedvarelse fra hinanden satte Grunde en saare velgjørende Virkning. I den hele Verden rundt om os læse vi; Vi skulle ikke forgaae.

Ingensteds see vi i Naturen det gyselige Spring fra at være til ikke at være. Naar et høit Træ prunkede for vore Dine, og med Fært
til

tilintetgiort forsvandt, hvor skulde vi stirre, hvor skulde dette Ubegribelige oprøre os! Men er det vel mindre ubegribeligt, mindre oprørende, at tænke, at en menneskelig Aand, der lever i mangfoldig Virksomhed, ved et Kugelslag, ved et Dolkestik, der træffer det med den forbundne Legeme, i et Dieblis vorder — Intet? Nei! Naturen viser ikke blot ingen pludselig Tilintetgjørelse, den viser overalt ingen Undergang. I utrætteligt Kredsløb forandrer og fornyer sig alt, alt spirer, vorer, blomstrer, modnes, visner, henfalder, og yder ved sin Oplivning igjen Næring for Kim, Blomster og Frugter. Bladet, som fortørret rasker af Træet, giver Stof til friske Skikkelser, og Menneskets ædle Aand blev udslættet? Alt Begemligt er ikkun vigtigt i Forhold til Diemed, i Forhold til fornuftige Diemed ikkun Middel; Midlerne bleve, og Diemederne nedbrædes?

Nei, o nei, Mennesket skal ikke forgaae, raaber du stedse unge Natur, elskelig moderlige Jord, hulde Opdragelsesplads for haabefulde Børn, venlige Tummelplads for Uddødelige!

Emyk

Smyk Dig Natur, Du som ikke tænker, for de
tænkende Opdraglinge, smyk Dig, Jord, Vaa-
ren er nær, smyk Dig Skönt! i Duften af
Blomster, hvorunder Træerne bugne, paa
Engens Blomsterteppes, ved Buxten, hvis Rose
bøier sig vor Haand imøde, i Aftenrødens Ild,
ved Nattergalsang, vil vi føle: vi ere udsødelige!

Er dog overalt Gienopblomstren, er dog
ingensteds Tilintetgørelse, er det dog, som om
den store Fader havde med Hensigt indrettet alt
saa, at vi ikke engang kunne tænke Tilintet-
gørelse. Vi formaae dette ligesaa lidet, som vi
begribe en Forvandling, hvorved Sielen over-
gik til noget, som ikke var Siel, en Legemets
Hensalden sig Opløsning af samme, da Sielen
er og virker paa en ganske anden Maade end
Legemet.

Aandens Afhængighed, er den da saa stor
som man ofte siger? har ikke og Aanden over
Legemet og dets Dels et umiskjændeligt Herre-
dømme. Viser ikke Aanden Selvstændighed?
Naar efter endeel Aar Legemet er vorden noget
ganske andet, føler Aanden sig ikke endnu stedse
den

den samme, og overseer sine Tilstande? Danner den sig ikke selv i Uffind med forunderlig Kraft en ny Verden? Bliver Kunstneren, naar hans Medskab vorder fordærvet, ja sønderslaget, endog Kunstner? behøver han at være saa bange for et Medskab? Længe nok tabe jeg mit nærværende Medskab, jeg har jo Uendeligheden for mig, og i den en Udsigt til mangfoldige Erstatningsmidler, længe nok afbryde Søn, Sygdom og Død min Aands Virksomhed, jeg har jo for mig Uendeligheden, hvormed sammenlignede hine smaa Standsninger forsvinde næsten som Intet. Vi skulle ikke forgaae. Vi kunne jo modtage en uophørlig Uddannelse og Forædling. Lad mig længe nok ikke ganske kunne indsee og bestemme dens Maade, kan da Barnet ved Moderens Bryst kun dunkelt drømme hvad den hernede endnu vorder, er det den Diende ifkun muligt at tænke sin tilkommende Modenhed, sine Kunstners tilkommende Rigdom, sine Indsigters tilkommende Vidskab og Magt? Vi kunne, vi skulle vorde fuldkomne, derfor er os Fornuftens høie Værd Borgen. Hvor forkynde denne alle Arbeider,

bejder, alle Næring, alle Kunster og Viden-
skaber? hvor attraaer og hvor samler Mennesker
Kundskaber og Indsigter, som gaae høit op
over hans jordiske Fornødenheder? Hvor op-
svinger sig Aanden over det Synlige og Sand-
selige ind i Tankernes Gebeet, og lever og
væver deri som i sit Hiem. Hvor er ham For-
den ikke nok, hvor stiger han til Sole og Maa-
ner og Stierner, hvor stiger han fra Verdener
til Verdener, og aner i dem ligesaavel Stof til
bestandige Syfter, som enlige Baaninger! Vi
skulle ikke forgaar.

Ikke forgiæves brænder i os Tørsten efter
Liv og Bedvarelse og renere Indsigt og renere
Dyd. Denne Tørst er ophøiet over blinde sand-
selige Drifter, den forstærker sig med de ædleste
Kræfter saa ligelig, at med Fremskridtene i Ud-
dannelsen Længselen efter Uldødelighed vorder stedse
hedere, stedse mere glødende. Vore fornuftigste,
reneste, høieste Ønsker og Haab skulde jo ikke
vorde skuffede. Nei, vi forgaar ikke! Vi smægte
efter Overensstemmelse, efter Tilfredsstillelse,
efter Harmoni. Og denne tør vi vente. Viste
den

den forrige Betragtning, at vi herneede ikke ganske og fuldstændig kunne nyde den, saa viser og igjen Erfaring i den søde Løn som Dyden allerede her for det meste finder, at vi ei ere skakte til blot at stræbe frem og synke tilbage, at kæmpe for at ligge under, den lader i sin milde Fred forud fornemme, hvorledes det vil være for os, naar ingen Strid, iugen Storm udenfra mere forstyrer den. Enhver Vee, ogsaa den smerteligste, enhver Pine, ogsaa den mest qvæ-
lende er nu Velgierning, enhver Lidelse er jo nu Opdragelsesmiddel. Selv det mest nedslaaende, det sædeligste Onde, selv Laster og Forbrudelser kunne nu ikke mere forvirre os i vore vigtigste Overbevisninger. De ere bejamringsværdige Misgreb af jordiske Opdraglinge, Misbrug af Kræfter, hvis Følger hen i det Uendelige maae blive bemærkelige; men de Bildfarende kunne lære bedre at bruge deres Kræfter, de, som det ved den menneskelige Opdragelse ikke vilde lykkes med, som Selskabet stødte ud fra sig, kunne i dine Arme, uudsigelige Naade! ved din Opdragelse, Alopdragende! endnu engang gaar frem.

Vi ere udsødelige, og alt, alt er Harmonie, og Hjertet med sine inderligste, dyrebareste, salsligste Kælelser henrykker sig i Nydelsen af denne Harmoni. Venskab og Omhed ere nu ingent bortdampende Brusninger, som det ophidsede Blods, deres Forbindelser ere bekræftede for Evigheden; vi give og tage ikke Kiærlighed for engang ved de Elskedes Liggelister at fortvivle, og sønderrive Hænderne over deres Grave; de gaae bort og sige os: Lev vel til vi sees igien! vi gaae bort og sige: Lev vel til vi sees igien! Vor Skattelse af de Døde har nu sin Grund. Vor Agtelse og Varme er ikke helliget henflagrende Støv, men Guldbandet. Naar en Samvittig, ved Mindet om sine Døde, sorgfuld spørger sig: Har jeg vel nogensinde bedrøvet eder, I Gode? I skulle ikke vredes paa mig paa eders lyse Bane, jeg har ikke meent det saa ilde; naar en anden i trøstende Bevidsthed af alle Pligters Opfyldelse mod sine Døde siger sig: tilvisse elske I Gode mig endnu, see vel den Tid allerede imøde, da jeg kommer efter eder; saa ere disse Kælelser ikke helligede henmuldbrede Been, men ophøiede Væfner.

Vi

Vi ere udsødelige. Med dette Haab stræbte
 stedse, stræbe endnu alle nogenlunde dannede Folk
 og Mennesker, ud over deres første indskrænkede
 Tilstand, ligesom den unge Fugl i den dunkle
 Følelse af sin Natur bevæger de spæde Vinger,
 hvorved den engang skal opsvinge sig. Af de
 elskeligste Billeder, som de, under din Himmel,
 Tænkeres og Digteres frugtbare Pleiemoder,
 hvide Grækenland, maatte lyffes; fra det tryl-
 lende Elysiums Malerier indtil raae Nationers
 eventyrligste Forestillinger; af deres Væren efter
 Døden er dog alt ikkun langtfraværende Drøm-
 men og Samtalen om det kiære Hiem. Sød
 og opløftende er denne Samtale, og enes
 vist med den gladeste Fryd, med den friskeste
 Kraftfølelse. Den Fornøiede trykke den For-
 nøiede med Henrykkelse til sit Bryst og juble:
 vi ere udsødelige. Synet af Ungdom og Skøn-
 hed og Blomster vække den Følelse: vi ere
 udsødelige!

J. K. S.

Da

Da jeg saae over til Sverige i
en Morgenstund.

Do not we behold, with joy, place wehre our
the our fathers feasted? but our eyes are full
of tears on the field of their wars!

Osfian, Temora.

Straaende nu Dagens Stierne hæver
sig bag Dannerigets solvgraa Sund,
Svea fiernt i Havets Taager svæver,
kysset af Auroras Purpurmund. —
Paa det Seil, som glad mod Hiemmet haster,
Solen hist sin milde Straale kaster;
den paa Sveas som paa Danas Kyst
vække Myriader op til Lyst!

Gothers Land! du Moder til de Riikke,
mildt omstrealet nu af Fredens Held!
hvi skal Synet af din Kyst opvække
Oldtids dunkle Minder i min Siel?
Ak, hvor her i Solen Havet ruller,
hørte vore Fædre Kampens Bulder,
svæved' Døden mørk om Nordens Flag;
mangen Edel faldt paa Stridens Dag!

Hist

Hist, hvor Maagen paa den lette Bove
 griber Fiffen i dens selvblaa Hiem,
 Sveas, Danas kjaekke Sønner sove;
 ingen — ingen Varde prisfe dem! —
 Dem skal Slagets Lyd ei meer fornøie,
 deres Navn er glemt paa Sveas Høie,
 glemt paa Odans skovbevorte Strand;
 Fred om dem, de faldt for Fædreland!

Tit naar Stierner sig bag Sundet hæve
 tedlig op i Nattens taufe Stund,
 seer en Søgemand deres Nander svæve
 langsomt over det bestraalte Sund,
 snart de sig i lette Chor forene,
 snart fornye de Kampens gamle Scene,
 selv i Dødens evig mørke Hiem
 et usaligt Had hensfulgte dem. —

Fred om Fædres taufe Hvilesteder,
 sødt de slumre hist, hvor Kampen stod!
 Mordens Varde nævne deres Fæder;
 Af, hvi spirede den op af Blod!

Aldrig

Aldrig saae de Fredens Morgentrøde,
ei Naturens blide Røst abløde,
selv til Dødens evig mørke Hiem
et usaligt Had henfulgte dem!

O Natur! nu lød din Moderstemme
(høi og blid og salig var din Røst:)
"Fædres Had skal Svea, Dana glemme,
"evig flye den bort af Folkets Bryst!"
Og jeg saae — da suktes arvet Harmen,
Brødre styrtede i Brødres Arme,
Sværdet sank fra deres Hænder ned;
de gienkiændte sig — tilgav og græd. —

p. f — m.

Til mit Fødested.

Ah fields belov'd in vain!

I feel the gales, that from ye blow
a momentary bliss bestow.

as waving fresh their gladsome wing
my weary soul they seem to sooth,
and, redolent of joy and youth,
to breath a second spring!

Gray.

Du — ja saligt er dit Navn —
og venlig fulgt af Vinder om min Glæde,
Sted, hvor jeg i min gode Moders Favn,
saar, barnlig glad, min første Vaar fremtræde!
modtag min Tak; den svæver sagte hen,
lig Aftenvind paa Havets dunkle Bænde,
imod din Egn fra Eodans fjerne Strande;
O Land, naar seer jeg dig igien!

See! venlig hid med al din Fryd
dit Billede i denne Time svæver,
din brune Høi, hvor Templet, al din Pryd!
sig simpel op blant Brøddres Grave hæver;

din

din Na, som glimrende sig bugter hen
 mod Vestens Hav; det Bierg, Guds Sol be-
 finner
 i Morgenens; det Sted, hvor Solen svinder —
 o Alt jeg skuer her igien!

O Gud! jeg kiænder hvert et Sted,
hver Barndoms Fryd jeg kalder grant tilbage,
hver elsket Plet, som vandt min Kiærlighed,
og evig eier den fra Barnets søde Dage;
jeg seer den Mark, hvor med min første Ven,
fra Fryd til Fryd jeg let, som Fuglen, ilede;
hist staar det Træ, hvor tit jeg med ham hvilede.
Jeg seer det Alt — ja Alt igien. —

Min Barndoms Ven, hist hviler du;
 Fort blev din Vei, men ubekjændt med Harmen!
 Hvor du som Barn sprang om, der slumrer nu
 dit Støv saa sødt i Moderjordens Arme!
 Sov salig, du min Ungdoms første Ven,
 til lydelig, fra Gravens dunkle Glemme,
 du vækkes af din store Faders Stemme
 til evig Ungdom op igien!

Vær stedse hellig i mit Brøst,
 min Barndoms Egn! flønt langt fra dine
 Steder,
 jeg stirrer tit imod din elskte Kyst,
 men seer den ei, og vandrer bort og græder!
 Modtag min Tak; den svæver ofte hen
 lig Vindens Dugt paa Havets sølvgraa Bunde,
 imod din Egn fra Odens fjerne Strande;
 O Land, jeg seer dig ei igien!

p. f — m.

Landhuset.

Ud af the triumphs of reason, exemplified in seven
 tales. Affectionately dedicated to the juvenile
 part of the fair sex. Anden Udg. 1792; overs.
 paa Dyst (see Euphrosyne i Bind)

Marinde og Hortensie bleve begge af deres
 gode Moder lige smit elskede. Men deres Ge-
 mytsbestaaffenhed var forskiellig, og altsaa maatte
 enhver bevist Gudhed, enhver Omsorg frem-
 bringe ganske modsatte Virkninger hos dem.
 Ved Kiærtegn imod Hortensie vendte alt den
 hele,

hese, fulde Kiærlighed tilbage i hendes aabne Hjerte. Men hos Klarinde riente Kiærlighedsbevisninger kun til, at opvække Meningen om egen Viægtighed.

Ved deres Fornæstelser var den ene stedse glad og munter; den anden egenfindig og utilfreds. Smigrede Hortensie sine Slegtninge, hede det af sand, oprigtig Kiærlighed. Klarindes Kiærtegn havde stedse egenlyttige Hensigter til Grund. "Lille Moder, jeg holder saa meget af dig, giv mig det Vble." "Bedste, kiæreste Hortensie, ikke sandt, du giver mig en Emule din Duffe?"

Bestandig gjorde hun sig Skyldig i Ubesindigheder imod Andre: men var hendes Fordeel med i Spillet; saa kunde ingen være betænksomme. Den gode Moder var bekymret over at i saa unge Aar alt en sliq Egenlytthe vilde slaae Rod. Dog var hun overbevist om, at den guddommelige Viisdom forlænedes os Fornustens ædle Gave, til at forbedre eller indskrænke flette Anlæg. Derfor bled hun med bange Omsorg paa den Livets Tid, da Fornusten oplyser Menesket.

Smidfertid undlod hun ikke, i sin Undervisning alvorlig at arbejde derimod, indtil endelig den Dag nærmede sig, hvorefter man havde længtes, som man med bange Fryd ventede: Klarindes tiende Gødselsdag.

Den skulde høitideligholdes i en net Hytte, som før kort siden var blevet byggt i det indtagende Afsees af en Lystlund. Al kunstløs Skønhed, som kan henrykke Diet og røre Hjertet, fandt man paa denne Plet forenede.

Her kom det paa et Forsøg an. Udfaldet maattet gjøre Moderens kommende Levedage saare frydelige eller saare sørgelige. De smaa Piger løb muntre derhen uden at opholde sig, uden kanskee hvor Sneetitinger glimrede dem imøde, Vaarlyst glindsede, eller de elskelig rødmande Colfiker droge deres Die paa sig. Hurtig plukkede de, og flettede Krandsene til deres Hætte. Krandsene vare neppe fæstede, før Søsterens Krands forekom Klarinde skønnere. Hun bad hende at bytte med sig. Hortensie var tilfreds dermed. "Jeg kan intet afflaae dig, kiære Klarinde," sagde hun.

Da

Da de kom til Stedet, frydede dem Nyheden af alt det, de saae. Vinduerne vare smykkede med Seddeblade og vilde Roser, og deres Grene tabte sig blandt hinanden i yndig Forvirring. Kammeret var behængt med skønne bomulds Tapeter, hvorpaa de mangfoldige Skikkelser forlystede deres Bine. Men hvad der gik dem over alt, var et stort Bord med glimrende Legetøi, og et andet, hvorpaa et stort Fad med Jordbær og Fløde befandt sig.

”Kiære Børn,” tog Moderen Ordet, ”jeg haaber, vi skal have en fornøiet Aften. Da det i Dag er Klarindes Fødselsdag, tilhører hende alt, hvad hun seer for sig. Du, Hortensie, skal ifkun have det, din Søster vil give dig deraf.”

”Alt det skal være mit?” raabte Klarinde, og løst hen til Legetøiet. — ”Ja, min Kiære, gjør med det, som du vil.” — ”Jh, Mama, det vil jeg beholde; og det kan jeg umulig give bort; o det behager mig; det er herligt. Jeg beholder det, og det, og det; i Sandhed det behager mig altsammen saameget!” Med disse Ord lagde hun alt i sit lille Skrin, og pakkede det

det omhyggelig i sit Bømmetørklæde, for at tage det med. Hortensie var noget forlegen derover; men hun beroligede sig; saasom hun endnu haabede paa Jordbærrene.

”Klarinde, ikke sandt, du giver mig noget af Bærrene?” — ”Først maa jeg spise, hvad der smager mig” var Klarindes Svar. Hun satte sig ved Bordet, og i faa Minuter vare Bærrene spiste.

Du kunde Hortensie ikke længere udholde det. Hun løb til Moderen, klulste Hovedet i hendes Skød, og udbroød i lydeligt Skrig. Moderen kyssede hende ømt, og bad hende, dog at være ved godt Mod. Hendes Fødselsdag skulde høitideligholdes paa samme Sted. Imidlertid maatte hun løbe omkring Huset, og plukke vilde Blomster. Hortensie tørrede Vinene; og over den Fornøielse, Bevægelsen gav hende, glemte hun den freiklagne Forventning, og forfulgte den glindsende Sommerfugl, eller det lystige Kib.

”Du, Klarinde, er nu ti Aar gammel, og intet lidet Barn mere. Vi vil dog engang tale

tale fornuftig med hinanden. Sæt dig hos mig, og sig, hvorledes det er med dig.” ”O herligt, Mama. I mit hele Liv har jeg ikke været saa fornøiet. Frugterne vare saa søde! Vegetabilien er saa smukt, o saa smukt!” sagde hun, og tog sit Skrin i Haanden.

”Det fryder mig ret meget, min Datter, at du finder Fornøielse deri; men tro mig, jeg fornem endnu meget mere, da jeg gav, end du, da modtog. Alt lade en Anden tage Deel i det, man besidder, er den skønneste Høielse for velværende Sjæle. See mit Barn, hvorledes Gud selv, det saligste og bedste blant Væsener, stedse udstrøer Velgierninger over os. Jo ædlere Mennesket er, des ivrigere stræber det at efterligne ham, som er al Fuldkommenheds Indbegreb. Skue der Solen, Klarinde, gives der noget Større og Edlere i den hele Skabning? Over den hele Verden udbreder den Lys, og opfylder os med Glæde, hvad enten vi betragte dens Skønhed, eller Høielsen af dens belivende Kræfter giennemtrænger os. — Alt om os forkynnder Guds Godhed imod Menneskeheden. Træerne bringe

os Frugter, og byde os vægende Skygger; Mars-
lene give os Brød; Engene nære vore Hiorde;
Koen giver os den behageligste Drik; Faaret
Klædning og Næring. Vinden renser Luften;
Regnen forfrisker Jorden; og intet Blomst-
duster forgieves. Gaae vi forbi, stige de listigste
Dufte os imøde, og deres Skønhed henrykker
vort Dile. Med deres yndige Sang forlyste
Fuglene Dret, og alt i Naturen tiener os efter
vor store Velgjørsers Bud. Til Erkiendlig-
hed for alt dette fordrer han ikkun, at vi skulle
være taknemmelige, og kærtligt behandle vor
Næste. Lade vi hinanden tage Deel i vor Lykke;
saa er det Gud behageligt. Vi efterligne hans
Godhed, og betrygge os den for Fremtiden.
Ove vi saa gjensidig Kiærlighed og Velvillie mod
hinanden; saa opfylde vi den Pligt, Fornuft
og Dyd paalægge os. Vort Hierte selv gjør os
elskede, elskværdige og lyksalige."

"O Mama," udbrød Klarinde høit; "jeg
vil og være god og gavmild! Hvor er Hortensie?
Jeg vil dele mit Legetoi med hende; hun maa
selv vælge! ja vist, det skal hun!" — Glad stuttede

Moderen

Moderen Vigen i sine Arme. Hun saae med
Fornøielse hendes Dine glindse af Deeltagelse,
og Overbevisning varme hendes Bryst. Fra nu
af var Klarinde saa sagtnodig og artig, som
hun før havde været egensindig og trodsig.
Dette var Belønningen for Modersømhed, og
tillige Fornuftens Seir i Klarinde.

J. K. S.

E l e g i e

paa en Landsbyekirkegaard.

(efter det Enste af Høltz.)

some pious drops the closing eye requires.

Gray.

Med det sidste Slag fra Aftenklokken,
som den unge Maidag
klagende til Hvile klimter, vandrør
jeg i disse Skygger.

For

For mig sømmer alt i graalig Dæmring
Fornærsmarken, Luna
træder klarlig frem, i dunkle Skygger
spreder venlig Sølvglæds.

See, hvor Dronningen fra Himmelbuen
giennem Linden smiler,
maler Ephurankens mørke Skygge
hist paa Kirketaarnet.

Ah! hvor disse tause Scener gyde
Beemod i mit Hierte;
sallig Fred omslynger Bondens Urne
her med hulde Arme!

Hvilken Blanding græsbegroede Høie,
gule Blomster brede
Teppet over dem, og vilde Malurt
blomstrer over Graven.

Flitterguld og røde Vaand omræse
hist de sorte Gravkors,
som betegne Høie, hvor en Ungling —
hvor en Pige slumrer.

Over

Over Byens Mark ved Kildevældet
ileb' deres Fodder
tit i Dandsen, mens en gammel Bonde
paa Fiolen spilled'.

Med sin Blomsterdust paa Varmen hopped'
da den hulde Pige
giennem Græsset, Durbomgrenen nikked'
stolt paa Knæns Hoved. —

Naar ei meer igiennem Agrens Furer
blanke Leer sused',
dandsed' de ved Hostens Gilde, sang om
deres Hierters Elskov!

Giennem Græsset hist og her en Ugskeem
mosbegroet fremrager,
med et Dødningshoved, Timeglasset,
og med Engle prydet.

Intet Gravskrift, som med Vaand og Stierner,
lange Crestitler,
Glitterglands og Oldtids Aner pranger,
raaber hid en Vandrer!

Et Vort Ord, som graalig Sandsteen fylde,
melde hvo her hviler :
Oldinge og redelige Fædre,
fromme Kiære Mødre.

O hvad nytter Marmor! mon man sover
under Pragtens Minder
sødere, end simple Landmand under
græsbegroede Grave!

Venligt dække hine mindre Høie
Ufkylds Børn, før Knoppen
aabned' sig, og viste Blomsterspiren,
visned' den i Døden!

Tit endnu paa gule Nøgleblomster,
som bekrandse Graven,
blinke deres fromme Mødres Taarer —
troe og varme Taarer!

De indhulle — O de gode Mødre!
tit de vaade Vine
udi Klædet, naar de ufrivillig
see til disse Høie!

O de hertensgode Børn! hvor ofte
sprang de giennem Haven,
bandt sig Krands af de blaa Violer,
deres Haar bekrands'de. —

Mangt et Kys de fra den iegode
Faders brune Kinder
stjal saa froe, naar han ved Arnestedet
paa sit Knæ dem vugged'!

O, I Blomster, vilde Buske! dække
tit et bedre Hierte,
større Siælekraft end Marmormindet
med sin Heroldsstemme.

Mangen En, hvis spirende Talenter
ei sprang ud i Blomster,
slumrer muligt under disse Gravfors,
under disse Buske!

Mangen, som med dristig Harpetone,
Guddoms Jld i Siælen,
dig, o Dyd! og dig, o Blomsters Moder!
Vaar! besjunget skulde!

Slumre

Slumrer sødt, I Hyttens gode Sønner!
 her om Eders Tempels
 gamle Mure; vinker mig, I Grave!
 tit til salig Beemod!

p. f — m.

Det slemme Skin.

Af Starke.

Oversat af Dyf.

En Bunke gamle Papirer, der i en Krog under Lofttaget i Nabolaget af usforstyrrede Edders
 kuppe samlede Støv, drog i en uskyldig Time
 min Opmærksomhed til sig. Disse Papirers be-
 dagede Væsen underrettede mig endnu, før et
 Blik paa det ene og andet Aarsaal, om at deres
 Skrivere for længe siden havde ophørt at skrive.
 Kun af en vis Erbødighed for alt Beskrevet, ved
 hvilken mange gamle Brevstaber og Regninger
 uangrebne vedligeholdte og spærre Plads, af en
 temmeligen almindelig dunkelt sølet Agtelse,
 hvilken

hvilken i gamle Papirer ligesom synes at formode deres Forfatters endnu vedvarende Virksomhed, kunde jeg forklare mig det, at disse Skriverier endnu ikke vare fordrøiede til Kroller, forbrugte i Røskkenet, eller forbrændte under Efterverdens Rager.

Fremmedheden af adskillige Mayne, som jeg læste, overbeviste mig snart om, at jeg her ingen Efterretninger eller Forordninger, Gavebreve eller Berettigelser af mine Forfædre torde søge; at disse Blade, som alle Efterladenskaber, der ikke ere rede Penge, og ikke lade sig forvandle til rede Penge, maatte have erfaret den Skiebne, at trænges fra eet Sted til andet, og at deres Skrivere med Hvilestedet paa Løftet vel havde haft ligesaa lidet Fællesskab, som et Træ med det fjerne Sted, hvorpaa det af Høstvinden bortblæste Løv henfalder.

Allerede vilde jeg overlade den hele Forraad til sit Værk, sit Støv og sine Orme, fordi jeg først stødte paa ubetydelige Breve, da der faldt mig i Hænderne en Mængde Hæfter, som strevne af een Haand og hist og her betegnede

nede med Navnet Adolf Münster, viensynlig hørte sammen. Bag ved en i flere Aar ført nøie Beregning af det, Manden havde taget ind og givet ud, saaet og høstet, købt, sædet og slagtet; sandtes nogle Stykker, hvori han taledede med sig selv om Adskilligt, som han i de samme Aar nød og leed, gjorde og forsømte. Det bandt mig, og den Tanke: han var og her neden, og var ikke tankeløs og uden Fornemmelse her; ham var hans Bæven og Bæsen, hans Gigen og Driven og Boren ogsaa vigtig! lod mig ikke ophøre at læse, for der intet mere var at læse. Iblandt andre Efterretninger fandtes et eget Stykke, som jeg meddeler med det Huske, at det ikke maae gaae mig ganske saaledes som mange Findere, der holde noget for mærkværdigt, der ellers ikke forekommer nogen saa. Det havde de stort skrevne Ord: Skinnen var imod mig, mit Gierne var skyldfrit, til Overskrift, og lod fra Ord til andet saaledes:

Hvorned, at hvorned har jeg forskyldet af eder, mine Brødre, at I saa tankeløs miskiænde mig, at I saa haardt mishandle det Gode, der iblant

iblant mine udvortes Besiddelser maae være mig
 kiærest, min Vre! I sex korte Uger at være
 ikke blot barnagtig og letfindig omsnakket, men tre
 Gange saare alvorlig i vigtige Henseender mis-
 forstaaet, uretsfærdig og ukiærlig bedømt, haanet
 og bagvasket, og gjort til en Gienstand for For-
 agt og Afstye: det smerter mig, o det smerter
 pinlig! Skinnen var imod mig, men mit
 Gierte var skyldfrit. Havde I ikke burdet be-
 tænke, at det var muligt, da I hørte usalige
 Nygter om mig, og før I troede dem, og ud-
 bredede dem videre? Hvad har gjort Eder saa be-
 redvillige til at holde mig for slet og kalde mig
 slet? Hvad har drevet Eder til, naar I endelig
 ikke kunde angribe mit indvortes Værd, dog at
 forstørre sammes Virksomhed til andres Bedste
 ved Svækkelse af Tiltroen til mig?

Nedrig, skadesro Tilbøielighed til at finde
 Andre onde, fordi man føler sig selv uværdig,
 var det vist ikke overalt: thi ogsaa uskyldige,
 ulastelige, gode Mennesker have ved deres Taler
 gjort mig ondt; men Kiærlighed til det nye og
 paafaldende, Mangel paa Betænkksomhed og sin-

Følelse, sandelig det var det dog, hvorover I glemte at skaarne mit gode Navn. Vidste I ikke, at intet mindre end Menneskets Ære taaler en patrængende, plump og ubehændig Berørelse, at et forstandigt Menneske omgaaes varsommere med Broderens ærlige Navn, end med sammes fint dannede, sølesomme, let saarede Dine? Kun ubesindige Børn gribe Andre blindt i Dinene, og Grebet kan, om det og intet nedbryder, dog koste Taarer. Og Taarer, mine Brødre, bittere Taarer, have I udpresset mig i sex Aar!

Saa længe er det nu, at en Handling, som jeg ikke har at skamme mig over for mig selv, gisres mig til Forbrydelse. En fattig aldrende Naboerske, som jeg neppe kjendte af Ansigt, fordi jeg for kort siden var flyttet fra en fraliggende Deel af Staden i Nærheden af hende, blev mig af min Vært adskillige Gange skildret som en Gienstand for den mest fortiente Medlidenhed. Den gode Kones Nød blev stedsse større, sagde Manden mig, da jeg en Aften silde kom hjem. Hun var i Eftermiddag her, og græd bitterlig, og vred Hænderne saa klagelig,

at

at det havde maattet røre en Steen. Hun an-
 raabte mig saare bevægelig, at laane hende fem
 Rigsdaler, som hun er en ond trættefiær Kvinde
 skuldig. Den Ubarmhiertige har først ladet sig
 det behage at bide endnu en Maaned, og i Dag
 kommer hun nu paa eengang og driver paa Be-
 taling. Enken gjør hende over hendes Haardhed
 en mild Bebreidelse, og den Ufiærlige kommer
 saaledes i Harmen, at hun truer med Lov og Ret
 og Skam og Skændsel, naar hun ikke i Morgen
 faaer sine Penge. Jeg havde gierne hjulpet
 hende; men gode Gud, en Haandværksmand
 har ikke altid det i sin Naadighed, som hans er;
 ikke en Daler har jeg i Eie. Jeg har lovet den
 Uhykkelige, at tale for hende, og i Morgen at
 give hende Beskeed. Kunde De ikke undvære
 noget? For hendes Verlighed staaer jeg Dem inde.

Der behøves Vistand, tænkte jeg, og: eg
 vil hjælpe hende, var mit Svar. Men har
 Konen slet ingen Naarørende, som kunde tage
 sig af hende? Jeg veed ingen, svarede min
 Vært; en Datter har hun, en slittig ung Pige,
 som hjælper til at ernære hende. Men Datter-

ren er her ikke mere; for en Maanedes Tid siden blev hende foreslaet en Mads hos en adelig Frue et Par Mile her fra Byen, hvor hun skulde være mere Selskab end Dienerinde. Det kiære Barn vægrede sig ved at forlade den Bedagede; imidlertid var den tilhudsne Post for fordelagtig, Moderen drev paa hende, og nu er hun paa Landet. Naar ikkun først et Fierdingaar var forbi, meente Enken, saa kunde Datteren af sin Løn noget med understytte hende.

Jeg vil i Morgen tidlig gaae til Konen, sagde jeg, og lagde mig med stille Selvtilfredshed til Ro. Saasnart det den følgende Dag var passende, ilede jeg til Enken. Hvo beskriver min Studsen? I Stuen stod en huld Skønhed, slank som Ungdommens Gudinde og skøn som Baarens Hora. Hendes lyse sorte Die bandt ethvert Blik, paa hendes Kinder havde Sundhed og Ustyld udrystet deres farteste Lidsigheder, og i alle hendes Miner levede nærværende, dyb, barnlig Kummer. Den Skønne var den Armes Datter, der, som jeg erfoer, forrige Aften skidig var kommen for en Uge, i hvilken hendes

Herfald

Herskab gjorde en Reise, at opholde sig hos Moderen, men havde intet medbragt uden Desser og utilstrækkelig Hjælp.

Stammende af Forundring og umiskjendelig Frefrygt, thi stedse har en sliq Skionhed vakt min Agtelse, tilkiendegav jeg Hensigten af mit Besøg, og lagde hastig, som om jeg frygtede Tilbageviisning af min Tieneste, et Guldrynke og en Haandsfuld Penge paa Bordet. Endnu aldrig havde jeg følet, hvad jeg nu følede; mit Jnderste var reent, Velbaads Glæde greb mig saa sødt, at jeg ikke holdt mig for Giver, men for Tager, og Virkningen af min Gave henrykkede mig ved de reneste Følelser.

Gud belønne Dem med tusendfold Besig-
nelse, at De tager sig af en forladt Enke! udbrød
Moderen, og saae med strømmende Dine snart
mig i Ansigtet og snart imod Himmelen. Den
Høieste lade det stedse gaae Dem vel! kaldt
Datteren ind, sprang med et Barns Uskyld hen
til mig, lagde sin Haand inderlig paa min Arm,
vilde endnu sige noget, og taug, og saae mig
an med Læber, som svævede mellem Smil og
Graad,

Graad, med stigende Nødme, som naar en For-
aarsvind bortblæser de tildækkende udvortes Blade
af en Rose fra dens blussende Indvortes, og med
den mest smeltende Fylde af Bemod og Hjertelig-
hed i Minene, hvoraf en Taare efter den anden
perlede. Den Høieste lade det stedse gaae Dem
vel! gientog hun: og at vi ere ærlige, lagde hun
til, skal De erfare. O vi vil arbejde, mine Hæn-
der skal og i Fritimerne ikke hvile, og skalde end
Blodet pible frem under mine Nægler, indtil vi
have givet Dem Deres tilbage.

Mine Sindsbevægelser havde alt forhen
været saa rene, at jeg med dem rolig havde
kunnet gaae over i en Verden af fuldendede Aan-
der; nu opløstede de dem til Andagtens Alvor
og Høitidelighed. Rølig og agtelsesfuld trykkede
jeg med den Venstre Jomfruens Haand, ligesom
man trykker en Moders Haand; og langsom og
ærbødig strøg min høire Haand over hendes bræn-
dende Kinder, ligesom en Søns Haand over en
Moders Ansigt.

Vi alle havde været saa fordybede i vore
Følelser og saa sikre paa sammes Uafstelighed,

at

at vi ingen havde hørt nærne sig, og pludselig overraskede saae vi en Kone med surende Ondskab i Minerne, hvori jeg strax opdagede den plagende Manerinde, iblant os; da just min Haand gled ned fra Datterens Ansigt paa hendes Skuldre.

O der feiler det jo ikke paa Penge, udbrød den Uvelkomne med haanende Smil paa den rynkede Mund, og med hastig tilbagekastet Hoved; rettede sit Blik betydende paa Enken, lod det saa flyve hen over Pengene paa Bordet, og saa meget desmere hæftende og frænkende paa mig og paa Pigen. Hvad hun formodede, forkyndte den meget sigende, skadesroe, skalkagtige Benlighed, hvormed hun modtog sin Betaling og gif. Og hvad hun saae, og ikke saae, og hvad hun mistænkte, det vidste og troede — det lod sig jo Alt og saa let og saa naturlig tyde — efter et Par Dage den hele Bye. Mangen En er Gienstand for alle sladrende Selskaber, uden at drømme om, at man ikkun tænker paa ham; hvor stem, hvor lydelig og smindelig maatte altsaa Snakken have været om

om mig og mine uskyldige Forhold med den Uskyldige, da den nogle Gange naaede mine Øren! De Letsindige og Fordærvede ansaae mig for at staae i Forstaaelse med hende, de Vilde gik vild i Henseende til mig; og jeg trøstede mig med min Samvittighed, foragtede Ondskaben, beklagede Lettroenheden og taug. Skinnet var imod mig, mit Gierne var skyldfrit.

Den unge Skønne reiste tilbage paa Landet og denne Snak begyndte at tabe sig, imedens en Eygdom deels beredede mig Arme en ny, deels igien forfriskede den forældede.

I Huset, som jeg forhen beboede, havde fort før en uhykkelig Begivenhed opvaakt ligesaa megen Fortrydelse og Forvirring, som udenfor samme stor Opsigt. Der tjente i Huset en Pige, som hørte til de elskeligste Skabninger, jeg nogensinde saa. Af den himmelske Skønhed boer ofte i Armods Hytter, og manges Fyrstinde seer med beklemt Bryst og hemmelige Ønsker paa en Hyrdedatters sarte Blomstren. Jomfruens Indigheder rørte mit Indre, og hendes indtagende Sæder nærede i mig den Ungdoms

doms Tanke: naar jeg nu kunde leve med en Kone, uden Hensigt til Stand og Formue kun følge mit Hierte og byde hende min Haand. Undertiden, jeg tilstaaer mig det med Beskæmmelse, blev den Fortryllende ogsaa farlig for min Sandfælsighed; men jeg gik tilbage for dens Bevægelser, forkastede dens Fordringer med Afsky, og Kjærlighed og Dyd seirede.

Pigen, som jeg med ærbødig Tilbageholdenhed agtede, blev forført. Flyder stedse paa ny Taarer, som I alt ofte fløde! jeg behøver ikke at rødme for eder. Mig og mægtig, for at tilhylde sine Laster, maatte Lystlingen have været, som det lykkedes, at beseire hendes Ufkyld. Pigen forfæiede sig, da Følgerne af hendes Fælskrin bebudede sig, ud af Huset, uden at give kun et Vink om sin Forsører. I mig havde et Par elendige Mennesker søgt denne uden at dele deres Formodning med en eneste God. Men ogsaa ved gode Mennesker maatte jeg siden lide; gode Mennesker, hvorfor have I ved eders Lettroenhed saa smertelig saaret mig?

Faa Dage efter den Huldes Afreise, hvis
 Moder jeg understøttede, faldt jeg i en svær
 Sygdom, der snart ved saare levende Bildttalen
 gjorde sig kiendelig som en hidsig Feber. Man
 gav mig en gammel Kone til Oppasserke, skarp
 nok af Hørelse til at forstaae ethvert Ord, jeg
 talede, og sløv nok af Forstand til at mistyde en
 sværmende Indbildningskrafts Virkninger. Det
 var med det første, jeg efter min Helbredelse
 erfoer, at jeg adskillige Gange med den hierte-
 lige Varme havde nævnt Enkens Datter, men
 næsten uafsladelig talet om den Forsørte, med
 blussende Lidenstkaab prist hendes Beskedenhed,
 hendes Skønhed og Uskyld, med strømmende
 Taarer begravt hendes Fald, engang efter den
 anden kaldt mig hendes Forsører, hendes Rolig-
 heds skændige Morder, med vild Harne bandet
 mig, og i affindig Fortvivlelse rast imod mig
 selv med knyttede Næver; at min Oppasserke,
 med al den Travlshed og Betydendehed, som Gysen
 over Urets formentlige Straf kan frembringe,
 havde bragt iblant Folk, hvad hun saae og hørte,
 og at man næsten overalt varede den unge
 Uskyld

Uky'd for mig. O Gud! Skinnet var imod mig, men mit Herte var skyldfrit.

Snart derpaa var jeg i et talrigt Selskab. Allerede i et Par Timer havde en vis synderlig Stemning hos de fleste Gæster imod mig, hos den ene Kulde, hos den Anden Tilbageholdenhed, hos en Tredie en forsætlig syrende Uagtsomhed paa det, jeg sagde, forundret og ærgret mig, da den største Deel af de Nærværende og jeg med dem traadte uden for Husets Dør for at nyde Aftenluften.

See, da vankede en bleg Olding ved Staven forbi, og anraabte allerede langt fra vor Medlidenhed. Hans Fødder skælvede i de sønderrevne Skoe, hans Kiøle havde næsten ifkun nægtende Egenskaber, Grundstoffet dertil var ikke at giætte, og Hatten i hans Haand syntes kun endnu at due til nogle Skillingers Indsamling. Alle gave ham alvorlig, kun jeg slog, da jeg rakte ham en Smaating, en mig selv uforklarlig, ustandselig, lydelig latter op. —

O Menneskeiagttagere og Menneskefiændere, at I der havde kunnet tale for mig! I veed, at man ikke altid bedømmer et Menneskes Indvortes rigtig efter dets Udvores, at man til mange Tider næsten uvilkaarlig, at man med pinlig Tomhed i Hjertet, med Høielse af Mangel paa indvortes Tilfredshed ofte saare let leer; I veed det, at den store Rubens kanske kun behøvede en liden Deel af sin Kunst, da han forvandlede et leende Barn, han havde malet, ved eet Penselsstrøg til et grædende. Var det af min Fæder tilbagebleven sygelig Virksomhed, var det det usformodentlige Syn af Afstanden imellem den usfelt klædte Stodder og de pyntede Mennesker omkring mig, eller hvad var det andet, som overvældede mig? Nok jeg loe, uden at tænke noget bestemt, kun at jeg ikke loe af den Trængendes Elendighed.

Forlegne og uvillige saae de Omstaaende paa mig, og Oldingen kastede et saa rystende veemodigt Blik paa mig, at jeg skrækkedes sammen for mig selv. Det var for mig, som
om

om jeg maatte synke, jeg kunde ikke blive
siddende! jeg saae ængstelig efter den videre vand-
rende Olding, som om jeg frygtede, at han
nu skulde døe, og med Græmmelse over mig
gaae over i den anden Verden; og løb, saa-
snart han var noget borte, under et let fundet
Paaaskud efter ham. Langt fra fulgte jeg ham
indtil hans forfaldne Hytte i et fraliggende
Stræde. Her greb jeg med et heftigt Tryk hans
Haand, bad ham om Tilgivelse, lod mig af
ham fortælle, overtydede mig om hans Nød
og om den syge Kones Lidelser, for hvem
han samlede, gav ham, hvad jeg endnu havde
tilovers, og ilede derpaa ud af Byens Port,
for ved lang Græden at skaffe mit pressede
Hjerte Luft. —

Minster, hvad tænkte De paa, at De
før loe? sagde mig, da jeg glad kom tilbage
til Selskabet, en Ven, der drog mig til Siden,
og underrettede mig alt for tjenstfærdig om,
hvorledes man efter min Vortgang endnu længe
havde beklaget Stodderen, hvorledes mangen
En havde rystet Hovedet over mig, og en
gammel

gammel i øvrigt forstandig Kone havde sagt:
Mænd af hans Art — sandselige Velslystlinge
vilde hun sige — pleie ellers at være blødhier-
tede og deeltagende; og denne leer, hvor andre
maatte græde Dinene ud! Det er forfærdeligt,
Uvillig trykkede jeg Læberne sammen over den
haarde Dom, der var affagt over mig, vendte
mig hastig, tørrede en heed Taare af Kinderne,
og stammede: Ven, ikkun Skinnets var imod
mig, mit Gierte var Skyldfrit.

J. K. S.

Litera-

L i t e r a t u r.

Elisa, oder das Weib wie es seyn sollte.

Leipz. 1795. 328 S. (21 gr.)

En Roman fuld af rene moralske Grundsætninger og lærerige Karakterer, som sigter til at opvække gode Følelser i unge Qvinders Hjærter, hvilken rosværdige Hensigt, den vel heller ikke overalt vil forfølge. Elisa er et Ideal af qvindelig Dyd og Fuldkommenhed, beundringsværdig formedelst sin uroffelige Siælsstyrke i enhver Lidelse, formedelst sin stille utrættelige Iver til at udbrede det Gode, og formedelst den strænge Efterkommelse af sine Pligter, som Datter, Mage og Moder. Historien begynder med hendes Faders Død, hvem hun havde at takke for en fortræffelig Opdragelse, og fortsættes igiennem de vigtigste Begivenheder, der vel kunne træffe et Fruentimmer, til hendes Død. Læseværdig er Jagttagelsen S. 8. over Drømmen om almene Dyd, Frihed og Lighed. S. 13 over

Quindepedantisme. S. 107, 108, 124 over den almindelige Mands Karakterforbedring. S. 109, 119, 127, 171, 173 og 197 over quindelige Opdragelsen. S. 131 over Kofetteri, og 313 om ægteskabeligt Hæbd. Hvad der S. 201 siges om offentlig Opdragelse, at den i ethvert Fald maa staae tilbage for privat Opdragelse, er usandt. Meget vovsom er den Hypothese, at man paa ingen passeligere Maade kan føre en Ungling, som er forsømt i sin første Opdragelse, fra sine Afveje, end naar man lader hans Lidenskab en Tidlang rase ud. Den Troesbekiendelse, som Forsf. lader den døende Elisa afslægge kort før hendes Død, har mindst behaget Rec. I en Bog, der er helliget alle tykke Møer og Koner, skulde man ikke læse Tvivl mod Siærens Udgødelighed. — Stilen er temmelig reen, dog finder man Hyperboler, der burde have været affilede.

J. C — n.

af N. L. 3. 1796. 207.

Drei

Drei Weiber, eine Novelle von dem Abbe
de la Tour. aus dem Franz. Manuscript
übers. von L. S. Zuber. Leipz. 1795.
248 S. (20 Gr.)

Med sand Deeltagelse læser man denne No-
velle, og sætter sig gjerne i de elskværdige Men-
neshers Selskab, hvilke optræder deri. Ogsaa
Tillæget er skrevet godt, dog har det mindre
behaget Rec. Det bestaaer for det meste af
Breve skrevne til en Dame, som veed for meget
til at lade sig indbilde det første det bedste, men
ogsaa for lidet for at have erhvervet sig faste
Grundfætninger. Hendes Skepticisme voldes
hende Misnøie midt iblant hendes Venner, og
hun bruger en stor Formue, som hun anvender
ædelt, for at adspredes og bedøves. — Sproget
i Oversættelsen er bedre end i mange Original-
værker.

J. C — n.

af N. L. Z. 1796. 208.

Erzählung

Erzählungen aus dem Menschenleben,
dem Thierreich, und der Ideenwelt,
von Ludwig Giese. Leipzig 1794.
460 S.

Disse Fabler og Fortællinger udbrede sig i et blomstrende ofte poetisk Sprog over Religion, Tolerants, Udsødelighed, Dyd, Regiering o. s. v. Rec. mener at Forf. vil, endog ikke uden Nytte, more mange Læsere, særdeles dem, som mere elske et billedrigt end et bestemt Foredrag; og hos de Orthodoxe i Politiken vil han uden tvivl meget anbefale sig ved sin overalt (passeligen og upasseligen) anbragte Dadel over Franskmænd, Revolution, Menneskerettigheder, og ved subtile Anbefalinger for Rænsforsætningen.

J. C — n.

A. L. 3. 1796. 208.

